

URZĄD STATYSTYCZNY W LUBLINIE

STATISTICAL OFFICE IN LUBLIN

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
LUBELSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE LUBELSKIE VOIVODSHIP*

2016

ROK XLI LUBLIN

YEAR XLI LUBLIN

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO**

**EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE**

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Krzysztof Markowski

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Waldemar Dymek
Sławomir Dziaduch
Zofia Kurlej
Elżbieta Łoś
Andrzej Matacz
Aneta Olszewska-Welman
Kazimierz Tucki
Paweł Wroński

Redakcja, tłumaczenia i skład komputerowy
— Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych

Editing, translation and setting
— *Lublin Centre for Regional Surveys*

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1895-6017

PRZEDMOWA

Wiarygodna i pewna informacja jest niezbędnym czynnikiem do oceny zmian zachodzących w życiu społeczno-gospodarczym oraz pomaga w podejmowaniu decyzji i planowaniu dalszych kroków związanych z rozwojem regionu, zarówno przez sektor publiczny, jak i prywatny. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom pracownicy Urzędu Statystycznego w Lublinie przygotowali kolejną, już czterdziestą pierwszą edycję, „Rocznika Statystycznego Województwa Lubelskiego”.

Publikacja ta, to jedno z ważniejszych opracowań w ramach planu wydawniczego Urzędu Statystycznego w Lublinie. Informacje zawarte w Roczniku pozwalają na przeprowadzenie analiz i porównań retrospektywnych oraz na obserwację zmian i kierunków rozwoju województwa, a zachowanie jego układu podobnego do roczników wydawanych przez inne urzędy statystyczne ułatwia dokonywanie porównań międzywojewódzkich.

Wprowadzeniem do Rocznika są tablice przeglądowe przedstawiające ogólny obraz województwa na tle kraju w 2015 r. oraz najistotniejsze dane w ujęciu retrospekcyjnym za lata 2000, 2005, 2008-2015. Zasadniczą część publikacji stanowią 23 działy tematyczne prezentujące zarówno społeczną, jak i gospodarczą sytuację województwa. Poprzedzone są one uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Tam gdzie było to możliwe ze względu na dostępność oraz jakość danych, zaprezentowano informacje dla lat: 2005, 2010, 2014, 2015. Zamieszczony materiał statystyczny został wzbogacony ilustracją graficzną w formie kartogramów i wykresów.

W celu pełnego przedstawienia i zobrazowania sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie lubelskim przygotowaliśmy także dla Państwa publikację „Województwo lubelskie 2016 – podregiony, powiaty, gminy”. Stanowi ona dopełnienie „Rocznika ...” prezentując dane w układzie terytorialnym. Zarówno Rocznik, jak i wspomniana wyżej publikacja, poza wydaniem książkowym, dostępne są także w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu <http://lublin.stat.gov.pl>. Szczegółowe informacje z poszczególnych dziedzin społeczno-gospodarczych dostępne są również w Urzędzie Statystycznym oraz na stronach internetowych GUS w Banku Danych Lokalnych.

Mam nadzieję, iż publikacja ta pozwoli Państwu zapoznać się z podstawowymi zjawiskami i faktami, jak również będzie przydatna dla przygotowania wielu pogłębionych ocen, analiz i porównań dotyczących procesów społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz zmian w środowisku przyrodniczym, jakie zaistniały w województwie lubelskim w ostatnim okresie. Korzystając z okazji pragnę także podziękować wszystkim osobom i instytucjom za cenne uwagi i wnioski, a przede wszystkim tym, którzy wzbogacili naszą publikację dostarczając dane z zakresu swojej działalności.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie

Krzysztof Markowski
dr Krzysztof Markowski

PREFACE

Credible and reliable information is essential to evaluate changes in the socio-economic life. It helps in decision making and planning for the needs of regional development both by the public sector, and private entities. To meet these expectations, the Statistical Office of Lublin had prepared the forty-first edition of the "Statistical Yearbook of Lubelskie Voivodship".

Statistical Yearbook of Lubelskie Voivodship is one of the most important papers published by the Statistical Office in Lublin. The Yearbook contains information allowing users to analyze, compare and observe changes and directions of regional development. Its layout complies with Yearbook editions issued by other statistical offices.

In the first part there are look-up tables presenting an overall picture of the region. It allows making a comparison to the country in 2015 and to the data from the years 2000, 2005, 2008-2015. The second part of the publication consists of 23 thematic sections presenting both social and economic situation of the province. They are preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information. Some statistical data has been presented in the form of cartograms and graphs.

Additionally one can find more detailed data about Lubelskie Voivodship in a publication "Lubelskie Voivodship 2016 – Subregions, Powiats, Gminas ". This publication is complementary to the "Yearbook ..." and presents data in the territorial arrangement. Both publications are available in traditional book form and electronic version on the website of <http://lublin.stat.gov.pl>. There is also an open access to socio-economic data on the GUS website in the Local Data Bank section.

I hope that this publication will introduce you to the basic facts and will be useful for conducting in-depth evaluations, studies and comparisons of the social, economic or cultural processes and transitions taking place in the natural environment in Lubelskie Voivodship in recent years. Finally I would like to thank for all the contribution both from individuals and institutions helping us in preparation of this publication.

Director
Statistical Office
in Lublin

Krzysztof Markowski
Krzysztof Markowski, PhD

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2015 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2008–2015)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport. Telekomunikacja
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

Preface	3—4
List of tables and graphs	6—21
Symbols. Abbreviations	22—23
General notes	24—29

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2015</i>	30— 35
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2008–2015)</i>	36— 53

CHAPTERS

<i>Geography</i>	54— 55
<i>Environmental protection</i>	56— 78
<i>Administrative division and local government</i>	79— 84
<i>Public safety. Justice</i>	85— 92
<i>Population</i>	93—125
<i>Labour market</i>	126—161
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	162—175
<i>Household budgets</i>	176—184
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	185—201
<i>Education</i>	202—229
<i>Health care and social welfare</i>	230—246
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	247—266
<i>Science and technology. Information society</i>	267—281
<i>Prices</i>	282—285
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	286—314
<i>Industry and construction</i>	315—327
<i>Transport. Telecommunications</i>	328—335
<i>Trade and catering</i>	336—341
<i>Finances of enterprises</i>	342—356
<i>Public finance</i>	357—365
<i>Investments. Fixed assets</i>	366—374
<i>Regional accounts</i>	375—380
<i>Entities of the national economy</i>	381—389

Strona
Page

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	54
Powierzchnia i granice	<i>Area and borders</i>	2	54
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	55
Temperatury powietrza (1971–2015)	<i>Air temperatures (1971–2015)</i>	4	55
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie (1971–2015)	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness (1971–2015)</i>	5	55
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	56
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany wykorzystania powierzchni województwa (2005, 2010, 2016)	<i>Geodesic status and use of voivodship land (2005, 2010, 2016)</i>	1 (6)	63
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (7)	64
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (8)	65
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (9)	65
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (10)	66
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (11)	66
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (12)	67
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (13)	67
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (14)	68
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (15)	69
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015) ..	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (16)	70
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (17)	71
Parki narodowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>National parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (18)	71
Rezerwaty przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (19)	72
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Scenic parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (20)	72
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nature monuments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (21)	73

		Tablica Table	Strona Page
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2014, 2015)	Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2014, 2015)	17 (22)	74
Odpady według rodzajów w 2015 r.	Waste by type in 2015	18 (23)	75
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Outlays on fixed assets for environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	19 (24)	75
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2014, 2015)	20 (25)	76
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2010, 2014, 2015)	Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2010, 2014, 2015)	21 (26)	78
Wpływ z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2014, 2015)	22 (27)	78
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	General notes	x	79
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2014, 2015)	Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (28)	81
Gminy w 2015 r.	Gminas in 2015	2 (29)	81
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2015 r.	Powiats and cities with powiats status in 2015	3 (30)	82
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r.	Councillors of organs of local government units in 2015	4 (31)	82
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2014, 2015)	Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2014, 2015) ..	5 (32)	84
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	General notes	x	85
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2014, 2015)	Ascertained crimes by the police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (33)	88
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję (2005, 2010, 2014, 2015)	Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (34)	90
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2014, 2015)	Incoming cases in common courts (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (35)	90
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2014, 2015)	Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (36)	91
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2014, 2015)	Resolved family cases (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (37)	92
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2014, 2015)	Entities of in the National Judicial Register (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (38)	92
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	93
Ludność (2005, 2010, 2014, 2015).....	Population (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (39)	97
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2014, 2015)	Working and non-working age population (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (40)	97
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	Population by sex and (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (41)	99

	Tablica Table	Strona Page
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (42) 99
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (43) 100
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (44) 100
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (45) 101
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (46) 102
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2015 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2015</i>	9 (47) 103
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2015 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2015</i>	10 (48) 105
Małżeństwa zawarte wyznaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (49) 106
Separacje orzeczone według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2015 r.	<i>Separations adjudicated by age of spouses at the moment of filling petition for a separation in 2015</i>	12 (50) 106
Separacje orzeczone według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Separations adjudicated by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (51) 107
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2015 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2015</i>	14 (52) 108
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (53) 109
Urodzenia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Births (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (54) 110
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17 (55) 110
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18 (56) 111
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	19 (57) 112
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	20 (58) 113
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21 (59) 115
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	22 (60) 116
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	23 (61) 116
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	24 (62) 117
Prognoza ludności do 2050 r.	<i>Population projection until 2050</i>	25 (63) 117
Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r.	<i>Households projection until 2050</i>	26 (64) 119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	27 (65) 120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	28 (66) 121
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	29 (67) 122
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	30 (68) 123
Rezydenci	<i>Usual residence population</i>	31 (69) 124
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age usual residence population</i>	32 (70) 124
Kościóły i związki wyznaniowe w 2015 r.	<i>Churches and religious associations in 2015</i>	33 (71) 125

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	General notes	x	126
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2014, 2015)	Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2014, 2015)	1 (72)	136
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2015 r. – na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2015 – on the LFS basis	2 (73)	137
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2010, 2014, 2015)	Employed persons (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (74)	138
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2014, 2015)	Employed persons by employment status (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (75)	139
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2014, 2015)	Average paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (76)	140
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2014, 2015)	Full- and part-time employment (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (77)	141
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Hires (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (78)	142
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Terminations (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (79)	143
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2014, 2015)	The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2014, 2015)	9 (80)	144
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2015 r.	Job vacancies, newly created and liquidated in 2015	10 (81)	145
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)	11 (82)	147
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2014, 2015)	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2014, 2015)	12 (83)	148
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2014, 2015)	13 (84)	148
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons benefiting from labour market programme (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (85)	150
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2014, 2015)	15 (86)	150
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]	16 (87)	151
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	Events and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]	17 (88)	153
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015) ..	18 (89)	155
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)	19 (90)	155
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup czynników zagrożeń (2005, 2010, 2014, 2015)	Employment working in hazardous conditions by groups of hazardous factors (2005, 2010, 2014, 2015)	20 (91)	157

		Tablica Table	Strona Page
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2015 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2015</i>	21 (92)	158
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	22 (93)	159
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	23 (94)	160
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	24 (95)	161
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	162
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (96)	165
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów ekonomicznych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly gross wages and salaries by economic sectors (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (97)	166
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014</i>	3 (98)	167
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2014</i>	4 (99)	169
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2014</i>	5 (100)	171
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2014</i>	6 (101)	173
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (102)	174
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (103)	175
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	176
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (104)	181
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (105)	181
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (106)	182

		Tablica Table	Strona Page
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (107)	183
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (108)	183
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (109)	184
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	185
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2014, 2015)	<i>Water supply and sewage systems (2010, 2014, 2015)</i>	1 (110)	191
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (111)	192
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (112)	192
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>House-heating (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (113)	193
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (114)	193
Odpady komunalne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (115)	194
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Liquid waste (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (116)	194
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (117)	195
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Generally accessible and estate green belts (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (118)	195
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwelling stocks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (119)	196
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2014, 2015)...	<i>Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (120)	196
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2015 r.	<i>Housing allowances paid out in 2015</i>	12 (121)	197
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Administration of grounds for dwellings construction (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (122)	198
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (123)	198
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2014, 2015)....</i>	15 (124)	199
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (125)	201
Zawarte transakcje kupna-sprzedaży lokali, nieruchomości gruntowych i zabudowanych w 2015 r.	<i>Reached purchase-sale transactions of the premises, land real estates and built-up real estates in 2015</i>	17 (126)	201

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 202
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Education by level (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	1 (127) 207
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	2 (128) 209
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	3 (129) 212
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	4 (130) 212
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	5 (131) 213
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	6 (132) 214
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	7 (133) 215
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii (2005, 2010, 2014, 2015) ..	<i>Special education centres, rehabilitation-education centres youth education centres and youth social therapy centres (2005, 2010, 2014, 2015)</i> ..	8 (134) 215
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (135) 216
Internaty i bursy dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	10 (136) 217
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	11 (137) 217
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	12 (138) 218
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	13 (139) 219
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia (2014/15, 2015/16)	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education (2014/15, 2015/16)</i>	14 (140) 220
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	15 (141) 220
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2014/15, 2015/16]	<i>Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i> ..	16 (142) 221
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16]	<i>Students and graduates of technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education [2014/15, 2015/16]</i>	17 (143) 221
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	18 (144) 222
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	19 (145) 222

	Tablica Table	Strona Page
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16]	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by narrow fields of education [2014/15, 2015/16]</i>	20 (146) 223
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	21 (147) 223
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Students of higher education institutions by study systems and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	22 (148) 224
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15)	<i>Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15)</i>	23 (149) 224
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Academic teachers in higher schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	24 (150) 225
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	25 (151) 225
Studia podyplomowe i studia doktoranckie (2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	26 (152) 226
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Postgraduate studies by fields of education (2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	27 (153) 226
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	28 (154) 227
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	29 (155) 228
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	30 (156) 228
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	31 (157) 229
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 230
Pracownicy medyczni (2014, 2015).....	<i>Medical personel (2014, 2015)</i>	1 (158) 236
Lekarze specjaliści (2014, 2015)	<i>Specialist doctors (2014, 2015).....</i>	2 (159) 236
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2014, 2015)	<i>Out-patient health care (2014, 2015)</i>	3 (160) 237
Stacjonarna opieka zdrowotna (2014, 2015)	<i>In-patient health care (2014, 2015)</i>	4 (161) 238
Szpitala ogólne (2014, 2015)	<i>General hospitals (2014, 2015)</i>	5 (162) 239
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Emergency medical services and first aid (2010, 2014, 2015)</i>	6 (163) 240
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (164) 240
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (165) 241
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (166) 241
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nurseries and children's clubs(2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (167) 242
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (168) 242

		Tablica Table	Strona Page
Rodzina piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (169)	242
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (170)	243
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (171)	243
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (172)	244
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Social welfare benefits (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (173)	245
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2014)	<i>Perceived health status of population (2004, 2009, 2014)</i>	17 (174)	246
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała (2004, 2009, 2014)	<i>Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2014)</i>	18 (175)	246
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	250
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (176)	251
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (177)	251
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (178)	252
Muzea (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museums (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (179)	252
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (180)	253
Galerie sztuki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (181)	253
Teatry i instytucje muzyczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Theatres and music institutions (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (182)	253
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2014, 2015)	<i>Centres of culture, cultural centres and establishment, clubs, community centres (2005, 2009, 2014, 2015)</i>	8 (183)	254
Kina stałe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (184)	255
Wybrane instytucje kultury dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Selected cultural institutions accessible to the disabled moving on wheelchairs (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (185)	255
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (186)	256
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (187)	256
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (188)	257
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (189)	260
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki według obywatelstwa (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments by citizenship (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (190)	261

		Tablica Table	Strona Page
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (191)	262
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering outlets in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17 (192)	262
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18 (193)	263
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012, 2014)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012, 2014)</i>	19 (194)	264
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2014</i>	20 (195)	265
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	<i>Selected sports facilities in 2014</i>	21 (196)	266
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	267
Nauka i technika	Science and technology		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (197)	272
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (198)	273
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (199)	274
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	4 (200)	275
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	5 (201)	275
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	6 (202)	276
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (203)	276
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2015 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2015</i>	8 (204)	277
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2012-2015	<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2012-2015</i>	9 (205)	278
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	10 (206)	279
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	11 (207)	280
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Domestic inventions and utility models (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (208)	280

		Tablica Table	Strona Page
Spółeczeństwo informacyjne	Information society		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2014, 2015)	Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2014, 2015)	13 (209)	281
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	Purpose of using the internet by enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (210)	281
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	General notes	x	282
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2014, 2015)	Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (211)	283
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2014, 2015)	Retail prices of major goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (212)	283
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)	Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (213)	285
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2014, 2015)	Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (214)	285
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	General notes	x	286
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (215)	292
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2014, 2015)	Agricultural land area by land type (2010, 2014, 2015)	2 (216)	293
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2013)	Farms by area groups (2010, 2013)	3 (217)	293
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014]	4 (218)	294
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2012, 2014]	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2012, 2014]	5 (219)	294
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2014, 2015)	Sown area (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (220)	296
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006–2010, 2014, 2015)	Selected crop production and yields (2006–2010, 2014, 2015)	7 (221)	297
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2006–2010, 2014, 2015)	Area, production and yields of ground vegetables (2006–2010, 2014, 2015)	8 (222)	298
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew (2006–2010, 2014, 2015)	Area and production of fruit tree (2006–2010, 2014, 2015)	9 (223)	299
Powierzchnia i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006–2010, 2014, 2015)	Area and production of fruit bushes and berry fruit (2006–2010, 2014, 2015)	10 (224)	300
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2014, 2015)	Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2014, 2015)	11 (225)	301
Drób (2005, 2010, 2014, 2015)	Poultry (2005, 2010, 2014, 2015)	12 (226)	302

		Tablica Table	Strona Page
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (227)	302
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (228)	303
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (229)	303
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2013)</i>	16 (230)	304
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)</i>	17 (231)	304
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	18 (232)	305
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	19 (233)	306
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	20 (234)	307
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Major game species (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21 (235)	307
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Shoot of main game species (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	22 (236)	308
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	23 (237)	308
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	24 (238)	309
Powierzchnia lasów	<i>Forest area</i>	25 (239)	310
Zasoby drzewne na pniu	<i>Growing stock of standing wood</i>	26 (240)	311
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	27 (241)	312
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Removals (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	28 (242)	313
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	29 (243)	314
Pożary w lasach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Fores fires (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	30 (244)	314
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	315
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Sold production of industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	1 (245)	318
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	2 (246)	319
Produkcja ważniejszych wyrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of major products (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (247)	319

		Tablica Table	Strona Page
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment in industry (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (248)	320
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (249)	321
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Construction and assembly production by groups (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	6 (250)	322
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	7 (251)	322
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (252)	324
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (253)	325
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (254)	327
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	328
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (255)	331
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (256)	331
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (257)	332
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Regular bus transport lines (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (258)	332
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (259)	333
Komunikacja miejska (2010, 2014, 2015)	<i>Urban transport (2010, 2014, 2015)</i>	6 (260)	333
Wypadki drogowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Road traffic accidents (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (261)	334
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2014, 2015)	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2014, 2015)</i>	8 (262)	334
Telekomunikacja	Telecommunications		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Fixed subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (263)	335
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	336
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	1 (264)	339
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	2 (265)	339

		Tablica Table	Strona Page
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (266)	340
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (267)	340
Gastronomia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (268)	340
Magazyny handlowe (2005, 2012, 2015)	<i>Trade warehouses (2005, 2012, 2015)</i>	6 (269)	341
Targowiska (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (270)	341
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	342
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (271)	3347
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (272)	349
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (273)	350
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (274)	351
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (275)	352
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (276)	354
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (277)	355
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (378)	356
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	357
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenue of local government units budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (279)	360
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Revenue of local government units budgets by divisions in 2015</i>	2 (280)	362
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Expenditure of local government units budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (281)	363
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by divisions in 2015</i>	4 (282)	364
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2014, 2015)	<i>Revenue and costs of local government budgetary establishments (2014, 2015)</i>	5 (283)	365
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	366
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	1 (284)	370

		Tablica Table	Strona Page
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	2 (285)	371
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015].....	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2014, 2015].....</i>	3 (286)	372
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]</i>	4 (287)	373
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]</i>	5 (288)	374
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	375
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	1 (289)	379
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	2 (290)	380
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2013, 2014)	<i>Nominal income in the households sector (2010, 2013, 2014)</i>	3 (291)	380
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	381
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (292)	382
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (293)	383
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (294)	385
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (295)	386
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (296)	388

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa lubelskiego w 2015 r.	<i>Administrative division of Lubelskie voivodship in 2015</i>	80
Podział województwa lubelskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)	<i>Division of the Lubelskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS)</i>	81
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	<i>Population by sex and age in 2015</i>	96
Ruch naturalny ludności (2000–2015)	<i>Vital statistics (2000–2015)</i>	97
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat (2000–2015)	<i>Life expectancy at 0 age (2000–2015)</i>	97
Struktura pracujących (2005, 2010, 2015)	<i>Structure of employed persons (2005, 2010, 2015)</i>	138
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2015)	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level(2005, 2010, 2015)</i>	138
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (2005, 2010, 2015)	<i>Relative deviations of average wages and salaries in sections from the average wages and salaries in the national economic (2005, 2010, 2015)</i>	139
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2015)</i>	200
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2015 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2015</i>	200
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/16	<i>Education by educational level in the 2015/16 school year</i>	201
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2015</i>	314
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r. (ceny stałe 2012 r.)	<i>Structure of market agricultural output in 2014 (constant prices 2012)</i>	314
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015]	<i>Structure of construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2015]</i>	315
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca (2005, 2010, 2015)	<i>Revenue and expenditure of local government units budgets per capita (2005, 2010, 2015)</i>	380
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	380
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2015</i>	381

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (-)	-	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 16 na str. 28. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 16 on page 28.</i>
Znak *	-	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	-	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	-	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	=	tysiąc <i>thousand</i>	t	=	tona <i>tonne</i>
mln	=	milion <i>million</i>	mm	=	milimetr <i>millimetre</i>
zł <i>zl</i>	=	złoty <i>zloty</i>	cm	=	centymetr <i>centimetre</i>
szt. <i>pcs</i>	=	sztuka <i>piece</i>	m	=	metr <i>metre</i>
egz	=	egzemplarz	km	=	kilometr <i>kilometre</i>
kpl	=	komplet	m ²	=	metr kwadratowy <i>square metre</i>
wol. <i>vol.</i>	=	wolumin <i>volume</i>	ha	=	hektar <i>hectare</i>
μg	=	mikrogram <i>microgram</i>	km ²	=	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	=	gram <i>gram</i>	l	=	litr <i>litre</i>
kg	=	kilogram <i>kilogram</i>	hl	=	hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	=	decytona <i>deciton</i>	dm ³	=	decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>

m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	pkt	= punkt
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	ust.	= ustęp
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	i in.	= i inni
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
TJ	= teradžul <i>terajoule</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
PJ	= petadžul <i>petajoule</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	ozn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tw.	= tak zwany
d	= doba	ww.	= wyżej wymieniony
24h	= 24 hours	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
r.	= rok	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
ceg	= cegła przeliczeniowa mate- rialów ściennych	NTS	= Nomenklatura Jednostek Teryto- rialnych do Celów Statystycz- nych
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
t/r	= ton rocznie	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
t/y	= <i>tonnes per year</i>	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Commu- nautes Européennes</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	ONZ	= Organizacja Narodów Zjedno- czonych
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	UN	= <i>United Nations</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>		
Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>		
Kk	= Kodeks karny		
kl.	= klasa		
nr (Nr) No.	= numer = <i>number</i>		
poz.	= pozycja		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodu; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;
- 3) według **sektorów własności**:
 - sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev.2 PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;
- 3) according to **ownership sectors**:
 - public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
 - grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public

i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz według sektorów instytucjonalnych opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;

or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as by institutional sectors, are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) z późniejszymi zmianami;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1662).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na miasta i wieś – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne

2) *the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) with later amendments;*

3) *the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*

4) *the Polish Classification of Types of Construction (PKOB), on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;*

5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT), on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

8. *Information on voivodship as well as by urban and rural area, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term "urban areas" is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term "rural areas" is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions,

rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego,
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year,
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za 2000, 2005 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r., od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

13. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

15. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

16. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated, unless otherwise indicated, for the years 2000 and 2005 on the basis of the Population and Housing Census 2002, but for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002, and since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011, but for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

13. *Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

14. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

15. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.*

16. *The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)

INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)

Wady rozwojowe wrodzone
Congenital anomalies

Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities

Objawy i stany niedokładnie określone
Symptoms and ill-defined conditions

Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, niesklasyfikowane gdzie indziej
Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE rev. 2

sekcje
sections

Handel; naprawa pojazdów samochodowych
Trade; repair of motor vehicles

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

Zakwaterowanie i gastronomia
Accommodation and catering

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and food service activities

Obsługa rynku nieruchomości
X

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Real estate activities

Administrowanie i działalność wspierająca
X

Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Administrative and support service activities

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE rev. 2	
działy <i>divisions</i>	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych X	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

* *
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (*Methodological Papers and Classifications*).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	25122	8,0	Area in km ²
Powiaty	314	20	6,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2478	213	8,6	Gminas
Miasta	915	43	4,7	Towns
Miejscowości wiejskie	52529	4047	7,7	Rural localities
Sołectwa	40688	3730	9,2	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	44,3	2,0	4,5	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1604,8	21,5	1,3	gases (excluding carbon dioxide)
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3273	286	8,7	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2427	255	10,5	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	826	28	3,4	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	130985,2	6837,8	5,2	Waste (during the year; excluding municipal waste) generated in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) ^b w tys. t	10863,4	384,8	3,5	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe służące (ceny bieżące):				Investment expenditures (current prices):
ochronie środowiska:				for environmental protection:
w mln zł	15160,0	483,5	3,2	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,6	4,7	x	in % of total investment outlays
gospodarce wodnej:				for water management:
w mln zł	3294,6	91,0	2,8	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	0,9	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE^c
 PUBLIC SAFETY^c

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	799779	32981	4,1	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	208	154	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	64,7	71,0	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
^a Working on sewage network. ^b Estimated data. ^c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland		Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys...	38437,2	2139,7	5,6		Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23166,4	988,0	4,3		urban areas
wieś	15270,8	1151,7	7,5		rural areas
w tym kobiety	19839,2	1102,7	5,6		of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	85	x		Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	60	61	x		Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,67	-1,45	x		Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^a na 1000 ludności	-0,41	-2,54	x		Internal and international net migration for permanent residence ^a per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14504,3	817,2	5,6		Employed persons ^{bc} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3907,85	3497,98	89,5		Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1563,3	107,9	6,9		Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) ^c w %	9,7	11,7	x		Registered unemployment rate (as of 31 XII) ^c in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	297871,1	21023,5	7,1		water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	149668,0	6278,9	4,2		sewage distribution ^d
gazowej	145986,7	8654,8	5,9		gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^e (stan w dniu 31 XII):					Dwellings stocks ^e (as of 31 XII):
mieszkania: w tys.	14119,5	761,5	5,4		dwellings: in thous.
na 1000 ludności	367,3	355,9	x		per 1000 population
izby: w tys.	53961,3	2927,0	5,4		rooms: in thous.
na 1000 ludności	1403,9	1367,9	x		per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tys. m ²	1039071,3	58539,3	5,6		usable floor space of dwellings: in thous. m ²
na 1000 ludności w m ²	27032,9	27358,3	x		per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tys.	147,7	6,2	4,2		Dwellings completed: in thous.
na 1000 ludności:					per 1000 population:
mieszkania	3,8	2,9	x		dwellings
izby	15,9	13,3	x		rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	383,3	306,3	x		usable floor space of dwellings in m ²

^a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
^d Łącznie z kolektorami. ^e Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^b By actual workplace and kind of activity. ^c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^d Including collectors. ^e Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego
 EDUCATION^a – as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2480,8	135,2	5,5	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1073,6	62,1	5,8	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	189,6	8,8	4,6	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących	501,2	34,0	6,8	<i>general secondary</i>
technikach	506,2	31,1	6,1	<i>technical secondary</i>
ogólnokształcących artystycznych ^d	12,6	0,7	5,4	<i>general art^d</i>
policealnych	255,1	17,4	6,8	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tys.	1140,6	59,7	5,2	<i>in thous.</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat	674	662	x	<i>per 1000 children aged 3–5</i>

OCHRONA ZDROWIA^f I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII
 HEALTH CARE^f AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^g :				<i>Medical personnel^g:</i>
lekarze	88437	5319	6,0	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12603	882	7,0	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	197381	12785	6,5	<i>nurses^h</i>
Przychodnie	20412	1186	5,8	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	956	57	6,0	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. ...	187,0	11,3	6,0	<i>Beds of general hospital in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ⁱ	12740	819	6,4	<i>Public pharmaciesⁱ</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu "Edukacja i wychowanie", ust. 1-3 na str. 202. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. ^g Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10 na str. 232.

^a See general notes to the chapter "Education", item 1-3 on page 202. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including students in special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Including children staying during the whole school year in the units performing health care activities. ^f Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. ^g Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or local government unit or National Health Fund. ^h Including master nurses. ⁱ See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 10 on page 232.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8050	583	7,2	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	129904,4	6240,4	4,8	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	926	53	5,7	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	33271,3	1131,9	3,4	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	444	30	6,8	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	45681,5	1555,6	3,4	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.:				Tourist accommodation establishments ^a in thous.:
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	710,3	21,8	3,1	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	26942,1	794,4	2,9	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^b (stan w czerwcu) w tys. ha	14398,2	1432,1	9,9	Agricultural land in good agricultural condition ^b (as of June) in thous. ha
pod zasiewami ^c	10753,0	1103,7	10,3	sown area ^c
grunty ugorowane	134,1	9,7	7,3	fallow land
uprawy trwałe	391,0	83,5	21,4	permanent crops
w tym sady	349,9	79,7	22,8	of which orchards
ogrody przydomowe	27,4	6,7	24,6	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3092,8	228,5	7,4	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów ^c (stan w czerwcu) w tys. ha:				Sown area ^c (as of June) in thous. ha:
zboża	7511,8	818,7	10,9	cereals
ziemniaki	292,5	21,3	7,3	potatoes
warzywa gruntowe ^d	175,7	15,8	9,0	field vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28002,7	3027,2	10,8	cereals
ziemniaki	6151,8	456,0	7,4	potatoes
warzywa gruntowe ^d	3792,8	364,7	9,6	field vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,3	37,0	99,2	cereals
ziemniaki	210,4	214,0	101,7	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9214,9	584,0	6,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w mln zł	1255515,6	34176,3	2,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	32649	15946	48,8	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w mln zł	171302,5	6313,4	3,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	4455	2946	66,1	per capita in zł

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytkowników rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytkowników rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; patrz uwagi ogólne do działu "Przemysł i budownictwo", ust. 3 na str. 317.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of up to 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens. ^e Realized by construction units – by place of performing works; see general notes to the chapter "Industry and construction", item 3 on page 317.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	290919,1	21581,4	7,4	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,2	94,8	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:				<i>Registered cars^a in thous. units:</i>
osobowe	20723,4	1100,7	5,3	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3401,6	170,8	5,0	<i>lorries and road tractors^b</i>
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^c	7387	461	6,2	<i>Post offices of appointed operator^c</i>
Telefoniczne łącza główne ^d : w tys.	4947,9	232,5	4,7	<i>Fixed main line^d: In thous.</i>
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	4221,9	209,3	5,0	<i>of which standard main line per 1000 population</i>
na 1000 ludności	128,7	108,7	x	
HANDEL – stan w dniu 31 XII <i>TRADE – as of 31 XII</i>				
Sklepy	360750	19372	5,4	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	107	110	x	<i>Population per shop</i>
Targowiska stałe	2222	187	8,4	<i>Permanent marketplaces</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin ^e				<i>Budgets of gminas^e</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w mln zł	87667,2	5150,1	5,9	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	3396	3189	93,9	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w mln zł	85944,4	5135,8	6,0	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	3329	3181	95,5	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w mln zł	23681,5	1445,6	6,1	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	917	895	97,6	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w mln zł	23444,1	1433,3	6,1	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	908	888	97,7	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of powiats</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w mln zł	70560,1	2520,6	3,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	5583	4770	85,4	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w mln zł	69824,2	2615,3	3,7	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	5525	4949	89,6	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw:				<i>Budgets of voivodships</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w mln zł	17110,1	1142,0	6,7	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	445	533	119,8	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w mln zł	17202,7	1340,5	7,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	447	625	139,8	<i>per capita in zł</i>

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Do 2012 r. operator publiczny. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Up to 2012 public operator. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE <i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS</i>				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w mln zł	271839,3	10366,3	3,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	7069	4837	68,4	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w mln zł	3471800,9	151490,8	4,4	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	90324	70799	78,4	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ <i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY</i>				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4184409	173184	4,1	<i>Entities of the national economy^a in the REGON register (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	121768	5750	4,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	4028506	166363	4,1	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R. <i>REGIONAL ACCOUNTS IN 2014</i>				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w mln zł	1719704	67074	3,9	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	44686	31170	69,8	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w mln zł	1524940	59477	3,9	<i>in mln zł</i>
na 1 pracującego w zł	109899	78641	71,6	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w mln zł	1035025	49644	4,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	26895	23071	85,8	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów własności nie uwzględniono podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; the division by the ownership sectors does not include entities, which have not registered the form of ownership in the REGON register.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
POWIERZCHNIA						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	25114	25122	25122	25122	25122
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA						
2	Pobór wody - w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)	34,1	32,3	31,1	31,5	30,6
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	25,8	24,2	23,7	24,0	24,1
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	13,5	13,6	13,8	13,7	13,9
5	w tym do produkcji przemysłowej	4,8	4,5	4,5	4,4	4,4
6	Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	96,9	97,6	97,2	98,5	99,3
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	48,4	51,0	52,1	52,8	53,0
9	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na tys. t: pyłowych	8,0	6,7	3,4	3,0	2,8
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	40,9	38,3	33,0	33,0	33,0
11	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	97,7	98,2	99,0	98,6	98,5
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	41,5	84,7	86,6	86,5	81,6
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłącze- niem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t	168,9	205,2	177,1	209,6	193,5
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	256	155	172	154	155
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w % nakładów inwestycyjnych ogółem służące: ochronie środowiska	4,6	5,2	2,7	2,5	4,9
16	gospodarce wodnej	1,5	1,3	0,6	0,8	1,8
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrod- niczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	22,7	22,8	22,7	22,7	22,7
18	na 1 mieszkańca w m ²	2584	2625	2367	2641	2616
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE						
19	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^g w zakoń- czonych postępowaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	54673	61358	50032	48307	47783
20	na 10 tys. ludności	248	281	231	224	219
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^g w %	61,9	66,6	69,9	70,1	72,5

a Z ujęć własnych. *b* Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. *c* Od 2010 r. dane nieporównywalne – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. *e* Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. *g* Do 2012 r. łącznie z prokuraturą;

a From own intakes. *b* Water withdrawal by intakes before entering the water network. *c* Since 2010 data are not to – estimated data, the total population – based on balances. *e* See general notes to the chapter “Environmental comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste. *g* Until 2012 including prosecutor’s

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
AREA						
25122	25122	25122	25122	25122	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ENVIRONMENTAL PROTECTION						
32,6	31,6	32,7	32,1	33,8	Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
23,0	24,0	23,9	25,0	27,1	exploitation of water supply network ^b	3
14,0	13,5	14,1	13,2	12,6	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
4,7	4,4	4,8	4,4	4,4	of which for industrial production	5
99,7	99,6	99,6	99,4	99,4	Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	treated in % of requiring treatment	6
					untreated per 1 km ² in dam ³	7
53,3	54,9	55,5	56,4	57,2	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	8
					Emission of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
2,4	2,1	2,1	1,9	2,0	particulates	9
33,8	32,6	26,1	26,5	21,5	gases (excluding carbon dioxide)	10
					Reduction of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
98,5	98,4	98,4	98,4	97,8	particulates	11
84,2	86,0	87,6	87,4	89,1	gases (excluding carbon dioxide)	12
206,9	249,7	271,8	264,8	272,2	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	13
159	160	161	177	180	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	14
					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
5,2	5,4	4,0	6,7	4,7	in environmental protection	15
1,5	1,2	1,3	1,2	0,9	in water management	16
					Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
22,7	22,7	22,7	22,7	22,7	in % of total area	17
2625	2633	2644	2655	2671	per capita in m ²	18
PUBLIC SAFETY						
51471	48921	44689	36886	32981	Ascertained crimes by the Police ^g in completed preparatory proceedings:	
237	226	207	171	154	in absolute numbers	19
					per 10 thous. population	20
73,9	73,1	70,9	72,2	71,0	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^g in %	21

z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^d Ludność korzystająca środowiska", ust. 7 na str. 61. ^f Dane szacunkowe; w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. ^d Population connected protection", item 7 on page 61. ^f Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
LUDNOŚĆ ^a						
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2206200	2179611	2161832	2157202	2178611
2	miasta	1028876	1016865	1006032	1003920	1013036
3	wieś	1177324	1162746	1155800	1153282	1165575
4	w tym kobiety	1133397	1121605	1114793	1112598	1122260
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	107	106
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	88	87	86	86	87
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
7	przedprodukcyjnym	564437	470935	432386	421829	419121
8	produkcyjnym	1287529	1348586	1359491	1361161	1377527
9	poprodukcyjnym	354234	360090	369955	374212	381963
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,67	5,93	6,83	6,74	6,10
11	Rozwydzenia na 1000 ludności	0,77	1,29	0,89	1,30	1,14
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,42	9,75	10,61	10,61	10,38
13	Zgony ^b na 1000 ludności	10,48	10,58	10,80	10,95	10,56
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,05	-0,84	-0,19	-0,34	-0,18
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,00	7,31	6,43	4,88	4,68
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
16	mężczyźni	69,1	69,9	70,2	70,8	71,2
17	kobiety	78,5	79,9	80,5	80,5	81,0
18	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,39	-2,24	-2,04	-1,92	-2,25
RYNEK PRACY						
Pracujący ^d (stan w dniu 31 XII):						
19	w tys.	979,1	729,6	769,3	759,5	794,1
20	w tym kobiety	485,2	347,1	359,7	357,3	384,7
21	na 1000 ludności	443,8	334,7	355,9	352,1	364,5
22	w sektorze prywatnym w %	77,6	74,0	75,9	75,6	77,3
według rodzajów działalności w %:						
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo ; rybnictwo	38,2	36,3	36,6	38,8
24	przemysł i budownictwo	18,2	18,8	18,4	17,5
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	17,9	18,9	18,5	17,9
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ oraz pozostałe usługi ^e	25,7	26,0	26,4	25,8
Przeciętne zatrudnienie:						
w przemyśle:						
27	w tys.	90,6	95,7	91,3	99,5
28	na 1000 ludności	41,5	44,2	42,3	45,6
w budownictwie:						
29	w tys.	18,6	27,1	28,1	26,4
30	na 1000 ludności	8,5	12,5	13,0	12,1

a Patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2 na str. 93. *b* Łącznie ze zgonami niemowląt. *d* Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnych rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2 on page 93. *b* Including infant deaths. *d* By actual workplace and kind of activity (since 2004). Data are compiled considering employed persons on private farms Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. *e* The term support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
POPULATION^a						
2171857	2165651	2156150	2147746	2139726	Population (as of 31 XII)	1
1009175	1005207	997219	992787	988035	urban areas	2
1162682	1160444	1158931	1154959	1151692	rural areas	3
1118871	1115849	1110800	1106756	1102674	of which females	4
106	106	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
86	86	86	85	85	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):						
410229	402493	395257	388607	382720	pre-working	7
1372171	1364563	1352470	1340617	1328014	working	8
389457	398595	408423	418522	428992	postworking	9
5,59	5,43	4,80	5,07	5,02	Marriages per 1000 population	10
1,29	1,43	1,91	1,47	1,60	Divorces per 1000 population	11
9,82	9,78	9,14	9,21	9,20	Live births per 1000 population	12
10,57	10,40	10,58	10,27	10,65	Deaths ^b per 1000 population	13
-0,74	-0,62	-1,44	-1,06	-1,45	Natural increase per 1000 population	14
4,45	4,29	4,56	4,19	3,75	Infant deaths per 1000 live births	15
Life expectancy at the moment of birth:						
71,7	72,4	72,7	73,2	73,3	males	16
81,1	81,5	81,6	82,2	82,4	females	17
-2,36	-2,38	-2,60	-2,68	-2,54 ^c	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	18
LABOUR MARKET						
Employed persons ^d (as of 31 XII):						
803,6	793,2	799,8	809,3	817,2	in thous.	19
388,2	386,5	392,4	397,0	400,8	of which women	20
370,0	366,3	370,9	376,8	381,9	per 1000 population	21
78,0	78,5	78,9	79,3	79,8	in private sector in %	22
by kind of activities in %:						
38,3	38,8	38,5	38,1	37,7	agriculture, hunting and forestry	23
17,9	17,4	17,2	17,2	17,2	industry and construction	24
					trade; repair of motor vehicles ⁴ ;	25
					transport and storage, accommodation and catering ⁴ ; information and communication	
18,0	17,6	17,7	17,9	18,1	financial and insurance activities; real estate activities and other services ^e	26
25,8	26,2	26,6	26,8	27,0	Average paid employment:	
in industry:						
99,3	97,4	96,3	97,5	97,8	in thous.	27
45,7	44,9	44,6	45,3	45,6	per 1000 population	28
in construction:						
29,6	28,1	25,5	24,5	22,9	in thous.	29
13,6	12,9	11,8	11,4	10,7	per 1000 population	30

^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^e Pod pojęciem "pozostałe usługi" należy włączyć: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”; „Edukacja”; „Opieka

^c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and "Other services" refers to the NACE Rev. 2 sections: "Professional, scientific and technical activities"; "Administrative and social work activities"; "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
RYNEK PRACY (dok.)						
1	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	159,7	156,8	101,6	117,2	119,7
2	2000 = 100	100,0	98,2	63,6	73,4	75,0
3	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
4	kobiety	52,4	50,0	53,1	49,0	49,6
5	w wieku do 25 lat	34,6	26,7	24,0	25,7	24,7
6	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	48,7	51,5	39,9	31,8	32,2
7	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	501	293	178	242	166
8	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	14,0	17,0	11,2	12,9	13,1
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
9	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zł ...	1678,50	2076,81	2603,71	2727,67	2922,60
10	2000 = 100	100,0	123,7	155,1	162,5	174,1
11	w tym: w przemyśle	2067,01	2657,77	2721,98	3068,17
12	w budownictwie	1740,54	2197,26	2248,76	2356,25
13	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	601,9	564,5	552,0	551,5	543,9
14	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	353,1	344,9	354,2	360,8	360,3
15	rolników indywidualnych	248,8	219,6	197,9	190,7	183,6
16	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
16	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecz- nych	726,42	988,02	1204,43	1316,63	1404,45
17	rolników indywidualnych ^b	596,42	749,45	849,93	902,71	947,04
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA						
18	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
18	wodociągowej	14813,7	17484,7	18610,8	18871,5	19402,8
19	kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami)	2380,4	3366,4	3979,1	4099,4	4432,1
Zużycie w gospodarstwach domowych:						
wody z wodociągów:						
20	w hm ³	60,0	57,2	57,8	57,4	57,2
21	na 1 mieszkańca w m ³	27,2	26,2	26,7	26,6	26,2
energii elektrycznej ^c w miastach:						
22	w GW·h	594,7	647,9	678,2	673,7	687,0
23	na 1 mieszkańca w kW·h	577,9	636,2	673,3	670,0	676,6
Zasoby mieszkaniowe ^d (w 2000 r. – zamieszka- ne, stan w dniu 31 XII):						
24	mieszkania w tys.	674,3	700,8	717,0	722,6	732,8
25	na 1000 ludności	305,6	321,5	331,7	335,0	336,3
26	izby na 1000 ludności	1039,5	1197,2	1242,9	1257,6	1283,5
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
27	na 1000 ludności	19232,6	23620,8	24624,4	24952,2	25508,1
28	przeciętna 1 mieszkania	62,9	73,5	74,2	74,5	75,8

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^d Na podstawie bilansów.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census this system and to benefits from the Pension Fund. ^c In 2000 excluding households, whose the main source of

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
<i>LABOUR MARKET (cont.)</i>						
122,4	131,1	134,0	116,9	107,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	1
76,7	82,1	83,9	73,2	67,6	2000 = 100	2
					In % of registered unemployed (as of 31 XII):	3
50,8	49,1	48,4	48,2	48,7	women	4
23,6	22,4	21,1	19,4	17,8	up to age 25	5
39,7	41,2	44,2	46,4	43,6	out of work for longer than 1 year	6
211	140	119	73	71	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	7
13,2	14,2	14,4	12,6	11,7	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	8
<i>WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS</i>						
3066,32	3203,67	3306,12	3412,78	3497,98	Average monthly gross wages and salaries in zł 2000 = 100	9
182,7	190,9	197,0	203,3	208,4	of which: in industry	10
3221,43	3396,50	3511,14	3650,55	3760,83	in construction	11
2445,56	2701,85	2786,26	2896,18	2817,88	Average number of retirees and pensioners in thous.	12
533,4	523,3	516,2	508,7	507,6	receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	13
356,6	352,3	350,7	348,4	349,7	farmers	14
176,9	170,9	165,4	160,4	157,9	Average monthly gross retirement pay and pension in zł:	15
1474,64	1562,15	1653,80	1719,53	1776,99	paid by the Social Insurance Institution	16
979,17	1049,00	1116,04	1139,76	1175,20	farmers ^b	17
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>						
19856,4	20325,4	20583,0	20863,8	21023,5	Distribution network (as of 31 XII) in km:	18
4853,6	5323,9	5538,1	5918,0	6278,9	water supply	19
					sewage (including collectors)	
					Consumption in households:	
57,7	58,1	57,8	57,4	61,1	water from water supply systems:	20
26,6	26,8	26,8	26,7	28,5	in hm ³	21
					per capita in m ³	
681,3	668,8	661,5	649,8	639,5	electricity ^c in urban areas:	22
673,8	663,9	660,2	652,1	645,4	in GW·h	23
					per capita in kW·h	
738,6	744,9	751,1	756,0	761,5	Dwellings stocks ^d (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):	24
340,1	343,9	348,3	352,0	355,9	dwellings: in thous.	25
1300,0	1316,6	1335,2	1351,2	1367,9	per 1000 population	26
25872,8	26236,5	26634,6	26989,6	27358,3	rooms per 1000 population	27
76,1	76,3	76,5	76,7	76,9	usable floor space of dwellings in m ² : per 1000 population	28
					average per dwelling	

w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, Rentowego. *c* W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego

used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the 2010. *b* Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from maintenance was income from a private farm in agriculture. *d* Based on balances.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)						
Mieszkania oddane do użytkowania:						
1	mieszkania: w tys.	3,0	5,3	7,4	6,1	5,7
2	na 1000 ludności	1,4	2,4	3,4	2,8	2,6
3	izby na 1000 ludności	5,7	11,4	16,4	13,1	12,1
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
4	na 1000 ludności	116,1	255,4	368,2	299,3	279,9
5	przeciętna 1 mieszkania	85,1	105,7	107,6	106,2	107,7
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE						
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:						
6	podstawowych ^c	195,7	156,1	136,7	131,5	127,8
7	gimnazjach	72,2	97,9	83,0	79,1	75,3
8	zasadniczych zawodowych ^d	29,1	11,2	12,4	12,1	11,6
9	liceach ogólnokształcących ^e	65,1	52,1	49,8	47,9	46,2
10	liceach profilowanych.....	x	13,0	5,5	4,0	3,1
11	technikach ^e	60,2 ^c	31,5	32,3	32,3	31,5
12	artystycznych ogólnokształcących ^f	x	0,9	0,8	0,8	0,8
13	policealnych	11,8	19,8	20,6	18,7	20,8
Absolwenci szkół ^b w tys.:						
14	podstawowych	73,7 ^g	28,8	25,2	23,9	22,5
15	gimnazjów	x	32,8	28,1	27,0	25,0
16	zasadniczych zawodowych ^d	11,1	3,6	3,6	3,9	3,8
17	liceach ogólnokształcących ^e	13,1	16,6	16,6	16,2	15,7
18	liceach profilowanych.....	x	4,5	2,3	1,6	1,1
19	technikach ^e	11,6 ^c	7,5	6,4	7,2	7,4
20	artystycznych ogólnokształcących ^f	x	0,2	0,2	0,2	0,1
21	policealnych	4,0	6,7	5,2	5,8	6,2
22	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^h (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,2	14,9	13,5	13,5	12,9
23	Studenci szkół wyższych ⁱ (stan w dniu 30 XI) w tys.	87,1	104,2	102,0	101,4	98,5
24	Absolwenci szkół wyższych ^h w tys.	14,5	21,4	22,6	25,1	28,7
25	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	12,2	8,0	8,5	9,6	10,9
26	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,8	3,4	1,5	1,9	2,6
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						
27	miejsca w przedszkolach w tys.	31,8	31,2	34,6	37,2	39,2
dzieci ^j w tys.:						
28	w przedszkolach	32,0	30,1	34,3	36,9	38,7
29	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	16,2	13,8	12,4	14,3	15,0
30	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat ^m	304	340	408	436	442

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–3 na str. 202. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół szkolnego 2005/06 łącznie: ^d – ze szkółami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^e – z uzupełniającymi odpowiednio: ^h łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku do pracy. ⁱ łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami ^k Z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 roku – z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od roku 2007 bez wychowania przed ^m W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności w wieku 3-5 lat i połowie rocznika

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1–3 on page 202. ^b Excluding schools for adults, except school year including: ^d – special job-training schools, ^e – supplementary schools: general secondary and technical supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 schools. ⁱ Including branch sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in another excluding foreigners. ^k From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year; see general notes pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary education in the units performing of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and in half of the 6-year old population, and in 2015 - aged 3-5

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)						
6,4	7,2	7,0	5,7	6,2	Dwellings completed:	
2,9	3,3	3,2	2,6	2,9	dwellings: in thous.	1
13,6	15,0	14,5	12,5	13,3	per 1000 population	2
					rooms per 1000 population	3
314,7	339,9	323,8	290,2	306,3	usable floor space of dwellings in m ² :	
107,7	102,5	100,5	109,7	105,4	per 1000 population	4
					average per dwelling	5
EDUCATION^a						
					Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thous.:	
125,4	123,1	121,1	128,0	135,2	primary ^c	6
72,3	69,1	66,4	64,1	62,1	lower secondary	7
10,9	10,2	9,5	9,3	8,8	basic vocational ^d	8
43,9	41,4	38,2	36,2	34,0	general secondary ^e	9
2,3	1,3	0,5	–	–	specialized secondary	10
30,3	30,0	30,4	30,7	31,1	technical secondary ^e	11
0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	general art ^f	12
23,8	24,7	20,5	18,4	17,4	post-secondary	13
					Graduates in schools ^b in thous.:	
21,3	21,2	20,5	19,6	.	primary	14
24,3	23,5	22,2	21,3	.	lower secondary	15
3,4	3,4	2,4	2,7	.	basic vocational ^d	16
15,0	14,9	13,4	12,3	.	general secondary ^e	17
0,9	0,7	0,4	–	.	specialized secondary	18
7,2	6,6	6,4	6,3	.	technical secondary ^e	19
0,1	0,1	0,1	0,1	.	general art ^f	20
6,3	7,8	6,3	6,0	.	post-secondary	21
					Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^h (excluding schools for adults) per 1000 population	22
12,2	11,9	10,6	10,0	.	Students of higher education institutions ⁱ (as of 30 XI) in thous.	23
93,5	90,1	80,7	75,6	77,6	Graduates of higher education institutions ^k in thous.	24
29,3	28,0	26,2	23,5	22,5	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	25
11,6	11,8	10,7	9,5	8,1	Graduates of schools for adults in thous.	26
2,9	3,0	3,0	2,7	.	Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
41,6	44,4	46,9	47,7	47,7	places in nursery schools in thous.	27
					children ^l in thous.:	
40,5	42,5	44,9	44,4	42,8	in nursery schools	28
19,1	19,2	21,5	18,1	14,8	in pre-primary sections in primary schools	29
44,5	45,8	48,3	26,6	54,3	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6 ^m	30

policealnych. *c* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *d, e* Od roku liceami ogólnokształcącymi i technikami. *f* Dające uprawnienia zawodowe. *g* Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. szkolnego 2006/07; od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi dydaktycznymi, do 2010 r. bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. "Edukacja i wychowanie", ust. 17 na str. 205. *l* Od roku 2008 łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju szkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). 6-latków, a w 2015 r. - w wieku 3-5 lat.

post-secondary schools. *c* Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *d, e* Since 2005/06 secondary respectively. *f* Leading to professional certification. *g* Data include graduates of 8th and 6th grade. *h* Including school year respectively; since 2004/05 school year including specialized secondary schools as well as special job-training location, until 2010 excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs; to the chapter "Education", item 17 on page 205. *l* Since 2008 including, entities excluding in division according to type, health care activities (unit the 2011 defined as health care institution). *m* In 2014 the rate was calculated using the number

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
OCHRONA ZDROWIA ^a I POMOC SPOŁECZNA						
	Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII):					
1	lekarze	5437	4622	5102	5139	5148
2	lekarze dentyści	935	915	1056	988	976
3	pielęgniarki ^c	13243	11423	11829	11849	11641
4	Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	55,4	50,8	52,9	53,2	51,8
5	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności (bez międzyoddziałowego ruchu chorych)	1683	1873	2077	1999	2003
6	Przychodnie ^e (stan w dniu 31 XII)	626	747	893	949	973
7	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	642	759	791	787	793
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	3436	2872	2733	2741	2747
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
9	lekarskie	5,5	5,9	7,1	6,8	6,6
10	stomatologiczne	0,7	0,8	1,1	1,2	1,1
11	Dzieci w żłobkach ^f i klubach dziecięcych ^g (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ..	13,7	13,8	18,5	18,6	18,3
KULTURA. TURYSTYKA						
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	642	610	601	601	597
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3404	3170	3070	2990	2902
14	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	203	198	182	180	175
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
15	na 1000 ludności	3800	3761	3501	3491	3430
16	na 1 czytelnika	18,7	19,0	19,2	19,4	19,6
17	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8
18	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^h na 1000 ludności	125	111	144	104	107
19	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII) ..	39	39	38	46	45
20	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności ..	361	455	453	474	435
21	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	37	30	31	28	29
22	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,0	3,9	4,8	4,4	4,5
23	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	293	247	487	540	507
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
24	radiowi	221	221	169	160	156
25	telewizyjni	214	212	163	154	150
26	Baza noclegowa turystyki ⁱ (stan w dniu 31 VII)	359	331	298	285	322
27	w tym hotele	32	30	43	39	49
28	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	106	89	87	88	93
29	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	232	249	313	302	305

^a Od 2012 r. dane resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. ^b Od 2005 pracujący bezpośrednio z pacjentem; z magistrami pielęgniarstwa. ^d Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami łami żłobkowymi. ^g Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ^h Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, noclegowych.

^a Since 2012 data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. ^b Since 2005 practice. ^c Including master nurses. ^d Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for wards. ^g Until 2010 excluding children's clubs. ^h Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
HEALTH CARE ^a AND SOCIAL WELFARE						
5142	5270	5283	5196	5319	Medical personnel ^b (as of 31 XII):	
1170	1112	961	1001	882	doctors	1
11540	13389	13009	12400	12785	dentists	2
					nurses ^c	3
52,0	54,7	53,3	52,9	52,8	Beds in general hospitals ^d (as of 31 XII) per 10 thous. population	4
					In-patients in general hospitals per 10 thous population (excluding inter-ward patient transfers)	5
2080	2202	2203	2178	2162	Out-patients departments ^e (as of 31 XII)	6
1086	1103	1113	1180	1186	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	7
798	805	810	813	819	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	8
2722	2690	2662	2642	2613	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
6,9	7,0	7,2	7,3	7,5	medical	9
1,2	1,2	1,2	1,3	1,4	dental	10
22,9	25,8	32,5	38,3	45,3	Children in nurseries ^f and children's clubs ^g (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	11
CULTURE. TOURISM						
600	590	585	585	583	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	12
2890	2835	2846	2906	2916	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	13
175	177	177	176	177	Public library borrowers per 1000 population	14
					Public library loans in vol.:	
3443	3470	3484	3370	3372	per 1000 population	15
19,7	19,6	19,7	19,1	19,1	per borrower	16
0,8	0,9	0,8	0,9	0,9	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	17
109	103	87	95	105	Audience in theatres and music institutions ^h per 1000 population	18
46	43	44	48	53	Museums with branches (as of 31 XII)	19
430	386	469	508	528	Museum and exhibition visitors per 1000 population	20
27	28	29	31	30	Fixed cinemas (as of 31 XII)	21
4,1	4,4	4,9	4,7	5,4	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	22
584	533	524	677	726	Audience in fixed cinemas per 1000 population	23
					Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
155	155	157	158	157	radio	24
149	149	151	151	151	television	25
315	336	343	363	369	Tourist accommodation establishments ⁱ (as of 31 VII)	26
52	71	76	89	89	of which hotels	27
87	90	91	97	102	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	28
308	319	337	355	371	Tourists accommodated per 1000 population	29

od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. ^c łącznie dla noworodków. ^e Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna” ust. 3 na str. 230. ^f łącznie z oddziałami imprezami organizowanymi w plenerze. ⁱ Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc

working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse newborns. ^e See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 3 on page 230. ^f Including nursery events. ⁱ Since 2011 concern establishments possessing 10 and more bed places.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO						
1	Użytki rolne ^{bc} (stan w czerwcu) w tys. ha	1682,3	1494,3	1587,7	1584,3	1383,1
2	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	97,7	97,9	97,5
3	Powierzchnia zasiewów ^{cd} (stan w czerwcu) w tys. ha	1257,0	1117,8	1209,0	1196,2	1009,3
w tym w % :						
4	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	70,8	73,2	75,5	76,6	75,1
5	w tym: pszenica	25,7	23,6	24,7	25,3	25,7
6	żyto	13,1	8,6	7,9	7,8	6,3
7	ziemniaki	10,9	4,6	3,7	3,5	2,7
8	buraki cukrowe	3,9	4,0	2,5	2,4	3,3
Zbiory w tys. t:						
9	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2185,7	2404,4	3014,4	2764,9	2405,0
10	w tym: pszenica	967,7	896,1	1135,2	1061,8	974,9
11	żyto	308,7	229,5	256,7	226,5	150,5
12	ziemniaki ^e	2495,5	898,9	896,5	783,5	746,1
13	buraki cukrowe	1883,3	1738,5	1362,7	1588,1	1614,2
Plony z 1 ha w dt:						
14	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,6	29,4	33,0	30,2	31,7
15	w tym: pszenica	29,9	33,9	38,0	35,0	37,6
16	żyto	18,7	23,8	26,8	24,4	23,7
17	ziemniaki ^e	182	174	202	189	277
18	buraki cukrowe	387	385	455	559	479
Zwierzęta gospodarskie ^e (stan w czerwcu):						
bydło:						
19	w tys. szt.	503,1	434,9	407,8	364,1	387,0
20	na 100 ha użytków rolnych ^b w szt.	29,9	29,1	25,7	23,0	28,0
trzoda chlewna ^f :						
21	w tys. szt.	1197,3	1269,3	1017,4	936,1	997,0
22	na 100 ha użytków rolnych ^b w szt.	71,0	84,9	64,1	59,1	72,1
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^b :						
23	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	97,9	142,2	149,3	140,2	170,5
24	mleka krowiego w l	623,4	691,5	541,5	519,3	536,8
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :						
25	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	289,4	385,6	270,9	409,6	340,0
26	ziemniaki w kg	20,3	16,2	17,1	13,5	18,3
27	buraki cukrowe w kg	1117,5	1163,4	858,3	1002,4	1166,4
28	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^g w kg	68,7	101,7	105,7	97,4	128,3
29	mleko krowie w l	321,6	410,8	359,3	331,6	366,9

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprawa o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 286. ^c W 2010 r. dane na przyoranie (nawozy zielone). ^e Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^f W latach 2000-2009 oraz 2011-2013 – stan i dziczyny; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 on area intended for ploughing (green fertilizers). ^e Since 2010 excluding kitchen gardens. ^f In years 2000-2009 and game; in post-slaughter warm weight.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
<i>AGRICULTURE^a AND FORESTRY</i>						
1437,3	1407,0	1375,7	1387,8	1444,0	<i>Agricultural land^{bc} (as of June) in thous. ha</i>	1
98,5	97,9	98,7	99,1	99,2	<i>of which in good agricultural condition in %</i>	2
1062,8	1027,4	1022,7	1051,1	1103,7	<i>Sown area^{cd} (as of June) in thous. ha</i>	3
					<i>of which in %:</i>	
75,6	74,6	71,8	69,4	69,3	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	4
28,2	27,0	26,6	26,8	28,1	<i>of which: wheat</i>	5
8,7	7,1	7,2	5,1	4,7	<i>rye</i>	6
3,4	3,0	2,6	1,9	1,9	<i>potatoes</i>	7
2,9	3,2	3,2	3,3	2,9	<i>sugar beets</i>	8
					<i>Crop production in thous. t:</i>	
					<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	9
2472,1	2448,8	2311,3	2824,5	2846,9	<i>of which: wheat</i>	10
1085,6	1001,8	994,9	1282,9	1367,5	<i>rye</i>	11
222,4	184,1	181,4	161,9	153,5	<i>potatoes^e</i>	12
851,7	703,5	595,1	548,4	456,0	<i>sugar beets</i>	13
1705,7	1732,7	1851,3	2101,7	1674,6	<i>Yields per 1 ha in dt:</i>	
					<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	14
30,8	31,9	31,5	38,7	37,2	<i>of which: wheat</i>	15
36,2	36,1	36,6	45,6	44,1	<i>rye</i>	16
24,0	25,3	24,6	30,4	29,5	<i>potatoes^e</i>	17
238	231	225	282	214	<i>sugar beets</i>	18
545	524	559	610	518	<i>Livestock^c (as of June):</i>	
					<i>cattle:</i>	
366,3	382,7	357,0	362,7	366,3	<i>in thous. heads</i>	19
25,5	27,2	25,9	26,1	25,4	<i>per 100 ha of agricultural land^e in heads</i>	20
					<i>pigs^f:</i>	
784,1	635,2	569,6	616,7	574,6	<i>in thous. heads</i>	21
54,6	45,1	41,4	44,4	39,8	<i>per 100 ha of agricultural land^b in heads</i>	22
					<i>Production per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
					<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^g in kg</i>	23
179,9	167,5	163,4	160,9	169,9	<i>cows' milk in l</i>	24
502,1	530,8	510,7	537,0	542,1	<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
					<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	25
338,0	402,7	329,9	412,9	474,6	<i>potatoes in kg</i>	26
26,4	21,3	17,1	23,9	18,1	<i>sugar beets in kg</i>	27
1182,0	1236,5	1345,7	1504,7	1169,5	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^g in kg</i>	28
128,2	124,8	127,8	130,5	137,2	<i>cows' milk in l</i>	29
360,7	393,7	377,9	392,9	377,2		

dających działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą Powszechnego Spisu Rolnego. *d* Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw w końcu lipca. *g* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego

agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct page 286. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as and 2011-2013 - as of the end of July. g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO (dok.)						
1	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bcd} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,8	99,8	124,7	98,1	106,0
2	wapniowych	68,6	62,9	36,9	19,6	27,4
3	Ciągniki rolnicze na 100 ha użytków rolnych ^{bd} w szt.	8,7	11,3	11,2	11,3	12,1
4	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	559,7	572,0	576,9	582,2	585,8
5	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tys. ha	551,5	563,6	568,4	573,7	577,3
6	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
7	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,0	22,4	22,6	22,8	23,0
8	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	234,1	256,2	242,7	238,6	250,6
PRZEMYSŁ						
9	Produkcja sprzedana przemysłu: w mln zł (ceny bieżące)	17848,0	23578,5	21511,9	24536,8
10	rok poprzedni = 100 (ceny stałe)	92,7	89,0	115,8
11	2005 = 100 (ceny stałe)	100,0	127,1	113,2	131,1
12	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	196872	246359	235561	246670
13	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	8179	10899	9960	11247
BUDOWNICTWO						
14	Sprzedż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące): w mln zł	2483,9	5376,0	5504,0	5181,7
15	na 1 mieszkańca w zł	1138	2485	2548	2375
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII						
16	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^f : w km	1043	1021	1021	1039	1039
17	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1
18	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): w km	18154	18158	18812	19582	20217
19	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	72,3	72,3	74,9	78,0	80,5
20	Samochody osobowe zarejestrowane ^g : w tys. szt.	534,3	642,6	827,5	860,9	905,6
21	na 1000 ludności	242,2	294,8	382,8	398,2	415,7
22	Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^h : w liczbach bezwzględnych	672	597	599	603	591
23	na 100 tys. ludności	30	27	28	28	27
24	Telefoniczne łącza główne ⁱ : w tys.	555,7	616,5	456,0	412,9	383,4
25	na 1000 ludności	251,9	282,9	210,9	191,4	176,0

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowa o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 286. ^c W roku gospodarczym. wykonywania robót; patrz uwagi ogólne działu „Przemysł i budownictwo”, ust. 3 na str. 317. ^d Dane dotyczą sieci kolejowej ^e Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^f Do 2012 r. operator publiczny; publicznej.

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 performing works; ; see general notes to the chapter "Industry and construction", item 3 on page 317. ^f Data concern rail infrastructure. ^g Since 2011 including having temporary permission given at the end of the year. ^h Up to 2012 public operator, network.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
<i>AGRICULTURE^a AND FORESTRY (cont.)</i>						
116,6	123,0	133,6	140,4	127,3	Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{b,c,d} in kg: mineral or chemical (including mixed fertilizers)	1
40,7	26,9	60,3	34,7	24,2	lime	2
.	.	12,5	.	.	Agricultural tractors per 100 ha of agricultural land ^{b,d} in units	3
587,9	588,5	587,9	591,4	592,4	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	4
579,4	580,1	579,4	583,0	584,0	Forest areas (as of 31 XII): in thous. ha	5
0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	per capita in ha	6
23,1	23,1	23,1	23,2	23,2	Forest cover (as of 31 XII) in %	7
285,1	285,4	295,7	298,0	315,4	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	8
<i>INDUSTRY</i>						
28666,4	30456,7	31763,2	32220,3	34176,3	Sold production of industry: in million zlotys (current prices)	9
110,6	104,7	105,3	102,9	109,0	previous year = 100 (constant prices)	10
145,0	151,9	160,0	164,7	179,4	2005 = 100 (constant prices)	11
288612	312771	329928	330532	349347	per employee in zl (current prices)	12
13181	14044	14702	14973	15946	per capita in zl (current prices)	13
<i>CONSTRUCTION</i>						
6030,5	6941,2	5454,1	5962,3	6313,4	Sales of construction and assembly production ^e (current prices): in mln zl	14
2773	3201	2524	2771	2946	per capita in zl	15
<i>TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>						
1041	1045	1027	1041	1042	Railway lines operated – standard gauge ^f : in km	16
4,1	4,2	4,1	4,1	4,1	per 100 km ² of total area in km	17
21325	20689	21223,9	21627,1	21581,4	Hard surface public roads (urban and non-urban): in km	18
84,9	82,4	84,5	86,1	85,9	per 100 km ² of total area in km	19
953,3	988,2	1024,9	1059,9	1100,7	Registered passenger cars ^g : in thous. units	20
438,9	456,3	475,3	493,5	514,4	per 1000 population	21
569	559	532	499	461	Post offices of appointed operator ^h : in absolute numbers	22
26	26	25	23	22	per 100 thous. population	23
332,0	291,4	267,6	241,1	232,5	Fixed main line ⁱ : in thous.	24
152,9	134,6	124,1	112,2	108,7	per 1000 population	25

dających działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej, w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. i Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci

agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct on page 286. c In farming year. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Realized by construction units – by place of network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway in 2000 post offices and telecommunication service offices. i Data concern operators of the public telecommunication

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
HANDEL						
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):						
1	w mln zł	17620,8	19564,8	18528,8	19188,7
2	na 1 mieszkańca w zł	8075	9043	8579	8796
3	Sklepy (stan w dniu 31 XII)	23088 ^a	22090	20119	18730	16496
4	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	96 ^a	99	107	115	132
FINANSE PUBLICZNE						
Budżety gmin ^b						
Dochody:						
5	w mln zł	1785,6	2722,9	3592,5	3771,6	4341,5
6	na 1 mieszkańca w zł	1079	1667	2217	2332	2646
Wydatki:						
7	w mln zł	1831,3	2676,4	3543,3	3973,2	4918,0
8	na 1 mieszkańca w zł	1107	1638	2187	2457	2998
Budżety powiatów						
Dochody:						
9	w mln zł	768,8	839,6	1080,3	1148,1	1441,8
10	na 1 mieszkańca w zł	465	514	667	710	879
Wydatki:						
11	w mln zł	774,2	857,8	1071,0	1181,3	1522,6
12	na 1 mieszkańca w zł	468	525	661	730	928
Budżety miast na prawach powiatu						
Dochody:						
13	w mln zł	1008,6	1245,8	1724,4	1809,6	1949,4
14	na 1 mieszkańca w zł	1824	2271	3175	3336	3603
Wydatki:						
15	w mln zł	1044,8	1265,9	1846,6	2058,8	2130,7
16	na 1 mieszkańca w zł	1889	2308	3400	3796	3938
Budżet województwa						
Dochody:						
17	w mln zł	235,0	302,6	644,6	989,7	752,5
18	na 1 mieszkańca w zł	107	139	298	458	345
Wydatki:						
19	w mln zł	234,9	365,6	698,6	954,3	767,2
20	na 1 mieszkańca w zł	106	168	323	442	352

^a Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. ^b Bez dochodów i wydatków gmin

^a Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. ^b Excluding revenue and expenditure of

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
<i>TRADE</i>						
22592,6	21379,9	23991,5	22275,3	24382,5	<i>Retail sales (current prices):</i> <i>in mln zł</i>	1
10388	9859	11105	10352	11377	<i>per capita in zł</i>	2
17420	18382	18746	19491	19372	<i>Shops (as of 31 XII)</i>	3
125	118	115	110	110	<i>Population (as of 31 XII) per shop</i>	4
<i>PUBLIC FINANCE</i>						
<i>Budgets of gminas^b</i>						
<i>Revenue:</i>						
4600,8	4768,3	4789,0	5014,4	5150,1	<i>in mln zł</i>	5
2813	2924	2948	3094	3189	<i>per capita in zł</i>	6
<i>Expenditure:</i>						
4899,8	4724,6	4702,1	5084,6	5135,8	<i>in mln zł</i>	7
2996	2897	2894	3137	3181	<i>per capita in zł</i>	8
<i>Budgets of powiats</i>						
<i>Revenue:</i>						
1473,3	1439,6	1394,0	1452,9	1445,6	<i>in mln zł</i>	9
901	883	858	896	895	<i>per capita in zł</i>	10
<i>Expenditure:</i>						
1549,7	1393,5	1382,1	1473,1	1433,3	<i>in mln zł</i>	11
948	855	851	909	888	<i>per capita in zł</i>	12
<i>Budgets of cities with powiat status</i>						
<i>Revenue:</i>						
2152,9	2374,2	2562,2	2657,2	2520,6	<i>in mln zł</i>	13
3991	4414	4780	5003	4770	<i>per capita in zł</i>	14
<i>Expenditure:</i>						
2345,1	2437,2	2628,6	2871,3	2615,3	<i>in mln zł</i>	15
4348	4531	4904	5406	4949	<i>per capita in zł</i>	16
<i>Budget of voivodship</i>						
<i>Revenue:</i>						
851,3	776,8	1000,0	1331,5	1142,0	<i>in mln zł</i>	17
391	358	463	619	533	<i>per capita in zł</i>	18
<i>Expenditure:</i>						
896,8	840,8	1039,8	1485,2	1340,5	<i>in mln zł</i>	19
412	388	481	690	625	<i>per capita in zł</i>	20

mających również status miasta na prawach powiatu.
gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE^a						
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w mln zł	4032,9	4347,2	7628,7	7932,0	8288,1
2	na 1 mieszkańca w zł	1827	1992	3526	3673	3799
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w mln zł	69964,9	82403,3	99212,7	102579,0	108425,0
4	na 1 mieszkańca w zł	31713	37806	45893	47552	49768
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^b W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII						
5	Ogółem: w tys.	133,9	149,0	154,6	156,2	164,1
6	na 10 tys. ludności	600	684	715	724	753
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
7	w tys.	28,7	33,2	34,4	35,2	36,6
8	1999 = 100	110,3	127,4	132,1	135,0	140,4
	w tym:					
9	spółdzielnie	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
10	spółki handlowe	4,9	7,1	7,9	8,2	8,8
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego ..	0,7	0,8	1,0	1,0	1,1
12	spółki cywilne	11,8	10,5	9,5	9,6	9,7
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
13	w tys.	105,1	115,7	120,1	121,0	127,5
14	1999 = 100	102,1	112,4	116,7	117,5	123,8
15	na 10 tys. ludności	471	531	556	561	585
RACHUNKI REGIONALNE^c						
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w mln zł	56449
17	na 1 mieszkańca w zł	25875
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w mln zł	49660
20	na 1 mieszkańca w zł	22763
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w mln zł	43652
22	na 1 mieszkańca w zł	20009
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100.

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących działalność gospodarczą. ^c Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
<i>INVESTMENTS AND FIXED ASSETS^a</i>						
10332,1	9851,7	9742,0	10515,6	10366,3	<i>Investment outlays (current prices):</i>	
4751	4543	4509	4887	4837	<i>in mln zł</i>	1
					<i>per capita in zł</i>	2
116385,7	124563,3	131742,6	140978,2	151490,8	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
53588	57518	61101	65640	70799	<i>in mln zł</i>	3
					<i>per capita in zł</i>	4
<i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^b IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII</i>						
162,1	166,0	169,8	171,6	173,2	<i>Total: in thous.</i>	5
746	767	787	799	809	<i>per 10 thous. population</i>	6
					<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
37,3	39,5	40,9	42,3	43,7	<i>in thous.</i>	7
143,3	151,6	156,7	162,2	167,6	<i>1999 = 100</i>	8
					<i>of which:</i>	
1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	<i>co-operatives</i>	9
9,2	9,8	10,7	11,4	12,4	<i>commercial companies</i>	10
					<i>of which with foreign capital participation</i>	11
1,1	1,2	1,3	1,5	1,6	<i>civil law partnerships</i>	12
9,8	9,8	9,8	9,8	9,8	<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
124,8	126,5	128,9	129,3	129,5	<i>in thous.</i>	13
121,2	122,9	125,2	125,6	125,8	<i>1999 = 100</i>	14
574	584	598	602	605	<i>per 10 thous. population</i>	15
<i>REGIONAL ACCOUNTS^c</i>						
61502	64275	65753	67074	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
28279	29639	30434	31170	.	<i>in mln zł</i>	16
					<i>per capita in zł</i>	17
105,5	101,8	101,7	101,8	.	<i>Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100</i>	18
54049	56947	58372	59477	.	<i>Gross value added (current prices):</i>	
24852	26259	27018	27640	.	<i>in mln zł</i>	19
					<i>per capita in zł</i>	20
46485	48300	48567	49644	.	<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
21375	22272	22479	23071	.	<i>in mln zł</i>	21
					<i>per capita in zł</i>	22
102,4	100,1	99,9	102,2	.	<i>Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100</i>	23

ych gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c Patrz uwagi ogólne działu „Rachunki regionalne” na str. 375-378.
tending private farms in agricultural. c See general notes to the chapter “Regional accounts” on pages 375-378.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE**
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Konstantynów	52 ^o 17'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Lubycza Królewska	50 ^o 15'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Stężycza	21 ^o 37'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Horodło	24 ^o 08'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	2 ^o 02'	226	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2 ^o 31'	176	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

S o u r c e: data of Voivodship Documentation Centre of Geodesy and Cartography of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE**
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	25122	x	<i>Area in km²</i>
Długość granic ^a w km	1196	100,0	<i>Length of borders^a in km</i>
z Białorusią	170	14,2	<i>with Belarus</i>
z Ukrainą	296	24,7	<i>with Ukraine</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
mazowieckim	372	31,1	<i>mazowieckie</i>
podkarpackim	321	26,8	<i>podkarpackie</i>
podlaskim	4	0,3	<i>podlaskie</i>
świętokrzyskim	33	2,8	<i>świętokrzyskie</i>

^a Systematyczna weryfikacja przebiegu granic (pozyskiwanie bardziej szczegółowych danych).

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

^a *Systematic verification of borders (gathering of more detailed data).*

S o u r c e: data of Voivodship Documentation Centre of Geodesy and Cartography of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – Krągły Goraj	Lubycza Królewska	388,7	<i>Highest point – Krągły Goraj</i>
Najniżej położony punkt (brak nazwy)	Stężycza	106,6	<i>Lowest point (without a name)</i>
Najwyżej położona miejscowość – Łuszczacz	Susiec	330 – 350	<i>Highest located town – Łuszczacz</i>
Najniżej położona miejscowość – Piotrowice	Stężycza	106,6 – 110,0	<i>Lowest located town – Piotrowice</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie; na podstawie mapy topograficznej w skali 1:50000.

Source: data of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin; on the basis of the topographic map to the scale of 1:50000.

TABL. 4. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

LATA YEARS STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>					skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme temperatures</i>
		średnie ^a <i>average^a</i>					maksimum <i>maximum</i>	minimum <i>minimum</i>	
		1971–2000	2001–2005	2006–2010	2001–2010	2015			
		1971–2015							
Lublin	238	7,4	7,9	8,3	8,1	9,4	35,3	-33,7	69,0
Terespol	133	7,5	8,1	8,4	8,2	9,5	36,2	-34,3	70,5

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 5. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

LATA YEARS STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^b <i>Average cloudiness in octants^b</i>	
	średnie ^a <i>average^a</i>							
	1971–2000	2001–2005	2006–2010	2001–2010				
	2015							
Lublin	572	575	653	614	532	3,0	2012	5,2
Terespol ^c	512	483	616	549	453	2,7	.	5,1

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^c Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. ^b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^c Station does not record insolation measurements.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 542).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 1205). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz zbudowanie lub odbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2015 item 542).

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 1205). The Law protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłatę za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) *i1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)" — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of under-ground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;*
- 2) *in the item "irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds" — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item "exploitation water-line system" — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).*

4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of wastewater treatment plants** concerns the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged into waters by a separate sewerage,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Mechaniczne oczyszczanie ścieków polega na poddaniu procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

5. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na

Data regarding treated waste water concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).

Data on municipal waste water treatment plants concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Data concerning the population using waste treatment plants is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

5. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality concerns organizational entities established by the Minister of the Environmental Protection and Natural Resources on

podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1651, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska,

the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emissions concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emissions concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.

Data regarding particulate and gas emissions include organized and disorganized emissions.

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists of maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, Natura 2000 areas, monuments of nature, plant animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for

uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

***National parks** include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.*

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

***Nature reserves** include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.*

***Landscape parks** are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.*

***Landscape-nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.*

***Ecological areas** are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.*

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Informacje o odpadach za lata 2000 – 2012 opracowane zostały w oparciu o Ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach. Dane o odpadach od 2013 r. opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21).

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska 9 XII 2014 r. (Dz. U. poz. 1923).

Dane od 2014 roku dotyczące odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub nieszkodliwienia.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakkolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013 poz. 21).

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i w obiektach nieszkodliwienia odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych własnych i innych).

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.

7. Information on waste for 2000 – 2012 was elaborated on the basis of the Law on waste of 27 IV 2001. Data on waste since 2013 was elaborated on the basis of the Law on Waste of 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013, item 21).

Waste shall mean any substance or object which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21).

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even when the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste accumulation, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facilities (including on own and other heaps, settling ponds).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

9. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących

10. Podziału nakładów na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.*

8. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from payments for use of natural environment (i.e. payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

9. *Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.*

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil land partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

10. *The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.*

TABL. 1 (6). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS AND USE OF VOIVODSHIP LAND

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2016		2005	2016	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2015 <i>increase (+) or de- crease (-) in ha in relation to 2015</i>	na 1000 mieszkańców ^a w ha <i>per 1000 population^a in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^b	2512154	2512249	2512246	-	1150	1174	Total area^b
Użytki rolne	1790145	1778331	1754942	-2426	819	820	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	1348007	1334648	1313662	-1628	617	614	<i>arable land</i>
sady	32166	32264	33839	+554	15	16	<i>orchards</i>
łąki trwałe	259205	253407	249422	-599	119	117	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	81391	79050	74553	-399	37	35	<i>permanent pastures</i>
grunty:							<i>land:</i>
rolne zabudowane	51506	58265	62292	-253	24	29	<i>agricultural built-up</i>
pod stawami	5899	8950	10103	+82	3	5	<i>under ponds</i>
pod rowami	11971	11747	11071	-183	5	5	<i>under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	579277	593977	611025	+2407	265	286	<i>Forest land as well as</i>
lasy	560147	572620	584477	+1030	256	273	<i>woody and bushy land</i>
grunty zadrzewione i za- krzewione	19129	21357	26548	+1377	9	12	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami powierzch- niowymi	19957	19039	18895	-43	9	9	<i>Lands under surface waters</i>
płynącymi	10326	11123	12181	+60	5	6	<i>flowing</i>
stojącymi	9631	7916	6714	-103	4	3	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbani- zowane	89526	89786	96854	+1058	41	45	<i>Built-up and urbanized</i>
tereny:							<i>areas:</i>
mieszkalniowe	10408	8633	10962	+305	5	5	<i>residential</i>
przemysłowe	3613	3774	4104	+42	2	2	<i>industrial</i>
inne zabudowane	4749	6238	8247	+224	2	4	<i>other built-up</i>
zurbanizowane niezabu- dowane	1827	1748	1985	+354	1	1	<i>urbanized non-built-up</i>
rekreacji i wypoczynku	2345	2379	2528	+25	1	1	<i>recreational and rest</i>
komunikacyjne	65760	66370	68303	+89	30	32	<i>transport</i>
drogi	58759	59502	61424	+374	27	29	<i>roads</i>
kolejowe	6129	5925	5988	+51	3	3	<i>railway</i>
inne ^c	872	943	891	-336	0	0	<i>other^c</i>
użytki kopalne	823	644	725	+19	0	0	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	3221	4357	4617	+50	1	2	<i>Ecological areas</i>
Nieuzytki	23713	22954	22311	-38	11	10	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	6316	3805	3602	-1008	3	2	<i>Miscellaneous land^d</i>

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2015. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).
^c Porty lotnicze, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. ^d Grunty przeznaczone
do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 December for 2004 and 2015, respectively. ^b Land area (including inland waters). ^c Airports,
harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. ^d Land designated for reclamation,
unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (7). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	130	144	98	121	TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	123	111	81	113	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	31	22	17	28	mineral: I-II
III	86	48	48	54	III
IV	5	41	16	20	IV
organiczne: IV-VI.....	1	1	-	-	organic: IV-VI
Inne grunty rolne	-	27	11	11	Other agricultural land
Grunty leśne	7	6	6	8	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	43	69	57	88	Residential areas
Na tereny przemysłowe	20	6	17	13	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne .	53	35	6	2	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	4	3	3	7	Minerals
Pod zbiorniki wodne	-	-	-	-	Water reservoirs
Na inne cele	10	25	15	12	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (8). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3402	3049	3140	3183	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	3197	2846	2934	3113	devastated
zdegradowane	205	203	206	70	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	48	102	47	64	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	29	89	33	53	agricultural
leśne	19	13	14	10	forest
zagospodarowane	26	91	23	45	managed

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (9). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in per-cent	SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³			
OGÓŁEM	363,7	370,6	350,6	336,1	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem) — z ujęć własnych	117,4	113,5	112,7	113,6	33,8	Production (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	98,2	95,6	95,0	95,5	28,4	surface
podziemne	17,4	16,2	16,3	16,8	5,0	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	158,4	168,0	150,2	131,4	39,1	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing
Eksploatacji sieci wodociągowej ^{a)}	87,9	89,2	87,7	91,1	27,1	Exploitation of water supply network ^{a)}
wody: powierzchniowe	0,0	0,1	—	—	—	waters: surface
podziemne	87,9	89,1	87,7	91,1	27,1	underground

^{a)} Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci.

^{a)} Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (10). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in per cent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	341,0	348,0	330,5	316,7	100,0	TOTAL
Przemysł	114,0	111,7	111,7	112,6	35,6	Industry
w tym na cele produkcyjne	111,2	109,2	109,1	110,0	34,7	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	158,4	168,0	150,2	131,4	41,5	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	68,6	68,3	68,6	72,7	22,9	Exploitation of water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (11). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	7280	5789	4713	4816	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	6730	7019	6905	6842	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	154693	168003	150248	131379	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	3720	3011	4758	5366	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,5	0,5	1,0	1,1	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	154693	164992	145490	126013	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	22,9	23,5	21,1	18,4	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (12). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in per cent		
OGÓŁEM	137,3	150,0	152,2	152,9	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	86,7	99,9	102,8	103,8	67,9	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	64,6	77,3	79,9	82,6	54,0	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	50,6	50,2	49,4	49,1	32,1	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	72,7	72,7	72,3	70,3	46,0	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	70,9	72,2	71,8	69,9	45,7	treated
mechanicznie	13,5	15,2	15,0	12,7	8,3	mechanically
chemicznie ^b	2,2	1,9	2,0	2,2	1,5	chemically ^b
biologicznie	37,5	14,0	15,8	15,8	10,3	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	17,7	41,2	39,0	39,1	25,6	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	1,7	0,5	0,4	0,5	0,3	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,0	0,5	0,4	0,5	0,3	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	1,7	-	-	-	-	discharged through sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8 (13). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2014	2015	ENTITIES
OGÓŁEM	161	134	146	152	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	80	63	63	65	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków ..	76	59	60	60	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	76	57	56	55	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości ...	-	2	4	5	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	4	4	3	5	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	81	71	83	87	Discharging wastewater into sewerage system (not possessing wastewater treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (14). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increa- sed biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
2005	83	18	7	56	2	
2010	67	18	3	44	2	
2014	65	15	4	44	2	
2015	66	15	4	45	2	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	141	60	31	47	3	
2010	140	69	23	45	3	
2014	135	62	23	47	3	
2015	136	62	23	48	4	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych						Municipal^d wastewater treatment plants
2005	223	12	–	186	25	
2010	263	9	–	223	31	
2014	286	3	–	253	30	
2015	286	3	–	255	28	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	362	1	–	221 ^b	140	
2010	349	0	–	77 ^b	272	
2014	348	0	–	75 ^b	272	
2015	350	0	–	76^b	275	
Ludność korzystająca ^{cd} z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem						<i>Population connected to wastewater treatment plants^{cd} in % of total population</i>
2005	51,0	0,1	–	31,4	19,4	
2010	53,0	0,1	–	12,7	40,1	
2014	56,4	0,0	–	15,3	41,0	
2015	57,2	0,0	–	15,9	41,2	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. *d* Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 57.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. *b* Refers to equipment for biological treatment. *c* Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances. *d* See general notes, item 4 on page 57.

TABL. 10 (15). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	103	94	95	94	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	74	59	58	57	<i>particulates</i>
gazowych	10	9	8	7	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	46	39	40	42	<i>particulates</i>
gazów	43	34	39	40	<i>gases</i>
emisji	95	91	92	90	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń na 1 km ² w t:					<i>Emission of pollutants per km² in t:</i>
pyłowych	0,3	0,1	0,1	0,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	0,2	0,1	0,0	0,0	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	1,5	1,3	1,1	0,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	0,8	0,5	0,4	0,2	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	0,3	0,3	0,2	0,2	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	0,4	0,3	0,3	0,3	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tys. t:					<i>in thous. t:</i>
pyłowe	371,3	181,6	116,0	87,0	<i>particulates</i>
gazowe	212,6	145,9	184,8	175,0	<i>gases</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,2	98,5	98,4	97,8	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	84,7	81,6	87,4	89,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 11 (16). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII							
EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	230	103	108	19	47	38
TOTAL	2010	162	71	137	16	54	33
	2014	149	69	155	11	69	27
	2015	146	69	163	11	69	28
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	29	8	7	—	40	x
low	2010	34	2	4	—	37	x
	2014	33	2	5	—	54	x
	2015	33	2	5	—	54	x
średnia	2005	67	36	52	5	3	x
moderate	2010	39	28	40	3	4	x
	2014	33	22	52	2	2	x
	2015	26	19	53	2	2	x
wysoka	2005	134	59	49	14	4	x
high	2010	89	41	93	13	13	x
	2014	83	45	98	9	13	x
	2015	87	48	105	9	13	x
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h							
WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	4886	3722	2305	3799	3122	1179
TOTAL	2010	3170	2633	4127	3004	3354	742
	2014	3213	3362	5146	3020	3393	470
	2015	3189	3276	5454	3035	3393	637
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	1217	275	142	—	2999	x
low	2010	538	90	136	—	2821	x
	2014	533	60	139	—	2910	x
	2015	533	90	139	—	2910	x
średnia	2005	1281	1682	624	633	80	x
moderate	2010	586	1273	619	462	124	x
	2014	580	1065	751	202	74	x
	2015	512	964	752	202	74	x
wysoka	2005	2388	1765	1539	3166	43	x
high	2010	2046	1270	3372	2542	409	x
	2014	2100	2207	4256	2818	409	x
	2015	2144	2222	4563	2833	409	x

TABL. 12 (17). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa <i>in % of total area of the voivodship</i>		na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>
OGÓŁEM	572112,7	570006,1	570282,9	571524,6	22,7	2671	TOTAL
Parki narodowe	18245,1	18247,2	18243,1	18243,1	0,7	85	National parks
Rezerваты przyrody	11549,5	11549,6	11862,9	11862,9	0,5	55	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	233594,2	233211,7	233218,4	233218,4	9,3	1090	Scenic parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	300857,1	299152,7	299152,6	300415,6	12,0	1404	Areas of protected landscape ^b
Stanowiska dokumentacyjne	4,5	7,1	11,3	11,3	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	768,8	768,8	768,8	745,6	0,0	3	Natural and scenic complexes
Użytki ekologiczne	7093,5	7069,0	7025,8	7027,8	0,3	33	Ecological areas

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 59. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 6 on page 59. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (18). **PARKI NARODOWE**
 Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w ha Area in ha					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	parków narodowych national parks					
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą of grand total number — strictly protected		w tym lasów of which forests	
			razem total			
OGÓŁEM^a	2005	18245,1	12882,1	921,9	921,0	52137,8
TOTAL^a	2010	18247,2	12901,0	921,9	921,0	52137,8
	2014	18243,1	12975,8	1145,8	1144,3	52137,8
	2015	18243,1	12975,8	1145,8	1143,2	52137,8
Poleski		9760,3	4865,2	116,6	114,0	14014,9
Roztoczański		8482,8	8110,6	1029,2	1029,2	38095,9

^a Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 14 (19). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY PRZYRODY	Obiekty Number	Powierzchnia Area		YEARS NATURE RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ściśle ^a of which strictly pro- tected ^a		
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2005	85	11549,5	457,7	TOTAL
	2010	85	11549,6	457,7	
	2014	86	11862,9	457,7	
	2015	86	11862,9	457,7	
Faunistyczne	12	1399,7	–	–	Fauna
Krajobrazowe	6	636,7	67,9	67,9	Scenic
Leśne	35	6166,1	337,4	337,4	Forest
Torfowiskowe	15	3134,3	–	–	Peat-bog
Florystyczne	6	153,8	50,2	50,2	Flora
Wodne	1	203,0	–	–	Water
Przyrody nieożywionej	3	13,0	1,2	1,2	Inanimate nature
Stepowe	8	156,3	1,0	1,0	Steppe

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 15 (20). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
SCENIC PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SCENIC PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rol- nych agricultural land	wód water
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2005	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
TOTAL	2010	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
	2014	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
	2015	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
Skierbieszowski		35488,0	5173,0	29216,0	60,0
Lasy Janowskie		35095,0	27812,0	6898,0	324,0
Puszczy Solskiej		21305,0	18884,0	2394,0	27,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 15 (20). **PARKI KRAJOBRAZOWE (dok.)**

Stan w dniu 31 XII
SCENIC PARKS (cont.)
 As of 31 XII

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SCENIC PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b			
	ogółem total	w tym of which		
		lasów forest	użytków rol- nych agricultural land	wód water
w ha in ha				
Szczebrzeszyński	20209,0	5625,0	13811,0	–
Chełmski	16457,0	8125,0	5358,0	160,6
Podlaski Przełom Bugu	15511,0	3874,2	5420,6	463,1
Kazimierski	14961,0	3130,0	10039,0	441,0
Krzczonowski	12421,0	3075,0	9169,0	9,0
Strzelecki	12026,0	7488,0	2053,0	40,0
Pojezierze Łęczyńskie	11816,0	3781,0	6014,0	1182,0
Sobiborski	10000,0	8500,0	700,0	245,0
Krasnobrodzki	9390,0	5693,0	3636,0	61,0
Nadwięprzański	6261,0	2509,0	3481,0	127,0
Kozłowiecki	6121,0	5315,0	364,0	195,0
Poleski	5113,0	380,0	3500,0	765,0
Wrzelowiecki	4989,0	1916,0	2867,0	41,0
Południoworotoczański	4019,0	3100,0	727,0	52,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 16 (21). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Pojedyncze drzewa Individual trees	Grupy drzew Tree clusters	Głazy narzu- towe Erratic boul- ders	Aleje Alleys	Skalki, groty, jaskinie i inne Stones, grottos, caves and others
2005	1550	1095	268	50	41	96
2010	1532	1181	185	38	51	77
2014	1509	1169	176	40	52	72
2015	1514	1173	180	40	49	72

TABL. 17 (22). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	83	90	90	85	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	5155,4	4860,4	6652,5	6837,8	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	4860,4	3863,9	68,9	82,5	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione ^b	247,1	956,8	3142,8	2379,7	<i>treated^b</i>
w tym składowane ^c	207,4	936,8	3111,1	2341,9	<i>of which landfilled^c</i>
przekazane innym odbiorcom	3428,2	4367,9	<i>transferred to other recipients</i>
magazynowane czasowo	47,9	39,7	12,6	7,7	<i>temporarily stored</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	94,3	79,5	1,0	1,2	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione ^b	4,8	19,7	47,2	34,8	<i>treated^b</i>
w tym składowane ^c	4,0	19,3	46,8	34,2	<i>of which landfilled^c</i>
przekazane innym odbiorcom	51,5	63,9	<i>transferred to other recipients</i>
magazynowane czasowo	0,9	0,8	0,2	0,1	<i>temporarily stored</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^d ; stan w końcu roku) w tys. t	14234,7	18429,7	28963,3	31304,6	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^d; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	430,3	317,9	–	–	<i>Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
nie zrehabilitowane (stan w końcu roku)	132,3	104,3	136,4	136,4	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrehabilitowane (w ciągu roku)	0,1	2,5	–	–	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 61. ^b We własnym zakresie przez wytwórcę. ^c Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. ^d Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 61. ^b By waste producer on its own. ^c On own and other landfills (heaps, settling ponds). ^d On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 (23). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2015 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>			Odpady do- tychczas składowane (nagromadzo- ne ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste land- filled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			
		unieszkodli- wione ^c <i>treated^c</i>	przekaza- ne innym odbiorcom <i>transferred to other recipients</i>		
w tys. t <i>in thous. t</i>					
OGÓŁEM	6837,8	2379,7	4367,9	31304,6	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Gleba i ziemia (w tym kamie- nie)	940,1	–	940,1	–	Soil and stones
Wytloki, osady moszczowe i pofermentacyjne, wywary	148,3	–	115,8	–	Bagasse, the settlement of mists and post- fermentation, decoctions
Mieszanki popiołowo-żuźłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	120,6	–	114,2	4267,3	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	102,6	33,8	64,5	887,7	Stabilized municipal waste sediments

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 61. ^b Na terenach własnych zakładów. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 61. ^b On own plant grounds. ^c By waste producer on its own.

TABL. 19 (24). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
**OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Ochrona środowiska	225295,3	407091,5	700345,9	483460,7	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycz- nego i klimatu	27203,4	62258,7	51858,5	158427,9	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	11550,4	3240,9	1725,1	3766,7	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boil- er and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	179444,0	296818,9	394614,5	266445,2	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					<i>of which expenditures on:</i>
oczyszczanie ścieków komu- nalnych	58951,6	66820,9	131097,6	133381,3	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzą- jącą ścieki i wody opadowe ...	85975,0	180878,1	261186,5	118006,9	sewage network discharging was- tewater and precipitation water

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 19 (24). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska (dok.)					<i>Environmental protection (cont.)</i>
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	17027,2	23241,1	105262,1	18459,9	<i>Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water</i>
w tym nakłady na: zbieranie odpadów ^b i ich transport	4735,0	8607,4	5558,4	7522,8	<i>of which expenditures on: waste collection^b and transport of which selective waste collection</i>
w tym selektywne zbieranie odpadów	674,5	90,9	1168,2	3988,5	<i>removal and treatment of waste^b</i>
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	6116,1	6301,4	69032,6	7890,3	<i>reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas</i>
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	264,0	248,9	883,6	247,8	
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	41,4	74,3	471,8	369,9	<i>Protection of nature, biodiversity and landscape</i>
Zmniejszanie hałasu i wibracji	137,8	9576,1	129041,9	2712,7	<i>Noise and vibration reduction</i>
Gospodarka wodna	58184,1	144969,4	128233,7	91008,6	Water management
nakłady na:					<i>outlays on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody	35860,9	87833,7	84256,7	60722,3	<i>Water intakes and systems</i>
Stacje uzdatniania wody	5593,5	9327,8	9971,0	11775,6	<i>Water treatment plants</i>
Zbiorniki i stopnie wodne	7053,7	6058,9	4734,1	1021,5	<i>Water reservoirs and falls</i>
Regulację i zabudowę rzek i potoków	433,8	2955,6	4328,7	4062,0	<i>Regulation and management of rivers and streams</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	9242,2	38793,4	24943,2	13427,2	<i>Flood embankments and pump stations</i>

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20 (25). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych	335	13	9831	1115	<i>particulates</i>
gazowych	–	–	248	1305	<i>gases</i>

TABL. 20 (25). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	147,0	379,9	325,0	276,2	wastewater
wody opadowe	16,8	15,4	80,0	16,4	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	15	13	2	2	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	14	13	2	–	of which municipal
mechaniczne	–	2	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	14	11	2	2	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	15133	2605	565	5300	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	14733	2605	565	–	of which municipal
mechanicznych	–	475	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	3983	2130	565	5300	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	11150	–	–	–	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	562	3126	1518	1194	facilities
przepustowość w m ³ /d	555	5457	2859	1740	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	–	2	–	facilities
powierzchnia w ha	–	–	8,4	2,2	area in ha
wydajność w t/yr	–	–	49000	15000	capacity in t/yr
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/yr	20	–	2400	–	Capacity of waste utilization systems ^b in t/yr
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d ..	8090	6898	1977	3958	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	505	1866	3142	8405	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	217,8	589,6	302,9	202,2	Water-line system in km
Pojemność zbiorników wodnych w tys. m ³	4,4	29,9	2,4	–	Capacity of water reservoirs in thous. m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	0,0	0,0	0,7	2,2	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	17,0	2,6	4,7	8,9	Flood embankments in km

^a W tym chemiczne. ^b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^c Bez ujęć w energetyce zawodowej.
^a Of which chemical. ^b Excluding municipal waste. ^c Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21 (26). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	61841,5	74125,2	121536,4	74160,3	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	8608,0	15694,4	20054,6	23545,1	31,7	Protection of ambient air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	38025,2	39517,5	47431,8	26695,7	36,0	Wastewater management and protection of waters
Gospodarka odpadami	3662,1	7841,8	22436,8	4813,2	6,5	Waste management
Pozostałe	11546,2	11071,5	31613,3	19106,3	25,8	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (27). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	36164,7	67115,0	57424,4	55475,5	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	11999,0	18105,7	21505,2	21942,7	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	19587,3	21678,2	17633,5	19592,7	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	3237,2	25591,5	16633,6	12548,3	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	241,7	138,2	220,6	220,3	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	196,2	101,4	4,5	21,1	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	3,2	2,2	28,6	58,7	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management,

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local government units is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 elections.

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) State **administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

- terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
 - b) terenowe organy administracji rządowej zespólonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
 - c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
 - c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

5. Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

6. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

- *territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspect-orates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);*

- b) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

2) **Local government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
 - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosts offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship local government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

5. Local government appeal councils are bodies competent for examining, i.a., appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.

6. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.

TABL. 1 (28). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powiaty	20	20	20	20	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	213	213	213	213	<i>Gminas</i>
miejskie	20	20	20	20	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	21	22	23	23	<i>urban-rural</i>
wiejskie	172	171	170	170	<i>rural</i>
Miasta	41	42	43	43	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	4122	4251	4045	4047	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	3707	3713	3719	3730	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (29). **GMINY W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2015
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a <i>Area^a</i>							300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	
OGÓŁEM	213	7	13	58	87	36	7	3	2
TOTAL									
Poniżej 2500	5	—	—	3	2	—	—	—	—
<i>Below</i>									
2500— 4999	74	2	2	31	31	7	1	—	—
5000— 7499	70	1	—	14	37	13	5	—	—
7500— 9999	20	—	—	4	9	7	—	—	—
10000— 14999	21	1	—	4	6	5	1	3	1
15000— 19999	10	2	4	—	1	2	—	—	1
20000— 39999	7	1	3	1	—	2	—	—	—
40000— 99999	5	—	4	1	—	—	—	—	—
100000—199999	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200000 i więcej	1	—	—	—	1	—	—	—	—
<i>and more</i>									

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km².

^a Gminas with area below 5,0 km² were not appear.

TABLE 3 (30). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.**
 Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2015
 As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		poniżej below 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	24	3	—	1	1	7	7	4	1
Poniżej 50000 <i>Below</i>	3	—	—	—	—	2	1	—	—
50000— 74999	10	3	—	—	1	4	2	—	—
75000— 99999	4	—	—	—	—	—	3	1	—
100000— 149999	5	—	—	—	—	1	1	2	1
150000— 199999	1	—	—	—	—	—	—	1	—
200000 i więcej <i>and more</i>	1	—	—	1	—	—	—	—	—

TABLE 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2015 R.**
 Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
IN 2015**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	3190	100	404	33	TOTAL
w tym kobiety	768	23	68	7	<i>of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18—29 lat	117	4	4	—	18—29 years
30—39	533	14	53	3	30—39
40—49	891	26	76	9	40—49
50—59	1066	27	176	15	50—59
60 lat i więcej	583	29	95	6	60 and more

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2015 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
IN 2015 (cont.)**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	929	87	305	30	Tertiary
Policealne i średnie	1298	12	92	3	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	838	1	5	–	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	125	–	2	–	Lower secondary and primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS^b					
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy	152	35	160	17	Managers
Specjaliści	492	38	124	15	Professionals
Technicy i inny średni personel ...	326	2	27	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	195	9	24	–	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy ...	328	6	14	–	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1244	1	44	1	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	146	3	1	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	134	–	1	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	64	1	2	–	Elementary occupations
Sily zbrojne	22	–	–	–	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 79; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 79; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (32). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE <i>AVERAGE EMPLOYMENT</i>					
OGÓŁEM	19925	23469	23360	23551	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	7822	7906	7812	7862	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	12053	15515	15491	15633	<i>Local government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	8370	10125	10039	10127	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2818	3722	3638	3656	<i>powiats</i>
województwo	865	1668	1814	1850	<i>voivodship</i>
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł <i>AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł</i>					
OGÓŁEM	2699,70	3583,33	4105,52	4198,12	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3074,10	4152,54	4472,45	4535,73	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	2447,11	3280,54	3911,84	4019,87	<i>Local government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	2551,27	3291,94	3922,59	4041,51	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2069,06	3062,86	3618,85	3702,53	<i>powiats</i>
województwo	2670,87	3695,09	4440,21	4528,79	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 163.
^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 163.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane statystyczne:

- o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki Komendy Głównej Policji,
- o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1137) i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 186 z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

4. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

U w a g a. Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents statistical data:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the statistics system of the National Police Headquarters,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term "Justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts), military courts, organizational entities of public prosecutor's offices, the prison system and notarial services.

3. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016 item 1137), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2013, item 186 with later amendments) or other specific laws.

4. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, crime is a felony or misdemeanor prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

N o t e. Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor's offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

5. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

7. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

8. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze.

9. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

5. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

8. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases.

9. A resolved case is:

- 1) *in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;*
- 2) *in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.*

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the

spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku. **Sprawy (postępowania) zakończone lub zakończone** w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu wobec nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępowaniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego

11. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

12. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu.

sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year. The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

10. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law,
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-16,
 - c) execution of educative and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the case in the course of tutorial and educational proceedings or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile

11. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

12. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day.

Uwaga do tablic 1–2

Od 2014 r. dane nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Note to tables 1–2

Since 2014 data do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts take place during court proceedings after the police provides records in juveniles cases to the family court.

TABL. 1 (33). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	61358	47783	36886	32981	T O T A L
w tym w miastach	39790	29672	22555	20592	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	1752	1458	1141	882	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	50	41	28	18	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	696	610	544	398	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bóje lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	922	696	404	332	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	13976	10207	5337	5042	Against public safety and safety of transport – Art. 163–180 Criminal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a §	13030	9392	4578	4082	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	2164	1606	1358	1243	Against freedom, freedom conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	242	191	196	153	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
w tym zgwałcenie – art. 197 kk	118	81	98	72	of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	2847	3149	2856	2210	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	2183	1818	1673	1258	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	75	130	104	89	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^b	1194	1400	1291	1384	Against the activities of state institutions and local government – Art. 222–231 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	143	217	256	256	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code

^a Lata 2005 i 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a In 2005 and 2010 including prosecutor's office. ^b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (33). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	305	256	181	190	<i>Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code</i>
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważenie lub poniżenie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	491	507	524	480	<i>Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	241	394	301	423	<i>Corruption – Art. Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	1950	1983	1472	1266	<i>Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	258	289	280	331	<i>Against public order– Art. 252–264 Criminal Code</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk^b	3202	1435	1266	1102	<i>Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code^b</i>
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk^c w tym:	30519	21394	17277	15320	<i>Against property – Art. 278–295 Criminal Code^c</i> <i>of which:</i>
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^d kk	11076	7533	4939	4236	<i>Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279^d Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	650	167	148	191	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	236	180	120	83	<i>Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem – art. 279 ^e kk	9740	5419	3904	3267	<i>Burglary – Art. 279^e Criminal Code</i>
Rozbój – art. 280 kk	1547	686	358	254	<i>Robbery – Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	88	50	43	39	<i>Theft with assault – Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	204	108	48	24	<i>Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2112	2460	4644	4617	<i>Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk^f	583	441	363	361	<i>Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^f</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	590	1031	696	654	<i>Against money and securities trading – Art. 310–315 kk Criminal Code</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012, poz. 1356)	173	53	16	9	<i>on Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	232	61	45	79	<i>on Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	1414	1888	2036	1723	<i>on Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe – kks	220	395	373	413	<i>Treasury crimes – Penal Fiscal Code</i>
w tym akcyza	186	370	342	328	<i>of which excise</i>

^a Lata 2005 i 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). ^c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^d Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^e Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^f Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005 and 2010 including prosecutor's office. ^b Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). ^c Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). ^d Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^e Excluding automobile theft by burglary. ^f Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (34). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	66,6	72,5	72,2	71,0	TOTAL
w tym przestępstw ^b :					<i>of which of crimes^b:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	87,0	89,6	88,4	84,5	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,4	99,4	98,6	98,8	<i>Against public safety and safety of transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	94,9	96,5	87,7	87,1	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	90,9	89,0	88,4	83,0	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	99,9	99,6	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i netykalności cielesnej	92,0	90,8	72,1	71,1	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu ^c	38,9	48,5	52,7	50,6	<i>Against property^c</i>

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88. ^c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”).

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^b See Criminal Code articles table 1 on page 88. ^c Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents").

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (35). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych**
INCOMING CASES IN COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS – courts of first instance					
OGÓŁEM	450617	1262187	2450288	2999732	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 116001	32238	23642	22620	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		25945	58471	61566	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		75675	84534	85485	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	226462	989970	1930438	2426060	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowe ^b	143830	153002	162359	177416	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	58271	68169	64101	65885	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	13139	3023	3359	3438	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2111	1222	2045	2617	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	12830	42866	283698	332061	<i>Commercial law^c</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

TABL. 3 (35). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych (dok.)**
INCOMING CASES IN COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal</i>					
OGÓŁEM	40784	39626	45532	43213	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	16415	598	528	595	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a ...		18770	20958	19523	<i>Other criminal and concerning petty offences ^a</i>
Cywilne ^b	12626	10995	13486	13633	<i>Civil ^b</i>
Z zakresu prawa pracy	2443	638	743	611	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	7566	6678	7280	6387	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	1644	1752	2537	2464	<i>Commercial law</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including family cases (i. a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (36). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY Powszechnie**
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	33723	26503	17858	17669	TOTAL
w tym mężczyźni	31471	24602	16123	15828	<i>of which men</i>
w tym za przestępstwa ^a :					<i>of which for crimes ^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	2787	2303	1715	1684	Against life and health
w tym:					<i>of which:</i>
Zabójstwo	42	47	22	23	<i>Homicide</i>
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bóje lub pobiciu	1707	1135	787	754	<i>Damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	12548	9150	4273	3975	Against safety of transport
w tym za prowadzenie pojazdu na drodze w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	11818	8659	3894	3509	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	981	684	467	571	Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	69	63	35	60	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	2275	2423	2044	1928	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1599	1183	1138	1046	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	8792	5725	4628	4584	Against property
w tym:					<i>of which:</i>
Kradzież rzeczy	2208	1517	1202	1127	<i>Property theft</i>
Kradzież z włamaniem	1604	851	871	823	<i>Burglary</i>
Rozbój	907	444	296	309	<i>Robbery</i>

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 88.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (37). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	21022	20815	15489	13645	TOTAL
O rozwód	5171	3959	3844	4261	<i>By divorce</i>
O separację	773	343	214	220	<i>By separation</i>
O alimenty	5837	7730	6160	5387	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a :					<i>Concerning juveniles^a:</i>
w postępowaniu wyjaśniającym w					<i>in investigation proceedings involv-</i>
związku z:					<i>ing:</i>
demoralizacją	1550	1790	286	x	<i>demoralization</i>
czynami karalnymi	4533	3780	766	x	<i>punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie w					<i>at session or hearing involving:</i>
związku z:					<i>demoralization</i>
demoralizacją	1054	1181	321	x	<i>punishable acts</i>
czynami karalnymi	2104	2032	531	x	<i>in investigation of case in which</i>
w postępowaniu w sprawach, w któ-					<i>occur suspicion:</i>
rych zachodziło podejrzenie:					<i>of demoralization</i>
demoralizacji	x	x	1444	1828	<i>of committing punishable acts</i>
popelnienia czynu karalnego	x	x	1923	1949	

^a Dane dotyczą osób; od 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 86.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; since 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 86.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (38). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców:					Register of Entrepreneurs:
Przedsiębiorstwa państwowe	43	9	4	3	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	1	1	1	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje					<i>Professional organizations</i>
rolników ^b	83	91	87	85	<i>of farmers^b</i>
Spółdzielnie	751	751	788	784	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	1145	1465	1588	1592	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	3107	4473	6697	7619	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organi-					Register of Associations, Other
zacji Społecznych i Zawodowych,					Social and Professional Organiza-
Fundacji i Samodzielnych Publicz-					tions, Foundations and Independ-
nych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c:					ent Public Health Care Facilities^c:
Stowarzyszenia ^d	2745	3738	4446	4627	<i>Associations^d</i>
Związki zawodowe	331	363	372	368	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	8	8	7	7	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych ...	2712	18752	28478	30323	Register of Insolvent Debtors

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejestrowy w Lublinie. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – „Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej”. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Register Court in Lublin is register court running National Court Register in lubelskie voivodship. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". ^d Excluding physical education associations and sports associations.

Note. Register also included other entities.

Source: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- dla lat 2000–2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000–2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),
- od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18–44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the **population**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there;
- 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:

- for 2000–2009 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000–2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),
- since 2010 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010–2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

3. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the pre-

– 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeo, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności

working age population, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages* – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- *separations* – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- *divorces* – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- *births* – according to the mother's place of permanent residence;
- *deaths* – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeo, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that

podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych, przy czym dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach :

- wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 3 na str.93,
- wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy

are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. Population projection until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration, data about population by working and post-working age are given in two approaches;

- variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 3 on page 93,
- variant II – considering the changes in the limit of retirement age, according to the Law changing the national law on pensions and

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto: dla mężczyzn – 65,75 roku w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020–2050, dla kobiet – 60,75 roku w 2015 r., 62,0 w 2020 r., 63,25 w 2025 r., 64,5 w 2030 r., 65,75 w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040–2050.

8. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań pro-dziny i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

9. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

10. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

11. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI (do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały).

12. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

- a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

retirement pay from National Insurance Fund and some other laws dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age) were used: for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020–2050, for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 years in 2040–2050.

8. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

9. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

10. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

11. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI (to 2009 – registered for permanent residence).

12. The usual residence population (residents) – comprise the following groups:

- a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- b) a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 1 (39). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	2182191	2181608	2151836	2143221	TOTAL
mężczyźni	1059642	1057770	1042971	1038758	males
kobiety	1122549	1123838	1108865	1104463	females
Miasta	1018406	1015293	996454	990832	Urban areas
Wieś	1163785	1166315	1155382	1152389	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	2179611	2178611	2147746	2139726	TOTAL
na 1 km ²	87	87	85	85	per 1 km ²
w miastach % ludności ogółem.....	46,7	46,5	46,2	46,2	in urban areas in % of total population
mężczyźni	1058006	1056351	1040990	1037052	males
kobiety	1121605	1122260	1106756	1102674	females
na 100 mężczyzn	106	106	106	106	per 100 males
Miasta	1016865	1013036	992787	988034	Urban areas
Wieś	1162746	1165575	1154959	1151692	Rural areas

^a Na podstawie bilansów.

^a Based on balances.

TABL. 2 (40). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2179611	2178611	2147746	2139726	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym ...	470935	419121	388607	382720	Pre-working age
mężczyźni	241218	214608	198846	195914	males
kobiety	229717	204513	189761	186806	females
Miasta	201812	178284	168272	166284	Urban areas
mężczyźni	103109	91023	85993	84952	males
kobiety	98703	87261	82279	81332	females
Wieś	269123	240837	220335	216436	Rural areas
mężczyźni	138109	123585	112853	110962	males
kobiety	131014	117252	107482	105474	females

TABL. 2 (40). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W wieku produkcyjnym	1348586	1377527	1340617	1328014	Working age
w tym w wieku mobilnym	851284	864972	846098	839133	<i>of which of mobility age</i>
mężczyźni	698737	724858	713469	708369	<i>males</i>
w tym w wieku mobilnym	436629	443632	435129	431420	<i>of which of mobility age</i>
kobiety	649849	652669	627148	619645	<i>females</i>
w tym w wieku mobilnym	414655	421340	410969	407713	<i>of which of mobility age</i>
Miasta	672514	666491	626212	615480	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	333885	337888	323229	319074	<i>males</i>
kobiety	338629	328603	302983	296406	<i>females</i>
Wieś	676072	711036	714405	712534	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	364852	386970	390240	389295	<i>males</i>
kobiety	311220	324066	324165	323239	<i>females</i>
W wieku poprodukcyjnym	360090	381963	418522	428992	Post-working age
mężczyźni	118051	116885	128675	132769	<i>males</i>
kobiety	242039	265078	289847	296223	<i>females</i>
Miasta	142539	168261	198303	206270	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	44522	49667	59034	61883	<i>males</i>
kobiety	98017	118594	139269	144387	<i>females</i>
Wieś	217551	213702	220219	222722	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	73529	67218	69641	70886	<i>males</i>
kobiety	144022	146484	150578	151836	<i>females</i>
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM ..	62	58	60	61	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
mężczyźni	51	46	46	46	<i>males</i>
kobiety	73	72	76	78	<i>females</i>

TABL. 3 (41). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2014	2015					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM ... TOTAL	2179611	2178611	2147746	2139726	1037052	988034	465909	1151692	571143
0— 2 lata years	62338	69207	59622	58131	29782	26690	13616	31441	16166
3— 6	86323	84899	89681	87105	44430	39123	19960	47982	24470
7—12	156670	131105	124818	127587	65253	54018	27583	73569	37670
13—15	97351	76432	66368	63876	32855	26238	13517	37638	19338
16—18	103258	88534	73633	70654	36176	30931	15714	39723	20462
19—24	230130	198754	176601	169599	86607	66520	33666	103079	52941
25—29	167143	183703	165135	160874	83089	74638	37659	86236	45430
30—34	147220	167785	174289	174157	90402	85331	43500	88826	46902
35—39	132852	150309	160714	162656	83753	78725	39682	83931	44071
40—44	138934	133365	143844	147214	74987	68696	34003	78518	40984
45—49	163487	138153	130975	130769	66042	58820	28439	71949	37603
50—54	161741	160680	137671	134595	66908	62032	28735	72563	38173
55—59	132501	156737	158801	154570	75052	76337	34287	78233	40765
60—64	88643	125685	144729	147892	68947	77393	33665	70499	35282
65—69	88226	81680	108267	115831	50396	59615	25080	56216	25316
70—74	83733	77567	72535	72995	29544	35601	14286	37394	15258
75—79	71677	68621	65680	65384	24249	29610	10955	35774	13294
80 lat i więcej ... and more	67384	85395	94383	95837	28580	37716	11562	58121	17018

TABL. 4 (42). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM ... TOTAL	2005	41	1016865	46,7
	2010	42	1013036	46,5
	2014	43	992787	46,2
	2015	43	988034	46,2
Poniżej 2000 Below		2	2908	0,1
2000— 4999		14	40905	1,9
5000— 9999		7	50728	2,4
10000— 19999		10	162699	7,6
20000— 49999		6	203595	9,5
50000— 99999		3	186472	8,7
100000—199999		—	—	—
200000 i więcej and more		1	340727	15,9

TABL. 5 (43). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	193	1162746	53,3
TOTAL	2010	193	1165575	53,5
	2014	193	1154959	53,8
	2015	193	1151692	53,8
Poniżej 2000		1	1684	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		89	342902	16,0
5000— 6999		58	346319	16,2
7000— 9999		27	223025	10,4
10000 i więcej		18	237762	11,1
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (44). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	36,5	37,8	39,5	39,9	TOTAL
mężczyźni	34,2	35,7	37,5	37,9	males
kobiety	38,9	40,2	41,6	42,0	females
Miasta	36,3	38,2	40,3	40,8	Urban areas
mężczyźni	33,8	35,7	38,0	38,4	males
kobiety	39,0	40,9	42,9	43,3	females
Wieś	36,6	37,5	38,7	39,0	Rural areas
mężczyźni	34,7	35,6	37,1	37,5	males
kobiety	38,7	39,6	40,4	40,7	females

TABL. 7 (45). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- włał of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	12994	9767	648	2828	21346	23182	156	-1836
TOTAL	2010	13302	9872	150	2483	22635	23037	106	-402
	2014	10911	7651	92	3175	19828	22107	83	-2279
	2015	10749	7382	77	3432	19715	22816	74	-3101
Miasta	2005	6032	4285	308	1858	9410	8532	68	878
<i>Urban areas</i>	2010	6163	4317	87	1646	10279	8834	54	1445
	2014	4841	3233	53	1999	9029	8777	32	252
	2015	4831	3054	40	2093	9300	9049	33	251
Wieś	2005	6962	5482	340	970	11936	14650	88	-2714
<i>Rural areas</i>	2010	7139	5555	63	837	12356	14203	52	-1847
	2014	6070	4418	39	1176	10799	13330	51	-2531
	2015	5918	4328	37	1339	10415	13767	41	-3352

NA 1000 LUDNOŚCI^b
PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,93	4,46	29,59	1,29	9,75	10,58	7,31	-0,84
TOTAL	2010	6,10	4,53	6,88	1,14	10,38	10,56	4,68	-0,18
	2014	5,07	3,56	4,28	1,47	9,21	10,27	4,19	-1,06
	2015	5,02	3,44	3,59	1,60	9,20	10,65	3,75	-1,45
Miasta	2005	5,97	4,24	30,48	1,84	9,31	8,44	7,23	0,87
<i>Urban areas</i>	2010	6,07	4,25	8,56	1,62	10,12	8,70	5,25	1,42
	2014	4,86	3,24	5,32	2,00	9,06	8,81	3,54	0,25
	2015	4,88	3,08	4,04	2,11	9,39	9,13	3,55	0,25
Wieś	2005	5,90	4,65	28,82	0,82	10,12	12,42	7,37	-2,30
<i>Rural areas</i>	2010	6,12	4,76	5,40	0,73	10,59	12,18	4,21	-1,58
	2014	5,25	3,82	3,38	1,02	9,35	11,54	4,72	-2,19
	2015	5,14	3,76	3,21	1,16	9,04	11,95	3,94	-2,91

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji — na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt — na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations — data are presented per 100 thous. population; infant deaths — per 1000 live births.

TABL. 8 (46). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>	przez śmierć <i>by deathof</i>		przez rozwód ^b <i>by divorce^b</i>	ogółem <i>total</i>	w tym przez rozwód <i>of which by divorce</i>	
			męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>				
OGÓŁEM 2005	12994	12969	7783	2358	2828	25,2	5,5	-1284
TOTAL 2010	13302	11987	7213	2291	2483	23,2	4,8	-1102
2014	10911	12121	6762	2184	3175	23,9	6,2	-2840
2015	10749	12281	6683	2166	3432	24,3	6,8	-3023
Miasta 2005	6032	5746	2968	920	1858	23,9	7,7	-953
<i>Urban areas</i> 2010	6163	5567	2909	1012	1646	23,2	6,9	-852
2014	4841	5848	2864	985	1999	24,9	8,5	-2315
2015	4831	5829	2755	981	2093	25,1	9,0	-2176
Wieś 2005	6962	7223	4815	1438	970	26,4	3,5	-331
<i>Rural areas</i> 2010	7139	6420	4304	1279	837	23,2	3,0	-250
2014	6070	6273	3898	1199	1176	22,9	4,3	-525
2015	5918	6452	3928	1185	1339	23,7	4,9	-846

^a Po uwzględnieniu salda migracji zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. ^b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą.

^a After considering net international migration for permanent residence of married persons. ^b Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

TABL. 9 (47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
IN 2015

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	10749	305	3413	4412	1482	501	359	168	109
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	41	31	10	—	—	—	—	—	—
20—24	1795	197	1303	273	20	2	—	—	—
25—29	4728	62	1713	2671	246	28	7	1	—
30—34	2437	11	333	1205	752	123	12	1	—
35—39	784	2	42	212	315	169	43	1	—
40—49	555	2	12	45	138	148	188	21	1
50—59	225	—	—	5	8	28	91	79	14
60 lat i więcej <i>and more</i>	184	—	—	1	3	3	18	65	94
W tym wyznaniowe^a Of which church or religious marriages^a	7382	148	2507	3444	935	208	82	24	34
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	23	20	3	—	—	—	—	—	—
20—24	1238	95	932	198	12	1	—	—	—
25—29	3719	25	1315	2197	168	12	2	—	—
30—34	1720	5	230	912	512	60	1	—	—
35—39	428	1	25	120	191	81	10	—	—
40—49	175	2	2	16	49	52	50	4	—
50—59	39	—	—	1	3	2	16	14	3
60 lat i więcej <i>and more</i>	40	—	—	—	—	—	3	6	31
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	4831	67	1130	2159	832	267	205	107	64
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	15	13	2	—	—	—	—	—	—
20—24	547	34	398	107	8	—	—	—	—
25—29	1997	15	576	1259	128	13	5	1	—
30—34	1284	4	127	657	428	63	4	1	—
35—39	425	—	20	102	182	97	24	—	—
40—49	309	1	7	29	79	78	103	12	—
50—59	130	—	—	4	5	15	54	47	5
60 lat i więcej <i>and more</i>	124	—	—	1	2	1	15	46	59

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9 (47). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU <i>MALES AT AGE</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
MIASTA (dok.)									
<i>URBAN AREAS (cont.)</i>									
W tym wyznaniowe ^a <i>Of which church or religious marriages ^a</i>	3054	31	754	1611	489	93	44	13	19
19 lat i mniej	6	6	—	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	340	18	246	71	5	—	—	—	—
25—29	1507	3	417	1001	78	6	2	—	—
30—34	856	3	79	472	277	24	1	—	—
35—39	217	—	11	55	104	41	6	—	—
40—49	87	1	1	12	23	22	27	1	—
50—59	16	—	—	—	2	—	6	8	—
60 lat i więcej	25	—	—	—	—	—	2	4	19
<i>and more</i>									
WIEŚ									
<i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM <i>TOTAL</i>	5918	238	2283	2253	650	234	154	61	45
19 lat i mniej	26	18	8	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1248	163	905	166	12	2	—	—	—
25—29	2731	47	1137	1412	118	15	2	—	—
30—34	1153	7	206	548	324	60	8	—	—
35—39	359	2	22	110	133	72	19	1	—
40—49	246	1	5	16	59	70	85	9	1
50—59	95	—	—	1	3	13	37	32	9
60 lat i więcej	60	—	—	—	1	2	3	19	35
<i>and more</i>									
W tym wyznaniowe ^a <i>Of which church or religious marriages ^a</i>	4328	117	1753	1833	446	115	38	11	15
19 lat i mniej	17	14	3	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	898	77	686	127	7	1	—	—	—
25—29	2212	22	898	1196	90	6	—	—	—
30—34	864	2	151	440	235	36	—	—	—
35—39	211	1	14	65	87	40	4	—	—
40—49	88	1	1	4	26	30	23	3	—
50—59	23	—	—	1	1	2	10	6	3
60 lat i więcej	15	—	—	—	—	—	1	2	12
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a *With civil law consequences.*

TABL. 10 (48). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-GROOMS AND BRIDES IN 2015

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwiedzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	10749	9706	152	891
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	9734	9266	45	423
<i>Single</i>				
Wdowcy	125	37	47	41
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	890	403	60	427
<i>Divorced</i>				
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	4831	4234	76	521
TOTAL				
Kawalerowie	4190	3966	12	212
<i>Single</i>				
Wdowcy	76	24	25	27
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	565	244	39	282
<i>Divorced</i>				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	5918	5472	76	370
TOTAL				
Kawalerowie	5544	5300	33	211
<i>Single</i>				
Wdowcy	49	13	22	14
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	325	159	21	145
<i>Divorced</i>				

TABL. 12 (50). **SEPARACJE ORZECZONE WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW
W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2015 R. (dok.)**
SEPARATIONS ADJUDICATED BY AGE A OF SPOUSES AT THE MOMENT
OF FILLING PETITION FOR A SEPARATION IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						60 lat i więcej and more
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
W TYM MIASTO OF WHICH URBAN AREAS								
RAZEM	40	–	5	7	8	7	10	3
TOTAL								
24 i mniej and less	–	–	–	–	–	–	–	–
25—29	2	–	1	1	–	–	–	–
30—34	9	–	3	3	3	–	–	–
35—39	10	–	1	3	3	3	–	–
40—49	6	–	–	–	2	2	2	–
50—59	7	–	–	–	–	2	5	–
60 lat i więcej and more	6	–	–	–	–	–	3	3

TABL. 13 (51). **SEPARACJE ORZECZONE WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a
W MAŁŻEŃSTWIE**
SEPARATIONS ADJUDICATED BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a
IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	648	150	92	77	TOTAL
separacje małżeństw:					separations:
Bez dzieci	83	62	53	39	Marriages without children
Z dziećmi	565	88	39	38	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	208	43	20	20	1
2	210	31	10	15	2
3	91	10	4	1	3
4 i więcej	56	4	5	2	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 15 (53). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2828	2483	3175	3432	TOTAL
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	807	944	1334	1385	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	2021	1539	1841	2047	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1173	999	1174	1303	1
2	606	433	536	608	2
3	176	87	103	106	3
4 i więcej	66	20	28	30	4 and more
MIASTA	1858	1646	1999	2093	URBAN AREAS
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	576	658	886	900	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1282	988	1113	1193	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	809	676	719	781	1
2	365	254	331	350	2
3	83	51	51	50	3
4 i więcej	25	7	12	12	4 and more
WIEŚ	970	837	1176	1339	RURAL AREAS
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	231	286	448	485	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	739	551	728	854	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	364	323	455	522	1
2	241	179	205	258	2
3	93	36	52	56	3
4 i więcej	41	13	16	18	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age 18.

TABL. 16 (54). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	21346	22635	19828	19715	9300	10415	Live births
chłopcy	10936	11724	10150	10127	4719	5408	males
dziewczęta	10410	10911	9678	9588	4581	5007	females
Małżeńskie	18763	19484	16268	16072	7499	8573	Legitimate
chłopcy	9651	10099	8312	8267	3804	4463	males
dziewczęta	9112	9385	7956	7805	3695	4110	females
Pozamałżeńskie	2583	3151	3560	3643	1801	1842	Illegitimate
chłopcy	1285	1625	1838	1860	915	945	males
dziewczęta	1298	1526	1772	1783	886	897	females
Urodzenia martwe	69	90	57	76	26	50	Live still births
chłopcy	30	48	34	.	.	.	males
dziewczęta	39	42	23	.	.	.	females

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes.

TABL. 17 (55). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA ^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER ^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	21346	10405	6780	2457	898	421	385
TOTAL	2010	22635	10958	7980	2404	774	255	263
	2014	19828	9453	7235	2154	602	228	156
	2015	19715	9187	7294	2211	645	212	153
19 lat i mniej		662	624	32	4	–	–	–
<i>Under 20 years</i>								
20—24		3163	2316	722	104	17	3	–
25—29		6644	3724	2342	432	104	27	10
30—34		6158	1955	2979	882	230	60	50
35—39		2535	494	1061	628	205	89	56
40—44		529	70	152	153	86	32	35
45 lat i więcej		24	4	6	8	3	1	2
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 17 (55). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI (dok.)
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER (cont.)

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki					Birth order	
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	48,7	31,8	11,5	4,2	2,0	1,8
TOTAL	2010	100,0	48,4	35,3	10,6	3,4	1,1	1,2
.....	2014	100,0	47,7	36,5	10,9	3,0	1,1	0,8
.....	2015	100,0	46,6	37,0	11,2	3,3	1,1	0,8
19 lat i mniej		100,0	94,3	4,8	0,6	–	–	–
<i>Under 20 years</i>								
20—24		100,0	73,2	22,8	3,3	0,5	0,1	–
25—29		100,0	56,1	35,2	6,5	1,6	0,4	0,2
30—34		100,0	31,7	48,4	14,3	3,7	1,0	0,8
35—39		100,0	19,5	41,9	24,8	8,1	3,5	2,2
40—44		100,0	13,2	28,7	28,9	16,3	6,0	6,6
45 lat i więcej		100,0	16,7	25,0	33,3	12,5	4,2	8,3
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 18 (56). **PŁODNOŚĆ KOBIEC I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCYJ LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49 ^{ab}	38,76	42,44	38,62	38,80	39,12	38,52
15—19 ^a	13,58	13,88	11,64	11,27	10,13	12,11
20—24	61,06	55,81	44,09	43,87	38,68	47,42
25—29	95,65	93,92	85,05	84,37	78,64	89,67
30—34	64,15	73,13	70,46	73,47	77,91	69,00
35—39	25,27	31,11	32,46	32,37	35,24	29,55
40—44	5,96	7,07	6,78	7,40	8,09	6,77
45—49 ^b	0,30	0,23	0,38	0,37	0,69	0,09
Współczynniki: Rates:						
Dziętności ogólnej	1,329	1,367	1,245	1,257	1,233	1,268
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,648	0,659	0,608	0,611	0,607	0,609
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	0,921	0,983	0,897	0,864	1,028	0,757
<i>Demographic dynamics</i>						

^a, ^b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: ^a – poniżej 15 lat, ^b – 50 lat i więcej.

^a, ^b Including births from mothers aged: ^a – below 15, ^b – 50 and more.

TABL. 19 (57). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	23182	12635	10547	8532	4637	3895	14650	7998	6652
TOTAL	2010	23037	12303	10734	8834	4659	4175	14203	7644	6559
	2014	22107	11698	10409	8777	4645	4132	13330	7053	6277
	2015	22816	11908	10908	9049	4681	4368	13767	7227	6540
0 lat years		74	46	28	33	19	14	41	27	14
1—4		16	10	6	8	6	2	8	4	4
5—9		10	5	5	2	1	1	8	4	4
10—14		12	6	6	5	2	3	7	4	3
15—19		49	42	7	16	13	3	33	29	4
20—24		83	66	17	24	19	5	59	47	12
25—29		111	95	16	45	36	9	66	59	7
30—34		145	121	24	67	50	17	78	71	7
35—39		232	182	50	99	76	23	133	106	27
40—44		328	265	63	140	115	25	188	150	38
45—49		470	375	95	203	150	53	267	225	42
50—54		693	523	170	276	198	78	417	325	92
55—59		1345	995	350	565	385	180	780	610	170
60—64		1983	1400	583	918	594	324	1065	806	259
65—69		2059	1366	693	946	590	356	1113	776	337
70—74		1922	1189	733	890	515	375	1032	674	358
75—79		2695	1464	1231	1093	588	505	1602	876	726
80—84		3754	1662	2092	1375	617	758	2379	1045	1334
85 lat i więcej <i>and more</i>		6835	2096	4739	2344	707	1637	4491	1389	3102

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM	2005	1058	1188	936	844	967	734	1242	1369	1117
TOTAL	2010	1056	1163	955	870	971	780	1218	1322	1115
	2014	1027	1122	939	881	988	785	1154	1231	1078
	2015	1065	1146	988	913	1002	834	1195	1264	1126
0 lat years		375	454	292	355	403	306	394	499	280
1—4		19	24	15	22	32	11	18	17	18
5—9		9	9	9	4	4	4	13	13	13
10—14		12	11	12	12	9	14	12	13	10
15—19		41	68	12	32	51	12	47	81	12
20—24		56	88	24	41	64	17	67	103	28
25—29		68	113	20	59	93	24	76	130	17
30—34		83	134	29	78	115	40	88	152	17
35—39		143	218	64	126	192	59	160	242	68
40—44		225	358	88	207	344	73	241	369	102
45—49		359	568	146	344	528	173	371	598	122
50—54		509	774	248	437	679	230	571	846	266
55—59		858	1309	434	724	1099	419	992	1487	452
60—64		1356	2059	745	1200	1786	750	1526	2321	738
65—69		1838	2807	1094	1646	2442	1068	2041	3166	1122
70—74		2643	4046	1692	2534	3664	1780	2745	4397	1608
75—79		4114	6030	2985	3722	5399	2734	4432	6544	3189
80—84		7234	9934	5949	6576	8889	5426	7678	10675	6294
85 lat i więcej <i>and more</i>		15938	18193	15110	14591	16283	13964	16745	19348	15793

a Na 100 tys. urodzeń żywych.
a Per 100 thous. live births

TABL. 20 (58). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a**
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś	
	<i>Total</i>	<i>Males</i>	<i>Females</i>	<i>Urban Areas</i>	<i>Rural Areas</i>	
	na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>					
OGÓŁEM	2005	1058	1188	936	844	1242
TOTAL	2010	1056	1163	955	870	1218
	2013	1058	1141	979	896	1197
	2014	1027	1122	939	881	1154
w tym: of which:						
Choroby zakaźne i pasożytnicze		4	5	3	4	4
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy		2	3	1	1	2
<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>						
Nowotwory		238	280	198	238	239
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe		222	263	184	223	221
<i>of which malignant neoplasms</i>						
w tym:						
of which:						
nowotwór złośliwy żołądka		11	14	8	11	11
<i>malignant neoplasm of stomach</i>						
nowotwór złośliwy trzustki		11	11	11	11	11
<i>malignant neoplasm of pancreas</i>						
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca		53	80	28	52	54
<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus</i>						
nowotwór złośliwy sutki u kobiet		14	–	27	16	12
<i>malignant neoplasm of female breast</i>						
nowotwór złośliwy szyjki macicy		4	–	8	4	4
<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>						
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego		11	24	–	10	13
<i>malignant neoplasm of prostate</i>						
białaczka		8	9	7	8	8
<i>leukemia</i>						
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odży- wiania i przemiany metabolicznej		19	16	21	17	21
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>						
w tym cukrzyca		18	16	21	16	20
<i>of which diabetes mellitus</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów		11	11	11	12	10
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 20 (58). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban Areas	Wieś Rural Areas
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Choroby układu krążenia <i>Diseases of the circulatory system</i>	483	451	514	387	566
w tym: <i>of which:</i>					
choroba nadciśnieniowa <i>hypertensive diseases</i>	9	9	9	8	11
choroba niedokrwienności serca <i>ischemic heart disease</i>	60	72	50	55	65
w tym ostry zawał serca <i>of which acute myocardial infarction</i>	28	34	22	24	31
choroby naczyń mózgowych <i>diseases of cerebrovascular</i>	93	84	101	71	112
miażdżycy <i>atherosclerosis</i>	149	113	184	109	184
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	54	71	38	46	61
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	38	46	29	37	39
w tym choroby wątroby <i>of which liver diseases</i>	15	23	8	17	14
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	16	16	16	11	20
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	2	3	2	2	2
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	2	2	2	2	3
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	98	123	75	76	118
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	57	89	26	45	66
w tym: <i>of which:</i>					
wypadki komunikacyjne <i>transport accidents</i>	13	22	5	10	16
samobójstwa <i>intentional self-harm</i>	18	32	4	14	21

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 21 (59). ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fe- males	Miasta Urban Areas			Wieś Rural Areas		
				razem	chłopcy males	dziew- częta females	razem	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	156	86	70	68	39	29	88	47	41
TOTAL 2010	106	65	41	54	28	26	52	37	15
2014	83	43	40	32	16	16	51	27	24
2015	74	46	28	33	19	14	41	27	14
0 – 27dni 0 – 27 days	48	31	17	20	13	7	28	18	10
0 – 6	27	19	8	10	7	3	17	12	5
w tym 0 of witch 0	10	7	3	3	2	1	7	5	2
7–13	11	8	3	5	4	1	6	4	2
14–20	8	3	5	5	2	3	3	1	2
21–27	2	1	1	–	–	–	2	1	1
28 – 29 dni 28 – 29 days	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc 1 month	4	2	2	3	1	2	1	1	–
2	3	3	–	1	1	–	2	2	–
3	3	2	1	1	–	1	2	2	–
4	4	1	3	2	–	2	2	1	1
5	1	–	1	–	–	–	1	–	1
6	1	–	1	1	–	1	–	–	–
7	2	2	–	1	1	–	1	1	–
8	5	4	1	4	3	1	1	1	–
9	1	1	–	–	–	–	1	1	–
10	–	–	–	–	–	–	–	–	–
11 miesięcy 11 months	2	–	2	–	–	–	2	–	2

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH
PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX

OGÓŁEM 2005	731	786	672	723	799	640	737	776	697
TOTAL 2010	468	554	376	525	528	522	421	576	253
2014	419	424	413	354	345	364	472	489	455
2015	375	454	292	355	403	306	394	499	280
0 – 27dni 0 – 27 days	243	306	177	215	275	153	269	333	200
0 – 6	137	188	83	108	148	65	163	222	100
w tym 0 of witch 0	51	69	31	32	42	22	67	92	40
7–13	56	79	31	54	85	22	58	74	40
14–20	41	30	52	54	42	65	29	18	40
21–27	10	10	10	–	–	–	19	18	20
28 – 29 dni 28 – 29 days	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc 1 month	20	20	21	32	21	44	10	18	–
2	15	30	–	11	21	–	19	37	–
3	15	20	10	11	–	22	19	37	–
4	20	10	31	22	–	44	19	18	20
5	5	–	10	–	–	–	10	–	20
6	5	–	10	11	–	22	–	–	–
7	10	20	–	11	21	–	10	18	–
8	25	39	10	43	64	22	10	18	–
9	5	10	–	–	–	–	10	18	–
10	–	–	–	–	–	–	–	–	–
11 miesięcy 11 months	10	–	21	–	–	–	19	–	40

TABL. 22 (60). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a**
INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	w liczbach bezwzględ- względ- nych in absolute numbers		na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births			
OGÓŁEM 2005	156	731	786	672	723	737
TOTAL 2010	106	466	552	374	523	419
..... 2013	90	456	464	447	408	495
..... 2014	83	419	424	413	355	472
w tym: of which:						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym Conditions originating in the preinatal period	45	227	266	186	211	241
w tym zaburzenia związane z okresem trwania ciąży i rozwojem płodu of which disorders related to length of gestation and fetal growth	32	161	167	155	166	157
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ Congenital anomalies ^Δ	31	156	138	176	111	194
w tym wrodzone wady serca of which congenital malformation of heart	10	50	69	31	33	65

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 23 (61). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	383	359	532	502	TOTAL
w tym dokonane	309	285	365	351	of which committed
Wiek samobójców:					Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	3	—	7	4	14 and less
15—19	22	20	37	30	15—19
20—29	76	65	112	93	20—29
30—49	129	120	166	168	30—49
50—69	117	123	166	166	50—69
70 lat i więcej	27	31	39	38	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.
 Source: data of the Police Headquarters.

TABL. 24 (62). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
	0	15	30	45	60
MEŻCZYŹNI MALES					
OGÓŁEM 2005 TOTAL	69,9	55,7	41,4	28,1	17,2
	71,2	56,9	42,7	29,3	18,0
	73,2	58,7	44,4	30,7	19,0
	73,3	58,8	44,4	30,7	18,8
Miasta <i>Urban areas</i>	74,8	60,2	45,7	31,9	19,8
Wieś <i>Rural areas</i>	72,1	57,6	43,4	29,7	18,0
KOBIETY FEMALES					
OGÓŁEM 2005 TOTAL	79,9	65,6	50,8	36,3	22,9
	81,0	66,5	51,7	37,2	23,7
	82,2	67,6	52,9	38,3	24,7
	82,4	67,7	52,9	38,3	24,6
Miasta <i>Urban areas</i>	82,6	68,0	53,1	38,5	24,8
Wieś <i>Rural areas</i>	82,2	67,5	52,7	38,1	24,3

TABL. 25 (63). **PROGNOZA LUDNOŚCI DO 2050 R.**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION UNTIL 2050
As of 31 XII

I WARIANT^a / I VARIANT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2030	2040	2050	SPECIFICATION
OGÓŁEM w tys.....	2139,7	2096,5	1995,8	1862,5	1710,6	TOTAL in thous.
mężczyźni	1037,5	1017,3	969,7	906,8	838,6	males
kobiety.....	1102,2	1079,2	1026,1	955,6	872,0	females
Miasta.....	988,9	962,2	896,3	813,1	723,2	Urban areas
mężczyźni	466,1	452,5	419,8	381,1	341,9	males
kobiety.....	522,8	509,8	476,5	432,0	381,3	females
Wieś	1150,9	1134,3	1099,4	1049,3	987,4	Rural areas
mężczyźni	571,4	564,8	549,8	525,7	496,7	males
kobiety.....	579,5	569,4	549,6	523,6	490,7	females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 95.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 7 on page 95.

TABL. 25 (63). **PROGNOZA LUDNOŚCI DO 2050 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION UNTIL 2050 (cont.)
As of 31 XII

I WARIANT^a / I VARIANT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2030	2040	2050	SPECIFICATION
W wieku przedprodukcyjnym						
w tys.	381,5	360,8	305,8	259,1	227,0	Pre-working age in thous.
mężczyźni.....	195,4	184,8	157,1	133,2	116,7	males
kobiety.....	186,1	176,0	148,6	125,9	110,3	females
Miasta.....	163,1	154,4	126,7	104,7	91,0	Urban areas
mężczyźni.....	83,5	79,0	65,2	53,8	46,8	males
kobiety.....	79,6	75,4	61,5	50,8	44,2	females
Wieś.....	218,5	206,4	179,0	154,4	136,0	Rural areas
mężczyźni.....	112,0	105,8	91,9	79,3	69,9	males
kobiety.....	106,5	100,6	87,1	75,1	66,1	females
W wieku produkcyjnym						
w tys.	1329,2	1253,5	1148,5	1009,3	822,6	Working age in thous.
mężczyźni.....	709,2	673,8	618,0	557,4	461,4	males
kobiety.....	620,0	579,7	530,5	451,8	361,2	females
Miasta.....	619,8	567,2	503,3	427,6	330,8	Urban areas
mężczyźni.....	320,8	296,6	263,4	230,5	180,6	males
kobiety.....	299,0	270,7	239,9	197,2	150,2	females
Wieś.....	709,3	686,3	645,2	581,6	491,8	Rural areas
mężczyźni.....	388,3	377,2	354,6	327,0	280,8	males
kobiety.....	321,0	309,0	290,6	254,6	211,0	females
W wieku poprodukcyjnym						
w tys.	429,0	482,2	541,5	594,1	661,0	Post-working age in thous.
mężczyźni.....	132,9	158,7	194,6	216,2	260,5	males
kobiety.....	296,1	323,5	347,0	377,9	400,5	females
Miasta.....	206,0	240,6	266,3	280,8	301,4	Urban areas
mężczyźni.....	61,8	76,9	91,2	96,8	114,5	males
kobiety.....	144,2	163,7	175,1	184,0	186,9	females
Wieś.....	223,1	241,6	275,2	313,3	359,6	Rural areas
mężczyźni.....	71,1	81,8	103,3	119,4	146,0	males
kobiety.....	152,0	159,8	171,9	193,9	213,6	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM.....	61	67	74	85	108	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
mężczyźni.....	46	51	57	63	82	males
kobiety.....	78	86	93	112	141	females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 95.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 7 on page 95.

TABL. 25 (63). **PROGNOZA LUDNOŚCI DO 2050 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION UNTIL 2050 (cont.)
As of 31 XII

II WARIANT^a / II VARIANT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2030	2040	2050	SPECIFICATION
W wieku produkcyjnym						
w tys.	1350,3	1309,4	1226,2	1137,9	949,6	Working age in thous.
mężczyźni	718,0	700,1	640,4	584,3	491,4	males
kobiety	632,4	609,3	585,8	553,6	458,2	females
Miasta	631,1	595,1	537,8	486,4	386,9	Urban areas
mężczyźni	325,2	309,2	272,9	242,2	193,4	males
kobiety	305,9	285,8	265,0	244,2	193,5	females
Wieś	719,3	714,4	688,3	651,5	562,7	Rural areas
mężczyźni	392,8	390,9	367,5	342,1	298,0	males
kobiety	326,5	323,5	320,8	309,4	264,7	females
W wieku poprodukcyjnym						
w tys.	407,9	426,3	463,8	465,5	534,0	Post-working age in thous.
mężczyźni	124,1	132,4	172,1	189,4	230,5	males
kobiety	283,8	293,9	291,7	276,1	303,4	females
Miasta	194,7	212,8	231,8	222,1	245,3	Urban areas
mężczyźni	57,5	64,2	81,8	85,1	101,7	males
kobiety	137,3	148,6	150,0	137,0	143,5	females
Wieś	213,1	213,5	232,1	243,4	288,7	Rural areas
mężczyźni	66,6	68,2	90,3	104,3	128,8	males
kobiety	146,5	145,4	141,7	139,1	159,9	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	58	60	63	64	80	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
mężczyźni	44	45	51	55	71	males
kobiety	74	77	75	73	90	females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 95.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 7 on page 95.

TABL. 26 (64). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH DO 2050 R.**

Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLDS PROJECTION UNTIL 2050
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	---------------

GOSPODARSTWA DOMOWE w tys.

HOUSEHOLDS in thous.

OGÓŁEM	766,3	786,1	814,6	829,7	791,9	745,8	713,4	686,9	TOTAL
Miasta	395,6	407,4	416,3	414,5	393,5	363,5	341,3	325,7	Urban areas
Wieś	370,7	378,6	398,3	415,1	398,3	382,2	372,1	361,2	Rural areas

PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD

OGÓŁEM	2,8	2,6	2,5	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	TOTAL
Miasta	2,5	2,3	2,2	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	Urban areas
Wieś	3,1	3,0	2,8	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	Rural areas

TABL. 27 (65). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2005	23090	11750	11340	27995	14398	13597	-4905
TOTAL 2010	20650	10482	10168	25517	12782	12735	-4867
2014	19806	9775	10031	24931	12844	12087	-5125
2015	18983	9248	9735	23797	12246	11551	-4814
Miasta 2005 <i>Urban areas</i>	9573	3813	5760	14117	6468	7649	-4544
2010	8040	3214	4826	12978	5916	7062	-4938
2014	8014	2879	5135	12355	5621	6734	-4341
2015	7818	2824	4994	11694	5306	6388	-3876
Wieś 2005 <i>Rural areas</i>	13517	7937	5580	13878	7930	5948	-361
2010	12610	7268	5342	12539	6866	5673	71
2014	11792	6896	4896	12576	7223	5353	-784
2015	11165	6424	4741	12103	6940	5163	-938
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM 2005	10,54	5,36	5,18	12,78	6,57	6,21	-2,24
TOTAL 2010	9,47	4,80	4,66	11,70	5,86	5,84	-2,23
2014	9,20	4,54	4,66	11,59	5,97	5,62	-2,38
2015	8,86	4,32	4,54	11,10	5,71	5,39	-2,25
Miasta 2005 <i>Urban areas</i>	9,47	3,77	5,70	13,97	6,40	7,57	-4,50
2010	7,92	3,17	4,75	12,78	5,83	6,96	-4,86
2014	8,04	2,89	5,15	12,40	5,64	6,76	-4,36
2015	7,89	2,85	5,04	11,80	5,36	6,45	-3,91
Wieś 2005 <i>Rural areas</i>	11,46	6,73	4,73	11,76	6,72	5,04	-0,31
2010	10,81	6,23	4,58	10,75	5,89	4,86	0,06
2014	10,21	5,97	4,24	10,88	6,25	4,63	-0,68
2015	9,69	5,57	4,11	10,50	6,02	4,48	-0,81

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 28 (66). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	23090	19253	3837	27995	19253	8742
TOTAL	2010	20650	17218	3432	25517	17218	8299
	2014	19806	16676	3130	24931	16676	8255
	2015	18983	16084	2899	23797	16084	7713
Miasta	2005	9573	7463	2110	14117	9043	5074
Urban areas	2010	8040	6268	1772	12978	8167	4811
	2014	8014	6347	1667	12355	7713	4642
	2015	7818	6213	1605	11694	7327	4367
Wieś	2005	13517	11790	1727	13878	10210	3668
Rural areas	2010	12610	10950	1660	12539	9051	3488
	2014	11792	10329	1463	12576	8963	3613
	2015	11165	9871	1294	12103	8757	3346

NA 1000 LUDNOŚCI
 PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	10,54	8,79	1,75	12,78	8,79	3,99
TOTAL	2010	9,47	7,89	1,57	11,70	7,89	3,80
	2014	9,20	7,75	1,45	11,59	7,75	3,84
	2015	8,86	7,50	1,35	11,10	7,50	3,60
Miasta	2005	9,47	7,39	2,09	13,97	8,95	5,02
Urban areas	2010	7,92	6,17	1,75	12,78	8,04	4,74
	2014	8,04	6,37	1,67	12,40	7,74	4,66
	2015	7,89	6,27	1,62	11,80	7,39	4,41
Wieś	2005	11,46	9,99	1,46	11,76	8,65	3,11
Rural areas	2010	10,81	9,39	1,42	10,75	7,76	2,99
	2014	10,21	8,94	1,27	10,88	7,76	3,13
	2015	9,69	8,57	1,12	10,50	7,60	2,90

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 29 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety Females
OGÓŁEM .. 2005	23090	10685	12405	27995	12714	15281	-4905	-2029	-2876
TOTAL									
2010	20650	9262	11388	25517	11246	14271	-4867	-1984	-2883
2014	19806	9010	10796	24931	11318	13613	-5125	-2308	-2817
2015	18983	8746	10237	23797	10946	12851	-4814	-2200	-2614
0— 4 lata years	1980	993	987	2338	1178	1160	-358	-185	-173
5— 9	1607	858	749	1823	958	865	-216	-100	-116
10—14	891	467	424	1014	520	494	-123	-53	-70
15—19	770	339	431	860	387	473	-90	-48	-42
20—24	1549	465	1084	1855	568	1287	-306	-103	-203
25—29	3119	1209	1910	4588	1805	2783	-1469	-596	-873
30—34	2875	1340	1535	4116	1964	2152	-1241	-624	-617
35—39	1859	942	917	2441	1249	1192	-582	-307	-275
40—44	1048	581	467	1230	683	547	-182	-102	-80
45—49	672	355	317	709	384	325	-37	-29	-8
50—54	561	299	262	608	320	288	-47	-21	-26
55—59	579	287	292	604	295	309	-25	-8	-17
60—64	552	260	292	580	267	313	-28	-7	-21
65 lat i więcej and more	921	351	570	1031	368	663	-110	-17	-93

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 30 (68). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>Females</i>
OGÓŁEM ...2005	331	121	210	327	187	140	4	-66	70
TOTAL									
2010	421	289	132	459	221	238	-38	68	-106
2013	316	177	139	989	467	522	-673	-290	-383
2014	298	174	124	933	489	444	-635	-315	-320
0— 4 lata <i>years</i>	75	36	39	43	22	21	32	14	18
5— 9	15	9	6	63	31	32	-48	-22	-26
10—14	10	5	5	58	34	24	-48	-29	-19
15—19	7	4	3	67	42	25	-60	-38	-22
20—24	9	5	4	66	42	24	-57	-37	-20
25—29	38	31	7	105	55	50	-67	-24	-43
30—34	45	33	12	147	86	61	-102	-53	-49
35—39	28	12	16	134	61	73	-106	-49	-57
40—44	17	11	6	95	47	48	-78	-36	-42
45—49	18	12	6	45	21	24	-27	-9	-18
50—54	12	5	7	43	18	25	-31	-13	-18
55—59	8	4	4	37	19	18	-29	-15	-14
60—64	10	3	7	14	5	9	-4	-2	-2
65 lat i więcej <i>and more</i>	6	4	2	16	6	10	-10	-2	-8

Uwaga. Brak danych o migracjach zagranicznych za 2015 r.

Note. No data available on international migration for 2015.

TABL. 31 (69). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	2156,6	2126,3	2118,5	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	1045,9	1030,8	1027,0	males in thous.
kobiety: w tys.	1110,7	1095,5	1091,6	female: in thous.
na 100 mężczyzn	106	106	106	per 100 males
Miasta: w tys.	999,5	982,1	978,1	Urban areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	46,3	46,2	46,2	in % of total usual residence population
Wieś: w tys.	1157,1	1144,3	1140,4	Rural areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	53,7	53,8	53,8	in % of total usual residence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 96.

^a See general notes, item 12 on page 96.

TABL. 32 (70). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	2156,6	2126,3	2118,5	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	415,9	385,5	379,8	Pre-working age
Miasta	176,2	164,5	163,0	Urban areas
mężczyźni	90,0	84,2	83,4	males
kobiety	86,2	80,3	79,6	females
Wieś	239,7	220,9	216,8	Rural areas
mężczyźni	123,0	113,1	111,0	males
kobiety	116,7	107,9	105,7	females
W wieku produkcyjnym	1359,2	1323,1	1310,7	Working age
w tym w wieku mobilnym	849,9	832,7	826,1	of which of mobility age
Miasta	655,2	619,6	609,3	Urban areas
mężczyźni	332,6	319,7	315,6	males
w tym w wieku mobilnym	201,7	194,2	191,7	of which of mobility age
kobiety	322,7	300,0	293,7	females
w tym w wieku mobilnym	200,5	191,6	189,1	of which of mobility age
Wieś	703,9	703,4	701,3	Rural areas
mężczyźni	383,5	385,3	384,3	males
w tym w wieku mobilnym	234,8	234,6	233,6	of which of mobility age
kobiety	320,4	318,1	317,0	females
w tym w wieku mobilnym	212,8	212,3	211,8	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	381,5	417,8	428,1	Post-working age
Miasta	168,0	197,9	205,8	Urban areas
mężczyźni	49,6	59,0	61,8	males
kobiety	118,4	138,9	144,0	females
Wieś	213,5	219,9	222,3	Rural areas
mężczyźni	67,1	69,5	70,7	males
kobiety	146,3	150,4	151,6	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 96.

^a See general notes, item 12 on page 96.

TABL. 33 (71). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE W 2015 R.**
 Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS IN 2015
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	2226941	2393	705
Kościół Neounicki	133	2	1
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	3570	15	18
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^c	100	1	3
Kościół Katolicki Mariawitów	123	1	2
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^d	12500	46	31
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Chrześcijan Baptystów	248	3	4
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	480	2	9
Kościół Boży w Chrystusie	50	4	1
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	196	6	10
Kościół Zielonoświątkowy	1161	22	14
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	310	34	9
Świecki Ruch Misyjny „Epifania” ^e	141	24	6
Nowoapostolski Kościół w Polsce	118	–	3
Kościół Chrystusowy w RP	325	20	3
Kościół Wolnych Chrześcijan	26	2	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	220	6	5
Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach ^e	30	3	1
Kościół Boży w Polsce ^f	38	1	1
Islamskie Muslim			
Muzułmański Związek Religijny	60	1	–
Liga muźmańska w RP ^e	500	2	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyū ^f	82	–	3
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamsang	92	–	–
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^g	150	2	2
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitani”	325	25	1
Inne Other			
Świadkowie Jehowy w Polsce	8694	.	95
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich..	54	7	1

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: lubelskiej, siedleckiej i zamojsko-lubaczowskiej. ^c Dane dotyczą 2014 r. ^d Dane dotyczą diecezji lubelsko-chełmskiej. ^e Dane dotyczą 2010 r. ^f Dane dotyczą 2011 r. ^g Dane dotyczą 2008 r.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses: lubelska, siedlecka and zamojsko-lubaczowska. ^c Data concern year 2014. ^d Data concern lubelsko-chełmska diocese. ^e Data concern year 2010. ^f Data concern year 2011. ^g Data concern year 2008.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby **w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące; ponad

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1, 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data since 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business beyond agriculture,
- formally had a work, but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months; the additional criterion in case of employment as

to w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1-2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań z badań prowadzonych przez przedsiębiorstwa i jednostki sfery budżetowej oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and out-workers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a 2-week period following the reference week.

The unemployed also include persons who found and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. *The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).*

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. *Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1-2 can differ from the amount given in the item "total".*

Employment

1. *Data were compiled on the basis of reports from enterprises and budgetary sphere entities as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).*

2. Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 128,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według

2. Data regarding employment concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 5 on page 128,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in

stanu w dniu 31 XII w latach 2005-2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

8. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach — według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

9. Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 3 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń,

2005-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) *in 2005-2009 are not included the following employed persons:*
 - a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;*
 - b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*
- 2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) **the employment, on a given 31 XII**, *of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) **the average paid employment** — *full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.*

8. *In table 3 data are presented by actual workplace of employed person and type of activity, in other tables — by seat of enterprise (unit).*

9. *Presented data on employed persons, excluding table 3, do not include: foundations,*

partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. Wolne miejsca pracy to miejsca powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czyni starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

12. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz

associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional local government, individual farmers, clergy and economic entities employing up to 9 persons.

Data on employed persons do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacation and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

11. Vacancies job are created due to labour turnover or newly established fulfilling simultaneously three criteria:

- 1) they are actually free to take on the reporting day,
- 2) employer made attempts to find persons willing to take the job,
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

12. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the

wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 149, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 149, z późniejszymi zmianami).

Unemployment

1. *Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments), are classified as unemployed.*

*An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.*

2. *The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

Data since 2010 are not strictly comparable to those for previous years.

3. *Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments).*

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Work conditions

1. **Information regarding accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) *practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) *performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) *servicing the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;*
- 7) *performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *servicing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia** opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzątnięcia); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdro-

4. **A fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

wotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimaat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

7. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

9. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

7. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

8. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

9. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (72). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
 – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartały quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	1956	1948	2021	1940	2025	2039	2082	POPULATION in thous.
Mężczyźni	944	943	986	952	973	998	1020	Men
Kobiety	1011	1005	1036	989	1051	1041	1062	Women
Aktywni zawodowo	1093	1096	1131	1103	1121	1137	1165	Economically active persons
mężczyźni	599	598	624	614	616	625	642	men
kobiety	494	499	507	489	505	512	523	women
Pracujący	986	988	1026	994	1013	1036	1062	Employed persons
mężczyźni	538	542	567	552	558	573	585	men
kobiety	447	446	459	442	455	463	476	women
Bezrobotni ^a	108	108	105	109	108	102	103	Unemployed persons ^a
mężczyźni	61	56	57	63	58	52	56	men
kobiety	46	53	48	46	50	49	47	women
Bierni zawodowo	862	852	890	837	904	902	917	Economically inactive persons
Mężczyźni	345	345	362	337	358	373	378	Men
Kobiety	517	507	528	500	546	529	539	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,9	56,3	56,0	56,9	55,4	55,8	56,0	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,5	63,4	63,3	64,5	63,3	62,6	62,9	men
kobiety	48,9	49,7	48,9	49,4	48,0	49,2	49,2	women
Miasta	54,9	55,9	56,3	57,5	55,1	56,0	56,6	Urban areas
Wieś	56,8	56,6	55,8	56,4	55,6	55,7	55,4	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	50,4	50,7	50,8	51,2	50,0	50,8	51,0	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	57,0	57,5	57,5	58,0	57,3	57,4	57,4	men
kobiety	44,2	44,4	44,3	44,7	43,3	44,5	44,8	women
Miasta	48,3	49,7	50,8	51,6	49,6	50,5	51,4	Urban areas
Wieś	52,4	51,6	50,7	50,9	50,5	51,0	50,6	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,9	9,9	9,3	9,9	9,6	9,0	8,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	10,2	9,4	9,1	10,3	9,4	8,3	8,7	men
kobiety	9,3	10,6	9,5	9,4	9,9	9,6	9,0	women
Miasta	12,1	11,2	9,7	10,1	10,1	9,6	8,9	Urban areas
Wieś	7,8	8,8	8,9	9,7	9,3	8,2	8,8	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R. – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^a unemployed ^a				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM TOTAL	2082	1165	1062	103	917	56,0	51,0	8,8
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b of which of working age ^b	1514	1126	1023	103	388	74,4	67,6	9,1
15—24 lata	307	86	62	25	220	28,0	20,2	29,1
25—34	347	297	259	38	50	85,6	74,6	12,8
35—44	367	321	305	16	46	87,5	83,1	5,0
45—54	324	269	253	16	55	83,0	78,1	5,9
55 lat i więcej and more	738	192	183	8	547	26,0	24,8	4,2
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe Tertiary	442	363	343	20	79	82,1	77,6	5,5
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	523	346	321	25	177	66,2	61,4	7,2
Średnie ogólnokształcące General secondary	195	92	80	12	103	47,2	41,0	13,0
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	458	287	253	34	171	62,7	55,2	11,8
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego Lower secondary, primary, incomplete primary and without school education	464	76	65	11	388	16,4	14,0	14,5

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

^a Persons aged 15—74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (74). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	z liczby ogółem kobiety of total numer women
OGÓŁEM	729555	794127	809318	817161	400829
TOTAL					
sektor publiczny	189815	180572	167169	165201	108017
public sector					
sektor prywatny	539740	613555	642149	651960	292812
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	278600	308062	308206	308163	149930
Agriculture ^b , forestry and fishing					
Przemysł	108761	103710	105510	107469	31155
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	92150	85521	85804	88282	28347
of which manufacturing					
Budownictwo	24679	35656	34089	33183	3518
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	87694	95966	95572	97874	52252
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	31753	31882	33940	33910	6614
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7105	8092	8396	8794	5928
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	3047	6043	7060	7540	2381
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12771	13474	13925	14070	9823
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5924	7270	7267	7486	3623
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	17395	14166	16563	17482	8599
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1710	9286	10906	11224	5095
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	30345	33965	35232	35345	20913
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	64885	66407	66746	66980	51361
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40960	45036	47950	48962	38617
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6030	6313	6367	6652	4207
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	7896	8799	11589	12027	6813
Other service activities					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 128.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 128.

TABL. 4 (75). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an em- ployment contract</i>	właściciele, współ- właściciele i bezpłatnie pomaga- jący członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>
OGÓŁEM	2005 317939	313685	2877
TOTAL	2010 345994	341768	3107
	2014 344916	340973	2896
	2015 344510	340781	2789
sektor publiczny	154593	154593	–
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	189917	186188	2789
<i>private sector</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4214	3749	42
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	94870	94058	797
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	69471	68676	780
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	14810	14499	311
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	44361	43312	844
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	13443	13213	230
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3371	3256	115
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	2483	2463	20
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7560	7252	11
<i>Financial and insurance activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5190	5122	68
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4353	4309	44
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	34737	34737	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	64751	64627	124
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	39375	39221	154
<i>Human health and social work activities</i>			
Pozostała działalność usługowa	458	433	25
<i>Other service activities</i>			

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a *Excluding economic entities employing up to 9 persons.*

TABL. 5 (76). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	w tym pod- mioty o licz- bie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities em- ploying more than 9 per- sons ^a
OGÓŁEM	360130	398413	388078	390441	326856
TOTAL					
sektor publiczny	175747	163966	148556	148956	148956
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	184383	234447	239523	241485	177901
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8919	8776	8610	8561	2544
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	90658	99472	97480	97829	91208
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	75257	73823	71425	72426	66190
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	18618	26435	24541	22860	14680
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	52903	65180	60473	61079	41167
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	18423	15424	17483	18493	13138
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4205	5133	4816	4913	2765
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	2320	2812	2938	3080	2257
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11325	10031	8191	7798	7095
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5164	5722	5675	5764	4617
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6824	9158	8386	8662	4840
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2821	4655	4455	5032	3848
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	29087	33559	33539	33716	33715
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	63619	63212	61901	62344	61796
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36973	39955	39559	40135	37764
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4865	5334	5155	5254	5044
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	3406	3555	4876	4922	381
<i>Other service activities</i>					

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (77). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM	2005	288494	148641	25191	15520
TOTAL	2010	316886	158586	24882	15401
	2014	314894	160793	26079	16946
	2015	315340	162429	25441	16950
sektor publiczny		140636	94473	13957	9669
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		174704	67956	11484	7281
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		2495	581	1254	984
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		91212	25651	2848	1356
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		66181	22112	2495	1233
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		13819	1441	680	193
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		40844	23709	2468	1736
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		12758	1799	455	125
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2465	1793	791	509
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		2270	761	193	92
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		6892	5412	360	281
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4458	1973	523	365
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		4745	2555	377	204
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4055	1670	254	153
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		33398	19843	1339	682
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		54200	42226	10427	7707
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		36858	29945	2363	1744
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4579	2922	970	718
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		292	148	141	101
<i>Other service activities</i>					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo

^a Excluding economic entities employing up to 9 person. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (78). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby, które po- przednio pracowały persons formerly employed	powracający z urlopów wychow- awczych ^b persons returning from child- -care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	51209	21718	9222	24400	1389	17,7
TOTAL	2010	50706	20093	9299	38444	1055	15,7
	2014	51410	21986	7682	37377	622	16,5
	2015	53190	24759	7766	32663	509	16,9
sektor publiczny		12710	8173	2246	8243	187	8,8
public sector							
sektor prywatny		40480	16586	5520	24420	322	23,6
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo		275	60	69	150	#	11,3
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		16268	5702	2349	9821	118	17,9
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing		14113	5403	2047	9164	112	21,7
Budownictwo		4411	260	555	2950	7	31,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		11240	6964	1694	7554	152	28,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa.. Transportation and storage		2567	310	290	1375	10	19,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		621	399	109	328	13	25,8
Accommodation and catering ^Δ							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		630	500	74	375	8	8,8
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		439	194	43	309	2	9,8
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		589	292	147	339	10	12,3
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		3392	1258	70	1242	3	100,4
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne		3661	1987	596	2521	58	10,3
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		4217	3316	559	2773	61	7,8
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activities		3752	2966	912	2266	54	10,2
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		558	325	124	355	5	12,6
Arts, entertainment and recreation							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (79). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilitation	korzystają- cy z urlopów wychowawczych ^b persons granted child-care ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
OGÓŁEM	2005	45871	19592	5016	3666	3983	2183	15,5
TOTAL	2010	50410	20260	7971	2929	2671	1272	15,5
	2014	45478	18754	4720	3262	3524	707	14,5
	2015	50466	21401	6646	3996	4587	677	16,0
sektor publiczny		13676	7241	2857	418	2589	217	9,5
public sector								
sektor prywatny		36790	14160	3789	3578	1998	460	21,3
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		274	61	20	14	60	#	11,2
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14929	5141	1321	1266	1424	179	16,4
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		12281	4787	1104	1120	751	164	18,8
of which manufacturing								
Budownictwo		4408	177	381	245	170	15	31,6
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		9096	5402	1232	1275	262	179	22,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		3067	219	412	186	218	10	23,0
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		506	325	41	92	18	7	21,2
Accommodation and catering ^Δ								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		902	700	136	130	94	20	12,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		416	160	47	21	122	6	9,2
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		547	286	70	68	58	12	11,4
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		2730	1139	142	142	16	3	80,8
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		5164	1745	2014	59	633	62	14,6
Public administration and defence; com- pulsory social security								
Edukacja		4273	3026	604	113	795	101	7,8
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3299	2628	172	256	634	64	9,0
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		385	229	28	22	81	9	8,5
Arts, entertainment and recreation								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (80).

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół of total number — school leavers				
			wyż- szych tertiary	policealnych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształca- cych general seconda- ry	zasadni- czych zawodo- wych basic vocatio- nal	
OGÓŁEM	2005	8120	3859	3151	2456	932	1581
TOTAL	2010	6545	2953	2941	1503	860	1241
	2014	4811	2286	2397	1135	507	772
	2015	5688	2833	2660	1306	752	970
sektor publiczny		1801	1216	1380	248	105	60
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		3887	1617	1272	1058	647	910
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		56	17	34	10	4	8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		1786	501	420	585	255	526
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1541	447	334	513	231	463
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		335	39	105	87	26	117
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1240	742	342	343	333	222
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		103	25	54	18	#	#
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		72	48	23	20	16	13
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		66	48	50	9	#	#
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		28	17	23	2	#	#
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...		115	62	94	15	4	2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		40	10	12	6	#	#
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		462	304	367	45	37	13
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		420	331	356	37	15	12
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		773	595	625	115	21	12
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekrea- cją		85	53	57	11	14	3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE
W 2015 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	1663	209	924	20159	9520	9476	5399
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	–	–	–	127	34	65	56
Przemysł <i>Industry</i>	425	33	357	3802	2437	1742	1247
w tym przetwórstwo przemy- słowe <i>of which manufacturing</i>	414	32	350	3468	2220	1446	1000
Budownictwo <i>Construction</i>	1	–	1	2802	977	1421	783
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	683	76	147	5338	1453	2174	827
Transport i gospodarka magazy- nowa <i>Transportation and storage</i>	72	–	72	1429	678	506	286
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ .. <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	–	–	–	487	71	493	20
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	62	6	62	406	84	208	33
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3	–	3	119	90	168	148
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ... <i>Real estate activities</i>	17	–	10	243	85	149	73

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
 W 2015 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	48	–	14	682	128	429	197
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	32	31	1	597	353	261	245
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	120	39	119	912	906	459	449
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	38	2	39	1598	1397	1010	851
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	135	13	86	1098	620	300	134
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	26	9	13	348	188	80	39
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	1	–	1	171	19	11	11
<i>Other service activities</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	156832	119709	116869	107895	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	78358	59385	56316	52567	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	53714	37500	30880	26485	previously not employed
absolwenci ^a	10635	8872	6694	6141	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	38445	29844	34647	32493	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6954	3966	4427	4023	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	106831	61852	73026	65635	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku ...	13737	12669	9328	9130	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	17340	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	2983	4149	5016	4795	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	17,0	13,1	12,6	11,7	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	536	722	1601	1525	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 131.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 2 on page 131.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (83). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	148277	169386	133361	138425	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	67563	79958	61221	64755	Women
Dotychczas niepracujący	60236	59160	35043	33633	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4767	4761	5427	4882	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	156197	166914	150534	147399	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	70580	78032	69757	68504	Women
Z tytułu podjęcia pracy	59042	57625	63884	68653	Received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM TOTAL	156832	78358	119709	59385	116869	56316	107895	52567
-------------------------------	---------------	--------------	---------------	--------------	---------------	--------------	---------------	--------------

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej and less	41871	21344	29530	15028	22621	10697	19179	9371
25—34	49776	27002	39416	21574	37487	20516	34280	19199
35—44	29170	15073	20261	10423	23366	12010	22066	11333
45—54	30121	13580	20536	9551	18609	8518	17164	7907
55 lat i więcej and more	5894	1359	9966	2809	14786	4575	15206	4757

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	12671	8482	16698	11008	17388	11507	16644	11108
Policealne oraz średnie za- wodowe Post-secondary as well as vocational secondary	40390	23220	29441	15854	28796	15143	26315	14093
Średnie ogólnokształcące General secondary	14010	9755	15117	9387	13777	8219	12596	7653
Zasadnicze (zawodowe) Basic vocational	47071	20002	29821	11988	29190	11197	26712	10173
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	42690	16899	28632	11148	27718	10250	25628	9540
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	34587	14006	41599	18610	30643	12758	29943	12733
3— 6	20766	10517	20389	10677	15533	7881	15333	7800
6—12	20724	9758	19146	9502	16516	7668	15552	7339
12—24	23493	11834	19796	10049	20230	9730	16386	8194
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	57262	32243	18779	10547	33947	18279	30681	16501
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy No work seniority	53714	29440	37500	20760	30880	16541	26485	14516
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	25532	13635	21607	11742	24223	12999	23810	12810
1— 5	26678	11875	23449	10646	23977	10771	22234	10284
5—10	16911	8189	12262	5715	13352	6082	12576	5761
10—20	20953	10537	13749	6411	13372	6013	12433	5491
20—30	11729	4483	8578	3307	8354	3098	7806	2938
powyżej 30 lat more than 30 years	1315	199	2564	804	2711	812	2551	767

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. wśród bezrobotnych było 24113 osób (w tym 8822 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2015 among the unemployed were 24113 persons (of which 8822 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					<i>Unemployed persons who:</i>
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3582	1901	1293	2140	<i>Undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	1696	1057	695	1173	<i>of which women</i>
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	2353	3445	1070	1353	<i>Undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	1047	1099	411	503	<i>of which women</i>
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	20827	35819	19195	18857	<i>Started training or internship with the employer</i>
w tym kobiety	11977	21966	11135	10943	<i>of which women</i>
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	1839	1412	1423	<i>Started a social useful works</i>
w tym kobiety	1074	886	876	<i>of which women</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	44174	55016	52996	56241	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (86). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	212,8	514,5	335,2	354,3	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	92,9	122,6	109,6	104,8	29,6	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	9,2	16,9	6,2	8,6	2,4	<i>Training</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	21,0	138,1	85,9	75,9	21,4	<i>Means for starting of economic activity and equipping of workseat</i>
Roboty publiczne	10,9	25,0	6,9	9,9	2,8	<i>Public works</i>
Prace interwencyjne	9,9	9,4	6,8	10,9	3,1	<i>Intervention works</i>
Stypendia za okres stażu	39,3	153,6	93,4	101,2	28,6	<i>Scholarships for intership period</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 131.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 131.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących nie- zdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich se- rious	lżej- szych ligh- ter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM2005	3352	14	22	3316	13	811	2390	TOTAL
2010	3772	10	21	3741	33	1066	2459	
2014	3541	10	18	3513	56	1007	2147	
2015	3447	17	16	3414	38	1137	2140	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	48	2	–	46	–	10	36	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1076	5	10	1061	7	284	774	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	819	4	7	808	5	238	569	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	197	4	1	192	1	31	160	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	499	1	1	497	2	193	288	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazyno- wa	220	5	1	214	2	66	144	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	14	–	–	14	–	6	8	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	9	–	–	9	–	6	3	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	35	–	–	35	–	14	21	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	40	–	–	40	1	12	26	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	29	–	–	29	1	10	17	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	68	–	–	68	6	31	30	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	256	–	3	253	3	98	146	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja	278	–	–	278	3	109	161	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	640	–	–	640	12	256	299	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	35	–	–	35	–	10	25	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	3	–	–	3	–	1	2	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmier- tel- nych <i>fatal</i>	cięż- kich se- rious	lżej- szych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (WSKAŹNIK WYPADKOWOŚCI) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (ACCIDENT RATE)									
OGÓŁEM	2005	7,37	0,03	0,05	7,29	0,03	1,78	5,25	TOTAL
	2010	7,88	0,02	0,04	7,82	0,07	2,23	5,14	
	2014	7,05	0,02	0,04	6,99	0,11	2,01	4,28	
	2015	6,75	0,03	0,03	6,69	0,07	2,23	4,19	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8,59	0,36	–	8,23	–	1,79	6,44	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>	
Przemysł	10,10	0,05	0,09	9,96	0,07	2,67	7,27	<i>Industry</i>	
w tym przetwórstwo przemysłowe	9,41	0,05	0,08	9,28	0,06	2,73	6,54	<i>of which manufacturing</i>	
Budownictwo	5,86	0,12	0,03	5,71	0,03	0,92	4,76	<i>Construction</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5,16	0,01	0,01	5,14	0,02	2,00	2,98	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	
Transport i gospodarka magazyno- wa	6,48	0,15	0,03	6,30	0,06	1,95	4,24	<i>Transportation and stor- age</i>	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,63	–	–	1,63	–	0,70	0,93	<i>Accommodation and catering^Δ</i>	
Informacja i komunikacja	1,23	–	–	1,23	–	0,82	0,41	<i>Information and commu- nication</i>	
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	2,50	–	–	2,50	–	1,00	1,50	<i>Financial and insurance activities</i>	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5,42	–	–	5,42	0,14	1,63	3,52	<i>Real estate activities</i>	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,70	–	–	1,70	0,06	0,59	1,00	<i>Professional, scientific and technical activities</i>	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	6,15	–	–	6,15	0,54	2,80	2,71	<i>Administrative and sup- port service activities</i>	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7,25	–	0,09	7,16	0,09	2,78	4,14	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	
Edukacja	4,16	–	–	4,16	0,04	1,63	2,41	<i>Education</i>	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13,21	–	–	13,21	0,25	5,28	6,17	<i>Human health and social work activities</i>	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5,38	–	–	5,38	–	1,54	3,84	<i>Arts, entertainment and recreation</i>	
Pozostała działalność usługowa	0,25	–	–	0,25	–	0,08	0,17	<i>Other service activities</i>	

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemyo- słowe of which manu- factur- ing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY								
OGÓŁEM2005	3352	45	1362	1181	264	322	218	488
TOTAL2010	3772	73	1251	1057	340	577	138	570
.....2014	3541	50	1121	875	227	494	200	634
..... 2015	3447	48	1076	819	197	499	220	640
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi <i>Contact with electrical voltage tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>	113	1	49	42	3	17	7	15
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>								
nieruchomy obiekt <i>a stationary object</i>	1008	16	254	202	50	120	74	233
obiekt w ruchu <i>object in motion</i>	679	8	277	189	56	104	47	71
w tym przez: <i>of which by:</i>								
spadający obiekt <i>falling object</i>	272	4	111	68	25	48	16	33
poruszający się lub transpor- towany obiekt <i>moving or transported object</i>	146	2	60	42	9	31	11	13
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym <i>Contact with sharp, coarse and rough object</i>	521	5	194	169	24	104	15	117
w tym kontakt z przedmiotem ostrym <i>of which contact with sharp ma- terial agent</i>	338	1	123	113	7	81	2	91
Uwięzienie, zmiżdżenie <i>Pretension, crush, etc.</i>	244	6	117	91	28	32	20	17
Obciążenie fizyczne lub psychiczne. <i>Physical or mental stress</i>	515	4	119	75	19	86	36	113
w tym obciążenie układu mię- śniowo-szkieletowego <i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>	460	2	114	72	17	77	30	102
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Aggression human or animal</i>	78	5	8	4	1	4	7	32
Pozostałe <i>Others</i>	289	3	58	47	16	32	14	42

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struction	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdro- wotna i pomoc spo- leczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- slowe of which manu- factur- ing				
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2005	6335	78	2751	2372	653	597	384	732
TOTAL 2010	6940	124	2534	2158	736	1039	248	907
..... 2014	6538	76	2374	1840	469	993	356	928
..... 2015	6526	82	2358	1799	455	1067	410	902
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	690	7	268	210	45	74	47	117
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	332	3	158	127	47	32	12	38
stanowiska pracy <i>work post</i>	364	4	161	122	30	63	19	38
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	495	5	236	175	46	100	16	25
Nieuzywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>	92	1	42	28	15	22	–	1
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	431	5	227	160	38	71	23	31
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	147	4	34	24	11	25	12	26
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	3820	53	1190	919	210	651	275	605
Inne <i>Other</i>	155	–	42	34	13	29	6	21

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE ^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3041	2247	2251	2084	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	20	16	15	12	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	1516	1173	1142	1018	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	200	166	202	158	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	78	50	36	24	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	371	294	294	278	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	371	241	176	177	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	23	10	5	6	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	2	1	2	4	hazardous materials
inne wydarzenia	480	312	394	419	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with						
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi particularly dan- gerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2005	110,6	85,0	80,3	56,8	19,6	19,2	10,8	9,0
TOTAL	2010	94,2	68,8	70,3	48,0	13,7	12,3	10,2	8,5
	2014	106,8	76,7	78,3	50,8	18,6	17,6	9,9	8,3
	2015	92,1	71,0	66,6	48,7	15,3	14,2	10,2	8,0
sektor publiczny		61,2	50,9	42,9	32,6	14,1	14,1	4,2	4,2
public sector									
sektor prywatny		104,5	79,1	76,1	55,2	15,8	14,3	12,5	9,6
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi particularly dan- gerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	109,8	83,5	91,8	74,1	1,1	–	16,9	9,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	155,3	118,1	117,7	84,6	21,1	19,3	16,5	14,1
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ..	140,0	113,3	102,5	79,4	19,2	18,5	18,3	15,4
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	49,6	36,5	19,9	10,2	20,6	19,1	9,2	7,2
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	12,3	7,0	6,1	3,0	2,8	1,5	3,5	2,5
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazyno- wa	131,9	122,1	60,4	59,0	53,0	53,0	18,4	10,1
<i>Transportation and storage</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,9	0,6	1,7	0,6	–	–	1,2	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	38,1	25,4	33,8	25,4	–	–	4,2	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja	48,4	48,4	47,2	47,2	0,5	0,5	0,7	0,7
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na	27,9	16,1	27,6	15,8	0,2	0,2	0,1	0,1
<i>Human health and social work activ- ities</i>								

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 20 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a WEDŁUG GRUP CZYNNIKÓW ZAGROŻEŃ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYEES WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a BY GROUPS OF HAZARDOUS FACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w osobach in persons					
OGÓŁEM	22422	18700	20028	18202	100,0	TOTAL
zagrożenia związane:						<i>hazard connected</i>
Ze środowiskiem pracy	16268	13960	14686	13166	72,3	<i>With work environment</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	11506	9526	9525	9633	52,9	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	4762	4434	5161	3533	19,4	<i>two or more groups of factors</i>
Z uciążliwością pracy	3963	2710	3484	3027	16,6	<i>With strenuous work</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	3898	2433	3297	2809	15,4	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	65	277	187	218	1,2	<i>two or more groups of factors</i>
Z czynnikami mechanicznymi	2191	2030	1858	2009	11,0	<i>With mechanical factors</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	1823	1691	1556	1590	8,7	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	368	339	302	419	2,3	<i>two or more groups of factors</i>

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 21 (92). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wylimowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	260	134	46	50	97
TOTAL					
sektor publiczny	249	155	59	51	105
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	264	126	41	49	93
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	233	248	16	41	229
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	284	139	50	50	109
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	274	132	45	45	100
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	244	159	53	89	120
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	192	79	22	24	55
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	404	190	51	99	77
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	334	89	–	89	22
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	104	54	25	25	44
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	247	61	–	34	28
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	131	63	44	50	19
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	246	164	65	38	131
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str.135.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 135.

TABL. 22 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		DISEASES
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnio- nych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM2005	304	82,1	TOTAL
.....2010	118	29,7	
.....2014	113	28,1	
2015	125	30,7	
w tym:			<i>of which:</i>
Pylice płuc	6	1,5	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	–	–	<i>Diseases of pleura or pericardium in- duced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa.....	2	0,5	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodo- wane nadmiernym wysiłkiem głosowym	25	6,1	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w śro- dowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	4	4,0	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environ- ment</i>
Choroby skóry	3	0,7	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	8	2,0	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykony- wania pracy	5	1,2	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is per- formed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślima- kowego spowodowany hałasem	5	1,2	<i>Bilateral permanent noise-induced hear- ing loss of cochlear type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	62	15,2	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 23 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	24212	30414	5467	35239	1654	1183	11436
TOTAL	2010	25669	25224	3564	19460	2742	436	242
	2014	20072	28020	2768	13840	1039	233	537
	2015	20533	27675	2424	10391	1618	190	615
sektor publiczny		5280	10141	346	2767	277	79	215
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		15253	17534	2078	7624	1341	111	40
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		772	642	13	25	2	2	–
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		15352	16377	1473	5860	1251	51	451
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>		6828	10508	600	1975	478	24	114
Budownictwo		1858	1557	199	1026	1	1	–
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		646	1319	43	483	16	14	12
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa . <i>Transportation and storage</i>		1468	1878	696	2340	15	34	99
Informacja i komunikacja		50	–	–	–	8	3	–
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		118	131	–	90	–	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		12	58	–	8	–	–	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		9	674	–	456	–	–	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		248	5039	–	103	325	85	53

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str.134.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 134.

TABL. 24 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY
I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a

OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	
OGÓŁEM	2005	1106	1061	2485	2331
TOTAL	2010	1504	1471	3472	3375
	2014	1345	1325	4029	3854
	2015	1333	1307	4281	4101
sektor publiczny		491	475	3742	3431
public sector					
sektor prywatny		842	832	4595	4484
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		22	18	5059	3661
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		607	599	4083	3958
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		444	439	3655	3547
of which manufacturing					
Budownictwo		117	116	5078	5023
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		103	102	3338	3259
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		111	109	6424	6229
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja		–	–	–	–
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		6	5	2383	1800
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4	4	15725	15725
Administrative and support service activities					
Edukacja		52	48	4794	3573
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		310	305	3671	3559
Human health and social work activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 1 (w części „w tym podmioty”) nie obejmują wynagrodzeń zatrudnionych w organizacjach społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria (wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi).

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne, świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Presented data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in table 1 (in range “of which entities”) do not include wages and salaries of employees in social and political organizations, trade unions and others.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees (wages and salaries for using copyrights or related rights).

Personal wages and salaries comprise, i.e.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) jubilee prizes, severance payments, monetary equivalents for unused holidays and other, allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,

- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 3-6 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa – w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. także ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa

- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

4. Data in tables 3-6 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concern benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution (from the sources of the Social Insurance Fund, the state budget – within the scope of the targeted grants as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures, and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds – OFE).

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits financed which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of

(w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombatanci.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the source which paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids as well as combatants.

3. Retirement and other pension benefits (pensions also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data concerning average retirement and pension benefits are presented in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
w zł in zł						
OGÓŁEM	2076,81	2922,60	3412,78	3497,98	3699,48	TOTAL
sektor publiczny	2428,05	3469,90	4006,56	4111,08	4111,08	public sector
sektor prywatny	1732,07	2530,18	3034,99	3109,79	3354,83	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2419,49	3389,07	4236,49	4493,99	4918,53	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2067,01	3068,17	3650,55	3760,83	3868,97	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1816,76	2485,04	3019,69	3194,98	3285,47	of which manufacturing
Budownictwo	1740,54	2356,25	2896,18	2817,88	3189,29	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1481,59	2088,62	2451,03	2505,26	2615,13	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1965,75	2245,52	2606,31	2736,71	2966,23	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1263,77	1762,71	2161,17	2220,97	2416,47	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3225,18	4021,16	4902,59	5173,53	5833,14	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3039,88	4012,91	4473,02	4572,02	4770,98	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2183,85	2940,90	3405,20	3502,23	3600,43	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2242,26	2868,94	3188,81	3278,23	3740,45	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1515,83	2830,78	2412,91	2654,03	2705,33	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2868,47	3860,96	4361,07	4445,45	4445,45	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2322,67	3257,68	3916,44	4035,65	4049,02	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1833,26	3108,42	3435,92	3505,54	3560,99	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1933,85	2658,86	3070,51	3166,86	3204,30	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2107,98	2289,26	2638,71	2682,92	2080,16	Other service activities

TABL. 2 (97). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
WEDŁUG SEKTORÓW EKONOMICZNYCH
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a
BY ECONOMIC SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w zł in zł			
OGÓŁEM TOTAL	2180,18	3099,60	3605,03	3699,48
sektor publiczny <i>public sector</i>	2428,05	3469,90	4006,56	4111,08
sektor prywatny <i>private sector</i>	1844,70	2747,76	3273,95	3354,83
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2592,58	3681,11	4597,51	4918,53
Przemysł i budownictwo <i>Industry i construction</i>	2098,71	3076,60	3675,02	3774,78
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transport and storage, accommodation and catering^Δ; information and communication</i>	1808,94	2345,35	2734,47	2806,05
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>	2850,24	3788,43	} 3869,18	} 3963,01
Pozostałe usługi ^b <i>Other services^b</i>	2291,51	3341,70		

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju. ^b Sekcje: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Administrowanie i działalność wspierająca^Δ; Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, Edukacja; Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad. ^b Sections: Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities; Public administration and defence; compulsory social security; Education; Human health and social work activities; Arts, entertainment and recreation; Other service activities.

TABL. 3 (98). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	
a - w tys. osób in thous. person											
b - w odsetkach in percent											
OGÓŁEM	a	306,2	151,6	154,6	125,8	42,8	83,0	180,4	108,8	71,6	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
z tego według przedziałów wynagro- dzeń ustalonych na podstawie krot- kości przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW =4107,72 zł) dla gospo- darki narodowej w październiku 2014 roku: out of by were determined on the basic of multiplication of average gross wages and salaries (PW =4107,72 zł) for national economy in October 2014											
Do 1680,00 zł	Do 1680,00 zł	a	31,9	18,0	13,9	0,7	0,2	0,5	31,2	17,8	13,4
zł and less	zł and less	b	10,4	11,9	9,0	0,6	0,4	0,7	17,3	16,4	18,6
1680,01 – 2053,86	1680,01 zł – 50% PW	a	39,0	17,7	21,3	7,4	2,1	5,3	31,6	15,6	16,0
		b	12,7	11,7	13,7	5,9	4,8	6,5	17,5	14,4	22,1
2053,87 – 2752,17	50 – 67% PW	a	59,8	26,3	33,5	23,4	6,4	17,0	36,4	19,9	16,5
		b	19,5	17,4	21,9	18,6	14,8	20,5	20,3	18,3	23,3
2752,18 – 3080,79	67 – 75% PW	a	25,7	13,0	12,7	10,3	3,4	6,9	15,4	9,6	5,8
		b	8,4	8,6	8,2	8,2	7,8	8,4	8,5	8,8	8,1
3080,80 – 4107,72	75 – 100% PW	a	66,2	32,9	33,3	34,8	12,3	22,5	31,4	20,6	10,8
		b	21,7	21,7	21,5	27,5	28,7	26,9	17,4	18,9	15,2
4107,73 – 5134,65	100 – 125% PW	a	41,0	18,7	22,3	25,5	7,8	17,7	15,5	10,9	4,6
		b	13,4	12,3	14,4	20,3	18,3	21,3	8,6	10,0	6,5
5134,66 – 6161,58	125 – 150% PW	a	19,8	10,1	9,7	12,0	4,6	7,4	7,8	5,5	2,3
		b	6,5	6,6	6,3	9,6	10,7	9,0	4,3	5,0	3,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują pod-
mioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities
employing more than 9 persons.

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
*PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2014 (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION			Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
			ogółem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les
6161,59 – 7188,51	150 – 175% PW	a	10,0	6,4	3,6	4,9	2,2	2,7	5,1	4,2	0,9
		b	3,3	4,2	2,3	3,9	5,2	3,3	2,8	3,9	1,2
7188,52 – 8215,44	175 – 200% PW	a	4,9	3,2	1,7	2,5	1,4	1,1	2,4	1,8	0,6
		b	1,6	2,1	1,1	2,0	3,2	1,4	1,3	1,7	0,7
8215,45 – 9242,37	200 – 225% PW	a	2,6	1,7	0,9	1,5	0,8	0,7	1,1	0,9	0,2
		b	0,9	1,1	0,6	1,2	2,0	0,8	0,6	0,8	0,4
9242,38 – 10269,30	225 – 250% PW	a	1,3	0,8	0,5	0,7	0,4	0,3	0,6	0,4	0,2
		b	0,4	0,5	0,3	0,5	1,0	0,3	0,4	0,4	0,3
10269,31 – 11296,23	250 – 275% PW	a	1,0	0,6	0,4	0,6	0,3	0,3	0,4	0,3	0,1
		b	0,3	0,4	0,3	0,5	0,8	0,4	0,2	0,2	0,1
11296,24 – 12323,16	275-300% PW	a	0,9	0,6	0,3	0,5	0,3	0,2	0,4	0,3	0,1
		b	0,3	0,4	0,2	0,4	0,7	0,2	0,2	0,3	0,1
12323,17 – 20000,00	300% PW – – 20000,00zł	a	1,7	1,3	0,4	0,9	0,6	0,3	0,8	0,7	0,1
		b	0,5	0,9	0,2	0,7	1,5	0,3	0,4	0,6	0,1
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a	0,4	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,3	0,3	0,0
		b	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,3	0,0

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (99). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	3507,11	3666,04	3351,29	TOTAL
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	7,2	7,5	6,9	5997,08	6677,23	5274,90	Managers
Specjaliści	26,6	15,6	37,4	4377,41	4925,90	4153,34	Professionals
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,5	3,5	1,6	4767,21	5086,71	4071,63	science and engineering professionals
specjaliści do spraw zdrowia	5,0	1,5	8,4	4370,23	5971,29	4092,43	health professionals
specjaliści nauczania i wychowania	13,0	6,4	19,4	4294,37	4480,02	4234,08	teaching professionals
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,6	2,8	6,3	4258,32	5054,59	3914,60	business and administration professionals
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,4	0,8	0,1	4381,22	4304,24	5056,17	information and communications technology professionals
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,1	0,6	1,6	5003,17	6414,32	4478,10	legal, social and cultural professionals
Technicy i inny średni personel	11,0	9,1	12,9	3556,25	3942,29	3288,53	Technicians and associate professionals
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,7	3,7	1,7	4113,07	4455,98	3394,34	science and engineering associate professionals
średni personel do spraw zdrowia	1,7	0,7	2,7	2853,92	2980,68	2820,83	health associate professionals
średni personel do spraw biznesu i administracji	5,4	3,9	7,0	3626,33	3778,48	3542,61	business and administration associate professionals
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	0,9	0,3	1,5	2816,48	2779,97	2823,43	legal, social, cultural and related associate professionals
technicy informatycy	0,3	0,5	0,0	3374,90	3422,81	2609,41	information and communications technicians
Pracownicy biurowi	8,0	6,4	9,5	2968,56	2993,70	2951,93	Clerks
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni ..	2,6	1,1	4,1	3042,07	3297,34	2973,71	general and keyboard clerks
pracownicy obsługi klienta	0,9	0,3	1,5	2932,89	3729,94	2762,88	customer services clerks
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,6	4,6	2,5	2857,12	2814,27	2934,48	numerical and material recording clerks
pozostali pracownicy obsługi biura	0,9	0,4	1,4	3220,52	3565,37	3123,81	other clerical support workers

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 4 (99). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy	10,4	6,7	14,0	2198,72	2375,18	2115,77	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług osobistych	2,1	1,8	2,4	2311,30	2293,45	2324,75	<i>personal service workers</i>
sprzedawcy i pokrewni	7,0	3,4	10,5	2140,01	2416,23	2053,34	<i>sales workers</i>
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5	0,1	0,9	2258,92	2391,75	2244,24	<i>personal care workers</i>
pracownicy usług ochrony	0,8	1,4	0,2	2376,25	2382,11	2334,20	<i>protective services workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,3	0,6	0,1	2255,73	2329,37	1749,63	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rze- mieśnicy	15,8	27,1	4,7	3025,03	3158,32	2276,32	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy budowlani i pokrew- ni (z wyłączeniem elektry- ków)	3,6	7,1	0,0	2721,10	2726,91	1846,59	<i>building and related trades workers, excluding electri- cians</i>
robotnicy obróbki metali, me- chanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,6	9,2	0,2	3516,02	3526,62	3089,83	<i>metal, machinery and relat- ed trades workers</i>
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1,2	1,7	0,7	3255,35	3484,49	2715,47	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy	2,0	4,0	0,0	3962,11	3962,22	3941,67	<i>electrical and electronic trades workers</i>
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,4	5,1	3,8	2261,51	2353,18	2139,51	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	11,4	20,4	2,6	3104,26	3181,30	2521,28	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórc- zych	4,6	7,6	1,7	3555,22	3802,74	2482,57	<i>stationary plant and ma- chine operators</i>
monterzy	0,9	1,1	0,6	2507,10	2670,96	2234,66	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojaz- dów	5,9	11,7	0,3	2840,82	2826,90	3403,76	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych	9,3	6,6	11,9	2326,42	2580,63	2189,02	<i>Elementary occupations of which:</i>
w tym:							
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,5	0,5	0,4	1777,76	1854,79	1689,02	<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transpor- cie	2,6	3,5	1,7	2807,10	2904,66	2611,71	<i>labourers in mining, construc- tion, manufacturing and transport</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 5 (100). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. ¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014 ¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	
a - w zł in zł b - ogółem = 100 total = 100										
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM	a	3507,11	3666,04	3351,29	4036,19	4408,01	3844,13	3138,21	3373,70	2780,90
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	4540,56	5233,10	4203,14	4643,98	5237,84	4405,04	4330,44	5226,36	3707,09
Tertiary with academic degree (at least doctor- ate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent	b	129,5	142,7	125,4	115,1	118,8	114,6	138,0	154,9	133,3
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowane- go ekonomisty lub równo- rzędnym	a	3843,81	4383,42	3352,61	4184,33	4947,76	3842,03	3594,91	4170,08	2737,37
Tertiary with engineer de- gree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent	b	109,6	119,6	100,0	103,7	112,2	99,9	114,6	123,6	98,4
Policealne	a	3106,70	3531,79	2886,41	3255,45	3579,44	3195,88	3016,75	3521,93	2597,01
Post - secondary	b	88,6	96,3	86,1	80,7	81,2	83,1	96,1	104,4	93,4
Średnie zawodowe	a	3129,39	3319,58	2826,85	3503,56	3908,82	3183,24	2989,31	3176,07	2594,97
Vocational secondary	b	89,2	90,5	84,4	86,8	88,7	82,8	95,3	94,1	93,3
Średnie ogólnokształcące	a	2810,53	3148,39	2559,33	3029,65	3400,55	2871,06	2724,80	3086,33	2396,26
General secondary	b	80,1	85,9	76,4	75,1	77,1	74,7	86,8	91,5	86,2
Zasadnicze zawodowe	a	2686,61	2920,17	2181,41	2905,89	3333,31	2342,34	2624,06	2826,66	2111,53
Basic vocational	b	76,6	79,7	65,1	72,0	75,6	60,9	83,6	83,8	75,9
Gimnazjalne	a	2170,24	2207,12	1889,70	1974,26	2138,25	1777,47	2194,74	2212,19	1976,04
Lower secondary	b	61,9	60,2	56,4	48,9	48,5	46,2	69,9	65,6	71,1
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2613,47	2803,01	2295,61	2711,65	3119,25	2340,43	2573,61	2713,96	2265,16
Primary and incomplete primary	b	74,5	76,5	68,5	67,2	70,8	60,9	82,0	80,4	81,5

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (100). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. ¹ (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014 ¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>			Sektor publiczny <i>Public sector</i>			Sektor prywatny <i>Private sector</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>fema- les</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>fema- les</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>fema- les</i>
a - w zł <i>in zł</i> b - ogółem = 100 <i>total = 100</i>									
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej <i>and less</i>	a 2381,85 b 67,9	2511,60 68,5	2065,14 61,6	2494,70 61,8	2744,49 62,3	2308,77 60,1	2365,05 75,4	2491,91 73,9	1981,49 71,3
25 - 34	a 3016,70 b 86,0	3181,47 86,8	2814,81 84,0	3263,20 80,8	3504,24 79,5	3130,19 81,4	2924,14 93,2	3112,38 92,3	2611,95 93,9
35 - 44	a 3565,84 b 101,7	3810,01 103,9	3357,14 100,2	4097,09 101,5	4562,46 103,5	3889,30 101,2	3221,36 102,6	3540,83 105,0	2815,59 101,2
45 - 54	a 3742,22 b 106,7	3939,62 107,5	3593,46 107,2	4213,32 104,4	4603,77 104,4	4040,18 105,1	3228,98 102,9	3545,00 105,1	2821,40 101,5
55 - 59	a 3766,33 b 107,4	3905,01 106,5	3645,70 108,8	4088,88 101,3	4382,04 99,4	3932,76 102,3	3423,16 109,1	3606,32 106,9	3159,11 113,6
60 - 64	a 4432,45 b 126,4	4412,41 120,4	4495,52 134,1	4926,56 122,1	4954,39 112,4	4872,12 126,7	3938,96 125,5	3993,82 118,4	3613,39 129,9
65 lat i więcej <i>and more</i>	a 5378,92 b 153,4	5344,01 145,8	8315,37 248,1	8030,75 199,0	8021,68 182,0	8315,37 216,3	3748,58 119,4	3748,58 111,1	- -
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
do 1,9 roku <i>and less</i>	a 2386,34 b 68,0	2501,76 68,2	2253,17 67,2	2665,61 66,0	2877,80 65,3	2560,30 66,6	2312,54 73,7	2445,86 72,5	2121,00 76,3
2,0 - 4,9	a 2755,62 b 78,6	2903,25 79,2	2552,07 76,2	3073,44 76,1	3320,91 75,3	2902,93 75,5	2665,63 84,9	2826,46 83,8	2393,85 86,1
5,0 - 9,9	a 3078,20 b 87,8	3251,17 88,7	2866,05 85,5	3384,74 83,9	3676,48 83,4	3226,66 83,9	2953,06 94,1	3154,67 93,5	2606,40 93,7
10,0 - 14,9	a 3512,58 b 100,2	3753,11 102,4	3284,18 98,0	3966,13 98,3	4399,87 99,8	3759,52 97,8	3256,81 103,8	3550,15 105,2	2852,11 102,6
15,0 - 19,9	a 3735,24 b 106,5	3895,81 106,3	3583,08 106,9	4318,33 107,0	4858,85 110,2	4060,96 105,6	3380,95 107,7	3573,82 105,9	3107,71 111,8
20,0 lat i więcej <i>and more</i>	a 3920,62 b 111,8	4154,89 113,3	3723,43 111,1	4278,12 106,0	4663,90 105,8	4078,77 106,1	3488,63 111,2	3804,23 112,8	3019,95 108,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (101). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej <i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)</i>									
	pierwszej <i>first</i>	drugiej <i>second</i>	trzeciej <i>third</i>	czwartej <i>fourth</i>	piątej (mediana) <i>fifth (median)</i>	szóstej <i>sixth</i>	siódmej <i>seventh</i>	ósmej <i>eight</i>	dziwiątej <i>ninth</i>	
	w zł in zł									
OGÓŁEM	a	1680,00	1955,83	2280,87	2644,72	3030,82	3449,28	3943,33	4575,81	5688,75
TOTAL	b	1680,00	1905,00	2325,24	2716,77	3100,00	3506,99	4036,15	4770,14	6147,56
	c	1700,83	1983,64	2250,00	2587,63	2964,23	3378,96	3866,14	4455,47	5298,35
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	2400,00	3157,87	3896,17	4505,40	5122,96	5826,30	6570,00	7700,83	10427,30
<i>Public government representatives senior officials and managers</i>	b	2300,00	3200,00	4038,55	4768,80	5525,00	6355,17	7150,41	9000,00	12055,47
	c	2400,00	3038,83	3777,99	4336,23	4915,22	5497,00	5984,78	6911,08	8568,18
Specjaliści	a	2510,62	2981,67	3341,60	3681,70	4075,35	4409,61	4764,48	5318,76	6321,94
<i>Professionals</i>	b	2450,00	3024,60	3459,46	3954,15	4336,75	4757,19	5368,29	6129,13	7754,60
	c	2539,11	2967,32	3316,50	3605,08	3963,32	4299,75	4625,46	5030,59	5814,49
Technicy i inny średni personel	a	1879,26	2327,24	2650,00	2959,60	3267,84	3602,12	4005,24	4476,07	5499,82
<i>Technicians and associate professionals</i>	b	1700,00	2406,20	2888,89	3221,86	3553,40	4004,64	4458,81	5227,96	6373,20
	c	1984,69	2305,00	2568,80	2816,50	3112,59	3387,50	3708,00	4105,73	4808,52
Pracownicy biurowi	a	1699,00	2000,00	2287,36	2533,20	2793,83	3052,00	3342,10	3697,83	4310,88
<i>Clerks</i>	b	1680,00	1932,00	2201,20	2500,00	2777,01	3055,61	3350,00	3754,23	4466,78
	c	1748,31	2045,93	2313,44	2565,90	2799,00	3052,00	3331,89	3653,83	4202,54
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1680,00	1680,00	1700,83	1840,00	1944,17	2070,57	2249,12	2550,78	3043,79
<i>Service and sales workers</i>	b	1680,00	1680,00	1700,00	1839,90	2009,51	2221,20	2509,97	2853,98	3600,00
	c	1680,00	1680,00	1707,30	1840,00	1928,67	2029,20	2187,93	2434,34	2804,50
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1800,00	1992,72	2344,16	2524,48	3045,20
<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	b	1680,00	1680,00	1680,00	1718,56	1886,00	2199,36	2351,52	2612,59	3153,78
	c	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 6 (101). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)									
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziewiątej ninth	
	w zł in zł									
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1680,00	1800,00	2103,94	2465,70	2793,50	3096,80	3446,05	3899,28	4722,92
<i>Craft and related trades workers</i>	b	1680,00	1850,00	2297,88	2633,33	2937,42	3247,94	3580,00	4066,35	4930,70
	c	1680,00	1680,00	1712,39	1862,16	2024,01	2239,44	2465,70	2793,92	3242,33
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1680,00	1809,98	2009,07	2359,88	2732,87	3124,49	3551,51	4075,73	5223,17
<i>Plant and machine operators and assemblers</i>	b	1680,00	1824,18	2077,59	2442,96	2781,42	3206,03	3615,33	4254,12	5422,95
	c	1680,00	1760,41	1840,00	1936,12	2137,87	2646,38	2983,48	3324,20	3762,03
Pracownicy przy pracach prostych	a	1680,00	1742,52	1887,90	2028,11	2161,99	2258,16	2424,76	2691,34	3203,15
<i>Elementary occupations</i>	b	1680,00	1680,00	1855,52	2080,00	2318,05	2532,52	2857,12	3277,70	3790,36
	c	1680,00	1800,00	1901,30	2012,72	2127,40	2200,00	2310,72	2464,78	2771,06

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1) on page 26.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych Social security benefits

TABL. 7 (102). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIRES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	564527	543923	508715	507614	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wplacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	344899	360290	348357	349716	<i>Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution retirement pay</i>
emerytury	164243	225038	227185	232704	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	126353	80484	66166	62028	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	54303	54768	55006	54984	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	219628	183633	160358	157898	<i>Farmers</i>

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 8 (103). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	6064,4	8159,0	9381,4	9684,0	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	4089,2	6072,1	7188,1	7457,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	988,02	1404,45	1719,53	1776,99	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	2232,9	4131,6	5056,9	5316,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1132,91	1529,95	1854,91	1903,84	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	1253,1	1110,0	1122,4	1095,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	826,44	1149,27	1413,61	1471,80	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	603,2	830,6	1008,9	1045,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	925,75	1263,76	1528,39	1584,45	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	1975,2	2086,9	2193,2	2226,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	749,45	947,04	1139,76	1175,20	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 163.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 163.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych od 2010 r. przeważone zostały strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the equipment of households with durable goods is a representative **household budget survey**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person household** is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person household** is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey since 2010 were weighted with the structure of households on the basis of Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments

(lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) osoby pracujące, do których zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu; a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej,
- 2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne (m.in. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia i zasiłki pielęgnacyjne, renta socjalna, zasiłki stałe, okresowe oraz pozostała pomoc pieniężna, materialna i w formie usług, stypendia, świadczenia dla bezrobotnych), dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości — budyn-

for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) employed persons include:
 - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, , commission contracts, verbal contracts, etc.),
 - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers) for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,
 - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practising a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005
- 2) persons receiving retirement pension or other pension for whom the main source of maintenance is the retirement or other pension;
- 3) persons maintained from non-earned sources other than retirement or other pension for whom the main source of maintenance are: social security allowances or other social benefits (i.a. family allowances, supplements to family allowances, nursing allowances and benefits, social pension, permanent and temporary benefits and other aid, whether monetary, material or in the form of services, scholarships, unemployment benefits), income from property and rental of real estate not connect-

ków, gruntów — niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);

- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych — z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 163) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 162), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;

ed with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);

- 4) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits — from social security benefits and other social benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 163) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 162), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sickness benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies in agriculture;*

- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
 - 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
 - 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych (m. in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych);
 - 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing real estate and income from practicing a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
 - 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real estate (net income i.e. revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*
 - 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits (among others: unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits, family benefits, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions;*
 - 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałe użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, also using a debit or credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenie na życie w pozycji „Inne towary i usługi”.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony for private persons; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modified and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “Other goods and services”.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash with the use of cash or credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been recognized as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) is below the adopted poverty line.

Relative poverty line is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty line is the amount, which according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2016 item 930), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a biological threat to life or psychophysical human development.

TABL. 1 (104). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2046	2186	2076	2054	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,23	2,97	2,84	2,84	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,13	1,17	1,14	1,11	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,96	0,90	0,87	0,89	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,81	0,75	0,75	0,77	<i>of which retirement pay and pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,08	0,85	0,76	0,78	<i>dependents</i>

^a W 2005 r. - pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
^a In 2005 - receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (105). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	672,37	978,09	1208,35	1226,74	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji ..	637,80	928,38	1159,58	1174,92	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	257,20	444,18	556,44	568,11	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	68,56 ^b	89,53	116,88	108,93	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	41,87	62,53	85,67	85,18	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^c	251,54	314,28	365,72	391,56	<i>from social security benefits^c</i>

^a Bez błędu względnego szacunków. ^b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 22,35%. ^c W 2005 r. - ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a Without relative error of estimates. ^b Relative error of estimates more than 10% and is 22,35%. ^c In 2005 - from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (106). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	635,71	833,03	982,13	971,28	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	601,14	783,32	933,36	919,45	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	179,51	220,10	252,28	247,16	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	16,25	20,24	21,40	21,82	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	36,20	46,94	55,26	54,15	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	112,89	150,96	170,59	163,23	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,86 ^c	44,82	56,78	54,96	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	35,47	38,03	57,96	54,97	health
w tym artykuły farmaceutyczne.	x	25,27	33,11	32,65	of which pharmaceuticals
transport	62,11	84,36	97,36	102,03	transport
łączość ^d	30,85	38,29	49,09	47,74	communication ^d
rekreacja i kultura ^e	37,10	57,90	62,95	60,13	recreation and culture ^e
edukacja ^f	6,40 ^g	8,78	8,42	8,97	education ^f
restauracje i hotele	8,32	17,24	36,35	37,53	restaurants and hotels
inne towary i usługi	36,84	46,07	56,46	57,26	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	23,68	28,13	27,38	of which personal hygiene

^a Bez błędu względnego szacunków. ^b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c, ^g Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^c – 11,83%, ^g – 11,22%. ^d Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. ^e Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. ^f Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

^a Without relative error of estimates. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditure. ^c, ^g Relative error of estimates more than 10% and is: ^c – 11,83%, ^g – 11,22%. ^d Since 2013 including expenditures for Internet services. ^e Since 2013 excluding expenditures for Internet services. ^f Including pre-school education.

TABL. 4 (107). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg....	9,06	7,47	6,91	6,57	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	6,05	4,80	4,20	3,96	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,54	5,49	5,38	5,37	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	x	x	3,07	3,13	raw meat
w tym drób	x	x	1,39	1,37	of which poultry
wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	x	2,29	2,07	2,03	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^{ef} w kg	0,40	0,39	0,31	0,27	Fish and seafood ^{ef} in kg
Mleko ^g w l	5,04	3,81	3,65	3,72	Milk ^g in l
Jogurty w kg.....	x	0,58	0,43	0,44	Yoghurt in kg
Sery ^h w kg	0,81	0,82	0,78	0,78	Cheese ^h in kg
Jaja w szt.	15,61	13,98	13,57	13,36	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze ⁱ w kg.....	1,59	1,35	1,22	1,12	Oils and fats ⁱ in kg
w tym masło	x	0,14	0,15	0,17	of which butter
Owoce ^k w kg	3,62	3,23	3,82	3,59	Fruit ^k in kg
Warzywa w kg.....	13,01	10,71	10,17	9,84	Vegetables in kg
w tym ziemniaki.....	x	4,90	4,27	4,22	of which potatoes
Cukier w kg	1,65	1,50	1,47	1,23	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg.....	x	0,25	0,23	0,23	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l.....	x	3,33	4,04	4,62	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l.....	x	0,69	0,69	0,71	Fruit and vegetable juices in l

a-e, h-i Od 2013 r.: *a* – bez mąki ziemniaczanej, *b* – bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, *c* – łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”), *d* – bez przetworów podrobowych, *e* – bez konserw rybnych, *h* – bez serków słodkich, *i* – bez boczku surowego. *f* Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. *g* Bez zagęszczonego i w proszku. *k* Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a-e, h-i Since 2013: *a* – excluding potato flour, *b* – excluding crisp bread, toasted bread and confectionery, *c* – including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”), *d* – excluding offal preparations, *e* – excluding canned fish, *h* – excluding sweet cottage cheese, *i* – excluding raw bacon. *f* Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. *g* Excluding condensed and powdered milk. *k* Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (108). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA ^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	97,0	98,4	97,6	99,1	Refrigerator
Zamrażarka	38,9	37,6	32,6	29,8	Freezer
Automat pralniczy	63,5	80,7	89,5	91,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,0	6,8	17,6	18,7	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	25,1	46,4	52,7	53,0	Microwave oven

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 5 (108). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Samochód osobowy	50,4	58,9	67,3	66,4	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	x	79,3	Equipment for the reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	97,8	98,2	96,3	97,2	Television
Odtwarzacz DVD	x	44,3	35,4	30,2	DVD player
Telefon komórkowy	62,4	85,8	93,6	92,8	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	x	42,5	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	10,1	8,8	8,1	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	31,7	56,9	59,7	57,7	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	39,6	46,9	45,6	Digital camera
Komputer osobisty	33,4	59,5	69,9	70,5	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	16,4	50,3	67,9	68,4	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	64,2	65,0	of which broadband access
Drukarka	x	36,2	37,5	36,8	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	25,8	25,9	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes: radio, cassette player, CD player or cassette player with CD player, stereo.

TABL. 6 (109). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach domowych – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	20,7	27,3	17,1	19,2	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	20,4	11,8	12,8	14,9	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	14,2	9,4	8,2	8,6	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 180.

^a See general notes, item 7 on page 180.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o długości sieci **wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej, tj. bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o długości sieci gazowej od 2003 r. uwzględniają również dane o sieci przesyłowej (magistralnej), tj. o przewodach doprowadzających gaz do sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

Dane dotyczące przyłączy gazowych od 2005 roku dotyczą również połączeń prowadzących do budynków niemieszkalnych.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply and gas supply networks concerns distribution network, i.e., excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Since 2003 information regarding the length of gas supply network has included also data on the transmission (main) network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewage and gas-line connections leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main drainage system.

Since 2005 data on gas supply connections have concerned also connections leading to non-residential buildings.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** od 2005 r. obejmują także gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.*

Data regarding the population using the water-line system, the sewage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

*5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** since 2005 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas** from gas supply, concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas-line network** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line.*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

*7. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.*

*8. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.*

9. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

9. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Green areas of the housing estates are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

3. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie:

- wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;
- bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowy podziale administracyjnym.

4. Mieszkania według stosunków własnościowych sklasyfikowano według następujących form własności:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

2. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

3. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of:

- the results of censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;
- the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

4. Dwellings by type of ownership, were classified according to the following forms of ownership:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

6) **towarzystw budownictwa społecznego;**

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze nie-sprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Dane o mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

6) **public building society;**

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. Data regarding dwellings which construction has begun, concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

6. Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

— **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);

— **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

7. Informacje o dokonanych **transakcjach kupna/sprzedaży nieruchomości** potwierdzone aktem notarialnym pochodzą od organów prowadzących rejestr cen i wartości nieruchomości, tj. od starostw powiatowych i prezydentów miast na prawach powiatu.

— **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the Bank of National Economy (since 31 V 2009 from the National Housing Fund);

— **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

7. Data regarding **purchase/sale transactions of real estates confirmed** by notarial act come from bodies managing register of real estate prices and values, i.e. from Powiat Starosty and presidents of cities with powiat status.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (110). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
 Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	19402,8	20863,8	21023,5	<i>Water supply:</i>
miasta	2625,0	2786,6	2829,8	<i>urban areas</i>
wieś	16777,8	18077,2	18193,7	<i>rural areas</i>
Kanalizacyjna ^a	4432,1	5918,0	6278,9	<i>Sewage^a</i>
miasta	2209,8	2528,6	2638,3	<i>urban areas</i>
wieś	2222,3	3389,4	3640,6	<i>rural areas</i>
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	344347	365365	369593	<i>Water supply system</i>
miasta	86073	89313	89707	<i>urban areas</i>
wieś	258274	276052	279886	<i>rural areas</i>
Kanalizacyjne	99841	123267	128063	<i>Sewage system</i>
miasta	60150	67247	69041	<i>urban areas</i>
wieś	39691	56020	59022	<i>rural areas</i>
Zdroje uliczne	973	536	528	Street outlets
Miasta	392	270	266	<i>Urban areas</i>
Wieś	581	266	262	<i>Rural areas</i>
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³				Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				<i>Urban areas:</i>
w hm ³	31,8	30,4	31,0	<i>in hm³</i>
na 1 mieszkańca w m ³	31,3	30,5	31,3	<i>per capita in m³</i>
Wieś w hm ³	25,4	27,0	30,1	<i>Rural areas in hm³</i>
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³				Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczone	50,2	49,4	49,1	<i>of which treated</i>

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (111). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIĘ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	755,4	765,9	774,9	777,8	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	375,1	386,6	393,7	395,5	Urban areas
Wieś	380,3	379,3	381,2	382,2	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h	1336,1	1448,7	1419,8	1417,3	In GW·h
miasta	647,9	687,0	649,8	639,5	urban areas
wieś	688,3	761,7	770,1	777,8	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	636,2	676,6	652,1	645,4	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1727,3	1777,0	1650,4	1616,7	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	1809,9	2008,5	2020,2	2034,9	rural areas — per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (112). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIĘ GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa					Distribution and transmission network in km
w km	7403,6	7988,4	8461,9	8654,8	
w tym przesyłowa	915,2	977,9	1028,2	1028,2	of which transmission
miasta	89,5	121,4	98,4	98,4	urban areas
wieś	825,7	856,6	929,8	929,8	rural areas
Miasta	2089,1	2318,0	2471,2	2609,9	Urban areas
Wieś	5314,5	5670,4	5990,7	6044,9	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	116880	129080	141646	143356	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	56293	62545	69979	70992	Urban areas
Wieś	60587	66535	71667	72364	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	275,8	294,7	315,4	318,8	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	236,8	248,4	263,7	265,8	Urban areas
Wieś	39,0	46,3	51,8	53,0	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	140,8	161,8	148,7	149,8	In hm ³
miasta	109,3	124,2	110,7	110,6	urban areas
wieś	31,5	37,5	38,0	39,2	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	64,6	75,1	69,1	69,9	Per capita in m ³
miasta	107,5	123,6	111,1	111,6	urban areas
wieś	27,1	32,6	32,9	34,0	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (113). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1171,9	1249,5	1282,2	1308,6	1203,7	104,9	Heating network in km
w tym przesyłowa	679,7	737,8	795,5	794,1	730,4	63,7	of which transmission
Kotłownie	578	561	921	943	693	250	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	9767	10122	8313	7788	7664	123	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	82339	85592	95729	99032	95384	3647	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkal- nych	54474	55593	56605	56809	56139	670	of which residential buildings

TABL. 5 (114). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**
**POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY
SYSTEMS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzystająca ^a z:					Population in thous. — using ^a :
wodociągu	1718,2	1766,9	1862,0	1857,6	water supply system
miasta	949,2	950,6	940,0	935,8	urban areas
wieś	769,0	816,3	922,0	921,8	rural areas
kanalizacji	978,6	1027,9	1106,9	1114,7	sewage system
miasta	862,9	869,2	876,6	876,5	urban areas
wieś	115,7	158,7	230,2	238,2	rural areas
gazu	794,8	854,5	864,4	864,1	gas supply system
miasta	681,0	698,1	694,7	691,8	urban areas
wieś	113,8	156,4	169,7	172,3	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności ^b — korzystająca ^a z:					Population — in % of total population ^b — using ^a :
wodociągu	78,8	81,1	86,7	86,8	water supply system
miasta	93,6	93,8	94,7	94,7	urban areas
wieś	66,1	70,0	79,8	80,0	rural areas
kanalizacji	44,9	47,2	51,5	52,1	sewage system
miasta	84,9	85,8	88,3	88,7	urban areas
wieś	10,0	13,6	19,9	20,7	rural areas
gazu	36,5	39,2	40,3	40,4	gas supply system
miasta	67,0	68,9	70,0	70,0	urban areas
wieś	9,8	13,4	14,7	15,0	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (115). **ODPADY KOMUNALNE** ^a
MUNICIPAL WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from house- holds</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b ..	338,1	337,8	381,7	384,8	302,3	<i>Municipal waste collected</i> ^b
zmieszane	326,2	306,7	305,2	297,6	225,3	<i>mixed</i>
miasta	258,0	246,9	221,5	212,6	153,6	<i>urban areas</i>
wieś	68,2	59,9	83,7	84,9	71,7	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	11,9	31,0	76,4	87,2	77,0	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	5,7	7,4	7,6	11,1	8,0	<i>paper and cardboard</i>
szkło	3,0	10,9	17,2	19,5	17,2	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	1,3	3,6	9,8	9,3	8,0	<i>plastic</i>
metale	0,3	0,4	1,5	1,5	1,4	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	0,6	1,5	4,4	6,5	6,4	<i>largesize</i>
biodegradowalne	5,3	18,2	19,1	17,8	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7 na str. 186. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes, item 7 on page 186. ^b Estimated data.

TABL. 7 (116). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE** ^a
LIQUID WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	930,4	1292,3	1309,5	1299,0	<i>Liquid waste</i> ^b <i>removed (during the year) in dam</i> ³
miasta	325,6	411,3	413,4	362,4	<i>urban areas</i>
wieś	604,9	880,9	896,1	936,6	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych ^c	469,7	777,0	859,5	850,4	<i>of which from households</i> ^c
miasta	197,8	287,9	288,4	249,4	<i>urban areas</i>
wieś	272,0	489,1	571,1	601,0	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	180	183	173	171	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	3	11	21	22	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 186. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 on page 186. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (117). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	123	70	50	39	6	33	<i>number</i>
powierzchnia w ha	220,4	137,1	117,3	94,6	18,2	76,4	<i>area in ha</i>

TABL. 9 (118). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2014		2015		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	2894,8	2574,1	2743,3	2299,7	2729,4	2261,9	2784,9	2294,7	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a ...	0,1	2,7	0,1	2,4	0,1	2,3	0,1	2,3	<i>in % of total area space of the voivodship ^a</i>
na 1 mieszkańca ^b w m ²	13,3	25,3	12,5	22,7	12,7	22,8	13,0	23,2	<i>per capita ^b in m²</i>
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha:									<i>Generally accessible urban area green belts in ha:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe	1078,4	836,3	817,0	537,3	855,5	563,9	860,5	563,5	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	480,6	405,9	517,4	425,4	535,6	435,5	538,2	436,3	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej w ha	1335,8	1331,9	1408,9	1337,0	1338,2	1262,5	1386,2	1294,9	<i>Estate green belts in ha</i>

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 10 (119). ZASOBY MIESZKANIOWE ^a

Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	700,8	732,8	756,0	761,5	386,5	375,1	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach tys.	2609,4	2796,4	2902,2	2927,0	1442,9	1484,1	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	51484,1	55572,3	57966,9	58539,3	25323,2	33216,1	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna:							Average:
liczba izb w mieszkaniu ... powierzchnia użytkowa w m ² :	3,72	3,82	3,84	3,84	3,73	3,96	number of rooms in a dwelling usable floor space in m ² :
1 mieszkania	73,5	75,8	76,7	76,9	65,5	88,6	per dwelling
na 1 osobę	23,6	25,5	27,0	27,4	25,6	28,8	per person
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie	3,11	2,97	2,84	2,81	2,56	3,07	per dwelling
1 izbę	0,84	0,78	0,74	0,73	0,68	0,78	per room

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 27.

^a Based on balances. ^b See general notes to the Yearbook, item 12 on page 27.

TABL. 11 (120). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH ^a WYPOSAŻONE
W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS ^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with					
	wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating	
OGÓŁEM	2005	88,0	75,7	76,1	38,0	70,9
TOTAL	2010	91,2	84,1	81,5	42,1	74,1
	2014	91,4	84,5	82,1	42,7	74,9
	2015	91,5	84,8	82,2	42,9	75,2
Miasta	2005	97,3	94,0	92,4	67,8	88,5
Urban areas	2010	98,0	96,5	94,8	70,6	90,2
	2014	98,1	96,7	95,0	71,1	90,6
	2015	98,2	96,7	95,1	71,1	90,7
Wieś	2005	79,0	57,3	59,6	9,6	52,9
Rural areas	2010	84,2	71,5	67,9	13,1	57,7
	2014	84,6	72,3	68,7	13,6	58,8
	2015	84,7	72,5	68,9	13,7	59,1

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 12 (121). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2015 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nich private	towa- rzystw budow- nic- twa społecz- nego public building society	innych others
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	199747	54348	73245	31858	28725	2353	9218
TOTAL	b	35649,9	11008,3	12345,0	5348,2	4875,9	548,5	1524,1
	c	178,5	202,6	168,5	167,9	169,7	233,1	165,3
Miasta	a	173410	51006	66816	28620	17655	2353	6960
Urban areas	b	31827,7	10514,1	11255,9	4752,1	3512,7	548,5	1244,3
	c	183,5	206,1	168,5	166,0	199,0	233,1	178,8
Wieś	a	26337	3342	6429	3238	11070	–	2258
Rural areas	b	3822,2	494,2	1089,1	596,0	1363,2	–	279,7
	c	145,1	147,9	169,4	184,1	123,1	–	123,9

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	27,2	36,7	15,9	14,4	1,2	4,6
TOTAL	b	100,0	30,9	34,6	15,0	13,7	1,5	4,3
Miasta	a	100,0	29,4	38,5	16,5	10,2	1,4	4,0
Urban areas	b	100,0	33,0	35,4	14,9	11,0	1,7	3,9
Wieś	a	100,0	12,7	24,4	12,3	42,0	–	8,6
Rural areas	b	100,0	12,9	28,5	15,6	35,7	–	7,3

TABL. 13 (122). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investors for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gminy pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock of grounds for dwelling construction</i>				
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>		
		spółdzielcze <i>co-operative</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	
	w ha				in ha			
OGÓŁEM	2005	47,5	2,1	40,2	137,1	61,4	901,7	583,2
TOTAL	2010	39,2	–	33,1	125,2	71,8	770,5	490,7
	2014	25,0	–	22,6	148,9	90,0	809,8	531,9
	2015	24,2	–	21,8	133,8	79,4	755,5	489,7
Miasta	2005	15,2	2,1	8,9	115,1	45,4	206,1	114,4
<i>Urban areas</i>	2010	13,4	–	11,7	106,8	60,1	192,4	114,6
	2014	11,7	–	9,9	132,8	78,3	227,5	147,9
	2015	8,1	–	7,5	118,7	68,7	171,6	109,0
Wieś	2005	32,3	–	31,3	22,0	16,0	695,6	468,8
<i>Rural areas</i>	2010	25,8	–	21,4	18,4	11,7	578,1	376,1
	2014	13,3	–	12,7	16,1	11,7	582,3	384,0
	2015	16,1	–	14,3	15,1	10,7	583,9	380,7

TABL. 14 (123). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4810	7302	6353	7653	TOTAL
Spółdzielcze	417	662	206	299	<i>Co-operative</i>
Komunalne (gminne)	52	70	8	140	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	8	1	1	-	<i>Company</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	978	1549	1601	2808	<i>For sale or rent</i>
Spoleczne czynszowe	114	120	160	-	<i>Public building society</i>
Indywidualne	3241	4900	4377	4406	<i>Private</i>

TABL. 15 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkania	5268	5667	5694	6229	Dwellings
miasta	3385	3262	2835	3288	urban areas
wieś	1883	2405	2859	2941	rural areas
Spółdzielcze	642	533	232	107	Co-operative
Komunalne (gminne)	92	58	84	63	Municipal (gmina)
Zakładowe	20	33	1	1	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1182	1267	1114	1486	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	128	84	32	189	Public building society
Indywidualne	3204	3692	4231	4383	Private
miasta	1375	1342	1460	1536	urban areas
wieś	1829	2350	2771	2847	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	405	426	522	579	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	561	529	586	681	Urban areas
Wieś	270	337	471	497	Rural areas
Izby	24946	26335	26980	28422	Rooms
miasta	14131	12908	11116	12026	urban areas
wieś	10815	13427	15864	16396	rural areas
Spółdzielcze	1959	1706	672	337	Co-operative
Komunalne (gminne)	147	128	218	95	Municipal (gmina)
Zakładowe	48	104	5	6	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3692	4075	3402	4458	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	432	255	92	573	Public building society
Indywidualne	18668	20067	22591	22953	Private
miasta	8031	6869	6946	6898	urban areas
wieś	10637	13198	15645	16055	rural areas

TABL. 15 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	556567	610578	624407	656532	Usable floor space of dwellings in m ²
miasta	301062	276383	242684	258770	urban areas
wieś	255505	334195	381723	397762	rural areas
Spółdzielcze	34286	30428	12238	5730	Co-operative
Komunalne (gminne)	4946	2339	3624	1733	Municipal (gmina)
Zakładowe	1148	1764	125	106	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	63863	77168	64758	90072	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	6577	3677	1464	8765	Public building society
Indywidualne	445747	495202	542198	550126	Private
miasta	194003	166179	165756	159293	urban areas
wieś	251744	329023	376442	390833	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytko- wa 1 mieszkania w m²	105,7	107,7	109,7	105,4	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	88,9	84,7	85,6	78,7	urban areas
wieś	135,7	139,0	133,5	135,2	rural areas
Spółdzielcze	53,4	57,1	52,8	53,6	Co-operative
Komunalne (gminne)	53,8	40,3	43,1	27,5	Municipal (gmina)
Zakładowe	57,4	53,5	125,0	106,0	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	54,0	60,9	58,1	60,6	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	51,4	43,8	45,8	46,4	Public building society
Indywidualne	139,1	134,1	128,1	125,5	Private
miasta	141,1	123,8	113,5	103,7	urban areas
wieś	137,6	140,0	135,9	137,3	rural areas

TABL. 16 (125). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms			
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM ... 2005	5268	3204	0,3	1,6	4,2	94,0	2064	5,3	21,5	42,9	30,3
TOTAL 2010	5667	3692	0,4	2,5	7,1	90,0	1975	3,7	21,5	41,5	33,4
2014	5694	4231	0,6	4,4	7,4	87,6	1463	2,5	27,4	45,7	24,4
2015	6229	4383	0,3	4,4	9,3	86,0	1846	4,9	27,4	41,2	26,5
Miasta 2005	3385	1375	0,7	2,4	5,0	91,9	2010	5,5	21,9	42,2	30,4
Urban areas 2010	3262	1342	0,8	5,6	14,5	79,1	1920	3,8	21,8	41,7	32,8
2014	2835	1460	1,6	11,0	15,6	71,8	1375	2,2	25,3	47,2	25,3
2015	3288	1536	0,9	11,3	20,5	67,3	1752	5,1	28,2	41,2	25,5
Wieś 2005	1883	1829	–	1,0	3,5	95,5	54	–	3,7	68,5	27,8
Rural areas 2010	2405	2350	0,2	0,7	2,9	96,2	55	–	10,9	32,7	56,4
2014	2859	2771	0,1	0,9	3,1	95,9	88	8,0	59,1	22,7	10,2
2015	2941	2847	0,0	0,6	3,2	96,1	94	2,1	10,6	42,6	44,7

TABL. 17 (126). **ZAWARTE TRANSAKCJE KUPNA-SPRZEDAŻY LOKALI, NIERUCHOMOŚCI
GRUNTOWYCH I ZABUDOWANYCH W 2015 R.**
**REACHED PURCHASE-SALE TRANSACTIONS OF THE PREMISES,
LAND REAL ESTATES AND BUILT-UP REAL ESTATES IN 2015**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zawarte umowy w formie aktu notarialnego Reached contracts by form of notarial act	Wartość w tys. zł Value in thous. zł	Powierzchnia w m ² Area in m ²	Średnia cena 1 m ² po- wierzchni w zł Average price per 1 m ² of area in zł	SPECIFICATION
LOKALE^a					
PREMISES^a					
Mieszkalne	4555	939433	240260	3910	Residential
Niemieszkalne	567	73789	22174	3328	Non-residential
NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWE^b					
LAND REAL ESTATES^b					
Grunty przeznaczone pod zabudowę:					Land designated for devel- opment:
mieszkańową	146212	1873676	78	housing
przemysłową	13639	317713	43	industrial
inną	137700	8503814	16	another
Użytki rolne	447130	147791481	3	Agricultural land
Nieruchomości leśne	5352	3603128	1	Forest estates
NIERUCHOMOŚCI ZABUDOWANE^b					
BUILT-UP REAL ESTATES^b					
Nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi	281929	2705329	104	Real estates built-up with residential buildings
Nieruchomości zabudowane budynkami pełniącymi inne funkcje niż zagrodowa i mieszkańowa	335820	3895703	86	Real estates built-up with buildings not functioning as farmstead and resi- dential buildings
Grunty rolne zabudowane	180292	22609497	8	Agricultural built-up land

^a Powierzchnia użytkowa. ^b Rodzaj prawa do działki – własność.

^a The usable floor space. ^b Type of the right to parcel – ownership.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja** (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

3. Od roku szkolnego 2012/13, zgodnie z ustawą z dnia 19 VIII 2011 r. o zmianie ustaw o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1026), stopniowo likwidowane są: licea profilowane dla młodzieży i dorosłych, uzupełniające licea ogólnokształcące dla młodzieży i dorosłych, technika uzupełniająca dla młodzieży oraz zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych i technika dla dorosłych. Natomiast z dniem 1 IX 2013 r. nie przyjmuje się słuchaczy do klas pierwszych technikum uzupełniającego dla dorosłych.

Ponadto od 1 IX 2011 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 5 lat, a w latach 2004/05 – 2010/11 w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year 6-year **primary schools** and 3-year **lower secondary schools** (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year **upper secondary schools**, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools) and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

3. Since the 2012/13 school year, according to the Law dated 19 VIII 2011 on changes to the education system acts and some other acts (Journal of Laws No. 205, item 1026), the following schools have been gradually eliminated: specialized secondary schools for youth and adults, supplementary general schools for youth and adults, supplementary technical schools for youth and adults as well as basic vocational schools for adults and technical secondary schools for adults. Instead since 1 IX 2013 there wasn't recruitment the graduates for the 1st supplementary technical classes for adults.

Moreover, since 1 IX 2011 an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 5 and in 2004/05 – 2010/11 school years children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 III 2009 r. (Dz. U. Nr 56, poz. 458, z późniejszymi zmianami), czyli od roku szkolnego 2009/10, dzieci 6 letnie, na wniosek rodziców, mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej. Od roku szkolnego 2014/15 obowiązek szkolny został nałożony na 6-letnie dzieci urodzone pomiędzy styczniem a czerwcem 2008 r., od roku szkolnego 2015/16 na wszystkie dzieci 6-letnie.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego, szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 5) technika;
- 6) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 7) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

According to the Law dated 19 III 2009 (Journal of Laws No. 56, item 458, with later amendments), or from the school year 2009/10, upon the request of parents, children at the age of 6 can start education in the first grade of primary school. From the 2014/15 school year obligatory schooling was imposed on 6 years old children born between January and Jun of 2008 and from the 2015/16 school year on all children at the age of 6.

4. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools, art schools not leading to professional certification simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 5) technical secondary schools;
- 6) general art schools leading to professional certification;
- 7) special job-training schools.

8. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend, full-time and distance form – include:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie);
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Od 2010 r. dane obejmują szkoły resortu obrony narodowej oraz szkoły resortu spraw wewnętrznych i administracji.

10. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

- 1) *post-secondary schools (1-, 2- or 3-year);*
- 2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive the title of licentiate;*
- 3) *colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year.*

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education :

- 1) *include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland;*
- 3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).*

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points. Since 2010 data include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Schools for adults – educating in full-time, weekend and distance form – include:

- 1) *primary schools for adults;*
- 2) *lower secondary schools for adults;*
- 3) *basic vocational schools for adults – phased out; since the 2012/13 school year there has been no recruitment to the 1st grade;*
- 4) *general secondary schools for adults;*
- 5) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; since the 2013/14 school year has been no recruitment to the 1st grade.*

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, in as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

12. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.

18. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

19. Współczynnik skolaryzacji netto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

18. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

19. Net enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. **A dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

21. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (127). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1154	1055	977	971	primary
gimnazja	451	467	474	476	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	20	24	27	27	special job-training
zasadnicze zawodowe	104	107	97	94	basic vocational
licea ogólnokształcące	168	163	153	143	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	10	9	–	–	supplementary general secondary
licea profilowane	104	37	–	–	specialized secondary
technika	200	153	143	144	technical secondary
technika uzupełniająca	26	15	–	–	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	5	6	6 ^b	6 ^b	general art ^a
policealne	195	171	147	149	post-secondary
wyższe	20	19	18	18	tertiary
dla dorosłych	132	173	137	105	for adults
podstawowe	–	–	–	–	primary
gimnazja	2	5	5	5	lower secondary
zasadnicze zawodowe	4	6	1	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	45	57	100	100	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące ...	21	63	–	–	supplementary general secondary
licea profilowane	2	2	–	–	specialized secondary
technika	32	2	–	–	technical secondary
technika uzupełniająca	26	38	31	–	supplementary technical secondary
NAUCZYCIELE^c TEACHERS^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^d	12379	11314	10941	11330	primary ^d
gimnazja ^d	7085	6558	5952	5827	lower secondary ^d
zasadnicze zawodowe ^{de}	850	1057	952	915	basic vocational ^{de}
licea ogólnokształcące ^{dg}	3249	3438	2784	2675	general secondary ^{dg}
licea profilowane ^d	776	275	–	–	specialized secondary ^d
technika ^{dfg}	2083	3275	3348	3353	technical secondary ^{dfg}
policealne	722	654	606	590	post-secondary
wyższe ^h	6163	6716	6517	6374	tertiary ^h

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 11 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 205. ^{d-f} Łącznie ze szkołami: ^d – dla dorosłych, ^e – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^f – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^g W roku szkolnym 2015/16 bez uzupełniających odpowiednio: liceów ogólnokształcących i techników. ^h Nauczyciele akademicy.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 11 art schools giving only artistic education. ^c In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 205. ^{d – f} Including: ^d – schools for adults, ^e – special job-training schools, ^f – general art schools leading to professional certification. ^g In 2015/16 without supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools. ^h Academic teachers.

TABL. 1 (127). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	22073	17204	32542	21132	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	156115	127790	128027	135232	<i>primary</i>
gimnazja	97895	75277	64120	62123	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	351	594	631	615	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	10864	10991	8670	8182	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	51728	45961	36170	33976	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	390	265	—	—	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	13000	3141	—	—	<i>specialized secondary</i>
technika	30615	30845	30726	31050	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	900	675	—	—	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	855	790	682	681 ^c	<i>general art^b</i>
policealne	19791	20769	18431	17407	<i>post-secondary</i>
wyższe	105007	100590	80983	77562	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	7961	10916	9524	8116	<i>for adults</i>
podstawowe	—	—	—	—	<i>primary</i>
gimnazja	124	139	183	199	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	158	193	6	—	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	3770	4893	8830	7917	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące ...	620	3641	—	—	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	313	164	—	—	<i>specialized secondary</i>
technika	1945	38	—	—	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	1031	1848	505	—	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	28754	22485	19609	.	<i>primary</i>
gimnazja	32785	25029	21258	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	10	120	139	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	3606	3701	2570	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	16496	15478	12303	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	80	258	—	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	4485	1069	—	.	<i>specialized secondary</i>
technika	7540	7274	6318	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	154	—	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	162	146	129 ^d	.	<i>general art</i>
policealne	6704	6230	6017	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	22364	29526	22521	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	3428	2627	2692	.	<i>for adults</i>
podstawowe	—	—	—	.	<i>primary</i>
gimnazja	31	57	43	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	46	37	6	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	1790	1032	2314	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące ...	215	1152	—	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	69	51	—	.	<i>specialized secondary</i>
technika	1277	—	—	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	298	329	.	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 31 na str. 229. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Ponadto 611 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^d Ponadto 51 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year aged 5-6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 31 on page 229. b Leading to professional certification. c Moreover, 611 students of art schools giving only artistic education. d Moreover, 51 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (127). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
Szkoły podstawowe	1154	1055	977	971	156115	127790	128027	135232	28754	20505	19609
Primary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	1	2	333	313	334	334	52	47	43
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	1096	972	812	800	153590	124170	120257	126610	28388	19268	18555
Local government units											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	38	57	134	134	1668	2239	5156	5444	255	872	768
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	1	3	3	3	73	351	532	547	13	75	85
Religious organizations											
Pozostałe	17	21	27	32	451	717	1748	2297	46	243	158
Others											
Gimnazja	451	467	474	476	97895	75277	64120	62123	32785	22208	21258
Lower secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	1	1	24	20	14	11	9	7	5
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	424	433	426	426	95751	72487	60687	58668	32074	21284	20137
Local government units											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	17	22	29	30	1079	1370	1544	1478	356	416	506
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	3	4	4	4	606	747	921	901	197	275	294
Religious organizations											
Pozostałe	6	7	14	15	435	653	954	1065	149	226	316
Others											
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	124	131	124	121	11215	11585	9301	8797	3616	2390	2709
Basic vocational schools^a											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	6	4	5	15	184	138	128	–	10	30
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	110	110	103	97	9823	9314	7262	6800	3204	1902	2130
Local government units											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	8	7	10	10	598	804	694	674	189	157	188
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Religious organizations											
Pozostałe	5	8	7	9	776	1283	1207	1195	223	321	361
Others											

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy.
^a Including social job-training schools.

TABL. 2 (128). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
Licea ogólnokształcące^a General secondary schools^a	178	172	153	143	52118	46226	36170	33976	16576	13390	12303
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	1	1	116	191	157	145	35	46	51
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	152	143	120	111	49900	43333	33675	31391	15909	12438	11457
Local government units											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	12	14	11	11	764	779	439	456	216	138	139
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	5	4	4	4	941	763	769	725	300	267	278
Religious organizations											
Pozostałe	8	10	17	16	397	1160	1130	1259	116	501	378
Others											
Licea profilowane Specialized secondary schools	104	37	-	-	13000	3141	-	-	4485	382	-
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	97	33	-	-	12427	3028	-	-	4320	371	-
Local government units											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	6	3	-	-	448	47	-	-	141	-	-
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Religious organizations											
Pozostałe	1	1	-	-	125	66	-	-	24	11	-
Others											
Technika^b Specialized secondary schools^b	231	174	149	150	32370	32310	31408	31731	7702	6560	6447
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	15	13	13	855	2224	1956	2008	162	403	377
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	217	139	118	118	30967	28364	27972	28273	7467	5795	5693
Local government units											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	6	14	14	14	415	1022	1009	992	61	259	263
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Religious organizations											
Pozostałe	3	6	4	5	133	700	471	458	12	103	114
Others											

a, b Łącznie ze szkołami: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2014/15), *b* – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a, b Including: *a* – supplementary general secondary schools (until the 2014/15 school year), *b* – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (128). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
Szkoły policealne Post-secondary schools	195	171	147	149	19791	20769	18431	17407	6704	6301	6017
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration units</i>	–	5	3	3	–	279	124	114	–	31	39
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local government units</i>	107	61	55	50	11824	5772	4722	4217	4051	2023	1738
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	21	18	15	15	1148	715	946	990	488	436	624
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe <i>Others</i>	67	87	74	81	6819	14003	12639	12086	2165	3811	3616
Szkoły wyższe Tertiary education	20	19	18	18	105007	100590	80983	77562	22364	24158	22521
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration units</i>	7	8	8	8	68390	62932	56171	52828	14309	15514	14271
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	1	1	1	1	20654	16627	12389	11799	4847	4277	3722
Pozostałe <i>Others</i>	12	10	9	9	15963	21031	12423	12935	3208	4367	4528
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	132	172	137	105	7961	10916	9524	8116	3428	2697	2692
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration units</i>	–	8	7	2	–	274	181	112	–	65	59
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local government units</i>	98	64	66	48	6335	4111	3795	3072	2896	1017	1100
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	17	37	19	15	992	1708	766	655	358	421	316
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe <i>Others</i>	17	63	45	40	634	4823	4782	4277	174	1194	1217

Ź r ó d ł o: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (129). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	w % ludności danej grupy wieku		in % of population of given age group	
6–12 ^a lat / years	98,9	95,6	93,3	89,7
13–15	98,6	96,4	94,9	94,8
16–18	96,6	95,9	95,1	94,7
19–21 lat / years	25,8	27,1	25,7	26,1

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 – grupa wieku 7–12 lat.

U w a g a . W roku szkolnym 2015/16 w grupie wieku 6–12 lat, udział uczniów w tej grupie wieku w liczbie ludności w wieku 7–12 lat i połowie rocznika 6-latków.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year – age group 7–12.

N o t e . In the school year 2015/16 in the age group 6–12 year, ratio of pupils in this age group in the age group 7–12 year and half population of 6 years old children.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (130). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
		ogółem total	męż- czyźni males	ko- biety fe- males	ogółem total	męż- czyźni males	ko- biety fe- males	ogółem total	męż- czyźni males	ko- biety fe- males	ogółem total	męż- czyźni males	ko- biety fe- males
		w %						in %					
BRUTTO GROSS													
Szkoły: / Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	7–12	99,6	100,1	99,2	97,5	97,5	97,4	93,9	93,4	94,3	89,8	89,6	88,9
gimnazja lower secondary	13–15	100,4	101,3	99,4	98,7	100,0	97,3	96,9	98,2	95,5	97,6	98,6	96,5
zasadnicze zawodowe ^b basic vocational ^b	16–18	11,0	15,9	5,8	13,3	19,3	7,0	12,6	17,8	7,3	12,5	17,7	7,0
licea ogólnokształcące i profilowane ^c general and special- ized secondary ^c	16–18	67,6	58,7	77,0	65,6	52,5	79,3	61,1	49,6	73,1	59,3	47,8	71,4
technika ^d technical ^d	16–18	34,2	45,7	22,1	38,6	49,6	27,1	43,3	53,9	32,3	44,9	55,0	34,3
policealne post-secondary	19–21	17,0	15,6	18,5	21,4	15,7	27,4	22,4	13,5	31,6	22,1	13,0	31,5
NETTO NETTO													
Wychowanie przed- szkolne ^e Pre-primary education ^e	6	97,6	98,4	96,7	85,2	87,0	83,3	93,8	96,4	91,1	96,3	96,9	95,7
Szkoły: / Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	7–12	98,7	98,9	98,5	95,4	95,4	95,4	93,1	92,5	93,8	89,2	88,4	89,9
gimnazja lower secondary	13–15	97,1	96,8	97,5	94,6	94,4	94,8	92,9	92,8	93,0	92,8	92,7	92,9
zasadnicze zawodowe ^b basic vocational ^b	16–18	9,5	13,7	5,1	11,0	15,9	5,9	10,0	13,7	6,3	9,8	14,1	5,3
licea ogólnokształcące i profilowane ^c general and special- ized secondary ^c	16–18	61,9	49,0	75,4	55,3	41,1	70,2	49,2	35,6	63,3	48,0	34,7	62,0
technika ^d technical ^d	16–18	22,2	29,2	14,9	26,3	33,6	18,7	32,6	40,4	24,6	33,7	41,4	25,5
policealne post-secondary	19–21	10,7	9,8	11,6	9,2	6,4	12,1	8,3	4,8	11,8	8,1	4,8	11,6

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dotyczy dzieci w wieku 7-12 lat. ^{b – d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2015/16) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Dotyczy w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dzieci w wieku 6 lat, a w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 lat i połowie rocznika 6-latków, w grupie dzieci w wieku 5-6 lat w liczbie ludności w wieku 5 lat i połowie rocznika 6-latków.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year concerns children aged 7-12. ^{b – d} Including: ^b – special job-training schools, ^c – in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools (until the 2015/16 school year) and general art schools leading to professional certification. ^e In the 2005/06 and 2010/11 school year concerns children aged 6 and in the 2014/15 school year aged 5-6 attending pre-primary education establishments.

Note. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population, in the group of children aged 5-6 in the population aged 5 and in half of the 6-year old population.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once.

TABLE 5 (131). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach		In % of total pupils and students at schools						
		podstawowych			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIAZKOWE OBLIGATORY EDUCATION										
Angielski 2005/06	261377	52,4	54,1	50,9	82,5	34,9	99,1	85,8	55,9	
English 2010/11	284704	94,2	96,5	92,2	94,8	59,7	99,3	97,6	28,8	
2014/15	272078	98,7	98,5	98,8	98,8	68,6	99,5	97,0	54,4	
2015/16	266672	98,5	98,8	98,2	98,8	68,5	99,5	99,1	56,2	
Francuski ... 2005/06	11734	0,6	1,1	0,3	1,6	0,5	12,6	5,4	3,4	
French 2010/11	8349	0,2	0,4	0,1	3,4	–	9,6	2,8	0,1	
2014/15	6321	–	–	–	3,7	–	9,2	1,9	–	
2015/16	5902	–	–	–	3,6	–	9,2	1,8	–	
Niemiecki 2005/06	82323	6,1	9,4	0,8	13,7	19,2	58,7	56,3	11,9	
German 2010/11	75830	2,0	2,4	1,7	37,8	11,6	49,0	56,9	1,6	
2014/15	71673	1,0	1,2	0,7	51,3	11,4	49,4	58,2	2,5	
2015/16	70189	1,1	1,5	0,8	50,9	12,0	49,2	61,0	1,0	
Rosyjski 2005/06	51545	7,0	0,8	12,0	7,0	36,6	23,0	40,6	3,0	
Russian 2010/11	40274	2,9	0,2	5,3	17,2	24,7	19,9	32,7	1,8	
2014/15	34048	0,6	0,3	0,9	22,2	18,4	21,3	30,0	1,6	
2015/16	33017	0,4	0,1	0,6	23,1	18,6	21,9	29,1	–	
Włoski 2005/06	830	–	–	–	–	–	–	–	0,2	
Italian 2010/11	1054	–	–	–	0,3	–	1,7	0,1	0,1	
2014/15	1021	–	–	–	0,3	–	2,2	0,1	–	
2015/16	1072	–	–	–	0,3	–	2,6	0,0	–	
Inne 2005/06	4143	0,0	0,0	–	0,4	–	–	–	2,0	
Others 2010/11	2900	0,1	–	0,1	–	–	6,1	0,1	–	
2014/15	8070	0,1	0,2	–	3,9	–	13,6	1,8	0,1	
2015/16	9476	0,1	0,2	–	5,1	–	16,6	1,6	3,8	
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f										
Angielski 2005/06	58154	29,1	25,5	31,9	11,6	1,8	0,3	0,3	12,4	
English 2010/11	9768	3,3	0,6	5,7	2,5	0,3	0,1	0,3	12,2	
2014/15	675	0,3	–	0,6	0,0	1,8	–	–	0,5	
2015/16	652	0,3	0,1	0,6	0,0	1,8	–	–	3,5	
Francuski 2005/06	4411	0,7	1,2	0,4	3,2	–	0,1	–	–	
French 2010/11	1605	0,2	0,3	0,1	1,0	–	1,1	0,4	–	
2014/15	261	0,1	0,1	0,0	0,3	–	0,0	–	–	
2015/16	266	0,1	0,1	0,0	0,3	–	–	–	–	

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b – d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b – d} Including: ^b – special job-training schools, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year and excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

TABL. 5 (131). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools							
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas					
NAUCZANIE DODATKOWE ^f (dok.) ADDITIONAL EDUCATION ^f (cont.)									
Niemiecki ... 2005/06	34306	5,7	6,8	4,9	25,1	0,7	0,5	–	5,5
German 2010/11	22045	6,7	8,0	5,6	12,2	0,6	6,6	3,1	0,2
2014/15	10397	3,4	2,6	4,2	6,6	1,9	2,2	2,7	0,1
2015/16	10574	3,0	1,7	4,2	7,9	1,7	2,6	2,1	–
Inne 2005/06	35958	8,2	3,6	11,9	22,0	–	2,7	–	2,7
Others 2010/11	20690	7,7	3,4	11,5	9,5	–	6,5	1,1	0,8
2014/15	12855	4,8	1,2	8,3	7,8	–	4,0	0,5	0,3
2015/16	10819	4,2	1,1	7,2	6,3	–	2,7	1,0	0,0

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b – ^d Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b – ^d Including: ^b – special job-training schools in the 2005/06 school year, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (132). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school		
		gimnazjach lower secondary	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	technikach ^c technical secondary ^c
Angielski 2005/06	9325	38,7	41,7	18,3
English 2010/11	8354	78,4	80,6	56,8
2014/15	8126	84,7	86,7	62,0
2015/16	7116	77,4	87,9	–
Niemiecki 2005/06	2663	–	11,9	0,2
German 2010/11	404	–	2,0	12,4
2014/15	292	12,0	2,5	10,5
2015/16	211	10,6	2,4	–
Rosyjski 2005/06	4706	47,6	65,8	54,5
Russian 2010/11	1908	47,5	14,9	29,1
2014/15	1112	8,7	11,0	25,5
2015/16	754	12,1	9,2	–

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b, ^c Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (133). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły podstawowe	3760	2647	2788	2997	612	485	545	<i>Primary schools</i>
w tym specjalne	1258	995	1073	1066	204	166	199	<i>of which special schools</i>
Gimnazja	2951	2353	2041	2062	860	729	680	<i>lower secondary</i>
w tym specjalne	1423	1194	1001	974	441	381	332	<i>of which special schools</i>
Specjalne szkoły przy- sposabiające do pracy	351	594	631	615	21	144	139	<i>Special job-training schools</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe	994	831	868	846	349	174	179 ^b	<i>Basic vocational schools</i>
w tym specjalne	876	723	699	688	319	164	155	<i>of which special schools</i>
Licea ogólnokształcące ^c	364	267	192	200	97	42	63	<i>General secondary schools^c</i>
w tym specjalne	31	122	34	35	8	1	11	<i>of which special schools</i>
Technika ^d	74	112	171	200	24	21	13 ^b	<i>Technical secondary schools^d</i>
w tym specjalne	–	–	63	86	–	–	–	<i>of which special schools</i>
Szkoły policealne	28	16	8	8	21	–	–	<i>Post-secondary schools</i>
w tym specjalne	–	–	–	8	–	–	–	<i>of which special schools</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 203. ^b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. ^{cd} Łącznie z: ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2014/15), ^d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2015/16) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe..

^a See general notes, item 7 on page 203. ^b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. ^{cd} Including: ^c – supplementary general secondary schools (until the 2014/15 school year), ^d – supplementary technical secondary schools (until the 2015/16 school year) as well as general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (134). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI
REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI
WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII**
**SPECIAL EDUCATION CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION
CENTRES YOUTH EDUCATION CENTRES AND YOUTH SOCIAL
THERAPY CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ^b SPECIAL EDUCATIONAL CENTERS ^b					
Ośrodki	29	26	26	26	<i>Centres</i>
Miejsca	2039	1784	1644	1460	<i>Places</i>
Wychowankowie	2039	1485	1133	1072	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabowidzący	54	27	22	23	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabosłyszący	192	122	79	73	<i>deaf and hearing impaired</i>
z niepełnosprawnością ruchową ^c	–	5	7	9	<i>motor-skill impaired^c</i>
z upośledzeniem umysłowym	1645	1186	878	811	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem spo- łecznym	6	–	1	1	<i>socially maladjusted</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi. ^c W latach 2014 i 2015 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres. ^c In 2014 and 2015 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

TABL. 8 (134). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII (dok.)**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION CENTRES YOUTH EDUCATION CENTRES AND YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2014	2015	SPECIFICATION
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
<i>YOUTH EDUCATION CENTERS</i>					
Ośrodki	2	2	3	3	Centres
Miejsca	180	156	238	324	Places
Wychowankowie	181	145	188	196	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII					
<i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTERS</i>					
Ośrodki	1	4	4	3	Centres
Miejsca	8	150	138	111	Places
Wychowankowie	61	200	167	137	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE					
<i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	3	7	8	9	Centres
Miejsca	–	227	284	323	Places
Wychowankowie	137	217	250	250	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	73	119	145	140	with mental retardation- profound
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	41	98	105	110	with multiple disability

^a Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (135). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK <i>KIND OF INSTITUTIONS</i>	Pla- cówki <i>Institu- tions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a</i>								
		ogółem <i>total</i>	artysty- cznych <i>arts</i>	technicz- nych <i>technical</i>	informa- tycznych <i>informat- ical</i>	przed- miotowy- ch <i>subjects</i>	turys- tyczno- krajoz- naw- czych <i>tourism</i>	sporto- wych <i>sports</i>	innych <i>others</i>	
OGÓŁEM	2005 ^b	16	34350	29938	726	.	.	.	274	3412
TOTAL	2010	22	96447	86045	512	259	188	423	324	8696
	2014	16	119927	115735	506	196	131	333	165	2861
	2015	17	114478	107760	433	126	107	1533	69	4450
W tym młodzieżowe domy kultury		9	113371	107657	433	126	107	1329	64	3655
<i>Of which youth community centres</i>										

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (137). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Uczniowie (dok.) Pupils (cont.)												
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego .. sports and athletic	-	-	-	539	539	-	1806	1806	-	1902	1902	-
filialne	2160	-	2160	973	-	973	741	-	741	659	-	659
branch												
artystyczne ^a	328	328	-	312	312	-	334	334	-	331	331	-
arts ^a												
Absolwenci	28550	12680	15870	22285	10081	12204	19410	9024	10386	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety of which females	13826	6176	7650	10849	4897	5952	9505	4391	5114	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego .. sports and athletic	-	-	-	114	114	-	284	284	-	.	.	.
filialne	45	-	45	78	-	78	21	-	21	.	.	.
branch												
artystyczne ^a	49	49	-	51	51	-	43	43	-	.	.	.
arts ^a												
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę	138	456	88	124	369	79	135	371	85	143	391	90
school												
1 oddział	19	24	16	17	23	14	17	22	14	17	22	14
section												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (138). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	419	127	292	431	138	293	435	143	292	437	144	293
Lower secondary												
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego .. sports and athletic	-	-	-	1	1	-	3	1	2	-	-	-
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a	7	7	-	4	3	1	6	5	1	7	6	1
with job-training sections ^a												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on 6th grade primary school.

TABL. 12 (138). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Oddziały	3892	1839	2053	3491	1548	1943	2889	1353	1536	2832	1343	1489
<i>Sections</i>												
Uczniowie	96472	48094	48378	74083	37071	37012	63119	32355	30764	61149	31718	29431
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety ... <i>of which females</i>	46783	23381	23402	35984	18091	17893	30419	15678	14741	29503	15317	14186
w tym I klasa	31182	15230	15952	24228	12189	12039	20697	10760	9937	19842	10334	9508
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	187	187	-	530	198	332	-	-	-
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	1284	1284	-	491	199	292	496	261	235	111	61	50
Absolwenci	32344	16332	16012	24627	12054	12573	20926	10524	10402	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety ... <i>of which females</i>	15894	8027	7867	12125	5987	6138	10240	5206	5034	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	51	51	-	-	-	-	.	.	.
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	490	490	-	179	78	101	232	157	75	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	230	379	166	172	269	126	145	226	105	140	220	100
<i>school</i>												
1 oddział	25	26	24	21	24	19	22	24	20	22	24	20
<i>section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (139). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	87	89	80	76	<i>Schools</i>
Oddziały	393	418	417	392	<i>Sections</i>
Uczniowie	9984	10268	7971	7494	<i>Students</i>
w tym kobiety	2382	2430	2049	1862	<i>of which females</i>
w tym I klasa	3815	3948	2575	2534	<i>of which 1st grade</i>
Absolwenci	3300	3440	2415	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	904	924	633	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (140). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	7971	7494	2415	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Artystyczne.....	14	16	–	Arts
Biznesu i administracji	203	184	54	Business and administration
Inżynierijno-techniczne	3307	3211	472	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	817	758	138	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1457	1379	327	Architecture and construction
Rolnicza.....	61	88	10	Agriculture
Usług dla ludności	2112	1858	345	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (141). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE ^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
GENERAL SECONDARY SCHOOLS ^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	177	167	151	140	Schools
Oddziały	1780	1665	1350	1278	Sections
Uczniowie	52087	46104	36136	33941	Students
w tym kobiety	31424	28492	22737	21360	<i>of which females</i>
w tym I klasa	18021	15479	11631	10958	<i>of which 1st grade</i>
Absolwenci	16567	15704	12292	.	Graduates
w tym kobiety	10121	9841	7762	.	<i>of which females</i>

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2014/15).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools (until the 2014/15 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (142). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	241	174	147	147	Schools
Oddziały	1268	1394	1372	1407	Sections
Uczniowie	32882	32310	31345	31645	Students
w tym kobiety	10650	11276	11526	11803	of which females
w tym I klasa	8733	8800	8828	of which 1st grade
Absolwenci	7702	7574	6447	.	Graduates
w tym kobiety	2470	2702	2300	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (143). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a
FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	30663	30964	6318	TOTAL
w tym:				of which:
Społeczna	2205	2243	339	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	2133	1974	232	Business and administration
Nauk o środowisku	92	109	14	Environment
Fizyczna ^c	260	8	–	Physical sciences ^c
Technologii teleinformatycznych	4838	5053	630	Information and communication technologies
Inżynierijno-techniczna	8177	8618	866	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	833	807	80	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2957	2814	378	Architecture and construction
Rolnicza	984	906	119	Agriculture
Leśna	303	291	21	Forestry
Weterynaryjna	143	173	–	Veterinary
Usług dla ludności	7302	7270	1096	Personal services
Usług transportowych	436	794	58	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (144). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	26	29	28	26	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	25	29	27	26	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	2891	2018	2106	2098	Pupils
w tym kobiety	1846	1256	1359	1380	of which females
Absolwenci	435	241	249	.	Graduates
w tym kobiety	276	160	150	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	15	17	17	17	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	10	11	11	11	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1367	1285	1237	1292	Students
w tym kobiety	888	871	859	914	of which females
Absolwenci	203	181	180	.	Graduates
w tym kobiety	140	127	139	.	of which females
w tym ogólnokształcące szkoły artystyczne of which general art. schools					
Szkoły	5	6	6	6	Schools
Uczniowie	855	790	682	681	Students
w tym kobiety	602	584	512	516	of which females
Absolwenci	162	146	129	.	Graduates
w tym kobiety	117	110	101	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (145). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	195	171	147	149	Schools
Oddziały	810	838	827	810	Sections
Uczniowie	19791	20769	18431	17407	Students
w tym kobiety	10536	13003	12778	12221	of which females
Absolwenci	6704	6230	6017	.	Graduates
w tym kobiety	3905	4268	4339	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	18431	17407	6017	TOTAL
w tym:				of which:
Artystyczna	967	920	392	Arts
Biznesu i administracji	4098	3665	464	Business and administration
Technologii teleinformaty- nych	878	957	105	Information and communication technologies
Medyczna	3127	3205	1220	Health
Opieki społecznej	830	718	295	Social services
Usług dla ludności	3200	3350	608	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa.....	–	625	107	Security services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	2716	2368	259	Hygiene and occupational health services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (147). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absol- wenci ^b Gradu- ates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06	20	6163	105007	22364	
2010/11	19	6716	100590	29526	
2014/15	18	6517	80983	22521	
2015/16	18	6374	77562	.	
Uniwersytety	2	2771	33673	9965	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1	569	10095	2534	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	781	8682	2467	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	23	450	469	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	9	158	48	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	1	1230	6696	1545	Medical universities
Pozostałe szkoły wyższe	10	780	15672	4969	Other higher education institu- tions
Szkoły Wyższe Resortu Obrony Narodowej.....	1	211	2136	524	Academies of the Ministry of National

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 205. ^b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2014/15.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 205. ^b According to type of school – for 2014/15 school year.

TABL. 22 (148). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				SPECIFICATION
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM	2005/06 105007	62004	59059	34625	45948	27379	TOTAL
	2010/11 100590	61458	61991	37949	38599	23509	
	2014/15 80983	48223	60249	36568	20734	11655	
	2015/16 77562	45706	60065	36203	17497	9503	
Uniwersytety	33673	22947	30045	20346	3628	2601	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	10095	3013	7786	2540	2309	473	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	8682	5464	7276	4697	1406	767	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne .	450	278	119	75	331	203	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ..	158	102	–	–	158	102	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	6696	4629	4906	3771	1790	858	<i>Medical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	15672	8507	8085	4101	7587	4406	<i>Other higher education institutions</i>
Szkoły Wyższe Resortu Obrony Narodowej	2136	766	1848	673	288	93	<i>Academies of the Ministry of National</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 23 (149). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				SPECIFICATION
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM	2005/06 22364	15341	9992	6457	12372	8884	TOTAL
	2013/14 24158	16138	16356	10845	7802	5293	
	2014/15 22521	15091	15874	10601	6647	4490	
Uniwersytety	9965	7539	8280	6190	1685	1349	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	2534	998	1993	815	541	183	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	2467	1564	2092	1345	375	219	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne .	469	323	57	41	412	282	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ..	48	30	–	–	48	30	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	1545	1155	1262	1007	283	148	<i>Medical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	4969	3289	1754	1047	3215	2242	<i>Other higher education institutions</i>
Szkoły Wyższe Resortu Obrony Narodowej	524	193	436	156	88	37	<i>Academies of the Ministry of National</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 24 (150). NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym kobiety of which females				
OGÓŁEM	6163	6716	6517	6374	2746	3072	3093	3055	TOTAL
Profesorowie	1241	1361	1349	1308	301	353	392	382	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	573 ^c	667	680	667	138 ^c	175	198	195	of which titled only ^b
Docenci	–	36	30	26	–	7	10	8	Associate professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	–	–	3	1	–	–	–	–	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Adiunkci	2345	2828	2732	2637	1084	1352	1389	1353	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	184	290	579	629	66	116	256	295	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Asystenci	1439	1165	1224	1235	739	644	661	670	Assistants
Pozostali	1138	1326	1182	1168	622	716	641	642	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. ^b Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). ^c Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b Professors, and associate professors (with scientific title of professor). ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 25 (151). CUDZOJEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION	
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females		
	OGÓŁEM	2005/06	837	474		138
	2010/11	2042	1045	243	139	
	2014/15	5428	2852	790	469	
	2015/16	6552	3332			
studia: stacjonarne		5039	2664	588	381	full-time programmes
niestacjonarne		1513	668	202	88	part-time programmes
Uniwersytety		1 969	1 215	250	157	Universities
Wyższe szkoły techniczne		647	160	48	16	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		151	99	5	2	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		61	39	23	17	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		1	1	–	–	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne		1 234	538	154	59	Medical universities
Pozostałe szkoły wyższe		2 488	1 280	310	218	Other higher education institutions
Szkoly Wyższe Resortu Obrony Narodowej		1	–	–	–	Academies of the Ministry of National

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2014/15.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to type of school – for 2014/15 school year.

TABL. 26 (152). **STUDIA PODYPLOMOWE I STUDIA DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies ^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>			
OGÓŁEM	8800	6179	5763	5019	4425	2521	3104	3155	TOTAL
w tym kobiety	6559	4694	4595	3724	3315	1422	1764	1718	<i>of wch women</i>
Uniwersytety	3761	2120	2052	1519	1296	2051	2423	2465	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne ..	619	217	220	204	132	73	144	167	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	272	322	213	174	183	120	135	139	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	832	378	393	316	339	–	–	–	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	277	223	232	465	271	–	–	–	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	223	144	172	31	96	256	356	336	<i>Medical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	2787	2569	2366	2113	1967	–	–	–	<i>Other higher education institutions</i>
Szkoły Resortu Obrony Narodowej	29	143	48	96	76	–	–	–	<i>Academies of the Ministry of National</i>
Instytuty Badawcze	–	63	67	101	65	8	18	20	<i>Research institutes</i>
Placówki Polskiej Akademii Nauk	x	x	x	x	x	13	28	28	<i>Units of the Polish Academy of Sciences</i>

^a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 27 (153). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
W ROKU AKADEMICKIM 2015/16
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION
IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>Students of postgraduate studies ^b</i>	Wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych ^c <i>Certificates issued to students of postgraduate studies ^c</i>	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
OGÓŁEM	5763	4425	TOTAL
Pedagogiczna	2257	1275	<i>Education</i>
Artystyczna	55	22	<i>Arts</i>
Językowa	202	186	<i>Language</i>
Spoleczna	283	162	<i>Social and behavioural science</i>
Dziennikarstwa i informacji	30	26	<i>Journalism and information</i>
Biznesu i administracji	862	958	<i>Business and administration</i>
Biologiczna	21	22	<i>Biological and related sciences</i>
Nauki o środowisku	–	11	<i>Environment</i>
Matematyczna i statystyczna	34	8	<i>Mathematics and statistics</i>
Technologii teleinformatycznych	65	126	<i>Information and Communication Technologies (ICTs)</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED-F 2013). ^b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. ^c Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED-F 2013). ^b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. ^c From the previous academic year.

TABL. 27 (153). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/16 (dok.)**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION
IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>Studies of postgraduate studies^b</i>	Wydane świadczenia słuchaczom studiów podyplomowych ^c <i>Certificates issued to students of postgraduate studies^c</i>	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
Inżynierijno-techniczna	35	50	<i>Engineering and engineering trades</i>
Produkcji i przetwórstwa	57	51	<i>Manufacturing and processing</i>
Architektury i budownictwa	37	40	<i>Architecture and building</i>
Rolnicza	90	67	<i>Agriculture</i>
Medyczna	551	362	<i>Health</i>
Opieki społecznej	166	136	<i>Welfare</i>
Usług dla ludności	26	53	<i>Personal services</i>
Higieny i bezpieczeństwa pracy	29	24	<i>Hygiene and occupational health services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	68	134	<i>Security services</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED-F 2013). ^b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. ^c Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED-F 2013). ^b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. ^c From the previous academic year.

TABL. 28 (154). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a

SZKÓŁY	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16			SCHOOLS	
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymu- jący stypendia of which scholar- ships recipients			
					soc- jalne social	rektora dla naj- lepszych studentów vicechanc- elor to the best students		otrzymują- cy stypen- dia w % ogółu stu- dentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
OGÓŁEM	41104	32402	24556	24093	16469	4079	31,1	TOTAL
Uniwersytety	22162	15315	11332	11379	7963	1790	33,8	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły tech- niczne	3684	2981	2856	2719	1804	547	26,9	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze ...	4500	3844	3022	3123	2128	501	36,0	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekono- miczne	1635	992	268	150	99	28	33,3	<i>Academies of eco- nomics</i>
Wyższe szkoły pedago- giczne	354	202	61	56	34	7	35,4	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	1905	2238	1609	1613	1055	333	24,1	<i>Medical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	6864	6703	4959	4528	3051	755	28,9	<i>Other higher educa- tion institutions</i>
Szkoły Resortu Obrony Narodowej.....	.	127	449	525	362	90	24,6	<i>Academies of the Ministry of National</i>

^a Łącznie z cudzoziemcami; w roku akademickim 2005/2006 łącznie ze stypendiami przyznawanymi przez ministrów oraz stypendiami finansowanymi z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2005/06 academic years including scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 29 (155). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	27	29	34	34	Dormitories
Miejsca	8560	8489	9241	8878	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	8206	7745	7360	7256	students
w % ogółu studentów	7,8	7,7	9,1	9,4	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	54	60	59	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	2,2	1,9	1,9	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	6	3	3	3	Canteens
Miejsca	1326	576	390	370	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 30 (156). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Gradu-
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoly podstawowe	2005/06	–	–	–	–	–
Primary schools	2010/11	–	–	–	–	–
	2014/15	–	–	–	–	–
	2015/16	–	–	–	–	–
Gimnazja	2005/06	2	124	29	31	6
Lower secondary schools	2010/11	4	139	32	57	22
	2014/15	5	183	54	43	18
	2015/16	5	199	58	.	.
Zasadnicze szkoly zawodowe	2005/06	4	158	17	46	5
Basic vocational schools	2010/11	6	193	43	37	8
	2014/15	1	6	2	6	2
	2015/16	–	–	–	.	.
Licea ogólnokształcące ^a	2005/06	66	4390	2007	2005	1038
General secondary schools	2010/11	120	8534	3686	2184	1088
	2014/15	100	8830	3607	2314	1079
	2015/16	100	7917	3234	.	.
Technika ^b	2005/06	58	2976	777	1277	333
Technical secondary schools ^b	2010/11	40	1886	444	298	68
	2014/15	31	505	105	329	70
	2015/16	–	–	–	.	.

^a Łącznie z: ^a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2014/15), ^b - technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2015/16).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including: ^a - supplementary general secondary schools (until the 2014/15 school year), ^b - supplementary technical secondary schools (until the 2015/16 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 31 (157). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Placówki	1271	1321	1401	1350	Establishments
miasta	271	359	427	403	urban areas
wieś	1000	962	974	947	rural areas
Przedszkola	335	414	527	540	Nursery schools
w tym specjalne	3	7	16	17	of which special
miasta	213	271	332	337	urban areas
wieś	122	143	195	203	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych ..	936	805	751	688	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	–	8	8	10	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	–	94	115	112	Pre-primary points
Miejsca	31159	41353	50555	50622	Places
Przedszkola	31159	39194	47734	47713	Nursery schools
w tym specjalne	215	129	433	470	of which special
miasta	24828	30469	35395	35184	urban areas
wieś	6331	8725	14813	12529	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	–	259	190	204	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	–	1900	2631	2705	Pre-primary points
Dzieci	43932	55421	64558	59715	Children
miasta	26715	33107	36272	33605	urban areas
wieś	17217	22314	28286	26110	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	22073	17204	11237	5276	of which aged: 6
5 lat	9678	16177	21305	21132	aged 5
Przedszkola	30086	38652	44365	42791	Nursery schools
w tym specjalne	93	121	291	314	of which special
miasta	24389	30148	32930	31738	urban areas
wieś	5697	8504	11435	11053	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	9928	8390	5753	2909	of which aged: 6
5 lat	8389	10926	12739	13214	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych ..	13846	15006	18080	14800	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	12145	8814	5458	2325	of which aged 6
5 lat	–	4681	8362	7649	aged 5
Zespoły wychowania przedszkolnego	–	218	123	144	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	–	1545	1990	1980	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3-6 lat	497	636	802	763	3-6
3-5	328	569	773	818	3-5
6	976	852	485	458	6
5 lat	437	769	921	963	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	340	442	266	543	3-6
3-5	305	451	271	595	3-5
1 przedszkole	90	93	84	79	Nursery school
100 miejsc	97	99	93	90	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2013/14 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). W roku szkolnym 2005/06, w podziale według wieku, nie uwzględniono dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2010/11 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2013/14 school year defined as health care institutions) In school years 2005/06, in the division according to age, children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions were not included.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1638), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych.

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczają-

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1638), replacing the Law on Care Health Facilities - specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

3. Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards, sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives.

4. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time

cym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779, z późniejszymi zmianami).

5. Dane o stacjonarnej opiece zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane o łóżkach w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- psychiatrycznych - łóżka na oddziałach leczenia uzależnień;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i materiały medyczne.

7. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilak-

defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships.

Data about persons with the right to practise medical profession are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practice medical profession conducted by supreme councils of the following professional governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Doctors and Dentists Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779, with later amendments)

5. Data on in-patient health care do not include day-care.

Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-care places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Data regarding beds in:

- surgical wards are given together with general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillo-facial, cardiosurgery and urology;
- infectious disease wards are given together with beds in communicable disease wards;
- psychiatric wards are given together with beds in addiction recovery wards;
- tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

6. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

7. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and

tyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

8. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

10. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

11. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja), obowiązującą od 1997 r.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

12. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 1217), opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

13. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 rok, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 575).

14. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje in-

preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

8. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

10. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.

11. Data concerning incidence of infectious diseases is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

12. According to the law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1217), care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny.

13. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 575).

14. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement

dywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,

- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,

- 4) w **połączonych formach**.

15. Rodzina piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze:**

- a) spokrewnione,
- b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. 2015 poz. 1390),
 - zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz.U. 2014 Nr 383, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,

- 2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

16. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

an individual corrective programme, a psycho-corrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,

- 3) **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities,

- 4) *in a combination of the forms.*

15. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster families:**

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform tekst Journal of Laws 2015, item 1390),
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 No. 383, with later amendments), underage mothers with children.

- 2) **foster homes** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

16. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
- interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
 - specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 1) **care and education centre**, which shall be exercised in the form of:
- an intervention** – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - a family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
 - a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
 - a specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,
- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.

3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

17. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930).

18. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

19. Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia – dane opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, którym objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. – 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób. Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

17. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).

18. Data on social welfare benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

The European Health Interview Survey – data was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 – 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons. The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

TABL. 1 (158). PRACOWNICY MEDYCZNI^a
 Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze	5196	5319	Doctors
w tym kobiety	3009	3132	of which women
Lekarze dentyści	1001	882	Dentists
w tym kobiety	804	726	of which women
Farmaceuci	1873	1868	Pharmacists
w tym kobiety	1628	1626	of which women
Pielęgniarki	12400	12785	Nurses
w tym magistrzy pielęgniarstwa	1580	1846	of which master of nursing
Położne	1441	1486	Midwives
w tym magistrzy położnictwa	284	338	of which master of midwifery
Fizjoterapeuci	1424	1534	Physiotherapists
w tym magistrzy fizjoterapii i rehabilitacji	835	940	of which master of physiotherapy and rehabilitation
Diagności laboratoryjni ^b	469	478	Laboratory diagnosticians ^b

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 230; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.
^b Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 4 on page 230; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local government administration and National Health Fund. ^b Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (159). LEKARZE SPECJALIŚCI^a
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze ze specjalizacją	3438	3615	Doctors with specialization
w % ogółu lekarzy	66,2	68,0	in % of total doctors
w tym:			of which:
Anestezjologii i intensywnej terapii	198	190	Anaesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	434	439	Surgery ^b
Chorób płuc	93	92	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	311	319	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	42	52	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	118	150	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	729	735	Family medicine
Neurologii ^{cd}	148	170	Neurology ^{cd}
Okulistyki	88	100	Ophthalmology
Onkologii ^e	29	41	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{ef}	71	70	Otolaryngology ^{ef}
Pediatrici	141	146	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	211	209	Obstetrics and gynecology
Psychiatrii ^c	105	116	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	144	159	Radiology and diagnostic imaging ^g

^a Patrz notka *a* do tabl. 1. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiologii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-g} Także: *d* – neuropatologii, *e* – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, *f* – otorynolaryngologii, *g* – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

^a See footnote *a* to the table 1. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d-g} Also: *d* – neuropathology, *e* – oncological pathology, children's oncology and haematology, *f* – otorynolaryngology, *g* – oncological radiotherapy and children's radiology.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze dentyści ze specjalizacją	230	225	Dentists with specialization
w % ogółu lekarzy dentyistów	23,0	25,5	in % of total dentists
w tym:			of which:
Chirurgii stomatologicznej	30	31	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	3	2	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	41	42	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	14	15	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	54	49	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	30	31	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	58	54	Restorative dentistry

^a Patrz notka *a* do tabl. 1.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See footnote *a* to the table 1.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (160). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1180	1186	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	817	820	urban areas
wieś	363	366	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	428	414	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	256	243	urban areas
wieś	172	171	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	18439,0	19122,9	Consultations provided ^c in thous.
miasta	14396,0	14931,9	urban areas
wieś	4043,0	4191,0	rural areas
lekarskie	15620,4	16137,3	doctors
w tym specjalistyczne	5800,7	6038,0	of which specialized
stomatologiczne	2818,6	2985,6	dental

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 232. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes, item 8 on page 232. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (161). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne	59	57	<i>General hospitals</i>
Szpitala psychiatryczne	3	3	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1	1	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo–lecnicze ^b	22	22	<i>Chronic medical care homes^b</i>
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	7	7	<i>Nursing homes^b</i>
Hospicja	5	6	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej	5	5	<i>Palliative care wards</i>
Sanatoria rehabilitacyjne	–	–	<i>Rehabilitation sanatoria</i>
Lecznictwo uzdrowskowe:			<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	7	7	<i>sanatoria</i>
szpitale	2	2	<i>hospitals</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^c	11367	11307	<i>General hospitals^c</i>
Szpitala psychiatryczne	1202	1202	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	30	30	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo–lecnicze ^b	1272	1288	<i>Chronic medical care homes^b</i>
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	267	262	<i>Nursing homes^b</i>
Hospicja	69	74	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej	72	72	<i>Palliative care wards</i>
Sanatoria rehabilitacyjne	–	–	<i>Rehabilitation sanatoria</i>
Lecznictwo uzdrowskowe:			<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	1121	1110	<i>sanatoria</i>
szpitale	220	224	<i>hospitals</i>
LECZENI w tys. IN-PATIENTS in thous.			
Szpitala ogólne ^d	468,6	463,4	<i>General hospitals^d</i>
Szpitala psychiatryczne	11,2	11,6	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	0,1	0,1	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo–lecnicze ^b	2,1	2,3	<i>Chronic medical care homes^b</i>
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	0,7	0,7	<i>Nursing homes^b</i>
Hospicja	1,0	1,2	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej	1,3	1,3	<i>Palliative care wards</i>
Sanatoria rehabilitacyjne	–	–	<i>Rehabilitation sanatoria</i>
Lecznictwo uzdrowskowe – kuracjusze:			<i>Health resort treatment patients:</i>
w sanatoriach	19,7	22,3	<i>in sanatoria</i>
w szpitalach	5,9	5,8	<i>in hospitals</i>

^a Patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 231. ^b Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^c Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 5 on page 231. ^b Including psychiatric types facilities. ^c Including beds and incubator for newborns. ^d Excluding inter-ward patient transfers.

S o u r c e: In regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (162). **SZPITALA OGÓLNE**^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	59	57	General hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	11367	11307	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	52,9	52,8	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	2286	2225	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	517	541	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2172	2197	Surgical
Pediatrycznych	528	581	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1129	1136	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	289	292	Oncological
Intensywnej terapii	172	168	Intensive therapy
Zakaźnych	244	244	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	701	612	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	81	80	Dermatology
Neurologicznych	649	649	Neurological
Psychiatrycznych	471	456	Psychiatric
Leczeni ^c w tys.	468,6	463,4	In-patients ^c in thous.
w tym na oddziałach ^d :			of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	110,0	106,7	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	38,2	39,1	of which cardiological ^b
chirurgicznych	107,2	107,3	surgical
pediatrycznych	22,5	23,0	paediatric
ginekologiczno-położniczych	61,5	60,3	gynaecological-obstetric
onkologicznych	18,9	20,4	oncological
intensywnej terapii	3,4	3,5	intensive therapy
zakaźnych	10,6	10,1	communicable
gruźlicy i chorób płuc	19,0	19,4	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,3	3,2	dermathological
neurologicznych	27,5	28,5	neurological
psychiatrycznych	4,6	4,5	psychiatric
Wypisani w tys.	451,7	447,0	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	11,1	10,8	Deaths in thous.
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	2178	2162	In-patients ^c per: 10 thous. population
1 łóżko ^e	41,2	41,0	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	6,1	6,1	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	263	261	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 231. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. ^e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 5 on page 231. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfers. ^d Including inter-ward patient transfers. ^e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (163). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	55	88	88	88	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	48	48	48	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	40	40	40	<i>specialization</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	15	19	16	15	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	15	18	21	26	<i>Admission room^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d					<i>Calls to the incident places^d</i>
w tys.	156,7	180,8	179,9	185,4	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	71,8	82,9	83,6	86,5	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotne ^d :					<i>Person who received health care benefits^d (during the year):</i>
w tys.	160,6	181,6	181,4	188,6	<i>in thous.</i>
w tym:					<i>of which</i>
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	12,4	9,4	10,4	10,5	<i>children and youth up to 18 years of age</i>
w wieku 65 lat i więcej	76,4	78,1	84,5	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	73,6	83,2	84,3	88,0	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 232. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 9 on page 232. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (164). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Apteki	759	793	813	819	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	759	785	810	815	<i>of which private</i>
w tym na wsi	224	239	240	244	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	49	51	55	56	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	48	51	55	56	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	2698	2581	2474	2445	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
1 aptekę	2872	2747	2642	2613	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	5191	4877	4812	4720	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1617	1659	1717	1699	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 232.

^a See general notes, item 10 on page 232.

TABL. 8 (165). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	11	10	10	10	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	32,2	27,6	25,6	25,5	Blood donors in thous.
w tym honorowi	32,1	27,5	25,6	25,4	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	47,8	49,9*	48,5*	49,7	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	57,3 ^d	64,9	55,4	65,6	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (166). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	874	646	570	486	40,1	29,6	26,5	22,7	Tuberculosis
Krzusiec	37	3	17	100	1,7	0,1	0,8	4,7	Whooping cough
Wirusowe zapalenie wątroby	337	189	149	284	15,4	8,7	6,9	13,3	Viral hepatitis
typ A	11	2	5	2	0,5	0,1	0,2	0,1	type A
typ B	95	69	39	69	4,4	3,2	1,8	3,2	type B
typ C	131	118	105	213	10,6	5,4	4,9	9,9	type C
Różyczka	225	278	239	76	10,3	12,7	11,1	3,5	Rubella
AIDS ^a	7	6	3	3	0,3	0,3	0,1	0,1	AIDS ^a
Salmonellozy	1504	508	607	535	68,9	23,3	28,2	25,0	Salmonella infections
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	78	55	16	7	3,6	2,5	0,7	0,3	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	915	2273	2395	2031	219,1	488,6	609,9	524,7	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	236	541	590	757	10,8	24,8	27,4	35,3	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	36	37	33	32	1,6	1,7	1,5	1,5	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	32	46	22	16	1,5	2,1	1,0	0,7	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	6	11	13	9	0,3	0,5	0,6	0,4	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	5887	140	109	134	269,8	6,4	5,1	6,3	Mumps
Grypa ^c	13443	9063	70593	78786	616,0	415,4	3280,6	3676,1	Influenza ^c
Choroby weneryczne	61	55	34	48	2,8	2,5	1,6	2,2	Venereal diseases
Szczepieni przeciw wściekliznie	221	261	336	401	10,1	12,0	15,6	18,7	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (167). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERY^a AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Żłobki	15	14	44	52	Nurseries
w tym publiczne	15	14	19	22	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach ..	7	7	7	7	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	17	15	Children's clubs
w tym publiczne	-	-	of which public
Miejsca	1034	1285	2609	2819	Places
w żłobkach	872	1086	2174	2413	in nurseries
w klubach dziecięcych	264	228	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	1903	2038	3503	3801	Children staying (during the year)
w żłobkach	1654	1729	3053	3335	in nurseries
w klubach dziecięcych	242	255	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecię- cych na 1000 dzieci w wieku do lat 3					Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in
w miastach	38,0	41,4	97,3	105,6	urban areas
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych: na 1000 dzieci w wieku do lat 3	13,8	18,3	38,3	45,3	Children in nurseries and children's clubs: per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	83,1	98,4	87,4	93,3	per 100 places

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 11 (168). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
 Stan w dniu 31 XII
DAY-SUPPORT CENTRES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
OGÓŁEM	80	80	92	87	3137	2622	2578	2594	TOTAL
Opiekuńcze	69	69	73	69	2741	2321	2112	2139	General care
Specjalistyczne	11	11	14	14	396	301	361	383	Specialized
Praca podwórkowa	2	2	.	.	68	43	Street work
W połączonych formach	3	2	.	.	37	29	In a combination of the forms

TABL. 12 (169). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
 Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1772	1686	1763	1768	Foster families
Spokrewnione	1513	1420	1191	1188	Related
dzieci ^b	1989	1912	1585	1573	children ^b
Niezawodowe	230	215	498	499	Non-professional
dzieci ^b	359	320	664	656	children ^b
Zawodowe ^c	29	51	74	81	Professional ^c
dzieci ^b	96	208	251	250	children ^b
Rodzinne domy dziecka	9	11	Foster homes
dzieci ^d	61	76	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.
^b W latach 2005 i 2010 w wieku do 18 lat, w latach 2014 i 2015 w wieku do 25 lat ^c W latach 2005 i 2010 rodziny zastępcze
 zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law.
^b Until 2011 up to the age of 18, in 2014 up to the age of 25. ^c In 2005 and 2010 up to the age of 18, in 2014 and 2015 up
 to age of 25. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13 (170). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki <i>centres</i>				wychowankowie <i>residents</i>				wolontariusze <i>volunteers</i>				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	33	37	58	58	1191	1083	1066^b	1048^b	193	48	150	174	Care and education centres
interwencyjne	2	2	2	2	81	17	45	37	2	–	4	–	<i>intervention</i>
rodzinne	9	9	11	11	234	192	137	146	14	8	49	89	<i>family</i>
socjalizacyjne	14	14	27	26	500	425	579	541	74	25	67	57	<i>socialization</i>
łącznie zadania placówek ^c	8	12	18	19	376	449	305	324	103	15	30	28	<i>combining tasks of the centres^c</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 233. ^b W tym 54 wychowanków w wieku 0–3 lata i 70 w wieku 4–6 lat oraz 17 sierot i 119 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 16 on page 233. ^b Of which 54 residents at age 0–3 and 70 at age 4–6, 17 orphans and 119 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (171). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	62	69	73	73	<i>Homes and facilities (excluding branches)</i>
Miejsca ^b	5717	5554	5546	5595	<i>Places^b</i>
na 10 tys. ludności	26,2	25,5	25,8	26,1	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy ^b	5361	5339	5178	5191	<i>Residents^b</i>
w tym kobiety	2653	2420	2391	2377	<i>of which women</i>
w tym do 18 lat	295	228	195	161	<i>of which up to age 18</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku	1464	1410	1106	1138	<i>of which placed within during the year</i>
na 10 tys. ludności	24,6	24,5	24,1	24,3	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie	187	340	249	240	<i>Persons awaiting a place</i>

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 15 (172). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	62	69	73	73	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	16	21	21	21	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy ...	9	13	13	14	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	10	12	16	16	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	5	5	7	7	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	7	10	12	12	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	2	4	4	4	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	2	3	2	2	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	11	15	12	12	Homeless
Inne osoby	–	5	9	9	Other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	5361	5339	5178	5191	Residents in homes and facilities^c
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku	1325	1335	1001	1096	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych .	1050	634	868	777	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	982	1065	1308	1310	Adults mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	375	369	131	129	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorych ..	628	732	799	814	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	165	287	281	288	Physically handicapped
Matkę z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	151	131	40	31	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	685	730	629	658	Homeless
Innych osób	–	56	121	88	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 16 (173). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM			TOTAL
2005	191318	145536,1	
2010	155863	190150,7	
2014	144013	188254,6	
2015	136524	184151,7	
Pomoc pieniężna	74430	129193,3	Monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Zasiłek:			<i>Benefit:</i>
stały	10170	45724,3	<i>permanent</i>
okresowy	26883	53188,3	<i>temporary</i>
celowy	37188	29588,1	<i>appropriated</i>
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	103	402,4	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>
Pomoc niepieniężna	62094	54958,4	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	490	1672,4	<i>Shelter</i>
Posiłek	55702	26688,0	<i>Meals</i>
Ubranie	33	18,4	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu	179	437,1	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5529	26049,4	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	124	80,5	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 235. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 18 on page 235. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17 (174). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS	Ogółem <i>Total</i>			W wieku lat <i>At the age of</i>					
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej <i>and more</i>	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku <i>in % of total population of given sex and age group</i>								
Bardzo dobry i dobry <i>Very good and good</i>	2004	57,2	60,2	54,9	91,0	86,0	61,5	18,9	4,9
	2009	61,4	65,5	57,9	90,5	89,5	71,1	29,3	10,0
	2014	63,6	67,5	60,3	91,4	93,5	73,5	37,8	11,5
Taki sobie, ani dobry ani zły <i>Fair</i>	2004	26,8	25,7	27,7	6,4	12,3	31,5	48,8	37,5
	2009	23,9	21,8	25,7	8,3	9,0	21,7	45,5	34,9
	2014	23,0	20,8	24,9	7,0	6,5	19,7	41,0	38,0
Zły i bardzo zły <i>Bad and very bad</i>	2004	16,0	14,1	17,4	2,6	1,7	7,0	32,3	57,6
	2009	14,7	12,6	16,4	1,2	1,5	7,2	25,2	55,2
	2014	13,4	11,7	14,8	1,5	–	6,8	21,2	50,5

TABL. 16 (175). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS	Ogółem <i>Total</i>			W wieku lat <i>At the age of</i>				
	ogółem <i>total</i>	mężczyź- ni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	15-29	30-49	50-69	70 i więcej <i>and more</i>	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku <i>in % of total population of given sex and age group</i>							
Niedowaga <i>Underweight</i>	2004	4,0	2,1	5,8	10,2	1,6	0,9	2,3
	2009	4,1	2,8	5,1	12,8	1,6	0,6	0,8
	2014	3,3	1,5	4,8	8,9	2,2	1,0	2,9
W normie..... <i>Normal</i>	2004	51,6	49,4	53,7	74,4	50,9	33,0	37,3
	2009	45,7	40,6	49,7	68,3	47,2	28,6	36,5
	2014	43,4	37,8	48,0	66,0	45,0	30,8	34,8
Nadwaga..... <i>Overweight</i>	2004	31,7	36,1	27,6	14,4	33,6	44,7	40,9
	2009	34,0	39,5	29,6	16,3	37,1	43,2	40,1
	2014	35,5	42,9	29,3	21,0	37,0	41,9	38,5
Otyłość <i>Obesity</i>	2004	12,7	12,3	13,0	1,0	13,9	21,4	19,4
	2009	16,3	17,0	15,7	2,6	14,1	27,5	22,6
	2014	17,8	17,7	17,9	4,1	15,7	26,3	23,9

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

5. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

6. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

— działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. **Newspapers and magazines** are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. **Books and pamphlets** as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) is a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

5. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

6. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

— the activity of **dramatic and puppet theatres**,

- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** – posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** — zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.

8. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism** in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

3. W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościeńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne).

4. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

5. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

6. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

7. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

3. Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres).

4. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

5. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

6. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

7. Catering establishments in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 19) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 20) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. Boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich. Liczba stadionów podana jest łącznie z deklarowanymi obiektami nie spełniającymi wymogów stadionów, np. widowni. Boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe. Boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

4. Dane dotyczące **ścieżek rowerowych** obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego,

5. Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

Sport

1. *Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.*

2. *In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 19) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports clubs (table 20) one person may be indicated more than once, depending on the number of sports practised or taught..*

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. *Sports fields located in stadium main fields are not counted again as sports fields for big games. The number of stadiums includes declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. Sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are counted once as universal, multi-purpose sports fields. Indoor sports fields located in sports halls or gyms are not given separately, but treated as sports halls or gyms, depending on kind of facility in which they are located.*

4. *Data concerning **cycle paths** include bike paths mainly used for communication purposes, without tourist bike trails (eg. located in the forest), namely: self-roads for bicycles (located on the waysides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of cycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.*

5. *Information about facilities adapted for disabled guests include facilities adapted for people with reduced mobility or other than motor disability (eg. the deaf or the blind).*

Kultura Culture

TABL. 1 (176). **KSIAŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wydawnictwa naukowe Scientific publications	Podręczniki dla szkół wyższych University textbooks	Wydawnictwa zawodowe Professional publications	Podręczniki szkolne School textbooks	Wydawnictwa popularne Popular science	Literatura piękna Belles-lettres	
							razem total	w tym dla dzieci i młodzieży of which for children and youth
Tytuły 2005	665	376	47	22	6	102	112	4
<i>Titles</i> 2010	1129	670	41	28	–	164	226	25
2014	1243	662	54	50	4	289	154	30
2015	1359	614	23	43	27	447	192	13
Nakład w tys. egz. 2005	571,3	197,1	29,9	20,8	44,0	101,6	177,9	4,0
<i>Number of copies</i> 2010	964,1	206,9	18,5	62,4	–	158,0	464,3	35,7
<i>in thous.</i> 2012	995,8	261,4	19,2	17,0	–	192,6	505,6	20,0

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 2 (177). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Ukazujące się Published as specified								nieregularnie irregularly
		w tygodniu weekly		w miesiącu monthly		1 raz once				
		6–2 razy times	1 raz once	3–2 razy times	1 raz once	na 2 miesiące bi-monthly	w kwartale quarterly	w półroczu half-yearly	w roku yearly	
Tytuły 2005	242	2	12	7	49	20	47	25	37	43
<i>Titles</i> 2010	284	2	21	10	31	16	71	25	68	40
2014	295	1	25	5	39	28	90	20	44	43
2015	302	1	22	8	35	30	94	23	47	42
Nakład w tys. egz. 2005	25550,5	14630,1	8243,7	205,0	1715,3	261,5	194,9	32,1	22,4	245,5
<i>Number of copies</i> 2010	22155,7	9283,0	9419,1	1144,2	1155,3	416,0	451,6	117,0	43,7	125,8
<i>in thous.</i> 2013	18836,7	5853,5	7453,9	720,0	1856,1	1768,6	1033,6	38,7	26,7	85,6

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 3 (178). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	610	597	585	583	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	474	461	443	440	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	132	163	155	174	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	115	137	.	.	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	6910,2	6321,7	6241,9	6240,4	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3977,5	3448,2	3200,0	3198,0	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	431,9	381,6	378,9	379,0	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	167,6	153,4	145,7	146,1	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tys. wol.	8206,5	7482,9	7251,3	7227,5	<i>in thous. Vol.</i>
w tym na wsi	3485,3	3107,0	2820,5	2799,8	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,0	19,6	19,1	19,1	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20,8	20,3	19,4	19,2	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi; od 2013 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W latach 2005, 2010, 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points; since 2013 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b In 2005, 2010, 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (179). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	39	45	48	53	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	376,4	419,5	424,9	433,2	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe	203	202	207	229	<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	136	137	138	160	<i>own^b</i>
obce ^c	67	65	69	69	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	992,6	948,0	1092,2	1131,9	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	336,0	316,1	253,0	306,1	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (180). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Instytucje ^a (stan w dniu 31 XII) ..	9	7	3	5	Institutions ^a (as of 31 XII)
Zwiedzający w tys.	230,3	213,2	267,3	264,9	Visitors in thous.
w zorganizowanych grupach	95,5	69,2	63,3	53,8	of which in organized groups
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	61,6	51,7	39,0	38,4	of which primary and secondary schools students visiting in groups

^a Obejmują ogrody zoologiczne i botaniczne, rezerwy przyrody oraz planetaria, miasteczka i centra techniki (jeśli nie posiadają statusu muzeum), a także nie będące muzeami ekspozycje stałe, prezentujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp.

^a Including zoological and botanical gardens, reserves and planetarium, technical towns and centers (if they did not possess a museum status) as well as permanent exhibitions (which are not museums) presenting achievements, findings and curiosities from history, archeology, culture, nature, technics etc.

TABL. 6 (181). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor sector		
					publiczny public	prywatny private	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	9	11	9	10	4	6	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	130	148	138	136	83	53	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	7	3	3	7	4	3	of which foreign
Ekspozycje ^a	145	157	139	136	83	53	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	63,7	65,9	89,5	94,7	43,6	51,1	Visitors in thous.

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 7 (182). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seating in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Perform- ances and concerts ^b	Widzowie i słucha- cze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne	2005	6	1856	1255	241,3	Theatres and music institutions
	2010	6	1734	940	234,1	
	2014	7	1844	1092	203,5	
	2015	9	2011	1127	224,1	
Teatry:						<i>Theatres:</i>
dramatyczne	4	612	447	69,5		<i>dramatic</i>
lalkowe	1	180	348	41,8		<i>puppet</i>
Teatry muzyczne	2	499	116	34,2		<i>Musical theatres</i>
Filharmonie	1	540	101	43,2		<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne ..	1	180	103	27,5		<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Zespoły pieśni i tańca	–	–	12	7,9		<i>Song and dance ensembles</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (183). CENTRA KULTURY ^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE
Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE ^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS
AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	190	188	187	190	67	123	<i>Institutions</i>
centra kultury	21	9	12	<i>centres of culture</i>
domy kultury	46	50	37	35	22	13	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	120	119	134	116	29	87	<i>cultural centres</i>
kluby	21	17	13	13	5	8	<i>clubs</i>
światlice	3	2	3	5	2	3	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	300	312	425	423	190	233	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	14125	14080	12636	11724	7318	4406	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2030,9	2175,1	2443,4	1955,7	1344,8	610,9	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	180	327	704	301	118	183	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	3210	5720	7604	5246	2303	2943	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	1698	2776	3721	2600	1407	1193	<i>of which primary and secondary school students ^b</i>
Grupy (zespoły) artystyczne	1380	1436	1217	1221	551	670	<i>Artistic groups (ensembles)</i>
Członkowie grup (zespołów) artystycznych	19943	18967	17686	18584	9644	8940	<i>Members of artistic groups (ensembles)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	12096	10127	10192	11090	6577	4513	<i>of which primary and secondary school students ^b</i>
Koła (kluby/sekcje)	583	569	1158	1370	513	857	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/sekcji) .	11970	11617	21454	23918	10227	13691	<i>Members of groups (clubs/sections)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	5604	4941	7244	10314	5725	4589	<i>of which primary and secondary school students ^b</i>

^a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

^a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. ^b Until 2013 children and youth below the age of 15.

TABL. 9 (184). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	30	29	31	30	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	29	28	30	29	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	1	2	3	<i>of which multiplexes</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	30	38	48	58	<i>Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	29	37	47	57	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	8	16	25	<i>of which multiplexes</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	8,5	9,8	10,0	11,5	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	8,4	9,6	9,8	11,3	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	1,5	2,8	4,4	<i>of which multiplexes</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tys.	13,6	26,4	48,1	62,3	<i>in thous.</i>
w tym miasta	13,5	26,4	48,1	62,3	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	16,3	28,5	33,5	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino.....	452	910	1550	2077	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tys.	539,8	1105,5	1457,1	1555,6	<i>in thous.</i>
w tym miasta	538,8	1105,1	1457,0	1555,5	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	752,3	733,2	794,0	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	18,0	38,1	47,0	51,9	<i>per cinema</i>
na 1 seans	40	42	30	25	<i>per screening</i>

TABL. 10 (185). **WYBRANE INSTYTUCJE KULTURY DOSTĘPNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PORUSZAJĄCYCH SIĘ NA WÓZKACH INWALIDZKICH**
SELECTED CULTURAL INSTITUTIONS ACCESSIBLE TO THE DISABLED MOVING ON WHEELCHAIRS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2014		2015		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	
Biblioteki publiczne .	74	12,1	138	23,1	241	41,2	247	42,4	<i>Public libraries</i>
Muzea	6	15,4	7	15,6	22	45,8	26	49,1	<i>Museums</i>
Galerie	2	22,2	2	18,2	5	55,6	4	40,0	<i>Art galleries</i>
Kina stałe	11	36,7	21	72,4	25	80,6	24	80,0	<i>Fixed cinemas</i>

TABL. 11 (186). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	180,8	221,9	201,2	200,4	T O T A L in thous.
Na 1000 ludności	83	102	94	94	Per 1000 population

Ź r ó d ł ó: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 12 (187). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	481,1	339,5	338,5	336,6	221	156	158	157	Radio subscribers
miasta	258,1	193,9	193,3	191,7	254	191	195	194	urban areas
wieś	223,0	145,6	145,2	144,8	192	125	126	126	rural areas
Abonenci telewizyjni.	462,8	327,3	324,7	322,7	212	150	151	151	Television subscribers
miasta	248,3	186,4	184,3	182,7	244	184	186	185	urban areas
wieś	214,5	140,9	140,4	140,0	184	121	122	122	rural areas

Ź r ó d ł ó: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 13 (188). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	331 ^b	322 ^b	363	369	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	187	199	240	240	of which open all year
Obiekty hotelowe	92	117	149	149	Hotels and similar facilities
hotele	30	49	89	89	hotels
motele	13	9	5	4	motels
pensjonaty	3	11	14	15	boarding houses
inne obiekty hotelowe	46	48	41	41	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	239 ^b	205 ^b	214	220	Other facilities
domy wycieczkowe	2	1	1	1	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe .	42 ^c	38	33	35	school youth hostels
kempingi	5	4	2	2	camping sites
pola biwakowe	10	7	2	1	tent camp sites
ośrodki wczasowe	70	56	34	32	holiday centres
ośrodki kolonijne	9	6	3	3	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	23	28	24	23	training-recreational centres
domy pracy twórczej	3	2	3	3	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^d .	19	16	15	15	complexes of tourist cottages ^d
hostele	–	2	3	hostels
zakłady uzdrowiskowe	4	4	4	5	health establishment
pokoje gościnne	38	41	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	28	30	agrotourism lodgings
inne obiekty	52	43	25	26	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII).....	19506 ^b	20307 ^b	20807	21848	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	10408	12140	13729	14710	of which open all year
Obiekty hotelowe	5262	6940	8420	8634	Hotels and similar facilities
hotele	2643	3667	5778	5875	hotels
motele	451	379	229	128	motels
pensjonaty	209	456	587	634	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1959	2438	1826	1997	other hotel facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie ze schroniskiem. ^d Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including shelters. ^d Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (188). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (cd.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (dok.)					<i>Number of beds (cont.)</i>
Pozostałe obiekty	14244 ^b	13367 ^b	12387	13214	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	95	45	46	53	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ..	1780 ^c	1493	1574	1732	<i>school youth hostels</i>
kempingi	615	355	330	310	<i>camping sites</i>
poli biwakowe	1500	580	350	50	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	4001	3691	2667	2852	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	1054	691	365	340	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	1558	1605	1725	1674	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	268	193	272	272	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^d ..	1011	1005	809	728	<i>complexes of tourist cottages ^d</i>
hostele	–	48	70	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	498	1241	1327	1456	<i>health establishment</i>
pokoje gościnne	679	834	<i>rooms for rent</i>
kwatera agroturystyczna	384	446	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	1864	2468	1811	2397	<i>miscellaneous facilities</i>
Korzystający z noclegów	543686 ^b	665609 ^b	763472	794409	<i>Tourists accommodated</i>
w tym turyści zagraniczni	92042	89940	113213	112055	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	323701	450397	556878	586432	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	187947	306628	433364	466582	<i>hotels</i>
motele	18404	16696	9339	5363	<i>motels</i>
pensjonaty	12211	16364	19363	28670	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	105139	110709	94812	85817	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	219985 ^b	215212 ^b	206594	207977	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	4462	1423	3387	#	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ..	26025 ^c	24558	20627	18581	<i>school youth hostels</i>
kempingi	5243	5466	2183	#	<i>camping sites</i>
poli biwakowe	3381	2018	465	#	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	34154	29288	36823	28906	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	6497	3407	1511	1175	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	51126	49026	47834	47740	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	12229	7041	5465	6908	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^d ..	10709	15863	9579	10881	<i>complexes of tourist cottages ^d</i>
hostele	–	67	420	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	15478	38057	35395	36075	<i>health establishment</i>
pokoje gościnne	16455	23583	<i>rooms for rent</i>
kwatera agroturystyczna	2989	3787	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	50681	39065	23814	22706	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie ze schroniskiem. ^d Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including shelters. ^d Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (188). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	1238665 ^b	1612094 ^b	1636534	1711623	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	147110	128884	166557	171369	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	530853	672373	834858	879861	Hotels and similar facilities
hotele	282804	425466	616306	668329	hotels
motele	24190	24911	14978	9134	motels
pensjonaty	23753	27706	44132	53700	boarding houses
inne obiekty hotelowe	200106	194290	159442	148698	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	707812 ^b	939721 ^b	801676	831762	Other facilities
domy wycieczkowe	11391	11857	3856	#	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe ..	52597 ^c	56110	43448	42383	school youth hostels
kempingi	9929	8723	3300	#	camping sites
pola biwakowe	8179	5793	998	#	tent camp sites
ośrodki wczasowe	155455	148831	104442	116864	holiday centres
ośrodki kolonijne	38606	30905	12548	12824	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	123992	119196	110002	106846	training-recreational centres
domy pracy twórczej	23794	18653	11712	19280	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^d ..	35962	51660	37906	36702	complexes of tourist cottages ^d
hostele	–	95	1477	hostels
zakłady uzdrowiskowe	147782	380916	358934	355909	health establishment
pokoje gościnne	33367	43399	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	10552	13758	agrotourism lodgings
inne obiekty	100125	107077	70516	73061	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie ze schroniskiem. ^d Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including shelters. ^d Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (189). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	92042 ^b	89940 ^b	113213	112055	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	79355	84305	102993	104098	Hotels and similar facilities
hotele	63050	72200	89433	88665	hotels
motele	1572	1686	1580	827	motels
pensjonaty	385	186	358	443	boarding houses
inne obiekty hotelowe	14348	10233	11622	14163	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	12687 ^b	5635 ^b	10220	7957	Other facilities
domy wycieczkowe	529	61	740	#	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe ..	1505	488	1160	789	school youth hostels
kempingi	1174	1138	376	#	camping sites
pola biwakowe	27	3	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	11	11	2051	915	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	2532	1328	2324	1746	training-recreational centres
domy pracy twórczej	669	73	90	42	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	406	23	25	-	complexes of tourist cottages ^c
zakłady uzdrowiskowe	574	81	127	71	health establishment
pokoje gościnne	2069	1753	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	41	36	agrotourism lodgings
inne obiekty	5260	2429	1217	1364	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	147110 ^b	128884 ^b	166557	171369	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	120897	115648	145658	151957	Hotels and similar facilities
hotele	92303	95909	120993	125234	hotels
motele	2092	2190	2188	1064	motels
pensjonaty	951	225	604	710	boarding houses
inne obiekty hotelowe	25551	17324	21873	24949	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	26213 ^b	13236 ^b	20899	19412	Other facilities
domy wycieczkowe	616	371	809	#	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe ..	2618	939	2387	2350	school youth hostels
kempingi	1756	1500	432	#	camping sites
pola biwakowe	51	3	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	43	21	2493	1056	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	5276	3041	6571	6435	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1476	283	191	105	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	534	57	59	-	complexes of tourist cottages ^c
zakłady uzdrowiskowe	2131	749	1364	723	health establishment
pokoje gościnne	2778	3235	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	157	86	agrotourism lodgings
inne obiekty	11712	6272	3658	3989	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 15 (190). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI WEDŁUG OBYWATELSTWA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY CITIZENSHIP

KRAJE	2005 ^a	2010 ^a	2014 ^b	2015 ^b	2005 ^a	2010 ^a	2014 ^b	2015 ^b	COUNTRIES
	korzystający z noclegów <i>tourists accommodated</i>				udzielone noclegi <i>nights spent (overnight stay)</i>				
OGÓŁEM	92042	89940	113213	112055	147110	128884	166557	171369	TOTAL
w tym:									<i>of which:</i>
Australia	201	363	265	217	358	606	474	385	<i>Australia</i>
Austria	1033	956	630	508	1621	1388	1176	955	<i>Austria</i>
Belgia	1188	1342	1117	793	1731	1990	1662	1436	<i>Belgium</i>
Dania	420	261	296	442	880	486	558	840	<i>Denmark</i>
Finlandia	592	656	453	579	791	867	622	758	<i>Finland</i>
Francja	2890	3106	2749	3509	5162	5117	4901	6945	<i>France</i>
Grecja	235	189	169	170	435	264	321	286	<i>Greece</i>
Hiszpania	866	918	1707	1709	1461	1458	3019	4018	<i>Spain</i>
Holandia	1748	1310	969	1157	2977	2086	1606	2290	<i>Holland</i>
Irlandia	247	518	358	385	439	1050	795	728	<i>Ireland</i>
Izrael	20455	27300	24759	22692	23148	30743	27022	24340	<i>Israel</i>
Japonia	1041	1221	836	936	1257	1484	1108	1274	<i>Japan</i>
Kanada	555	424	520	372	901	762	1154	780	<i>Canada</i>
Niemcy	8513	6359	5717	5915	15970	11368	12291	11862	<i>Germany</i>
Norwegia	552	471	1360	1212	868	871	2 593	2483	<i>Norway</i>
Portugalia	151	255	139	287	264	528	328	1161	<i>Portugal</i>
Republika Czeska ..	1698	810	1322	1482	3405	1776	2400	2702	<i>Czech Republic</i>
Rosja	5751	12077	12993	.	7655	13593	15853	<i>Russia</i>
Słowacja	1112	699	661	647	1551	988	1166	1160	<i>Slovakia</i>
Stany Zjednoczone Ameryki	3032	2302	2152	1907	5874	4125	4153	4548	<i>United States</i>
Szwecja	990	986	645	997	1593	1551	970	1833	<i>Sweden</i>
Turcja	96	140	290	323	224	300	695	1052	<i>Turkey</i>
Ukraina	11700	23072	23197	.	17014	36578	36218	<i>Ukraine</i>
Węgry	571	1369	909	800	860	1875	1388	1268	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania	2748	2851	2844	3485	6387	6185	5531	7957	<i>United Kingdom</i>
Włochy	2950	2573	2897	2658	7070	5265	6322	6520	<i>Italy</i>

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^b Concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 16 (191). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych				stopień wykorzystania pokoi				
	<i>occupancy rate of bed places</i>				<i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe	27,7	26,7	27,8	28,9	31,3	31,8	35,2	36,7	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	29,5	32,1	30,3	31,8	33,2	37,9	39,1	41,2	<i>hotels</i>
motele	16,6	18,7	16,6	14,6	25,2	25,0	25,9	20,1	<i>motels</i>
pensjonaty	32,3	18,3	23,0	27,4	32,7	19,1	26,2	30,6	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	27,0	21,4	23,1	21,8	29,3	24,9	26,1	24,9	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	30,4	40,5	31,8	32,5	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust.4 na str. 249.

^a See general notes, item 4 on page 249.

TABL. 17 (192). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee shops</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2005 ^a	75	93	61	37	
2010 ^a	112	87	53	36	
2014 ^b	140	71	39	17	
2015 ^b	135	87	42	15	
Obiekty hotelowe	116	63	5	8	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	83	46	1	2	<i>hotels</i>
motele	3	1	–	–	<i>motels</i>
pensjonaty	8	5	1	2	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	22	11	3	4	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	19	24	37	7	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	–	1	–	–	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ..	–	–	3	–	<i>school youth hostels</i>
kempingi	–	1	1	–	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	3	6	7	2	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4	5	6	2	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	2	2	–	–	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych	–	1	2	–	<i>complexes of tourist cottages</i>
zakłady uzdrowiskowe	1	4	7	1	<i>health establishment</i>
pokoje gościnne	5	1	–	2	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	–	–	3	–	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	4	3	8	–	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^b Concern establishments having 10 and more bed places.

TABL. 18 (193). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Kategorie <i>Categories</i>					w trakcie kategory- zacji <i>in the process of the categori- sation</i>	
		*****	****	***	**	*		
OGÓŁEM ^a	2005	30	–	1	12	8	1	8
TOTAL ^a	2010	49	–	4	21	9	1	14
	2014	89	1	9	51	17	6	5
	2015	89	1	9	48	20	5	6
Pokoje ^a	2005	1548	–	72	603	462	31	380
<i>Rooms</i> ^a	2010	1945	–	291	860	327	32	435
	2014	3011	13	492	1774	509	131	92
	2015	3070	13	492	1684	634	114	133
Miejsca noclegowe ^a	2005	2643	–	119	1041	760	57	666
<i>Bed places</i> ^a	2010	3667	–	583	1488	616	50	930
	2014	5778	31	925	3323	992	261	246
	2015	5875	31	944	3155	1233	213	299
Korzystający z noclegów w tys.	2005	187,9	–	10,3	80,4	63,3	4,6	29,2
<i>Tourists accommodated in thous.</i>	2010	306,6	–	52,4	133,8	73,8	4,5	42,1
	2014	433,4	64,7		253,7	90,4	18,7	5,9
	2015	466,6	73,7		272,5	91,0	16,2	13,2
w tym turyści zagraniczni	2005	63,1	–	5,2	26,4	28,2	0,2	3,0
<i>of which foreign tourists</i>	2010	72,2	–	12,5	33,6	23,8	0,1	2,2
	2014	89,4	11,7		57,8	18,4	0,6	0,9
	2015	88,7	11,2		58,5	15,1	0,6	3,2
Stopień wykorzystania w %:								
<i>Occupancy rate in %:</i>								
miejsc noclegowych	2005	29,5	–	#	30,5	33,5	#	21,9
<i>bed places</i>	2010	32,1	–	34,9	35,7	39,9	#	19,3
	2014	30,3	#	30,4	32,5	30,3	26,5	8,4
	2015	31,8	#	32,2	33,6	32,9	27,3	14,6
pokoji	2005	33,2	–	#	35,8	34,1	#	25,4
<i>rooms</i>	2010	37,9	–	46,5	39,5	45,7	#	24,1
	2014	39,1	#	42,4	41,0	37,2	31,7	14,7
	2015	41,2	#	44,3	42,7	40,5	34,6	20,0

^a Stan w dniu 31 VII.

^a As of 31 VII.

Sport
Sport

TABL. 19 (194). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	2014	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ <i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS</i>					
Jednostki organizacyjne	269	126	102	83	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	12195	10344	9689	8017	<i>Members</i>
Ćwiczący ^a	11782	10454	9778	9556	<i>Persons practising sports ^a</i>
KLUBY SPORTOWE <i>SPORTS CLUBS</i>					
Jednostki organizacyjne	993	787	790	739	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	71240	50308	50308	48401	<i>Members</i>
Ćwiczący	64389	49270	48219	46144	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni	45735	35714	34935	33632	<i>males</i>
kobiety	18654	13556	13284	12512	<i>females</i>
w wieku do 18 lat	51196	37519	35794	34414	<i>aged up to 18</i>
Sekcje sportowe	2434	1809	1692	1492	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	616	572	561	629	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	1523	1439	1530	1444	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1032	648	693	524	<i>Other persons conducting sports activities</i>

^a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a *Estimated data.*

Note. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 20 (195). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a
W 2014 R.
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2014

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy Instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy juniors			
OGÓŁEM	1492	50391	14022	38009	663	1617	TOTAL
w tym:							of which:
Akrobatyka sportowa	2	128	94	128	5	3	Sports acrobatics
Badminton	17	556	248	473	4	19	Badminton
Boks	9	237	53	150	6	17	Boxing
Brydż sportowy	2	25	3	–	–	–	Bridge
Gimnastyka ^b	7	263	230	261	–	7	Gymnastic ^b
Jeździectwo ^b	10	249	212	134	2	37	Equestrian sport ^b
Judo	9	294	62	283	6	12	Judo
Kajakarstwo klasyczne	2	66	21	64	2	3	Classic canoeing
Karate tradycyjne	11	830	283	757	1	22	Traditional karate
Kick-boxing	7	280	54	194	1	11	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	1	8	–	2	–	–	Mountain cycling
Kolarstwo szosowe	4	72	12	43	–	4	Road cycling
Koszykówka	73	1671	696	1421	37	60	Basketball
Kreglarstwo	1	15	9	–	–	–	Bowling
Lekkoatletyka	83	1926	898	1706	29	66	Athletics
Łucznictwo	4	84	36	56	3	2	Archery
Narciarstwo alpejskie	5	125	53	97	–	8	Alpine skiing
Orientacja sportowa	5	101	45	95	–	3	Orientation races
Pięciobój nowoczesny	3	101	8	57	2	1	Modern pentathlon
Piłka nożna	468	19803	1573	14041	299	432	Football
Piłka ręczna	88	2771	1210	2503	44	81	Handball
Piłka siatkowa ^b	226	5902	2964	4957	68	172	Volleyball ^b
Pływanie	39	2366	1136	2264	31	62	Swimming
Podnoszenie ciężarów	11	275	81	171	11	6	Weight lifting
Rugby	3	207	10	149	7	6	Rugby
Sport lotniczy ^b	18	677	54	69	–	75	Air sport ^b
Sport motorowy ^b	5	111	8	36	–	4	Motorsport ^b
Strzelectwo sportowe	17	526	46	98	4	31	Sports shooting
Szachy	28	628	199	459	4	24	Chess
Teakwon-do ITF	15	778	241	675	13	20	Teakwon-do ITF
Tenis	21	886	398	704	6	38	Tennis
Tenis stołowy	133	2529	974	2047	6	113	Table tennis
Trójbój siłowy	1	78	4	29	–	1	Strength triathlon
Wspinaczka sportowa	1	11	6	11	–	1	Climbing sport
Zapasy w stylu klasycznym ...	15	430	103	377	14	14	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym	13	512	266	365	17	15	Free style wrestling
Żeglarstwo (regatowe)	6	164	54	100	1	11	Sailing (yachting)

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Including Students Sports Club UKS and Religious Sports Clubs. ^b A sports field (consists of related kinds of sports).
N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 21 (196). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.**
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem <i>total</i>	W tym dostosowane do niepełnosprawnych osób ćwiczących <i>Of which adapted for the disabled persons practicing sports</i>	SPECIFICATION
Stadiony	129	42	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	74	20	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich ^b	254	58	<i>Fields for great games^b</i>
w tym piłkarskie	252	58	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych ^b	155	45	<i>Fields for small games^b</i>
w tym:			<i>of which:</i>
koszykówki	41	8	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	15	5	<i>hand ball</i>
piłki siatkowej	61	22	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	107	49	<i>Universal-utility fields</i>
Korty tenisowe	72	23	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	34	24	<i>Sports halls</i>
Sale gimnastyczne ^c	71	32	<i>Gymnastiums^c</i>
Pływalnie	25	13	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	3	1	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne mrożone	5	–	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe ^d w km	425,4	.	<i>Bicycle paths^d</i>

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. ^c Łącznie z salami pomocniczymi. ^d Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including non-full-size facilities. ^c Including auxiliary gym. ^d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII
NAUKA I TECHNIKA.
SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za rok 2015 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 572, z późniejszymi zmianami) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371, z późniejszymi zmianami); do 2009 r. określane jako jednostki badaw-

CHAPTER XIII
SCIENCE AND TECHNOLOGY.
INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2015 have been compiled on the basis of local units data.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 572, with later amendments),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 371, with later amendments); until 2009 defined as branch research-

czo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),

c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określone do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- 2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),

c) *other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;*

- 2) **auxiliary scientific units**, *i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;*
- 3) **economic entities** *(not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;*

4) **higher education institutions;**

5) **other units** – *institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.*

2. *Expenditures on research and development include:*

- 1) **internal expenditures**, *including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;*
- 2) **external expenditures**, *including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.*

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D *comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.*

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** – krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** – organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their nominal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** – national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (uniform text Journal of Laws 2016, item 371) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** – national economic entities,
- 3) **higher education sector** – national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** – national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** – international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

5. Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

6. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (*intra-mural and extra-mural*), acquisition of knowledge from external sources (*patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.*), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (*machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land*), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

Społeczność informacyjna

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku

Information Society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veteri-

nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie administracja publiczna odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie handel elektroniczny (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wytrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

nary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. Public authorities refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. An e-Commerce transaction is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (197). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015				
	jednostki (stan w dniu 31 XII) <i>units (as of 31 XII)</i>				zatrudnieni ^a <i>personnel^a</i>							
					ogółem <i>total</i>				w tym <i>of which</i>			
	pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>	pozostali personel <i>other supporting staff</i>									
OGÓŁEM TOTAL	40	67	121	167	3456,5	3427,4	3832,7	3880,3	3162,8	489,1	228,4	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe <i>Scientific and research-development units</i>	7	19	25	27	748,9	628,6	630,9	#	378,0	212,6	#	
w tym instytuty badawcze <i>of which research institutes</i>	5	5	#	#	679,5	537,7	502,1	491,4	261,0	166,1	64,3	
Pomocnicze jednostki naukowe <i>Auxiliary scientific units</i>	–	#	#	4	–	#	#	#	#	–	#	
Podmioty gospodarcze <i>Economic entities</i>	24	32	78	119	340,0	431,4	588,3	647,8	442,7	141,3	63,8	
Szkoły wyższe <i>Higher education institutions</i>	7	10	10	10	2364,8	2359,2	2591,7	2512,7	2338,1	135,2	39,4	
Pozostałe jednostki <i>Other units</i>	#	#	#	7	#	#	#	9,0	#	–	#	

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a *In full-time equivalents.*

TABL. 2 (198). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozosta- łym others
			wyższym higher				
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equi- valent)	
				doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM	2005	7073	601	675	2748	2318	731
TOTAL	2010	7138	610	831	3080	2066	551
	2014	7718	669	1147	2875	2465	562
	2015	7754	644	1189	2721	2627	573
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	843	56	40	199	263	285
Scientific and research- -development units	2010	930	69	#	231	#	238
	2014	885	66	58	213	379	169
	2015	984	#	#	#	464	#
w tym instytuty badawcze		734	48	54	166	333	133
of which research institutes							
Pomocnicze jednostki naukowe	2005	–	–	–	–	–	–
Auxiliary scientific units	2010	#	–	–	#	#	–
	2014	#	#	#	#	#	#
	2015	4	#	#	#	#	#
Podmioty gospodarcze	2005	430	–	–	3	320	107
Economic entities	2010	611	–	–	4	480	127
	2014	863	#	#	#	659	#
	2015	966	–	#	#	755	197
Szkoły wyższe	2005	5797	545	635	2546	1732	339
Higher education institutions	2010	5590	#	788	2840	1235	#
	2014	5952	601	1088	2646	1411	206
	2015	5788	584	1120	2497	1395	192
Pozostałe jednostki	2005	3	–	–	–	3	–
Other units	2010	#	–	–	#	–	–
	2014	#	–	–	–	#	–
	2015	12	–	–	#	#	–

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (199). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
	razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which instruments and equipment				
w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM TOTAL	182,9	362,2	690,7	733,7	492,8	315,9	241,0	203,5
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe ... Scientific and research-development units	68,2	138,4	157,4	167,9	127,0	40,3	41,0	31,8
w tym instytuty badawcze of which research institutes	59,8	98,0	127,2	141,5	105,9	25,7	35,6	27,1
Pomocnicze jednostki naukowe Auxiliary scientific units	-	#	#	#	#	0,2	#	#
Podmioty gospodarcze Economic entities	47,4	45,2	101,3	101,9	76,0	44,3	25,9	#
Szkoły wyższe Higher education institutions	67,2	178,3	430,0	461,0	287,6	230,2	173,4	153,5
Pozostałe jednostki Other units	0,1	#	#	#	#	0,9	#	#

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (200). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	362,2	690,7	733,7	TOTAL
Przyrodniczych	50,2	127,9	142,2	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	95,3	205,3	217,4	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	23,4	104,0	128,8	Medical and health sciences
Rolniczych	138,2	126,7	110,3	Agricultural sciences
Społecznych	37,0	62,7	70,1	Social sciences
Humanistycznych	18,1	64,2	64,9	Humanities

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (201). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł			in percent			
OGÓŁEM	362,2	690,7	733,7	100,0	100,0	100,0	TOTAL
sektor:							sector:
Rządowy	239,2	479,1	434,0	66,0	69,4	59,1	Government
Przedsiębiorstw	47,9	84,6	117,8	13,2	12,3	16,1	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	24,3	#	#	3,5	#	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	0,2	#	#	0,0	#	Private non-profit
Zagranica	53,6	102,4	#	14,8	14,8	#	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (202). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane ^b <i>applied^b</i>		
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM					TOTAL
2005	156,0	82,0	27,2	50,8	
2010	235,4	131,7	46,6	57,1	
2014	429,8	298,7	66,4	64,7	
2015	492,8	308,7	101,0	83,1	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	127,0	42,7	58,4	25,8	<i>Scientific and research-development units</i>
w tym instytuty badawcze	105,9	35,2	#	#	<i>of which research institutes</i>
Pomocnicze jednostki naukowe.....	#	#	#	#	<i>Auxiliary scientific units</i>
Podmioty gospodarcze	76,0	1,0	18,1	56,9	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	287,6	264,6	#	#	<i>Higher education institutions</i>
Pozostałe jednostki	#	#	1,6	#	<i>Other units</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.
^a Internal, depreciation of fixed assets. ^b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (203). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	64,9	60,2	69,4	67,3	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	60,5	67,4	71,5	74,0	<i>Scientific and research-development units</i>
w tym instytuty badawcze	58,9	67,2	71,8	75,8	<i>of which research institutes</i>
Pomocnicze jednostki naukowe	-	-	-	-	<i>Auxiliary scientific units</i>
Podmioty gospodarcze	82,9	65,1	45,9	50,5	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	69,0	#	70,8	66,5	<i>Higher education institutions</i>
Pozostałe jednostki	-	#	-	100,0	<i>Other units</i>

TABL. 8 (204). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE ^a W 2015 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2013-2015 Products – in % – introduced into the market during 2013-2015				SPECIFICATION
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total	
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise		
OGÓŁEM	6,1	3,4	2,6	3,8	TOTAL
sektor publiczny	0,7	0,5	0,2	0,0	public sector
sektor prywatny	6,9	3,9	3,0	4,4	private sector
W tym przetwórstwo przemysłowe	8,5	4,8	3,7	5,4	Of which manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	3,4	2,7	0,7	0,7	Manufacture of food products
Produkcja napojów	0,2	–	0,2	–	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	7,3	–	7,3	–	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	14,0	13,7	0,3	12,8	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	6,7	–	6,7	0,3	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	14,2	2,6	11,5	11,6	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ .	11,8	1,2	10,7	5,1	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ .	53,9	52,0	2,0	53,9	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013-2015.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2013-2015.

TABL. 9 (205). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYŚLE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2013-2015**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2013-2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2013-2015 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2013-2015</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>	
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>		
OGÓŁEM	37,6	25,5	8,7	26,8	TOTAL
sektor publiczny	41,7	11,1	5,6	36,1	<i>public sector</i>
sektor prywatny	37,0	27,5	9,2	25,6	<i>private sector</i>
W tym przetwórstwo przemysłowe	37,5	29,5	10,0	25,1	Of which manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	23,0	17,6	5,4	14,9	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	40,0	20,0	–	20,0	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	50,0	50,0	–	–	<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	42,9	42,9	28,6	42,9	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	12,5	12,5	–	12,5	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	56,3	37,5	12,5	31,3	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..	79,2	62,5	16,7	62,5	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ...	57,1	57,1	28,6	28,6	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (206). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na zakup on the acquisition		oprogramowania of the software	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)				
		w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	493862	54557	17790	6352	242344	410	6864
TOTAL 2010	490981	46812	137247	15620	221267	748	4470
2014	446807	128577	#	11422	293071	1396	7451
2015	555346	157307	5966	5518	375583	361	4240
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	513686	153365	#	5089	338621	#	#
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	101647	2698	–	#	96431	32	#
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic product	5796	553	#	#	3	#	–
Produkcja wyrobów z metali ^Δ . Manufacture of metal products ^Δ	19535	4978	#	#	12331	84	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	43408	35698	–	#	7193	#	#

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (207). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE
OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re-payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	493862	353534	20740	74071	45517
TOTAL 2010	490981	423647	20833	29921	16580
..... 2014	446807	333960	39853	45361	#
..... 2015	555346	335919	47901	139630	17128
W tym przetwórstwo przemysłowe	513686	309493	#	139630	9344
<i>Of which manufacturing</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych	101647	30403	#	60905	447
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	5796	1784	–	#	#
<i>Manufacture of rubber and plastic product</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	19535	12516	#	#	5277
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	43408	27585	10209	2848	–
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources

TABL. 12 (208). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	63	124	216	211	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	47	55	132	185	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	23	24	53	48	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	16	24	34	22	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (209). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
 As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	90,0	93,9	93,8	93,3	Computers ^b
Dostęp do Internetu	83,9	91,6	92,5	91,6	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	36,6	62,4	90,0	91,6	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	15,0	53,7	54,1	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	40,9	56,6	60,3	61,6	Own Website

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2014 i 2015 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2014 and 2015 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs); ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (210). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	60,1	96,0	90,9*	94,0	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	6,9	8,3	10,0	7,8	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	23,1	15,8	20,4	33,6	Enterprises which sent orders via computer networks

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (CICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (2119) **WSKAŹNIK CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,0	101,8	100,0	98,8	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,0	99,1	98,5	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ..	102,4	105,8	103,7	100,8	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	95,1	98,4	97,0	96,7	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,2	102,4	101,1	100,4	Dwelling
Zdrowie	102,5	102,5	99,8	101,7	Health
Transport	105,4	106,3	98,0	90,4	Transport
Rekreacja i kultura	99,8	93,4	101,1	101,6	Recreation and culture
Edukacja	102,5	102,3	97,6	100,7	Education

TABL. 2 (212). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,81	4,62	3,94	3,97	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,29	1,95	2,14	2,71	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,79	3,76	3,91	3,60	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,60	1,95	2,36	2,26	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	15,21	21,49	25,79	25,81	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,10	14,32	15,48	14,45	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,69	6,51	7,55	7,17	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,08	19,69	22,97	22,00	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,61	12,86	14,53	14,83	Smoked sausage – per kg
Filet z morszczuka mrożone – za 1 kg	13,10	17,10	21,79	23,40	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	10,64	12,63	13,43	13,06	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	7,62	8,01	11,46	11,14	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowane – za 1 l ...	2,57	2,64	2,90	2,91	Cows' milk, fat content 3–3,5% sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,16	12,14	14,07	13,13	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,52	17,60	22,17	19,20	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,34	0,46	0,52	0,52	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,05	4,16	4,54	4,09	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l ..	4,67	5,67	6,18	5,84	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,56	5,10	4,63	4,67	Oranges – per kg
Jabłka ^a – za 1 kg	1,82	2,20	2,37	2,40	Apples ^a – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,08	1,63	1,64	1,72	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,33	1,65	1,67	2,32	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,82	1,35	1,30	1,21	Potatoes ^a – per kg

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (212). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,23	2,77	2,36	2,18	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona – za 250 g	4,64	6,21	6,86	7,10	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna liściasta – za 100 g	2,02	3,08	3,34	3,37	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	20,11	19,32	21,91	25,29 ^a	Vodka pure – per 0,5 l:
Papierosy – za 20 szt.	5,32	9,24	12,48	12,84	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl	464,03	500,91	533,61	673,18 ^a	Men's suit, fabric of wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	150,59	156,77	215,38	221,69	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	142,45	161,56	190,90	187,85	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	25,60	29,29	33,00	33,63	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	1,99	2,37	2,80	2,87	Cold water by municipal water-system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^b – za 1 kWh	0,44	0,62	0,65	0,65	Electricity for households (all-day tariff) ^b – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych – za 1 kWh ^{bc}	1,51	2,46	2,77	0,24	Natural net-gas, high-methanated for households – per kWh ^{bc}
Węgiel kamienny – za 1 t	478,13	740,95	821,77	822,46	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	15,03	19,09	23,90	24,60	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² p u	2,68	3,19	3,56	3,57	Heating of dwellings - per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^d	1402	1221	1071	1117	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^d
Pralka automatyczna domowa, na 5-7 kg suchej bielizny ^e	1254	1145	1204	1197	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5-7 kg ^e
Odkurzacz typu domowego	294,14	373,82	367,69	371,74	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	171,04	234,07	193,45	193,91	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 280 g ^f	4,37	4,18	4,79	5,62	Washing powder – per 280 g ^f
Benzyna silnikowa bezołowiowa 95-oktanowa – za 1 l	4,01	4,61	5,30	4,63	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,56	1,95	2,58	2,58	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna – za 5 km	13,10	15,43	16,93	14,89	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,23	13,73	16,23	17,06	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich ..	50,03	61,52	71,05	72,72	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	63585	76748	155176	1754761	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa 2-rzędowa, zawieszana	9862	13363	14241	14926	Tractor potato elevator digger 2-row, mounted
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg ..	23,73	29,97	39,41	38,56	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	18,97	26,70	31,37	32,72	Grinding of wheat – per dt
Badanie kliniczne krowy	18,93	25,72	30,89	31,38	Cow's clinical examination

^a Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^{c, f} W latach 2005, 2010 i 2014: ^c – za 1 m³, ^f – za 400 g. ^d W 2005 – pojemność ok. 320 l; w latach 2010 i 2014 – pojemność ok. 300 l. ^e W latach 2005, 2010 – na 5 kg suchej bielizny.

^a Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. ^b Including standing and variable charges. ^{c, f} In 2005, 2010 and 2014: ^c – per 1 m³, ^f – per 400 g. ^d In 2005 – capacity about 320 l; in 2010 and 2014 – capacity about 300 l. ^e In 2005, 2010 – dry-lined capacity not exceeding 5 kg.

TABL. 3 (213). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	34,53	59,00	65,66	62,72	<i>wheat</i>
żyta	25,72	39,60	47,94	44,83	<i>rye</i>
jęczmienia	35,77	50,24	66,62	61,47	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	25,37	33,75	49,09	42,35	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	28,83	44,37	53,96	49,42	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	20,20	24,90	27,46	29,53	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	19,53	45,34	56,30	45,22	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	17,73	10,83	13,34	11,31	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	71,96	128,75	122,89	147,15	<i>Industrial rape and agrimony – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	491,31	671,11	782,36	835,26	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	925,53	741,20	1304	1466	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,02	4,76	6,40	6,52	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	10,26	8,72	10,45	10,62	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,72	3,84	4,79	4,24	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,86	1,02	1,32	1,11	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,20	0,19	0,29	0,28	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (214). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemiopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	38,79	59,62	77,13	66,85	<i>Cereal grain of: wheat</i>
żyta	28,07	42,36	57,59	52,66	<i>rye</i>
jęczmienia	37,22	52,34	74,24	62,41	<i>barley</i>
owsa	29,48	39,71	58,66	50,48	<i>oats</i>
pszenżyta	34,34	49,61	69,96	58,34	<i>triticale</i>
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) ..	45,09	80,99	97,82	76,76	<i>Edible potatoes (excluding early kinds)</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.					Livestock – per head
Krowa dojna	2000	.	.	.	<i>Dairy cow</i>
Prosię na chów	124,84	111,43	153,28	147,11	<i>Piglet</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,39	0,50	0,62	0,60	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

A **natural person's agricultural holding** is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Natural person's agricultural holdings include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. The **agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting

Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r. dane dotyczące powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). W związku z tym dane dotyczące drzew i krzewów owocowych za 2015 r. są porównywalne jedynie w zakresie zbiorów owoców.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (**sady**), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

1) produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzo-

requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens as well as area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014 data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concern their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Therefore, data concerning fruit trees and bushes for 2015 are comparable only in the range of fruit production.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products

ne) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);

- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywcia rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2014 r. – z lat 2013 i 2014.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami,

of plant origin (harvests for a given year);

- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year, e.g. for 2014 – the prices from 2013 and 2014, are assumed.

7. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g., pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga,

a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdań, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

15. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

8. *Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.*

9. *Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.*

10. *Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.*

11. *Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).*

12. *Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers the period from 1 VII 2014 to 30 VI 2015).*

13. *Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.*

14. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

15. *Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.*

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

Forestry

1. *Information within the scope of forestry concerns:*

1) **public forests** owned by:

a) *the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:*

- *State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of the Environment,*
- *nature protection units (national parks),*
- *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,*

- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu),
- c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat (do 2008 r. – 2 lata) oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

- b) *gminas (of which gminas which are also cit-ies with powiat status since 1999),*
- c) *other public units, e.g. higher education in-stitutions, science institutions etc.;*

2) **private forests** owned by:

- a) *natural persons,*
- b) *land held in common by all or part of the res-idents of a village,*
- c) *agricultural production cooperatives,*
- d) *other legal persons.*

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 – 2 years) as well as crops and greenwoods in age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in age category II (21–40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu uszanowanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urzędzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni łądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. Nr 38, poz. 454, z późn. zm.) – do powierzchni łądowej kraju zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o pozyskaniu drewna w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454, with later amendments) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on removals in the rows according to wood assortments were compiled on the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (215). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE^a**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	286,6	188,3	.	.	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne....	286,4	188,1	.	.	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha.....	1494,3	1383,1	1387,8	1444,0	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne....	1429,1	1341,5	1348,1	1406,2	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	60,6	63,2	60,6	62,2	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	58,9	63,4	60,8	62,3	of which private farms
ziemniaków ^c	4,6	2,7	1,9	1,9	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	4,6	2,8	1,9	2,0	of which private farms
roślin przemysłowych	8,0	9,3	10,8	10,3	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	7,7	8,9	10,4	10,0	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	29,9	31,3	39,5	38,0	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	29,4	31,3	39,1	37,6	of which private farms
ziemniaków ^c	174	277	282	214	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	174	277	282	214	of which private farms
rzepaku i rzepiku	20,4	22,1	29,5	24,8	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	19,8	22,2	29,2	24,2	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{b,d,e} na 100 ha użytków rolnych	38,9	35,4	29,3	27,9	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{b,d,e} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne ...	40,0	35,8	29,4	27,9	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	59,5	48,1	42,5	40,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	59,6	48,2	42,4	40,6	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{b,e} w %	10,6	9,5	9,7	8,9	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^{b,e} in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	10,6	9,5	9,2	8,3	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	142,2	170,5	160,9	169,9	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l: na 1 ha użytków rolnych	691,5	536,8	537,0	542,1	Production of cows' milk in l: per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	712,8	542,3	537,4	542,5	of which private farms
na 1 krowę	4224	4078	4859	5370	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4219	4059	4825	5351	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	11,3	12,1	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne ...	11,7	12,4	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^g na 1 ha użytków rolnych w kg	99,8	106,0	140,4	127,3	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^g per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne ...	97,9	104,7	140,0	126,6	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 301. ^e W 2005 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca. ^f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. ^g Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15.

^a See general notes, item 3 on page 286. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens. ^d See note to the table 11 on page 301. ^e In 2005 – pigs as of the end of July. ^f Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15 farming years.

TABL. 2 (216). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		<i>Grand total</i>	<i>Of which private farms</i>	
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010 ^b	1383136	1341520	TOTAL
	2014	1387794	1348074	
	2015	1443958	1406229	
W dobrej kulturze rolnej		1432131	1395350	<i>In good agricultural condition</i>
Pod zasiewami		1103653	1076011	<i>Sown area</i>
Grunty ugorowane		9732	9482	<i>Fallow land</i>
Uprawy trwałe		83485	82890	<i>Permanent crops</i>
w tym sady		79732	79292	<i>of which orchards</i>
Ogrody przydomowe		6730	6720	<i>Kitchen gardens</i>
Łąki trwałe		209891	202953	<i>Meadows</i>
Pastwiska trwałe		18640	17293	<i>Pastures</i>
Pozostałe		11827	10880	<i>Others</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a See general notes, item 3 on page 286. ^b Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (217). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha	
	w tys. <i>in thous.</i>	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach <i>with agricultural land area of – in percent</i>								<i>Average total farm area in ha</i>	
		do 1,00 ha <i>up to</i>	1,01– –1,99	2,00 – –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej <i>and more</i>	ogółem <i>total</i>	w tym użytki rolne <i>of which agricultural land</i>
OGÓŁEM TOTAL											
2010	188,3	1,3	17,1	35,4	27,9	9,6	3,7	4,2	0,8	8,50	7,35
2013	178,1	2,7	15,2	35,6	26,7	9,6	4,1	5,0	1,0	8,89	7,72
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE of which PRIVATE FARMS											
2010	188,1	1,3	17,1	35,4	27,9	9,6	3,7	4,2	0,7	8,23	7,13
2013	178,0	2,7	15,2	35,6	26,7	9,6	4,1	5,0	1,0	8,67	7,52

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286; dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes, item 3 on page 286; data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (218). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	101,5	101,0	101,3	106,8	101,3	100,9	101,2	106,4	Gross output
roślinna	90,7	101,4	102,1	110,6	90,8	101,2	102,2	109,9	crop
zwierzęca	119,6	100,3	99,6	98,7	118,7	100,2	99,0	98,9	animal
Produkcja końcowa	101,1	103,8	104,8	106,5	100,9	103,7	104,6	105,9	Final output
roślinna	83,1	106,7	108,3	111,7	83,1	106,6	108,4	110,5	crop
zwierzęca	119,7	100,7	99,5	98,5	118,7	100,7	98,9	98,7	animal
Produkcja towarowa	99,1	101,4	104,6	103,9	98,2	101,4	103,9	103,8	Market output
roślinna	91,2	102,9	109,4	104,6	90,4	103,0	108,6	104,2	crop
zwierzęca	106,6	99,7	97,2	102,7	105,4	99,7	96,7	103,2	animal

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 27.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 27.

TABL. 5 (219). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	56,1	62,9	69,5	70,5	Crop output
Zboża	19,9	15,6	22,1	22,8	Cereals
w tym zboża podstawowe	16,2	12,7	17,8	18,9	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,7	7,1	9,4	10,6	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,4	0,7	1,5	1,0	rye
jęczmień	3,6	2,2	3,0	2,7	barley
Ziemniaki	4,4	4,7	3,0	3,0	Potatoes
Przemysłowe	9,0	6,7	7,6	8,6	Industrial
w tym buraki cukrowe	6,0	2,9	2,8	3,3	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	5,2	10,3	10,2	10,9	Vegetables
Owoce	7,9	14,5	18,2	15,4	Fruit
Siano łąkowe	2,6	2,4	1,5	1,4	Meadow hay
Pozostałe	7,1	8,7	6,9	8,4	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 27.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 27.

TABL. 5 (219). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) <i>GROSS OUTPUT (cont.)</i>					
Produkcja zwierzęca	43,9	37,1	30,5	29,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	20,4	21,8	17,0	16,0	<i>Animals for slaughter^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	2,4	3,4	2,5	2,5	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,8	1,2	0,3	0,3	<i>calves</i>
trzoda chlewna	12,8	11,6	9,5	8,6	<i>pigs</i>
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	3,8	5,3	4,5	4,4	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	1,9	-0,2	-0,2	-0,3	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	17,0	11,0	9,7	11,0	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	2,5	3,0	2,8	1,6	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,5	1,1	0,8	0,7	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,7	0,4	0,4	0,5	<i>Other</i>
PRODUKCJA TOWAROWA <i>MARKET OUTPUT</i>					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	44,8	54,0	63,1	62,1	Crop output
Zboża	10,4	6,9	11,3	12,2	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	9,4	6,1	9,0	10,1	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,4	4,6	5,4	6,8	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,6	0,4	0,8	0,7	<i>rye</i>
jęczmień	1,1	0,8	1,9	1,5	<i>barley</i>
Ziemniaki	1,2	2,6	1,6	1,9	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	14,5	9,5	9,3	8,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	10,1	4,4	4,0	4,7	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	6,3	12,5	13,2	14,5	<i>Vegetables</i>
Owoce	11,4	19,8	24,4	20,7	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,0	2,7	3,3	4,0	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	55,2	46,0	36,9	37,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	30,3	29,3	22,1	22,5	<i>Animals for slaughter^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	3,8	4,8	3,5	3,5	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,1	0,6	0,4	0,4	<i>calves</i>
trzoda chlewna	18,6	15,2	11,7	12,1	<i>pigs</i>
owce	0,1	0,1	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	5,8	7,3	6,2	6,2	<i>poultry</i>
Mleko krowie	20,9	12,8	11,1	12,9	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	3,2	3,6	3,2	1,8	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,2	0,3	0,5	0,7	<i>Other</i>

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a *Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.*

TABL. 6 (220). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**
 Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
 As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	1117827	1009254	1051127	1103653	1076011	TOTAL
Zboża	854036	794708	790784	818720	800385	Cereals
zboża podstawowe	677135	637697	637082	686338	670400	basic cereals
pszenica	264002	259485	281647	310011	300809	wheat
żyto	96224	63421	53311	52046	50533	rye
jęczmień	139967	125148	98416	103555	100743	baryle
owies	68740	72591	67252	64800	64409	oats
pszenżyto	108202	117053	136456	155926	153906	triticale
mieszanki zbożowe	141395	119905	91884	78032	77866	cereal mixed
gryka, proso i inne zbożo- we	16727	18621	14537	15554	15532	buckwheat, millet and cereal others
kukurydza na ziarno	18780	18485	47282	38800	36587	maize for grain
Strączkowe	20881	28693	31011	58993	57853	Edible pulses
konsumpcyjne	12570	16299	19045	27913	27633	edible
pastewne ^b	8211	12394	11966	31080	30220	feed ^b
Ziemniaki	51665	26956	19451	21311	21288	Potatoes
Przemysłowe	89316	94366	120430	113947	107902	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	45186	33668	34471	32339	31209	sugar beets
oleiste	31569	51593	76797	72564	67687	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	29267	44104	71042	65047	60385	of which rape and turnip rape
Pastewne	49112	38704	54614	61629	60093	Feed
w tym:						of which:
okopowe	3012	1738	1375	458	458	root plants
kukurydza na paszę	20119	21646	29456	35488	34305	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	52817	25827	34837	29053	28490	Other crops ^c

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc

TABL. 7 (221). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006– –2010 ^a	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	2598831	2523885	3142300	3027230	2931140	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	2094762	1996939	2517002	2605781	2519652	basic cereals
pszenica	955164	974911	1282943	1367451	1311457	wheat
żyto	193437	150503	161942	153474	147556	rye
jęczmień	453640	383454	350618	354666	340431	barley
owies	173392	175843	202885	191925	190651	oats
pszenżyto	319128	312229	518614	538266	529558	triticale
mieszanki zbożowe	397492	408023	307466	241101	240523	cereal mixed
Ziemniaki	827948	746118	548400	456047	455563	Potatoes
Buraki cukrowe	1582377	1614205	2101748	1674634	1621518	Sugar beets
Rzepak i rzepik	86290	97566	209701	161467	139875	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	927387	936978	940231	835850	810079	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	29,0	31,8	39,7	37,0	36,6	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	29,3	31,3	39,5	38,0	37,6	basic cereals
pszenica	34,0	37,6	45,6	44,1	43,6	wheat
żyto	22,8	23,7	30,4	29,5	29,2	rye
jęczmień	29,4	30,6	35,6	34,2	33,8	barley
owies	23,2	24,2	30,2	29,6	29,6	oats
pszenżyto	26,3	26,7	38,0	34,5	34,4	triticale
mieszanki zbożowe	27,4	34,0	33,5	30,9	30,9	cereal mixed
Ziemniaki	202	277	282	214	214	Potatoes
Buraki cukrowe	475	479	610	518	520	Sugar beets
Rzepak i rzepik	20,5	22,1	29,5	24,8	24,2	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	42,7	45,7	45,6	39,8	39,9	Meadow hay

^a Przeciętne roczne.
^a Annual averages.

TABLE 8 (222). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006– –2010 ^b	2010	2014	2015		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	21995	15876	16382	15821	15472	TOTAL
Kapusta	2697	1710	1820	1386	1383	Cabbages
Kalafiorzy	1932	2322	1665	1620	1620	Cauliflowers
Cebula	2259	1191	1431	1169	1000	Onions
Marchew jadalna	3028	2188	2540	2501	2430	Carrots
Buraki ćwikłowe	1453	843	1142	1112	1098	Beetroots
Ogórki	1699	1094	989	962	950	Cucumbers
Pomidory	1739	1334	980	975	975	Tomatoes
Pozostałe ^d	7188	5194	5815	6096	6017	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	457200	460860	518071	364671	355666	TOTAL
Kapusta	92147	81862	91800	48483	48401	Cabbages
Kalafiorzy	33537	45497	38298	22680	22680	Cauliflowers
Cebula	41675	36347	46020	32262	29000	Onions
Marchew jadalna	96695	97108	113660	81743	77760	Carrots
Buraki ćwikłowe	39050	37423	45924	33545	32940	Beetroots
Ogórki	25901	28550	23153	20735	20683	Cucumbers
Pomidory	38987	50585	45571	29250	29250	Tomatoes
Pozostałe ^d	89208	83490	113643	95974	94952	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	342	479	504	350	350	Cabbages
Kalafiorzy	174	196	230	140	140	Cauliflowers
Cebula	185	305	322	276	290	Onions
Marchew jadalna	319	444	447	327	320	Carrots
Buraki ćwikłowe	269	444	402	302	300	Beetroots
Ogórki	152	261	234	216	218	Cucumbers
Pomidory	224	379	465	300	300	Tomatoes
Pozostałe ^d	124	161	195	157	158	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, seleri, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by location of lands. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (223). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT TREE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006– –2010 ^b	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	31626	30267	29830	30153	29987	TOTAL
Jablonie	21502	20079	22046	22817	22680	Apples
Grusze	991	802	632	590	580	Pears
Śliwy	1790	1883	1336	1216	1210	Plums
Wiśnie	4657	4248	4869	4705	4700	Cherries
Czereśnie	696	600	545	490	490	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1789	2655	402	335	327	Others ^d

ZBIORY^e w t

PRODUCTION^e in t

OGÓŁEM	343728	317982	561257	546462	544301	TOTAL
Jabłka	318889	271385	492190	480630	478514	Apples
Gruszki	5225	5843	9091	6795	6778	Pears
Śliwki	10537	10350	16574	13763	13754	Plums
Wiśnie	26100	25193	37170	39072	39055	Cherries
Czereśnie	2817	2945	4460	4515	4515	Sweet cherries
Pozostałe ^d	2160	2265	1773	1688	1685	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 287. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes, item 4, on page 287. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 10 (224). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**^a
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006– –2010 ^b	2010	2014	2015		FRUIT
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

AREA^c in ha — as of June

Truskawki ^d	8201	5547	7823	7973	7970	Strawberries ^d
Maliny ^e	14503	18621	18859	18753	18750	Raspberries ^e
Porzeczki	16318	14453	17072	17020	16970	Currants
Agrest	552	639	532	554	550	Gooseberries
Pozostałe ^f	4136	6821	4296	4016	3817	Others ^f

ZBIORY^g w t
 PRODUCTION^g in t

OGÓŁEM	187122	230473	273330	219548	217942	TOTAL
Truskawki ^d	38501	46468	60786	57083	57049	Strawberries ^d
Maliny ^e	57417	72175	103834	63084	63078	Raspberries ^e
Porzeczki	70736	87259	82134	78106	77910	Currants
Agrest	2732	2960	4143	3850	3850	Gooseberries
Pozostałe ^f	17736	21611	22433	17425	16056	Others ^f

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 287. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. ^g Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes, item 4, on page 287. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, blueberry, grape, hazel and others. ^g Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 11 (225). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE** ^a

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES ^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				

W SZTUKACH
 IN HEADS

Bydło	434931	387014	362738	366284	428331	379393	355640	359061	Cattle
w tym krowy	258610	186035	154128	149186	255352	182831	150864	145811	of which cows
Trzoda chlewna ^b	1269299	997034	616745	574611	1246022	981189	594119	546627	Pigs ^b
w tym lochy	134162	94872	59754	51331	131596	93514	54436	45502	of which sows
Owce	23506	17076	11387	12309	22027	15464	10249	11333	Sheep
w tym maciorki	16825	12349	7523	8261	15681	11089	6646	7453	of which ewes
Konie ^c	41494	29156	.	.	40500	28209	.	.	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	581714	489688	406883 ^d	403474 ^d	571830	480138	396933 ^d	392633 ^d	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	29,1	28,0	26,1	25,4	30,0	28,3	26,4	25,5	Cattle
w tym krowy	17,3	13,5	11,1	10,3	17,9	13,6	11,2	10,4	of which cows
Trzoda chlewna ^b	84,9	72,1	44,4	39,8	87,2	73,1	44,1	38,9	Pigs ^b
w tym lochy	9,0	6,9	4,3	3,6	9,2	6,9	4,0	3,2	of which sows
Owce	1,6	1,2	0,8	0,9	1,5	1,2	0,8	0,8	Sheep
w tym maciorki	1,1	0,9	0,5	0,6	1,1	0,8	0,5	0,5	of which ewes
Konie ^c	2,8	2,1	.	.	2,8	2,1	.	.	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	38,9	35,4	29,3 ^d	27,9 ^d	40,0	35,8	29,4 ^d	27,9 ^d	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286. ^b W 2005 r. stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 286. ^b In 2005 as of the end of July, ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horses stocks of 2013.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 12 (226). **DRÓB**^a
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^b	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	5341,9	7475,4	4042,5	5393,9	5119,6	Hens in thous. heads
w tym nioski	2488,8	2256,1	1329,4	1254,5	1135,6	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	20,6	371,5	72,3	99,4	99,4	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	62,6	547,2	564,5	639,8	639,8	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^c w tys. szt.	341,0	540,1	298,3	320,3	319,2	Ducks ^c in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	357,5	540,5	291,3	373,6	364,1	Hens per 100 ha of agricultural land ^d in heads
w tym nioski	166,6	163,1	95,8	86,9	80,8	of which laying hens

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Łącznie z drobiem pozostałym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a More than 2 weeks old. ^b Data of the Agricultural Census. ^c Including other poultry. ^d See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 13 (227). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	72,3	80,5	66,2	71,2	69,9	Cattle (excluding calves)
Cieleta	74,3	83,8	26,3	11,5	11,4	Calves
Trzoda chlewna	1476,4	1278,6	1044,3	1088,7	1063,5	Pigs
Owce	20,6	14,2	9,2	7,2	6,8	Sheep
Konie	8,5	6,0	4,0	4,4	4,4	Horses

W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	38,5	47,3	37,6	44,1	43,3	Cattle (excluding calves)
Cieleta	6,8	8,4	3,1	1,2	1,2	Calves
Trzoda chlewna	167,6	161,6	152,9	166,6	163,8	Pigs
Owce	0,7	0,4	0,3	0,2	0,2	Sheep
Konie	4,2	3,2	2,1	2,5	2,5	Horses
Drób	61,8	92,5	98,9	109,6	106,2	Poultry
Kozy i króliki	1,2	0,6	0,4	0,1	0,1	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (228). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	212,5	235,9	223,3	245,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	201,9	223,4	212,0	233,0	meat and fats
wołowe	20,1	24,7	19,4	22,8	beef
cielęce	4,1	5,1	1,8	0,7	veal
wieprzowe	130,7	126,1	119,3	129,9	pork
baranie	0,3	0,2	0,2	0,1	mutton
końskie	2,3	1,7	1,2	1,3	horseflesh
drobiowe	43,2	64,7	69,2	76,7	poultry
kozy i królicze ^b	1,1	0,9	1,0	1,4	goat and rabbit ^b
podroby	10,6	12,5	11,3	12,4	pluck

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w dt
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in dt

OGÓŁEM	142,2	170,5	160,9	169,9	TOTAL
---------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 15 (229). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w mln l	1033,3	742,4	745,3	782,7	762,8	in million l
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	69,1	53,7	53,7	54,2	54,2	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4224	4078	4859	5370	5351	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	449,4	462,4	305,5	254,6	226,0	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	180	191	200	179	173	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 16 (230). CIĄGNIKI ROLNICZE
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2005	168516	167741	<i>In units</i>
	2010 ^a	166815	165935	
	2013	172286	171550	
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha	2005	8,9	8,5	<i>Agricultural land area^b per tractor in ha</i>
	2010 ^a	8,3	8,1	
	2013	8,0	7,8	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a *Data of the Agricultural Census.* ^b *See general notes, item 3 on page 286.*

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

**TABL. 17 (231). ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH
 ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
 IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2013/14	2014/15		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	149114	146642	194867	183822	178094	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	80539	79966	101623	96611	93260	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	30474	32065	39117	34960	34110	<i>phosphatic</i>
potasowe	38101	34611	54127	52251	50724	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	93970	37907	48127	34912	33617	<i>Lime fertilizers^c</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg

Nawozy mineralne ^b	99,8	106,0	140,4	127,3	126,6	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	53,9	57,8	73,2	66,9	66,3	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	20,4	23,2	28,2	24,2	24,3	<i>phosphatic</i>
potasowe	25,5	25,0	39,0	36,2	36,1	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	62,9	27,4	34,7	24,2	23,9	<i>Lime fertilizers^c</i>

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a *Data of the Agricultural Census 2010.* ^b *Including mixed fertilizers.* ^c *Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.* ^d *See general notes, item 3 on page 286.*

TABL. 18 (232). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	2325144,2	3015832,5	4047340,1	4045655,9	3946324,5	TOTAL
Produkty roślinne	989023,2	1497832,2	2053274,8	2131478,7	2053833,5	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	217514,9	298307,3	441646,3	474268,6	425512,8	Cereals
w tym zboża podstawowe						of which basic cereals
pszenica	194809,2	259175,1	367702,1	417695,9	373566,8	wheat
żyto	153365,3	196033,1	280258,8	321356,3	283835,1	rye
jęczmień	11942,8	16109,0	15834,1	11957,4	10003,0	barley
owies i mieszanki zbożowe	24006,6	34144,9	56951,1	63658,8	61232,5	oats and cereal mixed
pszenżyto	811,4	1409,9	2457,1	3304,2	3108,7	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	4683,1	11478,2	12201,1	17419,3	15387,6	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	215950,3	296374,1	439161,3	471611,5	423160,8	of which basic cereals
pszenica	193309,2	257308,2	365636,2	415164,7	371332,7	wheat
żyto	152709,9	194971,9	279425,8	320161,1	282704,7	rye
jęczmień	11665,1	16096,6	15798,0	11695,0	9758,8	barley
owies i mieszanki zbożowe	23562,9	33724,9	56356,6	62983,3	60692,4	oats and cereal mixed
pszenżyto	771,3	1256,7	2278,0	3269,5	3075,5	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	4599,9	11258,1	11777,8	17055,9	15101,3	Edible pulses ^b
Ziemniaki	2450,2	4553,2	8332,2	14400,1	14160,8	Potatoes
Buraki cukrowe	4877,4	6317,9	9096,6	7719,0	7719,0	Sugar beets
Rzepak i rzepik	308202,5	174696,7	278470,9	191000,5	184226,3	Rape and turnip rape
Warzywa	39787,6	128393,2	113996,4	140681,4	123029,7	Vegetables
Owoce	70527,0	129429,4	151104,3	133545,6	131799,3	Fruit
Produkty zwierzęce .	1336121,1	1518000,3	1994065,3	1914177,2	1892491,0	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	788434,8	984112,2	1247814,5	1272616,0	1265278,6	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	127260,1	184787,2	224902,7	252784,7	250493,4	cattle (excluding calves)
cielęta	15736,6	21681,2	20376,2	24594,4	24594,4	calves
trzoda chlewna	458201,3	469143,1	568451,4	559357,6	554393,7	pigs
owce	2600,8	1677,3	1722,5	1519,0	1436,9	sheep
konie	16790,7	8362,7	12084,7	12398,5	12398,5	horses
drób	167845,3	298460,6	420276,9	421961,8	421961,8	poultry
Mleko krowie	527532,6	515122,0	717132,1	604997,5	591961,5	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne.....	48,9	2287,8	629,8	1085,3	578,7	Consumer hen's eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
OGÓŁEM	2180	2916	2802	2806	TOTAL
Produkty: roślinne	1083	1480	1476	1460	Products: crop
zwierzęce	1098	1437	1326	1346	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 19 (233). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	634946	527381	714546	778729	700417	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	576201	470249	572955	685231	615208	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	443929	332129	426825	512070	455112	<i>wheat</i>
żyto	46173	40666	33029	26753	22516	<i>rye</i>
jęczmień	66724	67738	85484	103477	99381	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	3162	4037	5005	7785	7298	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	16213	25679	22612	35146	30901	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	631167	524420	711319	774688	696675	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	572498	467318	569956	681239	611513	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	442285	330453	425772	510449	453542	<i>wheat</i>
żyto	45347	40645	32951	26085	21850	<i>rye</i>
jęczmień	65869	67123	84611	102470	98513	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	3040	3724	4671	7720	7234	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	15957	25373	21951	34515	30374	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	1720	1585	2648	5013	4924	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	24148	25369	33124	26138	26138	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	1738470	1613298	2088222	1688759	1630558	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	55288	99727	92763	95610	83916	<i>Rape and turnip rape^a in t</i>
Warzywa w t	153065	166031	202769	158249	155982	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	225351	340625	587899	547353	545166	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	211890	250038	255112	278810	277203	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	31689	38784	35128	38768	38399	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1534	2487	1950	2317	2317	<i>calves</i>
trzoda chlewna	123268	122306	118692	131844	130618	<i>pigs</i>
owce	394	250	258	209	197	<i>sheep</i>
konie	2540	1525	1613	1649	1649	<i>horses</i>
drób	52465	84686	97471	104023	104023	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	152009	177442	181153	198133	196984	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	613783	507491	545217	544591	533327	<i>Cow milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	248	11919	2167	3828	2140	<i>Consumer hen's eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poobojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (234). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	230	3058	543	7818
2010	1386	23538	576	11316
2014	1776	32622	199	5845
2015	1643	29586	182	4466

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (235). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 ^b	2010 ^b	2014	2015	GAME SPECIES
	W SZTUKACH		IN HEADS		
Łosie	540	1525	2745	3956	Moose
Daniele	83	58	371	382	Fallow deer
	W TYSIĄCACH SZTUK		IN THOUSAND HEADS		
Jelenie	3,3	4,8	7,9	8,2	Deer
Sarny	34,4	47,3	54,9	54,6	Roe deer
Dziki	6,4	13,4	17,5	16,8	Wild boars
Lisy	17,7	18,5	18,5	17,8	Foxes
Zajęce	45,9	51,8	70,6	78,6	Hares
Bażanty	27,5	41,2	44,9	47,3	Pheasants
Kuropatwy	38,4	39,4	27,4	27,0	Partridges

^a Dane szacunkowe, dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data, concern the hunting year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (236). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	w sztukach		in heads		
Łosie	–	–	–	–	Moose
Daniele	7	–	53	75	Fallow deer
Jelenie	714	963	2272	2728	Deer
Sarny	5762	8020	11623	12718	Roe deer
Dziki	3596	11984	17679	20670	Wild boars
Lisy	13361	11475	9941	11056	Foxes
Zająca	3800	1441	1667	1653	Hares
Bażanty	4451	4113	6047	7143	Pheasants
Kuropatwy	1147	273	83	78	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (237). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO**
ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE^a
 Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS^a
 As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	114	120	119	119	number ^b
członkowie ^c	5989	6428	7099	7280	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	322	323	309	323	number
powierzchnia ogółem w tys. ha	2100,5	2111,6	1971,5	2098,5	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych ...	470,0	483,3	452,3	487,5	of which in forest land

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data grouped according to the seat of hunting club. ^c Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo
Forestry

TABL. 24 (238). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	571956	585811	591426	592426	TOTAL in ha
Lasy	563572	577347	583040	584034	Forests
Publiczne	342893	344989	344960	344951	Public
zalesione	339060	340582	340635	340490	wooded
niezalesione	3833	4407	4325	4462	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa	341965	343887	343626	343611	owned by the State Treasury
zalesione	338137	339484	339308	339157	wooded
niezalesione	3828	4403	4317	4454	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	322390	323396	327768	328338	managed by the State Forests
zalesione	319375	319977	323758	324166	wooded
niezalesione	3015	3419	4009	4172	non-wooded
parki narodowe	12008	12030	12154	12170	national parks
zalesione	11847	11870	11883	11899	wooded
niezalesione	161	161	271	271	non-wooded
własność gmin	928	1101	1323	1330	owned by gmina
zalesione	924	1098	1315	1322	wooded
niezalesione	4	4	8	8	non-wooded
Prywatne	220679	232359	238080	239083	Private
zalesione	218035	230016	236020	236830	wooded
niezalesione	2644	2343	2059	2253	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	8384	8464	8386	8392	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	22,4	23,0	23,2	23,2	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	22,9	23,5	23,7	23,8	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2011–2015 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2011–2015 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABLE 25 (239). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej in renewal class ^a with a through fell construction
			w klasie wieku in age group						
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	
OGÓŁEM	583041	97,4	9,2	15,6	26,6	25,7	13,3	5,0	2,0
TOTAL w tym: / of which:									
W zarządzie Lasów Państwowych	327768	98,4	10,8	14,3	21,7	27,8	14,2	7,0	2,6
Managed by the State Forests									
Lasy prywatne	238079	96,1	7,4	18,1	33,2	23,5	12,2	1,3	0,4
Private forests									

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym Of which			SPECIFICATION
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
		w ha in ha	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	583041	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	319451	54,9	56,3	53,9	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	307274	52,8	54,1	51,8	pine
świerk	3970	0,7	0,6	0,8	spruce
jodła	5246	0,9	0,9	1,0	fir
Drzewa liściaste	263590	45,1	43,7	46,1	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	15748	2,7	2,5	2,4	beech
dąb	82244	14,1	16,0	12,0	oak
grab	40470	6,9	5,5	9,1	hornbeam
brzoza	47965	8,2	7,3	9,3	birch
olsza	45141	7,7	8,1	6,3	alder
osika	15160	2,6	1,7	3,8	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (240). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerobowej in renewal class ^c with a trough fell construction	prze- sto- je ^b hold- over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81– –100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM TOTAL	151741,5	99,8	0,8	9,4	27,6	31,6	18,4	8,6	2,7	0,7
w tym: / of which: W zarządzie Lasów Państwowych Managed by the State Forests	90456,5	100,0	0,6	8,3	21,2	35,0	19,8	11,4	3,0	0,7
Lasy prywatne Private forests	55059,9	99,6	1,2	12,1	38,8	28,1	16,5	1,9	0,2	0,8

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	W tym Of which			SPECIFICATION
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
		w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	151741,5	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	93821,7	61,8	65,2	57,5	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	90887,1	59,9	62,8	56,1	pine
świerk	602,0	0,4	0,5	0,3	spruce
jodła	1514,4	1,0	1,2	0,8	fir
Drzewa liściaste	57919,8	38,2	34,8	42,5	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	6109,1	4,0	3,4	3,4	beech
dąb	15856,1	10,4	11,2	10,1	oak
grab	9347,4	6,2	4,5	9,2	hornbeam
brzoza	8187,8	5,4	4,5	7,0	birch
olsza	11415,9	7,5	7,8	6,0	alder
osika	3473,3	2,3	1,4	3,9	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębnością. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.
 Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed through fell order. ^c Including regeneration class.
 S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (241). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne ^d <i>private forests^d</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	159	144	124	122	122	122	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	2822	2158	2802	2678	2435	2434	243	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	2179	1762	2572	2526	2421	2421	104	<i>renewals</i>
szuczne	1998	1547	2112	2120	2084	2084	35	<i>artificial</i>
zrębów ^b	1936	1481	2042	2072	2060	2060	11	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	61	67	70	48	24	24	24	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	181	215	461	406	337	337	69	<i>natural</i>
zalesienia ^c	643	396	230	153	14	13	139	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	305	245	418	265	222	221	43	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	16505	13073	15518	15204	13526	13505	1678	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	13081	10814	13055	12825	11159	11151	1666	<i>crops</i>
młodników	3255	1872	2434	2354	2354	2354	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	88	4	–	–	–	–	–	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	1985	2403	3007	3323	3323	3323	–	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinning. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (242). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			lasy prywatne <i>private forests</i>
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam ³							TOTAL in dam ³	
Grubizna	1443,6	1446,6	1737,3	1842,2	1682,3	1681,7	159,9 <i>Timber</i>	
Grubizna iglasta	947,0	957,1	1140,0	1229,5	1120,0	1119,6	109,6 <i>Coniferous</i>	
w tym drewno:							<i>of which:</i>	
wielkowymiarowe	510,2	532,2	620,6	669,9	585,7	585,4	84,3 <i>large-size wood</i>	
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	340,4	322,7	394,9	421,5	406,5	406,4	15,0 <i>medium-size wood for industrial uses</i>	
Grubizna liściasta	496,6	489,5	597,3	612,7	562,4	562,2	50,3 <i>Non-coniferous</i>	
w tym drewno:							<i>of which:</i>	
wielkowymiarowe	191,1	151,6	161,6	146,5	122,1	122,0	24,4 <i>large-size wood</i>	
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	218,1	242,6	288,0	308,1	296,8	296,8	11,3 <i>medium-size wood for industrial uses</i>	
Drewno małowymiarowe^b	38,0	39,9	57,6	55,0	55,0	55,0	– Slash^b	
Do przerobu przemysłowego	1,4	0,5	0,6	0,3	0,3	0,3	– <i>Slash for industrial uses</i>	
Opałowe	36,6	39,4	57,1	54,7	54,7	54,7	– <i>Slash for fuel</i>	
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	256,2	250,6	298,0	315,4	487,7	489,4	66,9 TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³	

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.
Uwaga. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.
Note. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (243). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na grun- tach prywat- nych <i>of which on private land</i>	
Sadzenie w szt.:						<i>Plantings in units of:</i>
drzew	38307	35232	25367	21615	9315	<i>trees</i>
krzewów	20801	24664	19271	23010	3694	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	57718	98210	172874	125021	84873	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	3223	15953	34038	22151	15922	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	1471	7290	18562	11743	8757	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	54495	82257	138836	102870	68951	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	16185	25044	44087	33832	24133	<i>of which large-size general purpose wood</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (244). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pożary	575	156	219	637	<i>Number of fires</i>
w tym: podpalenia	218	42	72	164	<i>of which: arson</i>
nieostrożność dorosłych ..	327	97	118	384	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	292,3	61,6	90,9	315,4	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym: podpalenia	114,6	24,2	19,5	79,2	<i>of which: arson</i>
nieostrożność dorosłych ..	164,3	31,9	63,8	194,7	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,5	0,4	0,4	0,5	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczone do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 3 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and data show industrial products manufactured by entities, irrespective of the kind of activity as classified according to NACE rev. 2

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 26.

Jako **cenę stałą** w 2015 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 26.

As constant prices in 2015 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).

5. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

3. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Sales of construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for out side clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on buildings completed (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only) .

6. Data regarding average employment and average monthly wages and salaries concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) or service relation and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (245). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
	w mln zł <i>in mln zł</i>			2014=100 (ceny stałe) (constant prices)	
OGÓŁEM TOTAL	15999,4	22631,3	29929,3	31256,9	107,3
w tym: of which:					
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	13433,4	16351,6	21608,5	22937,2	110,2
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	4013,2	5303,2	5943,9	5999,7	107,0
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	630,1	1188,7	1370,5	1222,3	119,4
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	58,5	40,1	51,6	65,2	127,0
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	260,0	209,3	257,0	260,6	111,3
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	82,2	107,1	145,9	122,7	84,5
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	494,1	526,8	776,0	831,3	101,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	311,9	418,0	692,3	718,2	106,1
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	116,6	246,3	279,3	307,9	110,2
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	86,4	120,4	219,6	321,9	160,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych .. <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	314,6	480,7	673,4	#	#
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	874,0	610,9	566,2	570,3	105,2
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	185,6	183,2	281,0	541,7	188,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	548,7	1062,0	1686,7	1745,2	107,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	997,3	983,6	1295,7	1694,3	129,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi- trailers</i>	265,2	464,2	768,4	1085,5	144,0
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	1370,8	1059,6	1136,8	1218,3	107,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (246). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	15999,4	22631,3	29929,3	31256,9	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	2007,2	2788,9	3903,7	3743,4	49 persons and less
50-249	4449,9	5504,7	6941,8	7496,0	50-249
250 osób i więcej	9542,4	14337,7	19083,8	20017,4	250 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (247). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	34,3	28,0	16,8	14,0	6,5	cattle and calves
trzody chlewnej	67,4	70,0	68,3	73,2	6,0	pigs
Soki owocowe i warzywne w tys. t	41,4	24,7	56,9	100	9,4	Fruit and vegetables juice in thous. t
Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka w tys. t	12,3	16,4	18,7	18,8	9,8	Butter and other fats from milk in thous. t
Mleko płynne przetworzone w tys. hl	1006	864	686	764	2,4	Processed liquid milk in thous. hl
Sery podpuszczkowe dojrzewające w tys. t	26,0	26,2	44,8	44,1	14,3	Rennet ripening cheese in thous. t
Ser świeży niedojrzewający i twaróg w tys. t	21,5	20,3	17,0	16,4	3,8	Non-ripening fresh cheese and cottage in thous. t
Mąka pszenna w tys. t	231	286	280	284	12,4	Wheat flour in thous. t
Mąka żytnia w tys. t	14,2	17,8	13,9	11,9	4,9	Rye flour in thous. t
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	828	682	1037	510	4,1	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Tarcica iglasta w dam ³	74,1	83,2	71,4	72,2	1,7	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	27,7	20,4	42,9	39,7	7,6	Leafy sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	963	532	736	699	4,1	Wooden windows, doors, window-frames and thresholds in thous. m ²

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal animal disposal unfit for human consumption.

TABL. 4 (248). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
OGÓŁEM TOTAL	83936	92481	91387	91208
sektor publiczny <i>public sector</i>	25052	17106	9970	9928
sektor prywatny <i>private sector</i>	58884	75376	81418	81280
w tym: of which:				
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	68851	67250	65691	66190
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	18855	19173	17051	17238
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	975	1103	1353	1325
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of food products</i>	626	219	369	389
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	6938	3920	3400	3268
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	975	1045	1103	915
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	4048	3536	3546	3569
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	1256	1513	1733	1700
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	660	776	903	1006
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	573	694	788	823
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	1667	2239	2527	2190
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	3425	3080	2853	2682
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	665	527	536	771
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	3702	5150	5971	6015
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	6870	5935	5987	6401
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	1190	1235	1327	1474
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	5314	5487	5686	5760

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (249). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w zł		in zł	
OGÓŁEM TOTAL	2129,70	3166,22	3751,61	3868,97
sektor publiczny <i>public sector</i>	2921,71	4010,03	4285,54	4528,44
sektor prywatny <i>private sector</i>	1792,74	2974,68	3686,18	3788,42
w tym: <i>of which:</i>				
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	1868,23	2557,75	3099,46	3285,47
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	1684,45	2312,53	2643,34	2797,05
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	2728,50	3572,61	3999,74	4067,47
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of food products</i>	1186,42	1721,58	1893,16	2155,06
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	1079,76	1509,03	1942,75	2025,96
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	1237,56	1779,15	1847,41	1984,14
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	1487,17	2155,59	2489,75	2654,53
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	2014,66	2688,97	3496,62	3677,03
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	1594,96	2798,51	2712,05	2715,27
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	2937,90	3826,04	4113,87	4259,85
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	1492,29	2131,55	2433,11	2437,07
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	2049,34	2586,53	2695,46	2904,20
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	2046,40	2691,10	2959,95	4039,22
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	1773,97	2468,60	3262,68	3392,09
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	2175,51	2642,55	3391,39	3529,74
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	1955,38	3257,54	3591,06	3745,74
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	1887,79	2390,12	2828,21	2933,76

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABLE 6 (250). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	1347,2	3044,7	2924,5	2800,6	100,0	TOTAL
Budowa budynków ^Δ	430,4	1252,0	862,4	880,8	31,5	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	598,3	1173,5	1221,7	1109,7	39,6	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	318,5	619,2	840,3	810,2	28,9	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 7 (251). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character		
w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM	2005	1347,2	970,5	376,7	TOTAL
	2010	3044,7	1951,8	1092,8	
	2014	2924,5	2237,2	687,2	
	2015	2800,6	2151,2	649,4	
Budynki	1306,8	1074,7	232,0	Buildings	
Budynki mieszkalne	482,0	424,4	57,6	Residential buildings	
budynki mieszkalne jednorodzinne ..	51,1	36,9	14,2	one-dwelling buildings	
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańowe	422,2	382,9	39,2	two- and more dwelling buildings	
budynki zbiorowego zamieszkania ..	8,8	4,5	4,2	residences for communities	

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (251). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
w mln zł in mln zł				
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	824,8	650,4	174,4	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	17,9	11,0	6,9	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	100,1	76,8	23,3	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	121,5	83,3	38,2	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	10,9	4,7	6,2	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	362,5	300,0	62,6	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	181,1	152,7	28,5	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	30,6	21,9	8,7	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej ...	1493,8	1076,5	417,3	Civil engineering works
w tym:				<i>of which:</i>
Infrastruktura transportu	780,2	480,3	299,9	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	668,7	385,1	283,6	<i>highways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	11,7	10,6	1,0	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	617,8	507,1	110,7	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	367,0	287,4	79,7	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	250,8	219,7	31,1	<i>local pipelines and cables</i>
w tym oczyszczalnie wód i ścieków	31,6	26,7	4,9	<i>of which waste water and water treatment plants</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (252). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Budynki^b	3941	4428	5107	5225	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3160	3403	3621	3651	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	1631	1326	1333	1238	<i>urban areas</i>
wieś	2310	3102	3774	3987	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3715	4146	4755	4807	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1468	1146	1128	992	<i>urban areas</i>
wieś	2247	3000	3627	3815	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3084	3330	3556	3551	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	630	815	1112	1161	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych ...	255	396	557	672	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	5252,1	6004,9	8755,1	9174,1	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2875,1	2980,2	3138,9	3339,2	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	2978,2	2818,7	4745,4	4830,0	<i>urban areas</i>
wieś	2273,9	3186,2	4009,7	4344,1	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3364,2	3614,6	4385,0	4500,6	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1450,2	1118,4	1285,0	1128,0	<i>urban areas</i>
wieś	1914,0	2496,2	3100,0	3372,6	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2291,8	2365,4	2661,0	2722,1	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1061,7	1246,5	1691,7	1746,5	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych ...	320,3	464,7	895,4	1043,7	<i>of which farm buildings</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 317. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 317. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (253). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	3161	3404	3709	3749	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkania ^c	3160	3403	3621	3651	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	3064	3318	3522	3538	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	1	3	3	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	780	1024	1398	1476	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	10	17	49	42	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe	11	20	65	35	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	189	182	189	217	<i>Wholesale and retail trade buildings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	–	2	9	11	<i>Communication buildings, stations, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży	126	194	306	244	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	38	33	42	63	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	91	95	93	112	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	8	26	15	14	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	21	7	13	9	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	13	7	14	11	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej	11	25	15	14	<i>Sport halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	259	402	566	685	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	2	2	5	7	<i>Buildings used as places of worship and for religious activities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 317. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes, item 5 on page 317. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 9 (253). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	2886,8	2993,8	3193,3	3385,3	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2875,1	2980,2	3138,9	3339,2	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	2239,0	2230,5	2460,2	2498,7	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	11,7	13,6	27,7	16,8	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	2365,4	3011,1	5561,7	5788,8	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	21,7	98,7	61,6	132,1	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe	42,3	151,2	332,4	290,1	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	551,1	635,8	1901,3	1490,2	<i>Wholesale and retail trade buildings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	–	15,2	63,2	16,2	<i>Communication buildings, stations, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży	50,1	46,1	102,6	130,1	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	487,1	459,8	967,8	755,0	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	340,5	680,9	463,2	1116,3	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	32,5	91,8	91,0	205,5	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	246,7	163,5	298,4	152,7	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	147,0	38,0	54,0	158,3	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej	84,3	144,3	254,7	190,6	<i>Sport halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	325,3	472,1	951,0	1123,0	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	29,7	2,9	6,4	23,7	<i>Buildings used as places of worship and for religious activities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 317. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes, item 5 on page 317. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 10 (254). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	13121	18846	17192	14680	Average paid employment
sektor publiczny	1225	224	600	128	public sector
sektor prywatny	11896	18622	16592	14552	private sector
Budowa budynków ^Δ	4614	7512	5133	4559	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii ładowej i wodnej ^Δ	5433	6467	7127	5525	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3074	4868	4932	4595	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1900,49	2637,02	3267,87	3189,29	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	2024,48	2357,07	3932,15	2695,83	public sector
sektor prywatny	1887,72	2640,39	3243,85	3193,63	private sector
Budowa budynków ^Δ	1637,03	2335,77	2706,28	2745,04	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii ładowej i wodnej ^Δ	2212,63	3002,99	4041,81	3712,48	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	1744,25	2615,15	2733,96	3001,68	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

CHAPTER XVII

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Za 2005 r. informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** prezentowane są na podstawie danych organów rejestrujących pojazdy (tj. starostw powiatowych) ujętych w systemie „Pojazd”, a od 2010 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Od 2011 r. dane obejmują pojazdy posiadające pozwolenia czasowe wydane w końcu danego roku.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy** obejmuje podmioty w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. For 2005, information on **registered vehicles and tractors** has been presented according to on the base of data of the registering bodies (i.e. powiat starosta offices) containing in “Pojazd” system, while since 2010 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior. Since 2011 data include vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

4. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Hire or reward road transport** includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

6. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. **The length of the transport lines** is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles

drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (255). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	1071	1039	1041	1042	TOTAL
Normalnotorowe ^b	1021	1039	1041	1042	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	410	409	416	416	of which electrified
jednotorowe	644	662	682	662	single track
dwi i więcej torowe	377	377	359	380	double and more tracks
Wąskotorowe	50	–	–	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	4,3	4,1	4,1	4,1	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Łącznie z szerokotorowymi.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network.. ^b Including wide gauge.

TABL. 2 (256). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	18158,3	20217,1	21627,1	21581,4	20468,2	TOTAL
miejskie	2102,9	2435,8	2536,2	2569,4	2532,3	urban
zamiejskie	16055,4	17781,3	19090,9	19012,0	17935,9	out-of-town
Krajowe	1059,5	1058,2	1104,2	1085,8	1085,6	Domestic
miejskie	205,2	192,8	204,1	189,8	189,6	urban
zamiejskie	854,3	865,4	900,1	896,0	896,0	out-of-town
Wojewódzkie	2214,2	2208,1	2214,7	2239,2	2238,6	Voivodship
miejskie	223,9	230,7	230,8	239,5	239,5	urban
zamiejskie	1990,3	1977,4	1983,9	1999,7	1999,1	out-of-town
Powiatowe	9186,6	9261,9	9239,5	9271,9	9196,5	Powiat
miejskie	686,5	701,3	707,8	703,7	702,8	urban
zamiejskie	8500,1	8560,6	8531,7	8568,2	8493,7	out-of-town
Gminne	5698,0	7688,9	9068,7	8984,5	7947,5	Gmina
miejskie	987,3	1311,0	1393,5	1436,4	1400,4	urban
zamiejskie	4710,7	6377,9	7675,2	7548,1	6547,1	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (257). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	976130	1322252	1521489	1576418	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	642550	905627	1059870	1100685	Passenger cars
Autobusy	5188	6198	6682	6793	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	109740	145217	166025	170771	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	160626	191768	203709	207889	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	52611	65870	76446	81065	Motorcycles

^a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 329. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See general notes, item 3 on page 329. ^b Including vans.

TABL. 4 (258). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a
 Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Krajowe:					National:
liczba	2734	1652	1218	1172	number
długość w km	154496	93689	67412	66024	length in km
dalekobieżne:					long distance:
liczba	111	64	52	50	number
długość w km	36979	20685	18185	17523	length in km
regionalne:					regional:
liczba	648	356	266	263	number
długość w km	50287	29440	17150	17814	length in km
podmiejskie:					suburban:
liczba	1972	1231	900	857	number
długość w km	67191	43558	32077	30667	length in km
miejskie:					urban:
liczba	3	1	–	2	number
długość w km	39	6	–	20	length in km
Międzynarodowe:					International:
liczba	39	73	6	10	number
długość w km	78076	171269	4345	8544	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (259). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2622,7	3503,0	3968,9	4964,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	96	159	155	132	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	53813	29118	23186	22701	Transport of passengers ^b in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	28	30	35	35	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	884,1	1572,4	2350,9	2541,9	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1403	992	1002	1048	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	168	138	87	105	Transport of passengers ^b in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1788	1664	2416	2390	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (260). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1718	2092	2138	Transport network – lines in km
autobusowe	1637	1980	2012	bus
trolejbusowe	81	112	126	trolleybus
Tabor:				Fleet of:
autobusy: w szt.	379	436	401	buses: in units
liczba miejsc w tys.	36,8	46,2	41,5	number of seats in thous.
trolejbusy: w szt.	58	92	109	trolleybus: in units
liczba miejsc w tys.	6,2	8,1	9,5	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	98,9	140,6	143,5	Transport of passengers ^b (during the year) in mln:

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7 (261). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	2446	1820	1408	1252	Accidents
Na 10 tys. pojazdów silnikowych ^b	25	14	9	8	Per 10 thous. registered motor vehicles ^b
Ofiary wypadków	3482	2544	1862	1624	Road traffic casualties
Śmiertelne	322	256	195	188	Fatalities
na 100 tys. ludności	14,8	11,7	9,1	8,8	per 100 thous. population
Ranni	3160	2288	1667	1436	Injured
na 100 tys. ludności	144,8	104,9	77,5	67,0	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 329.
Źródło: dane Komendy Głównej Policji

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; see general notes, item 3 on page 329.
Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 8 (262). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	1408	1252	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1170	1065	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu ..	341	290	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu ...	273	260	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	93	61	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego ...	163	151	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	64	61	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	167	116	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	115	67	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	71	71	Others ^b
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1170	1065	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	869	795	Passenger cars
Motocykle	50	42	Motorcycles
Rowery	99	80	Bicycles
Motorowery	40	45	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	78	68	Lorries
Inne pojazdy ^c	34	35	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	210	173	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	117	89	Drivers
samochodami osobowymi	89	65	of passenger cars
motocyklami	6	7	of motorcycles
rowerami	14	10	of bicycles
motorowerami	6	3	of mopeds
samochodami ciężarowymi	2	1	of lorries
innymi pojazdami	–	3	of other vehicles
Pieszonych	40	28	Pedestrians

^a Zarejestrowanych przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 9 (263). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

FIXED SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	616,5	383,4	241,1	232,5	<i>Telephone main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	455,8	290,8	182,4	179,7	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	407,6	251,9	162,9	153,1	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	266,5	177,7	112,0	109,1	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	208,9	131,6	78,2	79,4	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	189,3	113,1	70,4	70,5	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) ..	549,9	342,9	215,8	209,3	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	348,9	216,3	140,2	132,3	<i>urban areas</i>
wieś	201,0	126,6	75,6	77,0	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inkasujące	4089	2414	771	428	<i>Public pay telephones</i>
miasta	2855	1236	554	256	<i>urban areas</i>
wieś	1234	1178	217	172	<i>rural areas</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concerns operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data regarding the **retail sale** include:

1) the sale of consumer and non-consumer goods at:

- retail sales outlets,
- wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, is marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods has been done by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

6. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

4. *Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses own or used, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

5. *The division of **stores by organizational forms** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

***Department stores and trade stores** are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.*

***Supermarkets** are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.*

***Hipermarkets** are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.*

***Grocery stores** are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².*

***Specialized stores** are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).*

***Other stores** include stores with a sales floor up to 119 m².*

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

Shops include public pharmacies.

6. ***Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.*

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielnice detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** uznano te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (264). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	17620,8	19188,7	22275,3	24382,5	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w mln zł	2866,0	5055,0	5885,0	6100,9	in mln zł
w %	16,3	26,3	26,4	25,0	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	8075	8796	10352	11377	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (265). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GRUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	7125,8	10120,1	11956,1	12418,7	TOTAL
---------------------	---------------	----------------	----------------	----------------	--------------

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	69,0	76,8	80,4	87,1	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe .	29,4	33,9	31,9	37,3	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,5	4,7	4,3	4,7	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	35,1	38,2	44,2	45,1	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	31,0	23,2	19,6	12,9	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (266). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	9177,3	18743,4	20160,6	21068,2	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe ..	20,9	33,9	17,9	17,5	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,5	6,4	1,5	1,3	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	73,6	59,7	80,6	81,2	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (267). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sklepy	22090	16496	19491	19372	Shops
Domy towarowe	5	3	2	2	Department stores
Domy handlowe	32	21	17	16	Trade stores
Supermarkety	147	213	299	313	Supermarkets
Hipermarkety	10	22	27	27	Hipermarkets
Sklepy powszechne	373	355	334	351	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	916	1393	1728	1871	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	20607	14489	17084	16792	Other shops ^b
Stacje paliw	704	785	567	615	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 338; według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^b Ujęto również sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 7 on page 338; according to location of shop/petrol station. ^b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (268). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	584	509	443	507	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	98	123	187	189	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastro- nomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	169743	254810	310943	364589	Sales from catering activi-ty (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	119140	203436	242536	284463	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	28003	28201	33229	44711	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (269). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
 Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1229	1070	1030	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² .	621,4	1144,1	985,0	<i>storage space in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	106	164	185	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² .	25,2	68,4	148,2	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	194	220	209	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² .	290,1	470,8	789,2	<i>storage space in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	409	302	395	<i>number</i>
pojemność w dam ³	36,7	146,9	590,0	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern enterprises employing more than 9 persons.
 N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (270). **TARGOWISKA**
 Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	187	191	186	187	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	166	166	180	181	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	1066,0	1101,0	1120,6	1131,3	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	720,4	747,5	742,6	760,6	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5645	5401	4812	4581	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	4068	3774	2795	2613	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	53	57	121	120	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	12479,5	11232,5	9874,1	10035,8	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. 2016 r. poz. 1047).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (unified text Journal of Laws 2016 item 1047).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;

- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach

- 4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking

sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) **wskaźnik rentowności obrotu:**

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaźnik płynności finansowej:**

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych
- kapitał zakładowy,

2) **turnover profitability rate:**

- **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) **financial liquidity ratio of:**

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,

- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

— *founders' capital — in state owned enterprises,*

— *participation fund — in co-operatives,*

— *owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership professional partnership and civil law partnership companies.*

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (271). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności	37565,5	63507,8	71194,8	71133,3
Revenues from total activity				
sektor publiczny	7396,0	6148,4	6218,5	5926,5
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	30169,5	57359,4	64976,3	65206,8
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) ...	20453,9	33065,5	40582,1	40740,9
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>				
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	16207,3	28878,9	28797,4	28671,4
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>				
Przychody finansowe	302,5	650,3	451,7	553,7
<i>Financial revenues</i>				
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności .	36086,9	60785,3	66956,1	66933,2
Costs of obtaining revenues from total activity				
sektor publiczny	7007,7	5725,3	5861,5	5261,4
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	29079,2	55060,0	61094,7	61671,9
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	20734,6	33499,8	39924,8	39476,3
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>				
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	14470,0	25415,3	25045,8	25014,9
<i>Value of goods and materials sold</i>				
Koszty finansowe	388,8	561,3	657,3	566,7
<i>Financial costs</i>				
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1478,6	2722,5	4238,7	4200,1
Financial result on economic activity				
sektor publiczny	388,3	423,0	357,0	665,2
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	1090,3	2299,5	3881,6	3534,9
<i>private sector</i>				
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	1,0	0,8	12,2	0,2
Result on extraordinary events				
sektor publiczny	0,3	0,2	0,2	0,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	0,7	0,6	12,0	0,1
<i>private sector</i>				

TABL. 1 (271). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES (cont.)
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł	
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (dok.) <i>Result on extraordinary events (cont.)</i>				
Zyski nadzwyczajne <i>Extraordinary profits</i>	5,7	6,6	24,0	1,8
Straty nadzwyczajne <i>Extraordinary losses</i>	4,7	5,8	11,8	1,7
Wynik finansowy brutto Gross financial result	1479,6	2723,3	4250,9	4200,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	388,6	423,2	357,2	665,2
sektor prywatny <i>private sector</i>	1091,0	2300,1	3893,7	3535,0
Zysk brutto <i>Gross profit</i>	1728,6	3085,5	4615,0	4864,2
Strata brutto <i>Gross loss</i>	249,0	362,2	364,1	664,0
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances of gross financial result	345,8	456,3^a	713,3^a	548,3^a
sektor publiczny <i>public sector</i>	116,9	93,4	66,8	101,2
sektor prywatny <i>private sector</i>	228,9	362,9	646,6	447,0
w tym podatek dochodowy <i>of which income tax</i>	311,8	456,3	713,3	548,3
Wynik finansowy netto Net financial result	1133,8	2267,0	3537,5	3651,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	271,7	329,8	290,5	564,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	862,1	1937,2	3247,1	3088,0
Zysk netto <i>Net profit</i>	1383,6	2594,6	3905,5	4247,2
Strata netto <i>Net loss</i>	249,8	327,6	368,0	595,3

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 2 (272). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
	w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2005	37565,5	36086,9	1479,6	345,8	1133,8
TOTAL 2010	63507,8	60785,3	2723,3	456,3 ^a	2267,0
..... 2014	71194,8	66956,1	4250,9	713,3	3537,5
..... 2015	71133,3	66933,2	4200,2	548,3	3651,9
w tym: of which:					
Przemysł <i>Industry</i>	36678,9	33628,1	3050,6	397,6	2653,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	25672,7	23764,3	1908,4	171,1	1737,3
Budownictwo <i>Construction</i>	3430,4	3247,5	183,0	28,0	155,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	23885,2	23362,6	522,7	50,3	472,4
Transport i gospodarka magazynowa .. <i>Transportation and storage</i>	3043,2	2870,0	173,2	35,9	137,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	116,1	111,6	4,5	0,5	4,0
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	460,1	402,4	57,7	13,1	44,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	979,8	945,3	34,5	8,2	26,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	301,3	290,4	10,9	2,2	8,7
Edukacja <i>Education</i>	163,9	150,9	13,2	0,2	12,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	520,5	501,1	19,4	3,6	15,8

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.
^a Include only income tax.

TABL. 4 (274). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	96,1	3,9	3,0	26,8	91,2	134,1
TOTAL	2010	95,7	4,3	3,6	43,9	107,7	151,3
	2014	94,0	6,0	5,0	47,7	111,3	162,8
	2015	94,1	5,9	5,1	40,9	110,7	161,7
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł		91,7	8,3	7,2	38,6	127,5	183,3
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		92,6	7,4	6,8	37,0	106,9	172,8
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		94,7	5,3	4,5	44,7	113,6	165,5
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,8	2,2	2,0	16,4	73,6	140,9
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa ...		94,3	5,7	4,5	55,4	163,7	178,8
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		96,1	3,9	3,5	65,3	115,0	136,5
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		87,5	12,5	9,7	173,3	327,1	389,4
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		96,5	3,5	2,7	47,1	61,1	71,4
<i>Real estate activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		96,4	3,6	2,9	14,9	103,4	112,3
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		92,0	8,0	7,9	191,1	329,3	342,1
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		96,3	3,7	3,0	51,4	116,0	127,0
<i>Human health and social work activities</i>							

TABL. 5 (275). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy		
			razem <i>total</i>	w tym	
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and work in progress</i>
w mln zł					
1	OGÓŁEM 2005	11062,4	3354,0	977,9	493,4
2	TOTAL 2010	19841,2	5368,9	1291,9	602,3
3 2014	24159,6	6988,1	1689,2	1106,5
4	2015	24068,7	7070,0	1680,4	948,9
	w tym: of which:				
5	Przemysł <i>Industry</i>	13221,2	3774,9	1478,9	706,7
6	w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	9884,7	3560,4	1318,6	703,3
7	Budownictwo <i>Construction</i>	1557,1	387,8	55,1	157,1
8	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ	5603,8	2621,8	78,5	12,0
9	Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	865,4	51,1	28,6	0,4
10	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ	23,7	3,3	1,2	1,0
11	Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	246,9	11,9	1,1	0,4
12	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	510,8	21,7	3,5	0,1
13	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activities</i>	79,0	5,2	0,9	0,3
14	Edukacja <i>Education</i>	29,4	0,3	0,0	0,0
15	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	111,9	7,0	4,7	0,0

^Δ Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 345.^Δ See general notes, item 12 on page 345.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from deliveries and services^a</i>			
<i>in mln zł</i>						
665,9	1189,8	5310,4	3909,3	2211,0	187,0	1
879,0	2530,0	8377,0	7061,0	5754,4	340,8	2
1209,1	2905,3	9445,2	7822,2	7076,6	649,7	3
1330,0	3054,4	10392,2	8003,4	6085,4	521,2	4
1178,7	390,1	6412,0	4637,5	2784,8	249,6	5
1141,4	377,6	3994,9	3441,2	2117,7	211,6	6
53,5	117,9	648,8	531,0	420,1	100,3	7
36,4	2470,2	2274,5	2010,8	651,5	56,0	8
0,0	18,8	524,5	409,3	268,2	21,6	9
0,0	1,0	8,6	6,1	11,3	0,5	10
1,6	8,7	97,5	89,1	109,9	27,7	11
3,3	14,9	100,0	81,5	337,0	52,0	12
0,2	3,8	62,3	52,1	10,5	1,0	13
–	0,1	11,9	3,3	16,4	0,8	14
–	1,7	56,9	46,2	45,3	2,8	15

TABL. 6 (276). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitał (fundusz) podstawowy <i>share capital (fund)</i>	kapitał (fundusz) zapasowy <i>supplemen- tary capital (fund)</i>	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych <i>undistributed (unsettled) financial result from previous years</i>	wynik finansowy netto roku obrotowego <i>net financial result of the turnover year</i>	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	15601,9	8154,3	4382,5	-923,2	1028,2
TOTAL	2010	34542,1	18606,6	6852,1	2334,6	2261,4
	2014	40311,9	19572,1	10043,9	2083,5	3527,8
	2015	41140,6	19775,3	10713,4	1837,5	3645,7
w tym: of which:						
Przemysł		31153,7	14820,7	6971,1	2635,4	2646,5
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		11844,6	3405,8	4478,9	-588,5	1735,7
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		1078,0	323,1	550,6	-89,7	153,6
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3404,7	1289,1	1145,7	-104,2	474,9
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		1188,4	651,1	370,5	-182,8	137,2
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		63,0	49,3	20,2	-11,9	4,4
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		397,7	202,8	145,9	-9,3	44,7
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2232,8	1902,7	596,4	-302,4	26,3
<i>Real estate activities</i>						
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		84,2	70,6	14,4	-12,3	8,8
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		62,8	14,5	29,1	-2,5	12,9
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		104,5	90,7	45,5	-65,2	15,7
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 7 (277). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	4273,1	558,2	423,6	1058,0	575,9
TOTAL	2010	15260,5	487,7	163,5	1090,7	901,4
	2014	16343,0	123,3	276,3	1283,9	1276,7
	2015	16532,5	106,3	285,8	1260,6	1403,6
w tym: of which:						
Przemysł		14233,9	12,3	208,4	581,4	1238,1
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		2845,4	12,3	208,4	411,7	1228,7
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		180,6	–	0,0	67,6	17,7
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		725,3	0,2	6,1	426,4	96,6
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa ...		529,4	20,7	63,3	39,6	6,5
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		51,3	–	1,1	34,0	0,8
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		202,8	1,2	–	10,6	14,3
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		257,3	52,2	2,4	15,1	19,4
<i>Real estate activities</i>						
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		66,2	19,6	–	3,5	0,8
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		8,8	–	–	6,5	0,1
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		87,8	–	–	26,6	2,4
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 8 (278). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans ^b	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług liabilities from deli- veries and services	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM	2005	11080,6	2551,0	1895,9	8529,6	2513,2	4132,5
TOTAL	2010	17341,9	3959,6	2331,6	13382,3	2381,8	6646,9
	2014	21764,7	6725,0	3362,2	15039,8	4069,6	6263,9
	2015	20914,1	5798,7	3194,1	15115,4	4230,0	6795,7
w tym: of which:							
Przemysł		10397,6	3114,9	1480,7	7282,7	1598,2	3035,0
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		7795,6	2034,8	1227,7	5760,7	1511,9	2526,1
of which manufacturing							
Budownictwo		1141,7	185,6	152,8	956,1	218,3	455,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4823,3	834,9	612,1	3988,4	899,7	2593,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		1336,5	839,7	194,2	496,7	76,2	231,9
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		74,8	56,8	56,5	18,0	1,5	10,6
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		71,6	7,6	6,8	64,0	11,5	28,1
Information and communication							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1282,2	477,0	458,7	805,3	336,4	293,2
Real estate activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		79,4	8,6	5,7	70,8	4,7	14,0
Administrative and support service activities							
Edukacja		47,2	38,5	38,5	8,8	2,5	2,0
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		154,7	63,5	57,3	91,2	13,6	43,0
Human health and social work activities							

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 I 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1515, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1445, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1392, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 513, z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014 poz. 119),

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget.

2. The presented data include information concerning the budgets of local government units (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining these processes since 1 I 2010 is provided by the Law of 27 VIII 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

The legal basis for the financial management of local government units is:

- the Law of 8 III 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 item 1515, with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 item 1445, with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 item 1392, with later amendments),
- the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2015 item 513, with later amendments),
- the Minister of Finances Regulation of 16 I 2014 on Budgetary Reporting (Journal of Laws 2014 item 119),

– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053).

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Na **dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (tj. podatek dochodowy od osób prawnych i osób fizycznych),
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki pozyskane z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;

2) dotacje:

- a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

– *the Minister of Finances Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053).*

4. *Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.*

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiat and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. **Budget revenues of local government units** comprise:

1) *own revenue, i.e.:*

- a) *a share in taxes which make the revenue of state budget (i.e.: corporate and personal income taxes)*
- b) *receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,*
- c) *revenue from property, i.e. income from renting and leasing,*
- d) *funds from other sources for the additional financing of own tasks;*

2) *allocations:*

- a) *appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration*

- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
- d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe.
- 6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego** dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:
- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
 - wydatki na zakup materiałów i usług,
 - dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
 - wydatki na obsługę długu,
 - wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.
- 7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego** opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.
- b) *provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,*
- c) *received from the appropriated funds (from 2011 state appropriated funds),*
- d) *other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration;*
- 3) *general subsidy from the state budget transferred to all local government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks.*
- 6. Expenditure of local government units** are divided into: *property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*
- *expenditure on wages and salaries (including derivatives),*
 - *expenditure on the purchase of materials and services,*
 - *grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,*
 - *expenditure on debt servicing,*
 - *expenditure related to granting endorsements and guarantees.*
- 7. Information concerning local government units budgets** is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (279). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS
BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship	
						w tys. zł in thous. zł
OGÓŁEM	2005	5110982,7	2722947,6	1245813,2	839573,7	302648,2
TOTAL	2010	8485240,6	4341496,0	1949448,9	1441825,3	752470,4
	2014	10455992,7	5014366,7	2657167,9	1452933,3	1331524,8
	2015	10258360,4	5150093,2	2520607,4	1445615,1	1142044,7
Dochody własne		3874052,7	1922262,8	1296847,7	405706,2	249236,1
Own revenue						
w tym: of which:						
Udział w podatku dochodowym: Share in income tax:						
od osób prawnych		188486,1	24104,3	37677,6	5090,0	121614,2
corporate income tax						
od osób fizycznych		1474699,0	683204,1	557947,4	185899,7	47647,8
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		756688,2	488684,5	268003,8	x	x
Tax on real estate						
Podatek rolny		151155,4	149470,5	1685,0	x	x
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		52417,8	35132,7	17285,1	x	x
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		57841,6	29914,8	27926,8	x	x
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		17373,8	8325,0	9048,8	x	x
Treasury fee						
Dochody z majątku		178463,7	83112,8	73247,5	15256,9	6846,5
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		75520,4	42913,4	24024,8	6062,5	2519,7
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań po- zyskane z innych źródeł		76375,4	47663,4	4981,3	7133,4	16597,3
Funds for additional financing of own tasks from other sources						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (279). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS
BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem Total allocations	3004959,5	1417417,3	497509,0	396296,4	693736,9
Dotacje celowe	1851394,8	1015317,9	330002,8	318167,3	187906,9
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	1702473,7	958186,3	312759,2	255890,6	175637,7
<i>from the state budget:</i>					
na zadania: <i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	1155344,9	665772,1	227707,4	178168,1	83697,2
<i>for government administration tasks</i>					
własne	544092,8	290667,4	84093,2	77391,8	91940,5
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	3036,0	1746,7	958,6	330,6	–
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na działania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	64645,0	42747,3	6855,3	14217,7	824,6
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local government units</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych <i>received from state appropriated funds</i>	31197,2	7747,0	8603,3	6113,4	8733,6
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	53078,9	6637,3	1785,0	41945,6	2710,9
<i>for financial assistance between local gov- ernment units for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	1146215,5	401270,2	166402,3	77901,1	500641,9
<i>Allocations from paragraphs 200 i 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	3379348,2	1810413,1	726250,8	643612,5	199071,8
<i>General subsidies from the state budget</i>					
W tym część oświatowa	2374349,4	1200078,0	679373,9	449175,6	45721,9
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (280). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS
BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	10258360,4	5150093,2	2520607,4	1445615,1	1142044,7
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	234202,9	159053,4	72,3	23854,7	51222,5
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	629517,2	149053,4	226500,3	116276,8	137686,8
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	196758,1	91923,3	72942,2	25167,5	6725,1
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	51747,6	3264,4	8505,6	28216,0	11761,5
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	86401,1	39855,6	16386,5	17259,3	12899,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	116662,5	2298,9	50761,1	63602,4	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	2883471,0	1496528,3	981969,5	234842,2	170131,0
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>					
Oświata i wychowanie	205531,4	133465,4	47840,0	24092,9	133,1
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	138506,0	565,4	16915,1	61500,4	59525,1
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1064796,8	689754,3	211225,3	158564,8	5252,4
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza.....	37521,7	26561,5	6834,0	4115,4	10,7
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	473231,4	392259,4	75335,6	5517,4	119,0
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	45516,5	26540,7	13438,5	250,3	5287,0
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	41299,4	19401,8	21484,0	408,7	4,9
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (281). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5165706,1	2676370,2	1265934,5	857819,2	365582,2
TOTAL	2010	9338507,4	4918039,8	2130686,6	1522555,4	767225,6
	2014	10914223,6	5084646,7	2871260,9	1473097,4	1485218,6
	2015	10524883,2	5135811,7	2615271,5	1433269,2	1340530,9
Wydatki bieżące		8085767,4	4150476,1	2199052,7	1186021,7	550217,0
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		801601,3	283370,9	276400,5	58906,8	182923,1
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		13727,6	7881,5	4456,2	1389,9	–
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1022882,5	754510,8	210930,1	51697,5	5744,0
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		6119673,1	3053546,1	1664286,9	1058528,1	343311,9
Budget revenues of local government units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		3392053,9	1713038,1	894554,6	641218,9	143242,4
wages and salaries						
w tym osobowe		3071710,7	1543301,3	817243,1	579398,6	131767,7
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		629591,4	331949,6	161423,3	110230,9	25987,6
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		1648195,0	764385,1	515889,1	207516,6	160404,2
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		102769,3	40175,5	35235,4	9516,3	17842,2
expenditures on debt servicing						
Wydatki majątkowe		2439115,8	985335,6	416218,8	247247,5	790313,9
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		2387934,6	978151,1	389573,2	247124,5	773085,9
Of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (282). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.**
*EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS
BY DIVISION IN 2015*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	10524883,2	5135811,7	2615271,5	1433269,2	1340530,9
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	275473,9	178033,2	106,1	24064,8	73269,7
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	1521506,0	431273,2	477706,5	250533,6	361992,8
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	131368,7	76101,0	36521,0	13422,6	5324,1
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	98920,5	13894,4	17282,0	18857,5	48886,6
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	978955,4	537248,6	163091,8	160121,4	118493,6
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	180214,6	51522,4	63032,9	64774,3	885,0
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	102877,8	40269,8	35235,4	9530,4	17842,2
<i>Public debt servicing</i>					
Oświata i wychowanie	3299368,1	1923499,6	931560,0	400509,9	43798,6
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	246100,4	22302,0	30082,8	67241,3	126474,4
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1415245,0	851738,4	329639,6	225574,7	8292,3
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	281460,7	71979,9	97753,9	109271,6	2455,2
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	751383,7	590545,1	150312,3	2248,9	8277,5
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	381418,1	157067,5	90662,0	8201,6	125487,0
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	207008,9	75407,3	124389,3	2648,5	4563,7
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (283). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		<i>Total</i>	<i>Gminas^a</i>	<i>Cities with powiat status</i>	<i>Powiats</i>	<i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2014	188272,3	97098,0	86653,7	4520,6	–
Revenue	2015	185707,4	99603,1	80559,3	5545,0	–
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		130915,3	70766,8	57430,8	2717,7	–
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu teryto- rialnego ^b		13200,1	7354,1	4456,2	1389,9	–
<i>Allocations from local government units budgets^b</i>						
Koszty	2014	185974,7	95941,3	85519,8	4513,6	–
Costs	2015	182242,7	97399,9	79443,4	5399,4	–
w tym: of which:						
Materiały i usługi		79474,3	32791,8	44658,6	2023,9	–
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		1770,1	601,4	1168,7	–	–
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		472,9	472,9	–	–	–
<i>Surplus payments to local government units budgets</i>						

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponieszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działań

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classi-

ności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – o pracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nie-przystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze

fication of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. The value of investment outlays incurred by:

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002

własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 r. poz. 1047).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią bu-

co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1047).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value** of fixed assets **at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Data by sections of the NACE rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. Exceptions are residential buildings on private farms in agriculture, which were

dynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa rynku nieruchomości ^A”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych – ustalono szacunkowo.

5. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares was included to section “Transport and storage”.

4. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, was estimated.

5. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (284). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	8288,1	10515,6	10366,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	4082,4	4447,1	4613,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	4205,7	6068,5	5752,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	326,4	418,8	434,6
Przemysł <i>Industry</i>	2645,3	3390,0	3177,3
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	1115,7	1369,6	1769,3
Budownictwo <i>Construction</i>	302,1	145,5	164,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	663,5	812,9	686,7
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	1371,6	2044,8	1957,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	103,9	137,1	94,9
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	66,5	138,9	136,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	61,1	59,6	101,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1214,7	1581,1	1494,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	113,7	127,8	89,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	18,9	19,9	24,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	355,8	260,2	939,9
Edukacja <i>Education</i>	382,2	577,5	458,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	298,9	304,1	346,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	317,7	453,2	244,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	45,9	44,3	16,5

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (285). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	3783,6	4901,3	4453,9
TOTAL			
sektor publiczny	1663,0	1377,4	1217,9
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	2120,6	3524,0	3236,0
<i>private sector</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47,8	57,6	44,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	2184,5	3019,4	2684,5
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	1049,8	1314,9	1637,8
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	160,0	81,2	92,5
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	455,2	608,5	494,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	249,9	448,2	482,8
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	42,1	40,2	25,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	52,6	65,8	85,2
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	60,7	55,8	42,2
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	124,9	103,9	96,2
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	77,3	83,5	50,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7,0	10,1	8,8
<i>Administrative and support service activities</i>			
Edukacja	73,5	70,8	70,5
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	238,9	219,1	252,9
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8,0	35,7	20,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (286). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	4030,6	2155,4	1523,5	342,7
TOTAL	2014	5290,2	2864,7	2039,7	359,8
	2015	4458,9	2396,6	1694,7	350,1
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		44,9	25,1	11,8	5,0
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....		3228,7	1882,2	1208,7	125,3
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		1287,3	362,2	858,4	65,6
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		94,8	38,1	41,4	15,2
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		333,2	138,4	135,4	58,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa.....		209,3	61,6	14,7	132,4
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		19,1	13,9	4,8	0,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		14,6	6,3	6,8	1,5
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		17,2	8,4	7,2	1,5
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		90,4	85,6	3,8	0,7
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna .		52,4	13,4	36,3	2,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		7,7	1,3	4,8	1,6
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		69,3	25,4	43,0	0,9
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		253,2	85,9	164,0	3,2
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		21,2	9,0	11,5	0,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (287). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	108425,0	140978,2	151490,8
sektor publiczny <i>public sector</i>	46349,2	58711,5	65845,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	62075,8	82266,7	85645,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	11249,0	12230,2	12466,3
Przemysł <i>Industry</i>	24676,3	33877,0	35854,1
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	12595,2	16563,0	17673,1
Budownictwo <i>Construction</i>	1621,2	2388,8	2673,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	5658,5	7375,7	7502,1
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	22026,2	30702,8	33481,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	492,2	772,9	691,0
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1893,7	1973,8	2015,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	769,4	877,1	912,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	26002,1	31415,1	33992,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	979,8	1351,8	1518,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	275,5	429,1	467,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4147,0	4923,3	5898,8
Edukacja <i>Education</i>	4442,4	6342,6	6976,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2837,1	3883,5	4230,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1008,6	1912,0	2274,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	346,0	522,6	535,4

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (288). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a

(current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	39299,0	51524,6	53948,5
TOTAL			
sektor publiczny	13270,8	13399,0	14500,7
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	26028,2	38125,7	39447,8
<i>private sector</i>			
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	622,4	856,6	867,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	21422,2	29273,6	30844,7
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	11924,0	15654,1	16732,7
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	1226,2	1742,4	1955,9
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3589,5	4724,9	4699,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	1896,5	2858,8	2955,0
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	316,5	495,7	447,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1724,7	1756,5	1765,1
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	687,6	763,7	792,0
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4352,0	4187,9	4179,7
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	596,3	791,9	917,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	92,1	159,8	167,0
<i>Administrative and support service activities</i>			
Edukacja	379,4	552,9	692,9
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2143,6	2893,7	3137,9
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	224,1	427,2	490,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 VI 2013 r.).

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of Accounts (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 VI 2013)

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

3. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases and outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM) and costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehi-

Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wy-

cles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

6. *In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *Data grouping by voivodships according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing mar-*

tworzące produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,

- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2014 zostały zmienione w stosunku do

ket products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,

- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions that meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

11. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including people providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

12. *Data from regional accounts for the years 2010–2014 were changed in relation to those*

wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Rewizja wynika z wdrożenia wytycznych zawartych w najnowszym Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2016). Zmiany związane z wdrożeniem zapisów tego podręcznika mające znaczenie dla Polski dotyczyły między innymi zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rejestracji abonamentu radiowo-telewizyjnego.

13. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” z dnia 19 X 2016 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2014 r.”.

published previously as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Revision results from implementing the requirements included in the latest “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD, 2016 edition). Changes connected with introducing the provisions of this manual of importance to Poland, concerned among other things subjective range of the general government sector as well as radio and TV licence fees recording.

13. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” of 19 X 2016, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.*

14. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2014”.*

TABL. 1 (289). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	56449	65753	67074	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	49660	58372	59477	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	18397	22574	23254	37,0	38,7	39,1
instytucji rządowych i samorządowych general government	10599	11538	12076	21,3	19,8	20,3
gospodarstw domowych households	18578	21752	21450	37,4	37,3	36,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	2676	3576	3147	5,4	6,1	5,3
Przemysł Industry	9406	12165	12599	18,9	20,8	21,2
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	6978	8845	9279	14,1	15,2	15,6
Budownictwo Construction	3877	4191	4351	7,8	7,2	7,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	14484	16581	16670	29,2	28,4	28,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	5324	5811	6073	10,7	10,0	10,2
Pozostałe usługi Other services	13891	16048	16637	28,0	27,5	28,0
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	25875	30434	31170	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2 (290). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	102288	119145	120976	Gross output
Zużycie pośrednie	52628	60773	61499	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	49660	58372	59477	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	21668	24186	25195	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto.....	28532	34677	34998	Gross operating surplus

TABL. 3 (291). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w mln zł	43017	48581	49717	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	19718	22486	23105	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w mln zł	43652	48567	49644	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	20009	22479	23071	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1068) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

2. Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

3. Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068) with later amendments and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

2. The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

3. The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (292). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	149019	164076	171620^b	173184^b	TOTAL
sektor publiczny	6054	5727	5790	5750	public sector
sektor prywatny	142965	158349	165777	166363	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	52	5	5	4	State owned enterprises
Spółki	17661	18608	21317	22382	Companies
w tym:					of which:
handlowe	7087	8752	11381	12448	commercial
cywilne	10455	9719	9773	9763	civil
Spółdzielnie	1246	1156	1175	1170	Co-operatives
Fundacje	323	498	793	924	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4497	5603	6394	6633	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	115697	127467	129338	129484	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności nie uwzględniono podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the ownership sectors does not include entities, which have not registered the form of ownership in the REGON register.

TABL. 2 (293).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGION
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGION REGISTER
BY LEGAL FORMS AND SECTIONS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>
		w tym of which							
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>			spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>	
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>					
OGÓŁEM 2005	149019	33322	52	7087	21	832	10455	1246	115697
TOTAL 2010	164076	36609	5	8752	20	1075	9719	1156	127467
..... 2014	171620	42282	5	11381	10	1469	9773	1175	129338
2015	173184	43700	4	12448	9	1562	9763	1170	129484
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4136	871	–	226	–	31	202	183	3265
Przemysł <i>Industry</i>	14938	3506	1	2154	3	308	1164	96	11432
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	13783	2935	1	1717	3	271	1115	90	10848
Budownictwo <i>Construction</i>	20799	2273	–	1339	–	99	750	128	18526
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	47899	8791	1	4193	1	670	4344	235	39108
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	11698	1174	1	643	4	152	496	12	10524
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4566	1033	–	301	–	47	645	13	3533
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3964	805	–	613	1	41	179	3	3159

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym of which				spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>		spółdzielnie <i>co-operatives</i>
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>			
				razem total	w tym of which					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	5201	487	–	270	–	16	100	60	4714	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	5416	4326	1	481	–	39	179	378	1090	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	13748	1921	–	1067	–	71	719	19	11827	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	4068	566	–	353	–	50	183	13	3502	
Edukacja <i>Education</i>	7135	4553	–	196	–	10	133	7	2582	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	10707	1342	–	407	–	11	400	11	9365	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3362	2094	–	111	–	11	122	5	1268	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	12721	7133	–	84	–	5	147	6	5588	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (294) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimited partner- ships	komandytowe limited partner- ships
OGÓŁEM	2005	7087	5856	259	5597	1231	1138	23
TOTAL	2010	8752	7069	239	6830	1683	1482	93
	2014	11381	9312	257	9055	2069	1590	244
	2015	12448	10264	261	10003	2184	1609	332
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		226	207	1	206	19	11	3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		2154	1856	81	1775	298	242	45
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		1717	1446	63	1383	271	227	35
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		1339	1166	50	1116	173	111	42
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4193	3317	51	3266	876	752	114
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		643	510	10	500	133	116	11
<i>Transport and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		301	236	3	233	65	55	8
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		613	573	9	564	40	29	9
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		270	222	11	211	48	30	7
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		481	359	12	347	122	60	24
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1067	935	19	916	132	59	35
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		353	307	5	302	46	33	10
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		196	166	1	165	30	25	3
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		407	225	3	222	182	72	16
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		111	105	5	100	6	5	-
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		84	71	-	71	13	9	4
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie lubelskim w 2015 r. wśród spółek osobowych zarejestrowanych było 120 spółek partnerskich i 123 spółki komandytowo-akcyjne.

^a There were only in 2015 — 120 professional partnerships and 123 limited joint-stock partnerships registered in whole Lubelskie Voivodship.

TABL. 4 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
			handlowe commercial		akcyjne joint stock				
			razem total	akcyjne joint stock					
OGÓŁEM2005	11191	746	314	4	236	428	6	9684	
TOTAL 2010	17729	1041	600	6	478	436	5	15630	
2014	15297	1064	826	8	719	229	42	13166	
2015	14723	1404	205	9	1012	243	7	12514	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	180	25	21	–	18	4	–	154	
Przemysł Industry	1067	187	164	1	148	23	1	879	
w tym przetwórstwo przemysłowe . of which manufacturing	990	147	125	1	112	22	1	842	
Budownictwo Construction	2619	145	116	1	97	28	–	2473	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	3366	375	297	1	257	78	1	2990	
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	1036	105	90	–	82	15	–	929	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	435	43	25	–	23	18	–	390	
Informacja i komunikacja Information and communication	650	100	94	–	91	6	–	550	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a

BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					spółdzielnie co-operatives	
		razem total	w tym of which					
			handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	cywilne civil law partnerships		
			razem total	akcyjne joint stock				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	472	38	33	1	29	5	–	434
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	275	72	57	–	45	8	–	105
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1377	145	127	3	114	18	–	1230
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	597	54	46	–	38	8	1	541
Edukacja <i>Education</i>	504	33	24	–	23	9	3	323
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	659	32	25	2	17	7	1	620
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	274	20	12	–	10	8	–	213
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	811	22	14	–	14	8	–	683

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (296). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
			handlowe commercial		akcyjne joint stock				
			razem total						
OGÓŁEM2005	10371	579	62	1	44	515	7	9568	
TOTAL 2010	9973	344	93	15	44	240	13	9309	
2014	12784	337	87	1	42	250	17	12121	
2015	12510	354	117	8	50	237	9	11686	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo Agriculture, forestry and fishing	134	2	1	–	1	1	–	131	
Przemysł Industry	982	45	21	5	10	24	1	933	
w tym przetwórstwo przemysłowe .. of which manufacturing	931	41	18	4	9	23	1	889	
Budownictwo Construction	2180	22	13	2	6	9	1	2157	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	3952	126	36	1	15	90	3	3822	
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	862	23	4	–	2	19	1	838	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	416	22	3	–	2	19	–	392	
Informacja i komunikacja Information and communication	278	11	2	–	1	9	–	267	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (296). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		spółki companies					spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which					
			handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	cywilne civil law partnerships		
			razem total	akcyjne joint stock				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	507	11	8	–	2	3	1	495
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	88	16	7	–	4	9	1	68
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	825	27	6	–	5	21	–	791
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	475	13	3	–	1	10	–	462
Edukacja <i>Education</i>	461	5	–	–	–	5	–	324
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	334	20	12	–	1	8	1	311
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	172	3	–	–	–	3	–	154
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	804	7	–	–	–	7	–	541

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^Δ Excluding persons tending private farms in agriculture.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W 2015 R.
 Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF LUBELSKIE VOIVODSHIP IN 2015
As of 31 XII

Granica państwa	— —	National border
Granica województwa	—	Border of voivodship
Granica powiatu	—	Border of powiat
Granica gminy	—	Border of gmina
Powiat	tomaszowski	Powiat
Miasto na prawach powiatu	LUBLIN	City with powiat status

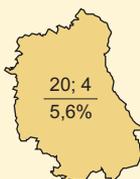
**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2016 R.**

Stan w dniu 1 I

**DIVISION OF THE LUBELSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2016**

As of 1 I

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

Number of powiats; number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

9 BIAŁSKI

Powiaty Powiats (NTS 4):

białski (19)
parczewski (7)
radzyński (8)
włodawski (8)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

Biała Podlaska (1)

10 CHEŁMSKO-ZAMOJSKI

Powiaty Powiats (NTS 4):

biłgorajski (14)
chełmski (15)
hrubieszowski (8)
krasnostawski (10)
tomaszowski (13)
zamojski (15)

Miasta na prawach powiatu (NTS 4):

Cities with powiat status (NTS 4):

Chełm (1)
Zamość (1)

11 LUBELSKI

Powiaty Powiats (NTS 4):

lubartowski (13)
lubelski (16)
łęczyński (6)
świdnicki (5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

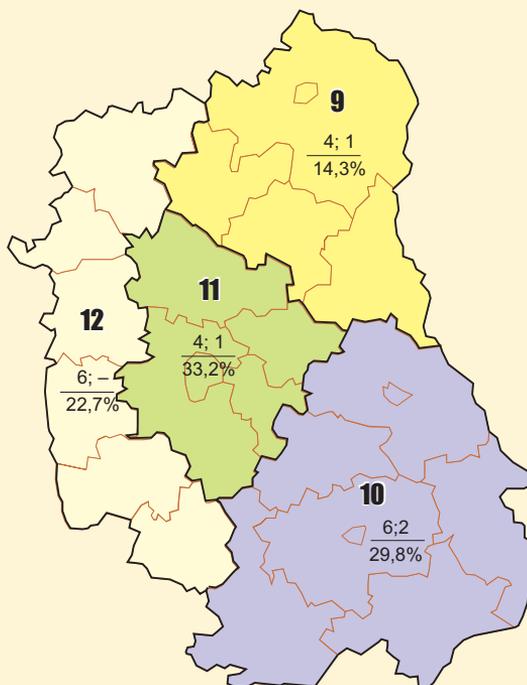
City with powiat status (NTS 4):

Lublin (1)

12 PUŁAWSKI

Powiaty Powiats (NTS 4):

janowski (7)
kraśnicki (10)
łukowski (11)
opolski (7)
puławski (11)
rycki (6)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

^a Stan w dniu 31 XII 2015 r.; odpowiednio: dla województwa – udział w kraju, dla podregionów – udział w województwie.

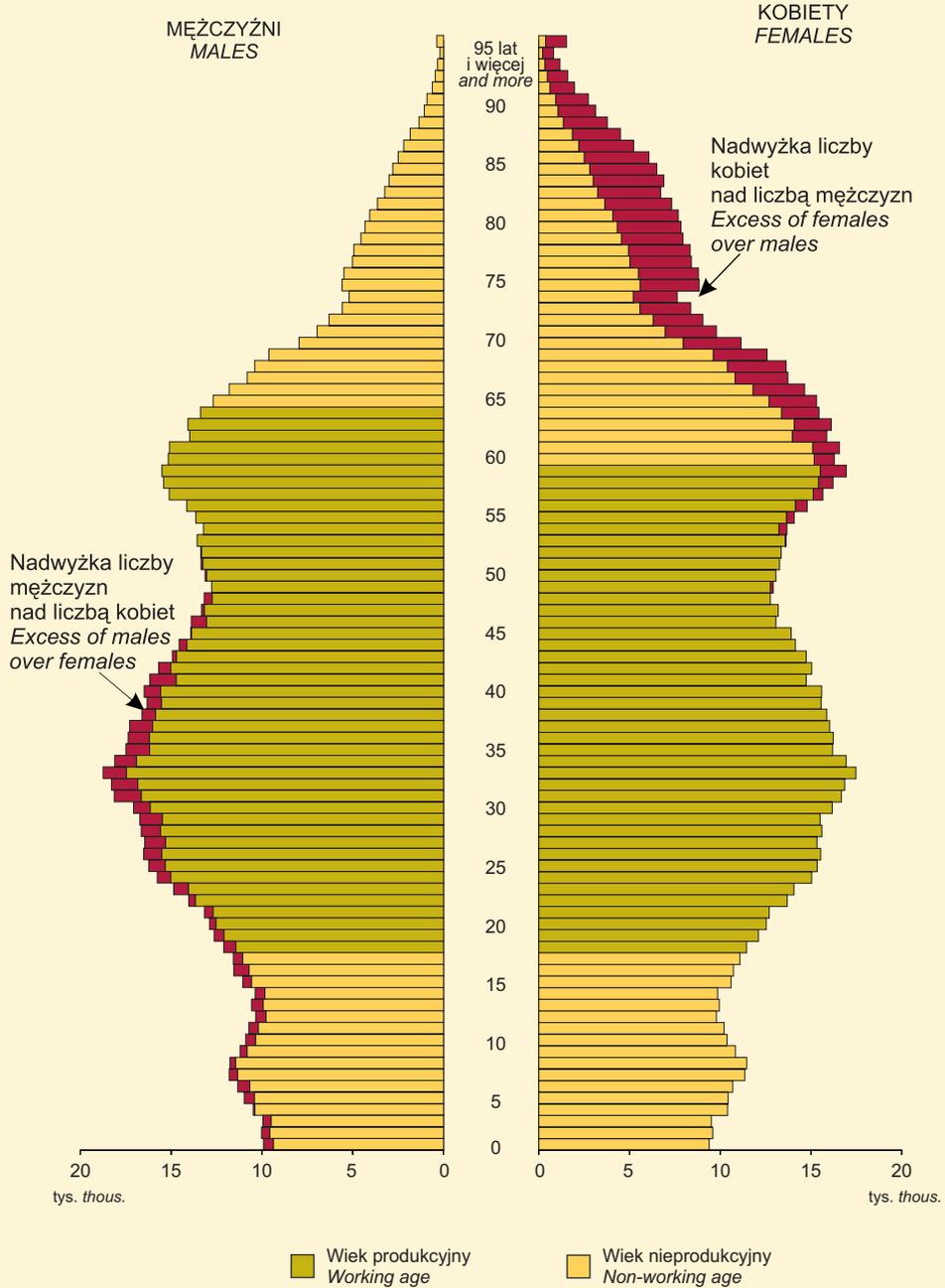
^a As of 31 XII 2015; respectively: for voivodship – share in country, for subregions – share in voivodship.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2015 R.

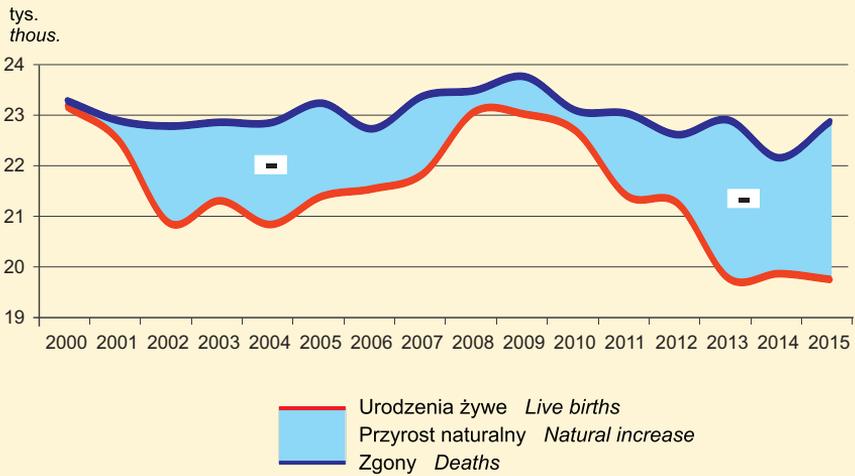
Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015

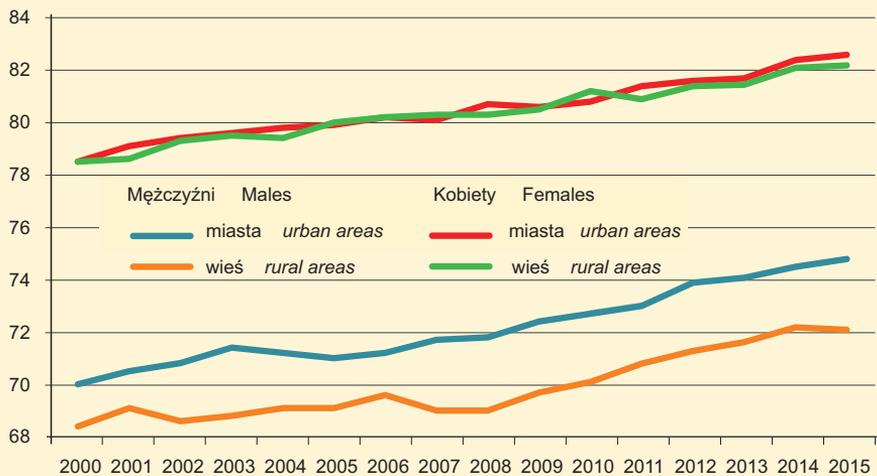
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS

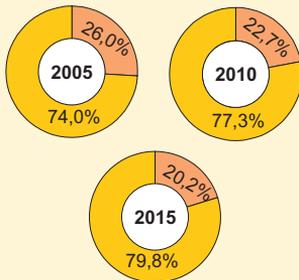

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS
 As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTOR

■ sektor publiczny
 public sector ■ sektor prywatny
 private sector

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
 Agriculture, forestry and fishing

Przemysł
 Industry

Budownictwo
 Construction

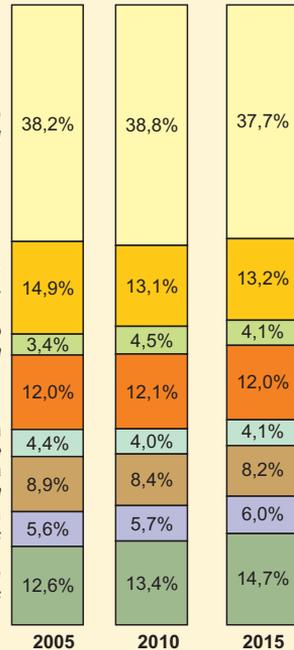
Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ
 Trade; repair of motor vehicles^Δ

Transport i gospodarka magazynowa
 Transportation and storage

Edukacja
 Education

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 Human health and social work activities

Pozostałe
 Others

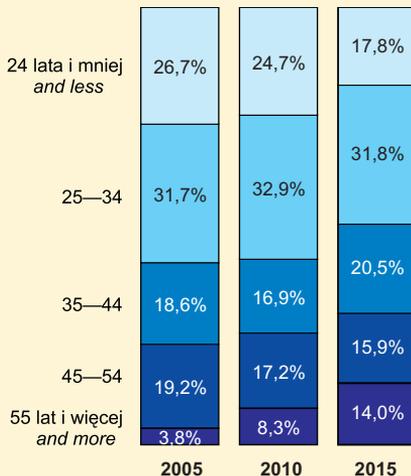

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.

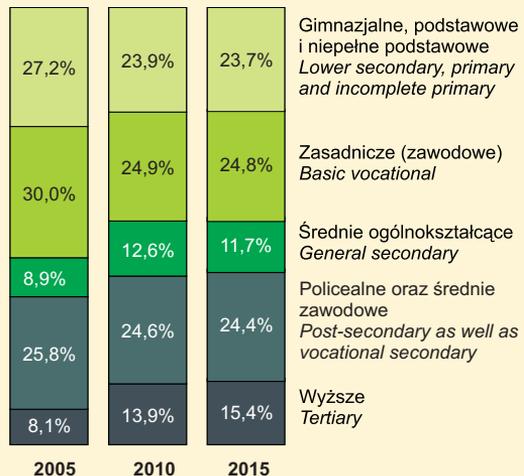
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL
 As of 31 XII

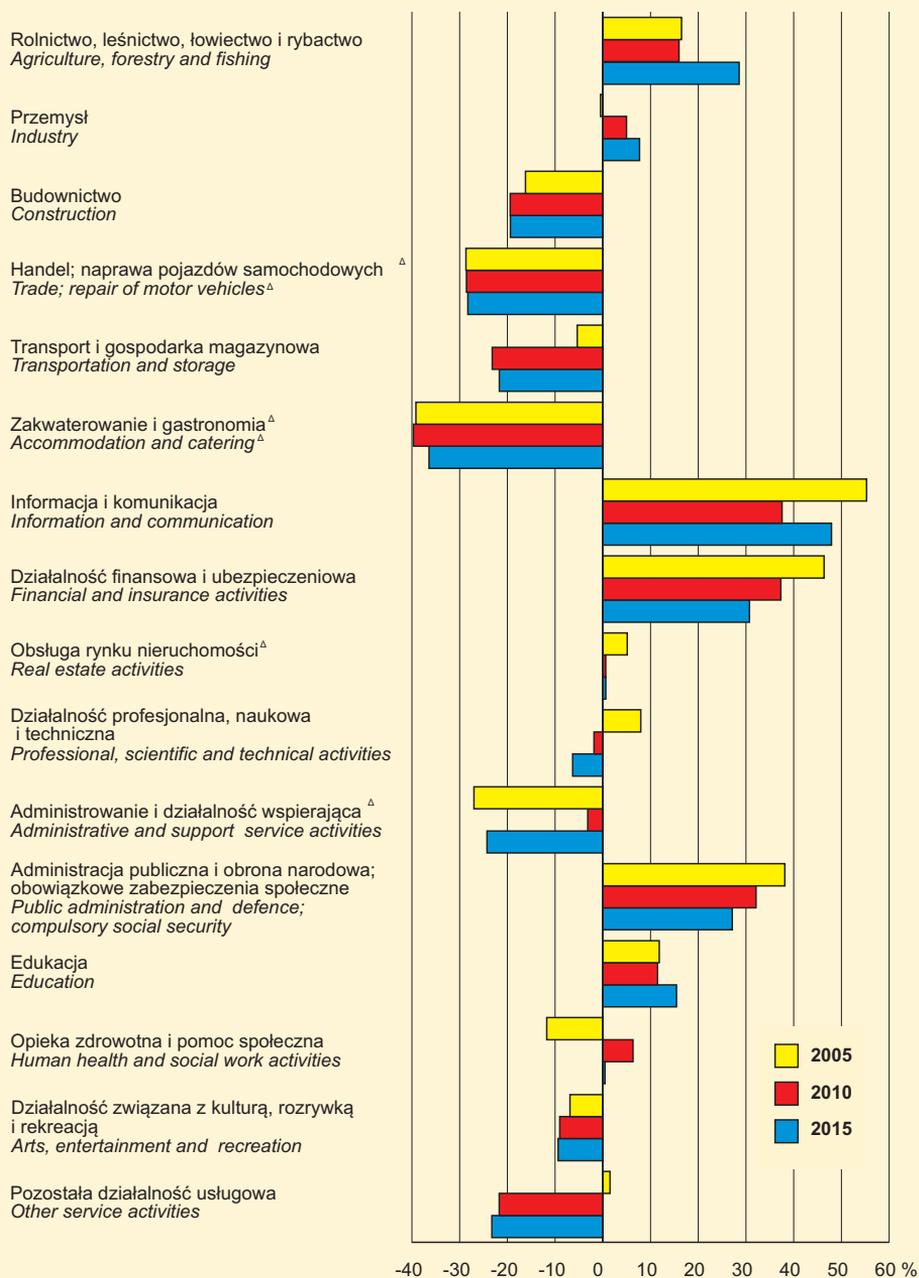
WEDŁUG WIEKU
BY AGE

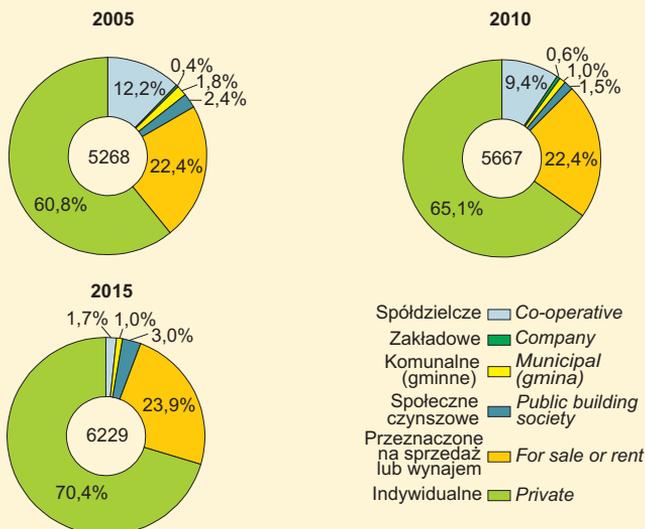
WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

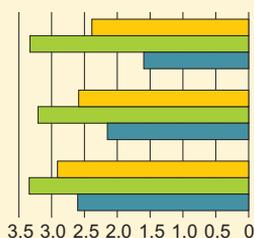
**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ**
**RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SECTIONS
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY**

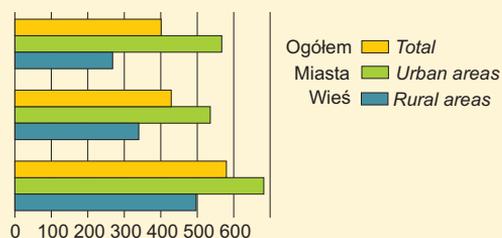
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA DWELLINGS COMPLETED

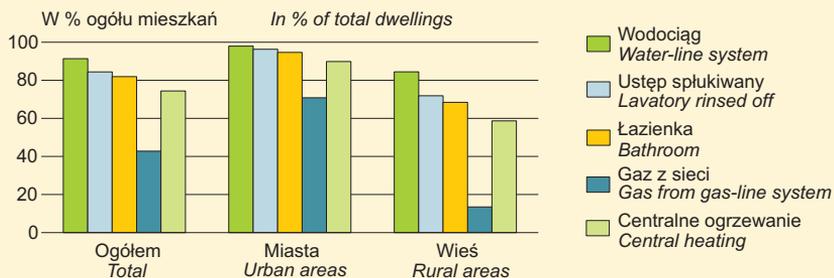
NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

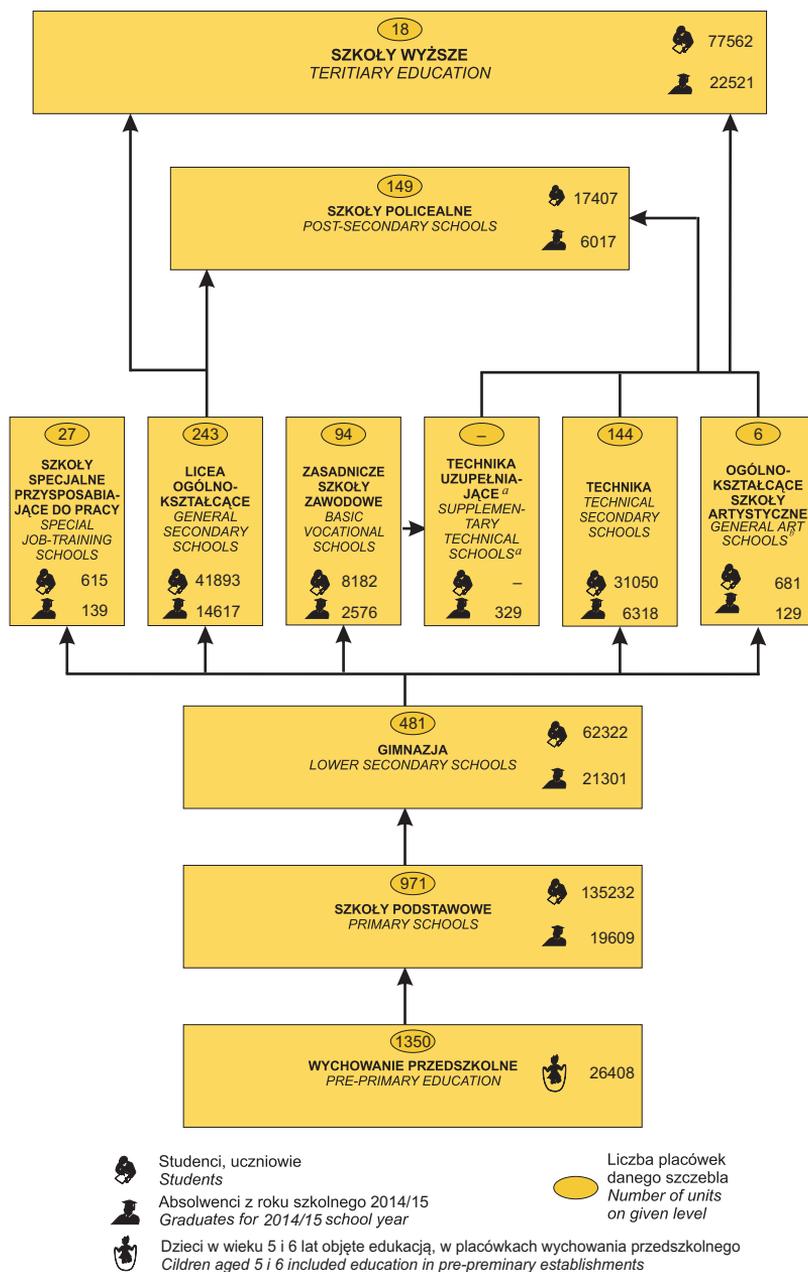
NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2015 R. Stan w dniu 31 XII DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2015 As of 31 XII

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2015/16
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2015/16 SCHOOL YEAR

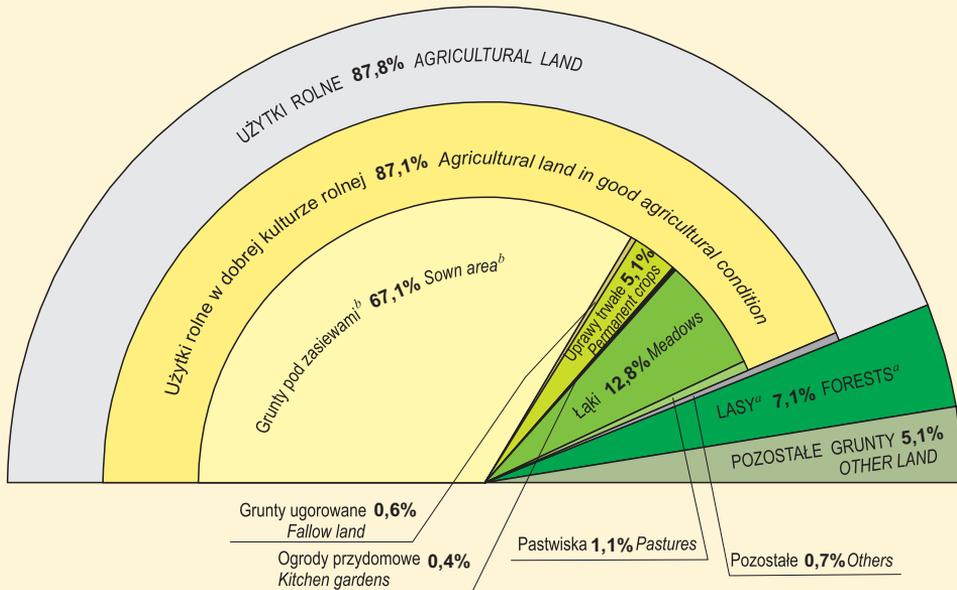
a Szkoły zlikwidowane. *b* Dające uprawnienia zawodowe.
a Phased out schools. *b* Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2015 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2015

As of June

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

^a Including land connected with silviculture. ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

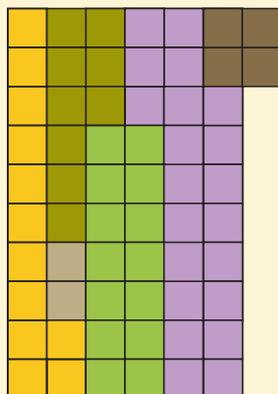
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2014 R. (ceny stałe 2013 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2014 (constant prices 2013)

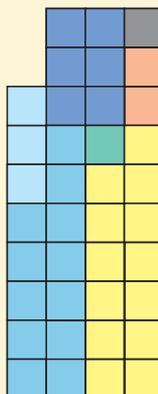
PRODUKCJA ROŚLINNA 62%
CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA 38%
ANIMAL OUTPUT

- Zboża
Cereals
- ziemniaki
Potatoes
- Przemysłowe
Industrial
- Warzywa
Vegetables
- Owoce
Fruit
- Pozostałe
Others

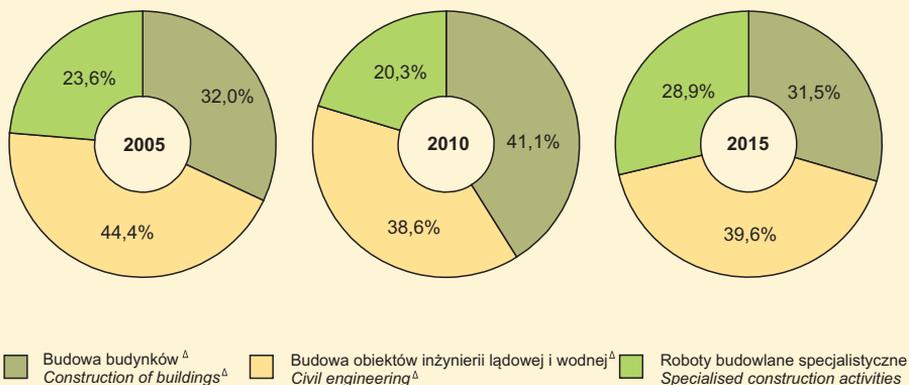
- Żywiec rzeźny:
Animals for slaughter:
- bydło (bez cieląt)
cattle (excluding calves)
- trzoda chlewna
pigs
- drób
poultry
- pozostałe^a
others^a
- Mleko krowie
Cows' milk
- Jaja kurze
Hen eggs
- Pozostałe
Others

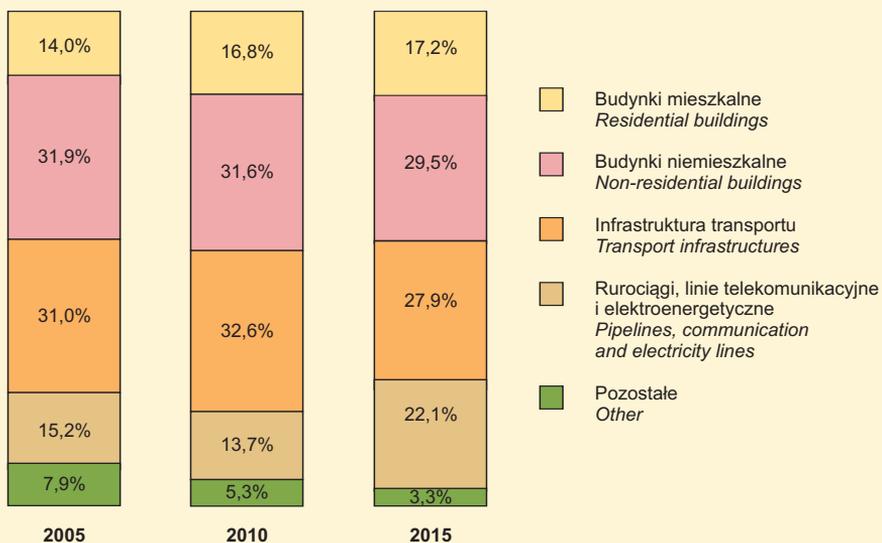
^a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

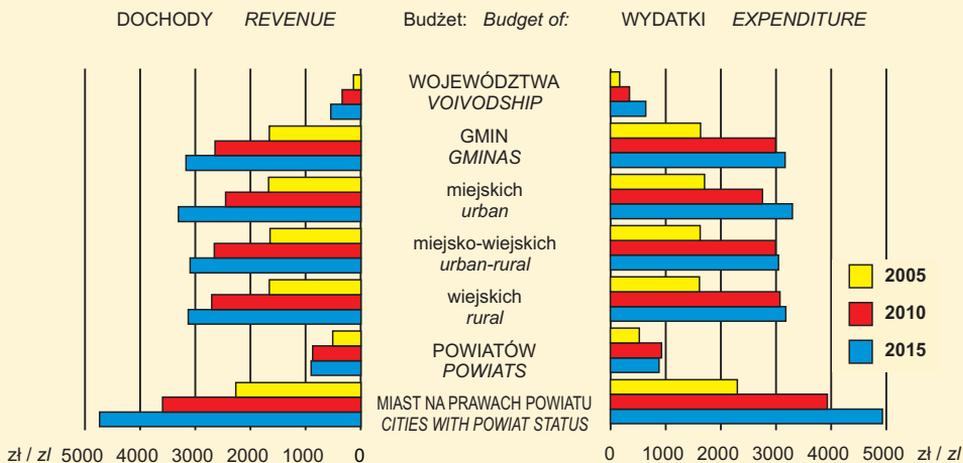
WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

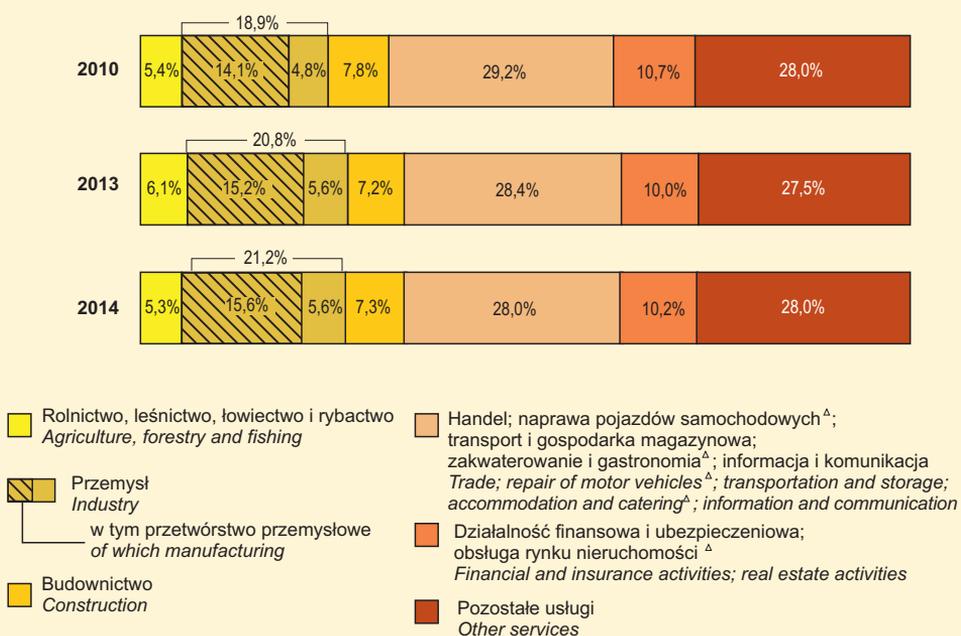
^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lubelskie voivodship without subcontractors participation.

**DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA**
*REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS
PER CAPITA*

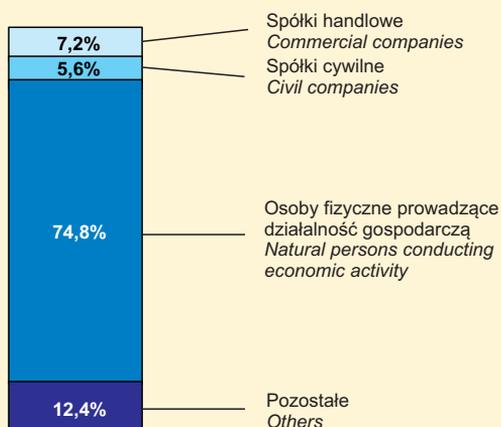

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI
(ceny bieżące)**
*STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES
(current prices)*

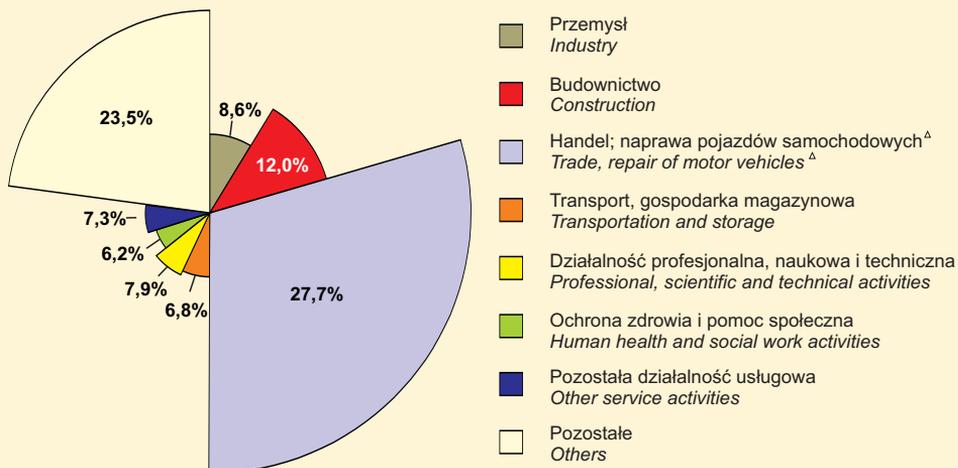

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2015 R.
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2015
 As of 31 XII

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
 BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.
^a Excluding persons tending private farms.